ISAAC GILAD

İSA'NIN ELYAZMALARI

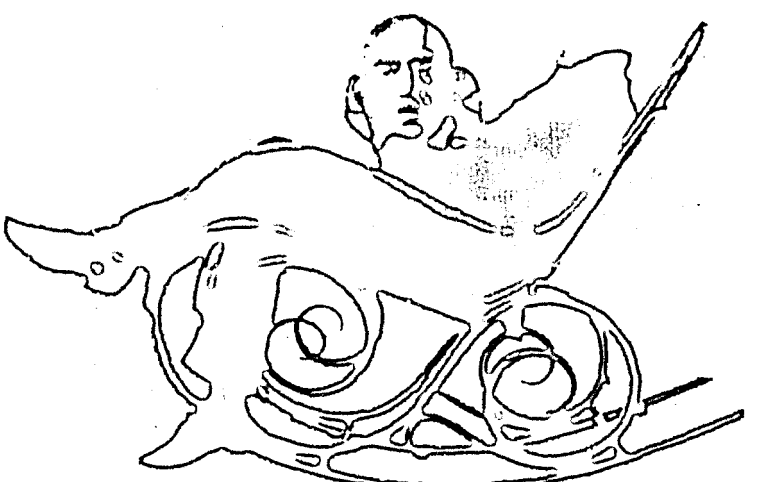

"gülün adı"
gibi gizemli,
"kutsal hazine avcıları"
kadar sürükleyici

YAYINLARI

2. BASKI

bazıları
kitap
sever

YABANCI ROMANLAR DİZİSİ

kitap
deyince

yayınları

Klod Farer Cad. İletişim Han No:7 Kat:2 .34400 Cağaloğlu/İstanbul
Tel.: (0212) 518 54 42 - Fax: (0212) 638 11 12
e-mail: e-anahtar@excite.com

ISAAC GILAD

İSA'NIN ELYAZMALARI

İbranice Aslından Çeviren:
Janet BERDAVİD

İSA'NIN ELYAZMALARI
ISAAC GILAD

Çeviren
Janet Berdavid

Kitabın Özgün Adı
The Scroll of The Cross

Printed In Israel, 1991
By Degel Publishers
P.O.Box 7302 Ramat Gan 52172 Israel
basımından çevrilmiştir.

Yayın Hakları
© By Degel Publishers / 1991
Gamma Medya İletişim Aracılığıyla
E Yayınları / 1993

Kapak Film ve Grafik
Ebru Grafik

Baskı
Özener Matbaası

Birinci Basım
1996

İkinci Basım
2000

ISBN 975-390-125-9

ISAAC GILAD

İSA'NIN ELYAZMALARI

YAYINLARI

Sonsuz Teşekkürler

Her an yanımda olan, desteğini
benden esirgemeyen Prof. Hamilton'a,
gözlerimi aydınlatan eşim Carmen'e,
hayatımı borçlu olduğum dostum
Nadil'e, redaksiyondaki yardımları
için David Paz'a, arkadaşlarım Jose
ve Sara Yeruhim'e, aileme ve
bana destek olan herkese...

Bazen hayal gücünün müthiş sillesi gerçekle yüzyüze gelmemizi, hayal dalgasından sıyrılıp gerçeği görmemizi sağlar. Hiç kimse bu kuvvete karşı koyamaz.

Mart 1990

"Sen mesih misin?"
"Söylesem de inanmayacaksınız;
ve size sorsam da yanıt vermeyeceksiniz.
Fakat bundan sonra insanoğlu,
Tanrı'nın kudreti senin sağında
oturmuş olacaktır.
Ve onlar dediler:
Sen Tanrı'nın oğlusun!
Ve onlara dedim:
Tanrı'nın oğlu olduğumu
sizler söylediniz!"

Lucas Bab XXII 67-70

1

Profesör Arthur Odio Hamilton kendinden hoşnuttu, ama nedenini anlayamıyordu. Böyle hissetmemesi için geçerli nedenleri de vardı. Sağlıklı olan tek gözü de yaşlılığa boyun eğiyordu. Bazı anlar gözleri tamamıyla kararıyordu. Bacakları gövdesinin ağırlığı altında eziliyordu. "Çok yaşadım, üstelik gereğinden de uzundu seneler" dedi kendi kendine. 1.90 m. boyundaydı ve Ağustos ayında 88. yaş gününü kutlayacaktı.

Kül bu dünyada kalır. Tanrı'nın verdiği ruh ise Tanrı'ya döner.

Hamilton, ruhunu yaradanına iade edeceği günün yaklaştığını biliyor, hissediyordu. Hayatını boşa geçirmediğinin bilincindeydi. Kendini amacına ulaşmaya adamıştı. Dünyada bu denli uzun kalışının da yukarıdakinin gücüne bağlı olduğunu hissediyor, bu uzatmanın, önemli amacına ulaşmasını sağlamak için olduğunu biliyordu.

New York'da mayıs ortalarında sıcak bir bahar günüydü. Yüksek nem oranı ile sıcaklık insanları serin bürolara veya havalandırmalı yerlere kaçırtmıştı.

Profesör Hamilton bu yerlerden birine doğru yol almaktaydı. 5. Cadde ile 42. Sokak köşesindeki Manhattan Büyük Şehir Kütüphanesi'ne...

Yaşlı bilgin, kütüphanedekiler için tanıdık bir simaydı; özellikle araştırma bölümündekilere; çok ender antika kitapların, elyazmalarının bulunduğu kısımdakilere.

Kütüphanenin taş merdivenlerini tırmanırken bir an soluk almak için durduğunda genç bir kız kendisine çarpmak üzereydi.

"Özür dilerim Profesör Hamilton" dedi genç kız, şaşkın ve soluk soluğaydı.

"Adımı nereden biliyorsunuz?" dedi hayretle. Gözlerini zorladı, simayı iyice süzdü ama ömründe karşılaşmamıştı. "Sizi tanıyor muyum?" Beyin hücrelerini zorladı ama, hücrelerden bir cevap alamadı.

"Hiç önemli değil," dedi genç kız kibarca, kolundan tutarak girişinde aslan heykelleri bulunan merdivenleri tırmanmasına yardım etti.

Yaşlı Profesör bu genç kızı sevebileceğine karar verdi, bakışlarından etkilenmişti, belki de sağlığı, sarhoş edici kokusuydu etkileyen.

Ağır adımlarla geniş gri mermer kaplı girişten birlikte geçtiler. Etrafındakilerin bakışları onu onurlandırıyordu. Ayak uçlarına basarak yürüyen ziyaretçi grubunu da geçtikten sonra "Sizin doğru yolda olduğunuzu düşünüyorlar Profesör Hamilton" diye fısıldadı bakışlarını ona yöneltmeden.

Profesör böylesine değişik bir şive duymamıştı şimdiye dek. "Onlar da kim?" derken kıza bakmamıştı, gülümsediğini biliyordu.

"Beni size gönderenler Profesör!"

Gözleri parlıyordu, cildi pürüzsüz ve yanıktı. Zeytuni yeşil renkli gömleği narin omuzlarında dalgalanıyordu.

Net cevaplar alamayacağı kanısındaydı.

"İsmim Judy" dedi küçük ve düzgün dişlerini ortaya çıkaran bir gülüşle, "Yehuda Çölü'ndeki elyazmaları için size gönderildim. Daha doğrusu çok özel olan bir tanesi için." Soluk almadan devam ediyor, bir yandan da tepkisini ölçüyordu.

"Bir Arap size bir elyazması iletti," diye genç kız devam etti.

Allah kahretsin! Nereden biliyordu bu kız bütün bunları!!! Profesör etrafına bakındı, izlenmediklerinden emin olmak istiyordu.

"Size yardım edebilirim." Sırrını paylaşırcasına tatlılıkla fısıldadı.

"Niçin?" diyebildi Profesör.

"Bu uzun bir öykü ve zamanım kısa."

Kolundan tuttu, asansöre doğru sessizce yürüdüler. "Bende elyazmaları mevcut" dedi ara vermeden. Genç kızın temposuna ayak uydurabilmek için yaşlı dizlerini zorluyordu.

"Burada olmaz" diyerek kekeledi ve etrafına bakındı: "Birileri... belki beni izliyordur."

"Pekâlâ, eğer bir sakıncası yoksa otel odanızda buluşuruz" önerisiyle yatıştırdı onu, genç kız.

Yaşlı Profesör'ün ağzı açık kaldı. Şu Judy denen kız şeytan bilir kimdir? Hakkında ne çok şey biliyordu. Otelin ismini ve oda numarasını isteksizce mırıldandı. Bir anda güzel kız, 5. Cadde'deki kalabalığın içinde kayboldu. Profesör derin derin soluyarak kütüphane merdivenlerine çöktü. Mendilini çıkartıp alnını sildi... Kalp atışları yavaş yavaş normale dönüyordu.

7. Cadde ile 56. Sokak köşesindeki lüks Central Park Sanatçılar Oteli yarı yarıya doluydu. Profesör Hamilton bir yıl önce buraya yerleşmişti. Sabırsızlıkla Judy'yi bekliyor, saatler sonsuza dek uzanır gibi geliyordu.

New York'ta bulunduğu sürece kaldığı süit odada hiçbir zaman düzene önem vermemişti. Elbise dolapları ona gereksiz görünen eşyalardı. Valizini gri halının üzerine boşaltır, kullanıma hemen gerekli olanlarını çeker diğerlerini koltukların üzerine veya çekmecelerin üstlerine bırakırdı. Oda servisindeki hizmetçilere giysilerine hiç dokunmamaları tembih edilmişti. Sadece yatak takımları ve havlular değiştirilecekti.

Kulağı kapıda olmasına karşın hafifçe vurulan kapı tıkırtısını neredeyse duymayacaktı... Saatine göz attı ve "Eğer bu Judy ise erken" dedi. Ahşap kapıya gitti, kapının arkasındaki kişinin kendini tanıtmasını istedi.

Judy eşikte duruyordu, siyah ipek bir gömlek ile kısacık dar bir etek giymişti. Saçları topluydu. Omuzunda asılı çantanın ağır olduğu kanısına vardı Hamilton.

Genç kız oyalanmadan deri ruloyu çantasından çekti ve yatağın üzerine bıraktı. Hamilton titreyen elleriyle rulodaki düğümü çözmeye çabalıyordu. Elyazmasını yaymasına Judy yardımcı oldu. Elleri parkinson krizine tutulmuşçasına titriyordu.

Bakımlı ellerini İbranice yazılı sıralarda gezdirdi: "Bu elyazması kopya edilmedi. Ezbere yazılmadı. Aralarda hiç boşluk yok. Gelecekte tamamlanacak bölüm yok."

Judy'nin boğazından gelen sözcükler sanki Hamilton'ın düşüncelerini ifade ediyordu. Gördüklerini sindirebilmek için zorlanıyordu. Bir anda rengi soldu.

Hayatı boyunca beklediği emeline erişme duygusuydu onu böyle

sarhoş eden. Elleri dikkat ve heyecanla ruloyu yoklarken, kulaklarında Judy'nin dedikleri uğulduyordu: "Bu bir Asuri yazması değil. Ermenice değil. Arapça da değil. Basit! Sadece İbranice."

Heyecan fırtınası geçip de sakinleşince deneyimli yaşlı bilgin el yazmasını incelemeye koyuldu. Yeşiyahu yazmasına benzerliğini düşündü. Uzunluğu yedi metre, hatta daha da fazlaydı. Arkası koyu renkteydi, yırtıkların ise kaba bir iplikle dikilmiş olması, üstünden çok elin geçtiğine işaret ediyordu. Yazılar rulonun iç yüzeyindeydi.

Hamilton içini çekip yazıyı gözüne yaklaştırdı. Soluğu ağırlaşmıştı. Kia-Mia-Lia-Hua gibi sözcükler aradı ama bulamadı. Yavaşça doğruldu ve kıza döndü, "Sen tabii ki tepkimi merak ediyorsun" dedi ve devam etti: "Ama bu Sarah Hayahad Rulosu'na çok benziyor."

"Hayır! Bu elyazması diğerlerinden farklı!!!" diyerek kestirip attı kız.

Hamilton kızın bu hararetli tepkisine şaşırmıştı ama bir şey söylemedi. Ağır adımlarla pencereye yaklaşarak beton yığını ortasında yeşil bir leke gibi görünen Central Park'a dikti gözünü. Kudüs'te Ehal Hasefer'e (Kitap Evi) yaptığı ziyaretleri hatırladı. Rulo fermanlar orada korunuyordu. Profesör A. Hamilton uluslararası Hıristiyan Tarihi'ni ve antika elyazmalarını derinlemesine inceleyen araştırmacıydı.

Rulo ferman ona, Yehuda Çölü'ndeki 'Sarah Fermanı'nı' hatırlatmıştı, özellikle giriş bölümünü...

Judy'i süzerken yıllardır bu anı beklediğini içinden geçirdi. Nasıl davranacağını, ne tepki göstereceğini kestirmeye çalışıyordu. İçinden geçenleri kavramakta ve sindirmekte güçlük çekiyordu. Göz çukurunu kapatan gözbağı onu rahatsız ediyor kaşınma duygusu uyandırıyordu. O an iki şey biliyordu: Yalnız kalmak istiyordu, yoksa Judy'nin tüm şartlarına boyun eğecekti.

Kız diretti. O da söz verdi.

Hattın öbür ucundan ölgün, zorla çıkan bir ses "Sinyor Rafaelo Goldman ile görüşebilir miyim?" diye soruyordu.

"Kim istiyor kendilerini?" diye sorarken ilgisizce çevreme bakınıyordum.

"Profesör Arthur Odio Hamilton."

"Odio?" Şaşkındım: "Odio'nun İtalyanca nefret anlamına geldiğini biliyor muydunuz?"

Hattın diğer ucundaki ses tepkisizdi. Buna karşın ısrarı sürdürdü: "Zaman az Sinyor Rafaelo. Sizinle çok önemli ve gizli bir konuda görüşmek istiyorum."

"Buyrun, sizi dinliyorum" dedim. Bir an sessizlik oldu.

"Telefonda olmaz, Rafaelo. Size söyleyeceklerim telefonda görüşülemez."

"Nedir konu?" İlgisiz görünmeye gayret ederek sordum.

"Size bunu ancak yüzyüze konuştuğumuzda söyleyebilirim" diye ısrar etti.

İlginç adını hiç duymadığım bir ihtiyar telefon ediyor, kendisi ile görüşmem için ısrar ediyor, ne ki ne hakkında olduğunu söylemeyi reddediyordu. Gerçekten Profesör müydü, yoksa kendini öyle mi tanıtıyordu? Telefonu yüzüne kapatmak geçti içimden ama... "Peki, buraya gelirseniz görüşebiliriz" dedim.

Sessizlik... Profesör sustu ve iç çekti; mırıldanır gibiydi. Oysa benimle görüşmek isteyen kendisiydi.

"Ben gelemem" dedi. "Sağlık sorunları."

"Açıklayabilir misiniz?" diye rica ettim.

Kuru bir öksürükle boğazını temizledikten sonra "Ben neredeyse doksan yaşındayım."

"Zamanımızda insanlar bu yaşa gelebiliyorlar mı?" Alay edercesine ağzımdan kaçırdım. İyi günler dileyerek görüşmeyi kestim.

Ne garip dünya!

Venüs gece geç saatte doğurdu. Zamanından bir ay evvel... "Bu bir dişi tay" dedi Karmen. "Venüs o çarpmadan sonra henüz kendini toparlayamamıştı ve dört aydır topallıyordu. Bu yüzdendir ki yükünden bir an evvel kurtulmak istedi herhalde."

"Akşama kadar dayanamaz" dedim üzgünce. Tay ayakları üzerine doğrulmaya çabaladı ve yığıldı. Karmen gözleri yaşlı bakıyordu. Saman kümesine yaklaştı, göbek bağını üzerine yaydı. "İşte hayvan yetiştirme-

nin acısı, dünya böyle kuruldu."

Ekin dolu Fiat marka bir kamyon hızla geçti. Karşı çiftliğe yük boşalttıktan sonra, tozlu yoldan bize doğru saptı.

"Havanın güzel olmasını fırsat bildim, size bir kamyon ekin getirdim" dedi Ernesto. İri yapılı, şoför konuşurken gözlerini Karmen'den ayıramıyordu.

"Benim samana ihtiyacım var, ekine değil" diye karşılık verdim.

"Saman da gelecek Rafaelo" diyerek beni sakinleştirdi.

"Yükü nereye boşaltayım?"

Kamyona gideceği yeri gösterip birkaç genci yükü boşaltmak için yardıma çağırdım. Bu arada Karmen eve doğru uzaklaştı...

"Söylesene, o karın mı değil mi?" Kimbilir kaçıncı kez soruyordu bunu.

"Ne fark eder?"

"Benim için fark eder!" Sesini yükselterek sözlerini ekin çuvallarını boşaltan çiftçi gence duyurmaya çalıştı.

"Eğer yasa önünde karın olduğunu söylesen!" bakışlarını kaçırarak "Onun için can attığımı söylemezdim" dedi kalçasını öne arkaya hareket ettirerek...

Bu hantal adama baktım, kalın yağ tabakaları göbeğini çevrelemişti. En kötü rüyamda bile Karmen'in böyle itici bir köylü ile yatabileceğini göremezdim.

"Gel aşağıya şarap içmeye gidelim." Kolundan yakalayıp düşüncelerinin dağılmasına çalıştım. Şarap mahzenine doğru götürdüm, antik şarap fıçıları iki dizi halinde sıralanmıştı.

Sen Karmen'i altında ancak ezebilirsin diye geçirdim içimden.

Fıçıların içinden birer tadımlık alıp en kalitelisini seçtiğimize karar kıldık ve iki şişe doldurup yukarıya çıktık.

Yıllar evvel Bologna'nın ücra bir köşesindeki bu çiftliği satın aldığımda bir çöplüğü andırıyordu. Bu yerin değerinden habersiz olan komisyoncu kelepir bir fiyat biçtiğinde, tereddütsüz kaptım. Girişi genişlettim, alçak mahzen duvarını yıktırdım, çatıya kırmızı kiremitler döşedim. Sera inşa ettim, sıra sıra kestane ve erik ağaçları diktim.

Ernesto kaynayan bir çaydanlıktan gelen sesleri andırırcasına soluk soluğaydı. Yüksek yokuşu tırmanmaya gücü yetmiyordu. Hayretle,

"Sen her gün buraya tırmanır mısın?" diye sordu.

"Günde en az dört kez. Atların bulunduğu ahırdan buraya, mahzenden seraya." Köpeklerin havlamasından Karmen'in yakın çevrede bulunduğu anlaşılıyordu.

"Bağla şu hayvanları!" diye haykırdı Ernesto, terden yıkanmış gibiydi, göğsü yine pompa gibi inip çıkıyordu.

"Senin gibi dev görünüşlü delikanlı nasıl olur da bu köpek yavrularından korkar?" diyerek kızdırdım.

"Rafaelo, senden rica ediyorum!" diye yalvardı. Simsiyah üç köpek merdivenlerden fırladıklarında bir an onları bırakıp nefretlerini boşaltmalarını, hırslarını istedikleri gibi almalarını geçirdim içimden. Harekete hazır dişlerini geçirmek için beklerlerken dudaklarımı kıstım, uzun bir ıslık çaldım. Köpekler durakladı...

"Bunları nasıl terbiye edebildin?" dedi şaşkınlıkla Ernesto.

Barbara marka kırmızı şarap şişelerinden birinin mantarını çıkartıp, şişe ağzının mantardan temizlenmesi için şarabın birazını lavaboya döktükten sonra iki bardak şarap doldurdum.

"Sadece sürünün başındakini terbiye ettim... geri kalan hayvanlar onu izlerler ve taklit ederler" dedim.

'Tanrı'nın Kulları Kabilesi' diye kendilerini tanıtanlardan genelde ikişerli gruplar gelir, tepeye tırmanırlardı. Bir keresinde bir 'Tanrı'nın Kulu' nedense tek başına gelmişti. Köpekler önlerine konan et kâsesine öyle dalmışlardı ki konuğun gelişini duymamışlardı. Konuk bana seslenmiş ama aşağıda, mahzende olduğumdan sesini duyuramamıştı. Giriş kapısı kilitli değildi, adam kapıyı ittirip içeri girmiş.

"Black" (terbiye edilmiş bir bekçi köpeği) davranması gerektiği gibi davranmıştı. Uzun balkon boyunca koşup zavallının sırtına atlamış, üstünden sıçrayarak adamcağızı yere sermişti. Bir dakika geçmeden diğer köpekler de ona katıldılar. Havlamalar, bağrışmalar, çığlıklar kulağıma geldiğinde korkunç bir şeyler olduğunu sezinlemiştim. Keskin bir ıslık çaldım. Black ıslığı ayrımsayınca dona kaldı.. diğer köpekler de öyle...

Alabildiğine hızla yukarıya koştum. Adamı yerde yüzü koyun yatmış acıdan kıvranırken buldum. Elleriyle başını korumaya çalışıyordu. Sol bacağından kocaman bir et parçası koparmışlardı. Sırtı, kolları ta-

ze çiziklerle, sıyrıklarla doluydu ve her tarafı kanıyordu... Bağırış ve tekmelerle köpek sürüsünü dağıttım. Bu arada Karmen bağırtıları duymuş, yukarı çıkmıştı... Korkunç görüntü karşısında kusma krizine girdi. Genci en yakın hastahaneye götürdüm. Kaybettiği kana ve dayanılmaz acılara rağmen bilinci tamamıyla yerindeydi. Tanrı adına yakarıyor, haç çıkarıyordu: "Sakın bana, kan vermeyin, serum takmayın bana haramdır... yalvarırım..."

Acil servisteki nöbetçi doktor bir an Hipokrat Yemini'ni unutup, hastanın dileğini yerine getirmek istemişti ki doktorun önlüğünün yakasına yapıştım, iyice sarstım: "Ona serum tak, hem de şimdi" diye bağırdım.

"Ama bu dinlerine aykırıdır" demeyi denedi.

Doktoru yakaladım, sinirlerim kontrolden çıkmak üzereydi. Gözümün önünde genç adam eriyip gidiyordu.

"Eğer serum takmazsan bu gencin işi bitik.. Senin de..." diye haykırdım.

"Gerçekten bir ya da iki gencin ölümünün sorumlusu olarak yargılanmak benim için hiç farketmezdi..."

Doktor, demek istediğimi iyi kavramıştı. Serumu damara taktığında ellerimi yakasından çekip sırıttım.. "Şu anda iki kişiyi ölümden kurtardın doktor" dedim.

"Bu köpekler daha önce kimseye saldırdı mı?" diye sordu merakla Ernesto.

"Hayır." Yalan söylemiştim. O kanlı sahne gözlerimin önünden gitmiyordu.

"Kaç köpeğin var çiftlikte?"

"On dört"

"Vay Canına!" Onları doyurmak için çok para gerekir."

"O kadar fazla değil ama, yine de çok et gerekir" dedim. Ekinin parasını ödeyip, eline bir Barbara şişesi daha verdim. İşçiler kamyonu boşaltmışlardı, Ernesto kamyona doğru giderken Karmen'e abartılı bir reverans yaptı. Motoru çalıştırdı, geri geri çıkarken başını pencereden çıkartıp, "Karmen karın mı, değil mi?" diye tekrar bağırdı. Özellikle Karmen'in her sözcüğünü duyabilmesine özen göstererek...

Tayın birkaç saat sonra soluğu kesildi... Can çekişmeden, başı ha-

fifçe ıslak samanların üzerine düştü. Mahzenden küçük traktörü çıkardım, tepede bir çukur açıp sıcak leşi çukura gömdüm.

Ocak ayı... Bologna'da bütün köy evleri, bürolar, her taraf kırmızı çiçeklerle kaplıydı. Saint Luca Kilisesi ufuk çizgisinde tüm görkemiyle yükseliyordu. Kuzey Avrupa'da Ocak ayında güneş parlıyor, ağaçlar çiçek açıyordu.

"Okaliptuslara bak Rafaelo, nasıl çiçek açmışlar?" dedi Karmen.

Bir dal koparıp Karmen'e yaklaştım ve ona verdim. Bu sarı çiçeklerin, kokusu sarhoş ediciydi. İki eliyle sardı, burnunu yaklaştırıp kokusunu içine çekti.

Karmen'i on beş sene kadar önce tanımıştım. O zamanlar aşağı yukarı otuz iki yaşındaydım. Karım Julia'yı yabancı bir erkekle çirkin bir pozisyonda yatağımda bulduğumda şaşkındım. Afallayan adam, alelacele eşyalarını toplayıp hızla çıktı.. Önümden geçerken şöyle bir baktım. Tanımıyordum.

"Senin Roma'da olduğunu sanıyordum" diye kekeleyerek özür dilemeye kalktı Julia.

Hayrettir ki serinkanlılığımı koruyabilmiştim. Suratını parçalayabilir, ona ateş edebilirdim. "Tanrı'ya şükür ki çocuklarımız yok. Seninse eşyalarını toplayıp hayatımdan tamamen çıkman için tam bir saatin var" dedim ve kapıyı çarpıp çıktım.

Kâhya Sinyor Leono'yu buldum, yönetimi ele almasını istedim. Arabayı çalıştırıp oradan uzaklaştım.

Milano otoyoluna girdim öfkemi gaz pedalından çıkarıyor gibiydim. Panama'ya vardığımda otoyoldan ayrılıp dönüşte Viva Emilia'ya kıvrıldım. Maguri kentindeki Zola Friduza mezarlığına yöneldim. İçimde böyle fırtınalar koptuğunda kendimi hep bu küçük köy mezarlığına atardım. Mezar taşlarından birine oturur, karanlığın çöküşü ile son ziyaretçilerin de çıkmasını bekler, ölülerle dertleşirdim.

Giriş kapısından uzak bir köşede oturdum. Mezarlık bekçisi ziyaretçileri acele etmeleri için son kez uyardı. Bir saat kadar sonra ağır demir kapıların kapandığını duydum.

Mermer mezar taşına yaklaştım. Andria. 6.8.1974 - 9.10.1983.

Bütün yazı bu kadardı. Dokuz yaşında ve adı Andria. Birkaç yıl sonra onu gömenler herhalde hayatta olmayacaklar... Hangi Andria, soyadı nedir ve neden öldü kimbilir?

"Trafik kazasında öldü" dedi karanlıktan gelen genç bir ses. Etrafımda benden başka canlı birinin olabileceğini düşünmediğim için birden irkildim. "Kim konuşuyor?" mezar taşından sıçrayarak sordum.

"Ben" dediğinde genç kızın yüz hatlarını fark ettim, gözleri parlıyordu.

"Onu tanırdım" diye mırıldandı. "Trafik kazasında, buraya yakın bir yerde bisikletle gezerken kamyon ezip geçti."

"Bu gece karanlığında mezarlıkta ne işin var?"

"Adım Karmen" dedi.

"Bağışla, kendimi tanıtmadım, adım Rafaelo."

"Seni buraya getiren nedir Rafaelo?"

"Her seferinde kendimi kötü hissettiğimde ölülerle dertleşerek huzur bulurum."

"Bu sefer ne oldu?"

"Karımı bir yabancı ile yatakta yakaladım." Birden kendime geldim, hiç tanımadığım bir genç kızla derdimi paylaşıyordum.

Kız birden, "Bu yüzden mi buraya kadar gelip, ölülerin ruhunu rahatsız ediyorsun?" diye çıkıştı.

"Yo... Ben kimseyi rahatsız etmiyorum!" dedim kendimi savunurcasına.

"Bu senin düşüncen!" Aralıksız, bir solukta devam etti.

"Ne oldu, onu tatmin edemedin mi?" Birden onları bulduğum tuhaf pozisyonu anımsadım. Julia Praymenati ile üç senedir evliydim, hiçbir zaman kocalık görevimi iyi yerine getirmediğime ilişkin en küçük ipucu vermemişti.

"Her neyse" diye sözümü kesti Karmen. "Bu ölülerin ruhunu rahatsız etmek için yeterli neden sayılmaz Rafaelo."

Acaba Julia eşyalarını toparlamayı bitirdi mi diye düşünüyordum.

"Peki Karmen, senin bu kış gününde mezarlıkta ne işin var?"

"Ben burada uyurum. Yazın da." Rahatça cevapladı. "Evim yok, kimse beni burada rahatsız etmiyor, karanlıkta mezarlıkta kalmaya çekiniyor insanlar..."

"Ne! Burada mı uyursun? Ya ailen?"

"Kimsem yok. Öksüzüm. Terk edildim. Ailemi hiç tanımadım. Annemin beni doğurduktan hemen sonra bir şehir parkına terk ettiğini anlattılar. Merhametli bir Polonyalı bulup Dobranik'te kimsesizler yurduna bırakmış. On üç yaşıma kadar orada yaşadım. İki sene önce oradan kaçtım. Trayset'e geçtim, oradan Venedik'e ve şimdi de buradayım."

O kadar açık sözlüydü ki her sözüne inandım.

"Niye aileni bulmaya çalışmıyorsun?" diye merakla sordum.

"Sen benim yerimde olsan arar mıydın?"

İçtenliği beni fethetmişti. Yüz hatlarını, teninin, saçının rengini ayırabiliyordum. Ben otuzumdaydım, o ise onbeşindeydi. Birkaç saat önce karımın ihaneti ile karşılaşmıştım. Oysa şimdi bütün bu acı olaylar uzak geçmişte yaşanmış gibi geliyordu bana. Karmen'in varlığı beni büyülemişti, buraya gelişimin nedenini unutturmuştu.

"Üşüdüm" dedi birden.

Paltomu çıkarıp üstüne örttüm, omuzlarına sardım. Kollarımı beline dolamıştım bana iyice sokuldu. Böylece uzun dakikalar sarmaş dolaş kaldık. Yüzünü göğsüme gömmüştü. Çenem başının üstünde, saçlarını okşuyordum.

"Her gece Tanrı'ya bana birini gönder diye yakarıyordum."

Rüyada gibi konuşuyordu.

"Birini sadece gece için mi istiyordun?"

"Hayır, hayat boyu." Benden ayrıldı, elimi tutup ardından sürükledi. Kedi kıvraklığıyla mezarlığı çevreleyen setin üstünden sıçradı. Arkasından güçlükle bende tırmandım.

"Sen yaşlı mısın?" Dalga geçiyordu.

"Çok mu belli oluyor?"

"En azından anlaşılıyor."

Arabaya yaklaştığımızda uzun farların ışığı ile yüzünü ilk kez orada net olarak görebildim. Düzgün yüz hatları, çıkık şakakları, yuvarlak yeşil gözleri, dolgun dudakları, uzun boynu tahrik ediciydi.

Eve yaklaştığımızda Julia'nın beyaz 'autobianchi'sini fark ettim. "Karım henüz gitmemiş" dedim.

Karmen hiç tepki göstermedi.

"Atlardan korkar mısın?"

"Tam tersine, onlar benim en büyük aşkımdır. Kimsesizler yurdundayken müdire beni çiftlikte ahırları temizlemek için çalışmaya göndermişti."

Patika yoldan indik, Venüs bana doğru uzandı, bakışlarını misafire yöneltti. Karmen sevgi ile sırtını sıvazladı.

"İstersen burada yatabiliriz, samanların üstü oldukça rahattır" diye teklif ettim.

Karmen niyetimi anlamak istercesine süzdü, "Açım" dedi.

"Karım defoluncaya kadar bekleyelim."

Köşeye saman yığdım üstüne geniş bir yün battaniye serip uzandım. Karmen de yanıma uzandı. Açık gökyüzünü ve yıldızları görebiliyorduk.

Dudaklarımız tereddütle yaklaştı. İçimin titrediğini duyumsuyordum. Saman yığınından gelen sıcaklık benliğimi sarıyordu. Dudaklarımız yavaşça birleşti, çekingen dil oyunları tüm arzularımı kabartmıştı.

Venüs bize bakıyordu. Karmen ayağa kalktı ve çarçabuk soyundu. Bakışlarımla uzun boynunu, yuvarlak omuzlarını, daracık belini, muntazam bacaklarını okşuyordum. Tanrı'nın özene bezene yarattığı bir dişiydi.

"Yapamam!" Yasak ağacın lezzetli meyvesiydi. Karşı koymayı denedim. "Sen henüz çocuksun. Küçük bir kızın ırzına geçmekle suçlayacaklar beni, yasaktır..."

"Seni kim suçlayacak?" Tahrik edici bir sesle kulağıma fısıldadı.

"Kim görürse, kim bilirse ya da sen?" Ağzımı dudakları ile kenetledi, hızlı parmakları gömleğimin düğmelerini çözdü. Sert bir hareketle gömleğimi sıyırıp fırlattı. Çıplak sırtımı samanlara dayadı, kemerimin tokası ile boğuşuyordu.

"Karmen, rica ediyorum."

Başını tutup göğsüme bastırdım.

"Lütfen yapma Karmen... Anla beni."

Kesti ve sırtını döndü. Karnının üstüne yuvarlandı azarlanmış öğrenci gibi. Vücudu hıçkırıklardan sarsılıyordu. "Hayatta bütün öğrendiğim bir erkeği nasıl hoşnut edeceğimdir."

"Seni mezarlıkta gördüğüm an istedim."

Motor sesi gecenin sessizliğini bozdu. Sesi tanıdım. Julia'nın ara-

basıydı.

"Karım gitti. Yukarıya çıkmak ister misin?"

"Hayır, seni burada beklerim."

Giyindim, gece serindi. Köpekler sevinç havlamaları ile beni karşıladılar. İçeriye girdim Julia bütün dolapları boşaltmıştı, kürkleri, mücevherleri kimbilir daha neler. Yatak odası bir soygun sonrası görünümündeydi. Ter ve parfüm kokusu hissediliyordu, şöminede ateş hâlâ yanıyordu. Şöminenin üstüne benim için bırakılan mektubu, göz bile atmadan alevler arasına fırlattım.

Mutfağa geçip köy ekmeğini kalın kalın dilimledim. Lanbresko marka kırmızı şarap ile iki kangal salam alıp, ahıra indim. Karmen samanların üzerine uzanmış, tayın bacaklarını okşuyordu.

"Karım gitti," dedim kısaca. Ekmek ve salamı verdim, iştahla ısırdı...

"Salam harika!"

"Komşularımdan biri özel olarak benim için hazırlıyor. Bol yağ, biberiye, sarmısak, tuz, karabiber ve şarap."

Şarap içerken, vücudunun tüm kıvrımlarını belirginleşiyordu. Her hareketi kanımı kaynatıyordu. Kırmızı şaraptan bir yudum aldım, gevşedim, düşüncelerim bir sis perdesine büründü... Karmen sırayla bir salamdan bir ekmekten ısırıyor, sonra da şarapla boğazını ıslatıyordu.

Yanına uzandım, o sıcak dalga ile dayanılmaz bir arzuya kapıldım. Her şeyi unuttum; yaşını, yaşımı. Göğsüme biraz şarap döktü, üstüme eğilip dili ile yalamaya başladı. Zevkten kendimden geçmiştim. Kendime doğru kuvvetle çektim.

Karmen itiraz ederek "Ben sadece on beş yaşındayım sana yasak... Hatırlıyor musun?"

Yaşın canı cehenneme. Onu istiyordum, nüfus kâğıdını değil.. Ama Karmen hızla benden sıyrıldı...

"Gel bana..." diye yalvardım.

Karmen kollarımdan tekrar kurtardı kendini.

"Hayır Rafaelo... Hayır..." derken gerçekten bunu kastetmediğinden emindim. Sadece benim sabrımı tartıyordu. Arzum delilik derecesine erişmişti. Karımın zevk haykırışları gözümün önüne geldi. Karmen'in kollarını sardım, zorla kendime çektim. Sırtüstü çevirdim kolla-

rını sırtımda kenetledim. Göğüslerini dilimle genişleyen çemberler yaparak yaladım.

Kollarımı biraz gevşettim, soluk soluğaydı, elleri sırtımda kaydı kendine iyice yaklaştırdı. Küçük parmakları bende arzu fırtınası uyandırıyordu.. Böylesini hayatımda tatmamıştım. Tek vücut olduğumuz o ana dek...

Gün ağarınca eve çıktık. Karmen yavaşça her tarafı dolaştı bütün odaları taradı bir an yatak odası önünde duraksadı. Sonra banyoyu köpükle doldurup saatlerce içinde kaldı. Banyodan çıktığında her tarafından sular damlarkenki görünümü tekrar arzularımı uyandırdı.

Şu adalete bakın dedim kendi kendime. Talih beni ödüllendiriyordu. Karımın ihaneti, bana bu dünyadaki en güzel kızla tanışma fırsatı yaratmıştı.

"Bana eşlik eder misin?"

"Nereye?" diye sordum.

Yanıtlamadı. Sadece peşinden gelmemi işaret etti. Ona Zola Paridoza mezarlığına kadar eşlik ettim. Girişe geldiğimizde beni hafifçe öptü, içeriye doğru koşarak kayboldu. Düşünceleri ile başbaşa kalmak istediğini düşündüm. Eve dönüp kendimi yatağa attım.

Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Gürültü duydum. Köpekler havladılar. Teresa (evin kâhyası) çok heyecanlı görünüyordu.

"Sinyor Rafaelo!!!" beni sarsarak, "Sinyor Rafaelo. Polisler geldi, sizinle görüşmek istiyorlar" dedi.

Akşam telefon tekrar çaldı.

"Sinyor Rafaelo Goldman?" Tanıdık bir ses soruyordu.

Sustum.

Derin, ağır bir ses: "Profesör Arthur Hamilton konuşuyor."

"Sesinizi tanıdım" dediğimde bu adamın ciddi olduğuna inanmaya başlamıştım. Benimle neyi görüşmek istediğini merak ediyordum.

"Not al" dedi emredercesine.. Bir telefon numarası ile Roma'da bir adres yazdırdı.

"Hiç olmazsa ne hakkında olduğunu açıkla" diye mırıldandım.

"Yapamam. Daha genç olsaydım belki..."

"Gelecek ay İsrail'e gitmeyi planlıyorum. Sanırım bir gece Roma'da kalabilirim."

"Sen bilirsin Rafaelo. Biraz daha öne alabilseydin sevinirdim. Bir aylık erteleme benim yaşımdakiler için çok kritik olabilir."

Profesör ölmek üzere veya yakında öleceğinden korkuyor düşüncesine kapıldım. Ne tuhaf adam, ismi 'nefret' anlamına gelen biri, birden beni arıyor. Şeytan bilir telefon numaramı nasıl elde etti, hakkımda neler biliyor. Acaba aslen İsrailli olup Petah-Tikva doğumlu Rafael Goldman'ın, yani benim, yakın arkadaşlarım arasında Rafi olarak bilindiğimden haberdar mı? Yakın geçmişimi biliyor mu? Hayatımın İtalya'daki kesitine ilişkin neler biliyor?

Bologna'da okuyan İsrailli tıp öğrencisini, biyoloji öğrencilerinden Julia Fraymonati ile evliliğe götüren büyük aşkı biliyor mu?

Julia sayesinde dertsiz, rahat bir yaşam sürüyorduk. Julia'nın ailesi çok varlıklıydı böylece kendi hobilerime vakit ayırabiliyordum. Satın aldığımız çiftlikte at ve köpek besliyordum.

Bunun yanı sıra senede en az üç kez İsrail'i ziyarete gidebiliyordum.

Julia için ben, hem eş, hem arkadaştım şu geçen üç yıl boyunca. Belki de çok saf davranmıştım. O geceye dek acaba bu çarpık ilişkiden de haberi var mıydı Prof. Hamilton'ın? Meraklandım. Şimdi ise Roma'ya gelmemi rica ediyor.

"Evet bence de çok tuhaf biri" dedi Karmen, "İlginç, senden ne istiyor?"

"Yarın cevabını öğreneceğim" diye fısıldadım. "Karmen, benim için Bologna'dan Roma'ya en son uçağın kaçta olduğunu araştırır mısın?"

2

Alitali ile Bologna-Roma seferini bir saati aşkın bir rötarla tamamladık. Havalimanı ile şehir merkezi arasındaki uzaklık, Roma'nın havasını algılamama yetti. Taksi şoförü her ne kadar tur otobüsleri arasından sıyrılmaya çalışmışsa da Platino Oteli'ne varmamız bir saati bulmuştu. Yukarı çıkıp kösele ayakkabılarımı rahat spor ayakkabılarıyla değiştirdim. Colosium'a doğru yöneldim.

"Roma Museviler için çok kutsaldır, neredeyse Kudüs ayarında" demişti bir haham. Tapınağın kalıntıları buraya getirilmişti. Eski şehir merkezinden tüm hazineler, yedi kollu menero, kutsal kitaplar vs.

Coloseum'dan uzaklaştığımda şaşırdım. Avrupa'nın önemli turistik merkezlerinden biri Roma'nın kalbi sayılan eski şehir merkezinin arkasında, dar ve bakımsız bir sokak gizleniyordu. Numaraları izleyerek çirkin ve dökük bir binanın önünde durdum. Fiesto San Pietro'dan yürüyerek sadece on dakikalık mesafedeydi. Elimdeki nota tekrar tekrar bakıp bir hataya düşmediğimden emin olmak istedim.

Dört katlı bina sanki terk edilmiş gibiydi. Pencereler demir parmaklıklı panjurlarla kapalı idi. İçinde canlı bir varlığın bulunup bulunmadığını anlamak güçtü. Giriş kapısı posta kutuları kırık döküktü. Posta kutularına Vatikan'ın Günlüğü gazetesinden bırakılmıştı. Dikkatlice birini çektim. Prof. Hamilton buna aboneydi. Hayret ettim. Üst kattan kapı gıcırtıları duyunca gazeteleri yerine bıraktım. Merdivenleri çıkmaya başladım. Bir kapıyı çaldım. Kilitler açıldı. Sonra emniyet zinciri ile bağlı gıcırdayan kapının ev sahibi, korkulu gözlerle beni süzdü.

"Affedersiniz Prof. Hamilton'u arıyordum?"

"İhtiyarı mı?"

"Evet, ihtiyarı" dedim.

"En üst kat, benim tarafımdaki daire." Teşekkür etmeme fırsat vermeden hemen kapıyı kilitledi. Kosa'daki kadına benziyor diye düşündüm. En üst kata çıktım. Derin nefes alıp ciğerlerimi doldurdum. Kapıyı çaldım.

"Kapı açık."

Sesi tanımıştım, kapıyı itip içeri girdim. Önce tepkisiz etrafıma bakındım. Burası sanki kitap mezarlığıydı. Gazeteler, dergiler, kitaplar her tarafa dağılmış.. Döşemelerden tavana, mutfaktan kalorifer üstlerine kadar her yer kâğıtlarla dolu...

"Profesör Hamilton" diye dar koridorda seslendim, adreste yanılmadığımı anlamak istiyordum.

"Arthur Odio Hamilton" diye tamamladı.

"Üzgünüm" diyerek tekerlekli iskemle ile içeri geldi. Yolda bir kitap kümesine takıldı ve kitaplar devrildi, önemsemeden devam etti. Profesör apliğin önünde durunca tek gözü olduğunu fark ettim. Kafatasının sağ yanındaki göz çukuru boşluğunu kapatmak ihtiyacını hissetmemiş, buna gerek görmemişti. Elini uzattı. "Rafaelo sanırım..."

"Tam olarak kim olduğumu düşünüyorsunuz?"

"Allah aşkına," sağlıklı gözü beni inceledi: "Yüzün bana hiç yabancı değil."

"Üzgünüm Profesör, bu kadar yakından hiç tek gözlü bir insan görmemiştim."

"Anlıyorum ama böyle rahatım, sadece dışarı çıktığımda göz-bandı takıyorum."

Bu karanlık delik, boş göz çukuru bende hem çekici hem itici bir etki yapmıştı. Profesör gülümsedi eksiksiz iki sıra dişleri ortaya çıktı. Ben kırk dört yaşında altı dişimi çektirmiştim. O ise doksan yaşındaydı ve ağzından hiç diş eksilmemişti.

"Anlaşılan çoktandır evden çıkmadınız," dedim ve pencereyi açmak üzere yaklaştım. Beni anlamıştı.

"Ayak damarlarımda tıkanma var, zorlukla birkaç adım atabiliyorum. İki aydan fazladır evde kapalıydım," dedi.

Evdeki kitap miktarı şehir kütüphanesindekini utandıracak kadardı...

"Panjurlar gündüz de kapalıdır ışık rahatsız ediyor." Yavaşça gözünü işaret etti. Eline baktım. İşaret parmağı yarısına kadar kesilmişti. "Gözümü bağışladım" dedi sorumdan önce davranarak.

"Onu da mı?" dedim işaret parmağını göstererek. "Hayır, onu savaşta kaybettim."

Hangi savaşta olduğunu sormaya çekindim.

"Niye oturmuyorsun Rafaelo?" dedi, ama çevremde boş bir yer göremedim.

"Kitapların üzerine" dedi ve bir kitap yığınını işaret etti: "Çekinme."

Dikkatlice teolojik ve politik kitap yığınlarının üstüne oturdum. Karşımda Karl Marx'ın tüm yazıları, satış rekorları kıran kitaplar vardı... Sessizce beni izliyordu.

"Panjurlar kapalı, bunu anlayabilirim ama ya odanın havası?"

"Aaaha... Sen gerçekten dışarıdaki havanın içeridekinden daha temiz olduğuna inanıyor musun?"

Bu noktada düşüncesini kabul etmek zorunda kaldım. Hava kirliliği Roma'da ciddi bir sorundu. Yalnız Romalıların sağlığını tehlikeye atmakla kalmıyor, aynı zamanda tarihi eserlerin bütünlüğü ve güzelliğinin korunmasını da zorlaştırıyordu.

"Ya yemek?"

"Biri getiriyor."

"Ev yemeği değil hazır yemekler. Ben böylesini tercih ediyorum" diye açıkladı. "Isıtıp yiyor, çöpe atıyorum. Hiç erzak bulundurmam."

Yazı masasının çekmecelerini karıştırdı, bir resim uzattı. Resim Petah Tikva'daki lise mezuniyet balosunda çekilen fotoğraftı. Şaşırmış kalmıştım. Arkadaşım Arye Prayteg ile sarılmış gülümsüyorduk.

"Tanrı'nın cezası bu resim sizin elinize nasıl geçti, tanışmıyoruz bile." Bu büyük bir sürprizdi.

"Bana yardım edecek misin?" Kesik işaret parmağı ile ilerdeki köşeyi gösterdi.

"Şu kitapların altında eski bir dosya var, lütfen getirir misin?"

İsteksizce kalktım, tarif ettiği dosyayı dikkatlice çektim.. Üstünde yığılı olan kitapları devirmeden. Deri kaplı, eski, buruşuk, değersiz görünen bir nesne. Zamanında doktor çantası olarak kullanılmış. Kaldırdım, ağırdı. Büyük bir gayretle kendisine uzattım.

"Hayır, bu senin için" dedi kısaca.

"Benim için mi?"

Kilidi açtım, birden yeni para banknotları yere serildi. Bir İtalyan bankası tarafından destelenmişti, sayılı ve mühürlüydü. "Üç yüz milyon liret" dedi sakin bir sesle: "Ücretin tamamının üçte biri."

"Hangi ücretten söz ediyorsunuz?"

Yanıtlamadı. Tekerlekli iskemlesini hızla odanın uzak bir köşesine yöneltti. Garip sesler duyuldu. İhtiyar siyah göz-bandını yerleştirmişti, bana döndü, iskemlesinden kalkıp doğruldu. Profesör ilerlemiş yaşına rağmen uzun boyluydu. En az 1.90'dır diye tahmin ettim. Sağlıklı gözü pırlanta gibi parlıyordu, eksik olan gözü ise bir göz-bandıyla örtülüydü. Siyah bir takım giymişti aynı tonda bir yeleğin üzerine.

"Sen Yehuda Çölü'nü çok mu iyi tanıyorsun?" diye sorarken sanki gerçeği açıklar gibiydi. Çekmeceden bir fotoğraf çekti. "Hatırlıyor musun?"

Tekrar ağzım açık kalmıştı, şaşkınlığa düşmüştüm. Önce lise yıllarımdan bir fotoğraf, şimdi de bu. "Kaplan" diye mırıldandım. "Daha doğrusu dişi kaplan" diye ekledi, yıllar önce Tsalim Deresi'nde çekilmişti. Fotoğrafı nereden elde ettiğini sormaya gerek görmedim. Bu aşamada tam yanıtını alamayacağımı biliyordum. Uzmanlar, kaplanların İsrail'den uzaklaştıklarını iddia ediyorlardı. Bu fotoğraf sayesinde iddialarını çürütmüştük.

Sessizce bekledi.

"Evet Yehuda Çölü'nü çok iyi tanırım. Çölü, Eriha'dan Massada'ya güneyde Kudüs'ten Beytlehem'e, batıda Ölü Denize ve doğu sınırına kadar tamamıyla taradık." Bir an duraksadım: "Sizin İsrail'le ve Yehuda Çölü'yle ilgilendiğinizi bilmiyordum."

"Senin bilmediğin daha çok şeyler var delikanlı. Lütfen devam et." Bunu babacan bir tonla söylemişti.

"Zoologlar keşfettiler ki, kaplanlar büyük baş hayvanları avlarlar, avından parçaları koparıp, gizli yerlerine sürüklerler, ertesi gece gelip kalanını alırlar. Kaplanları takip etmek çok güçtür. Yehuda Çölü doğal mağaralar, gizli yerler ve değişik girintiler, dağlarla doludur." Yüzüne baktığımda Profesör'ün beni, büyük dikkatle dinlediğini gördüm. "Yakın çevreye geyik başı bırakmıştık, ertesi gece kaplan göründü."

Resme baktım. Kaplan küçüktü. 30 kilo kadardı ağırlığı. "Gözlerine iyice bak" dedi Profesör. Resmi yaklaştırdım. "Bak gözleri nasıl kuşkuyla çevreyi süzüyor. Leşe yaklaşıyor ve çevresine bakınıyor, gözlerini objektife doğru dikiyor."

"Aslında ilk kez sizler keşfettiniz bunu" derken uygun sözcükleri

arıyordu.

"Yehuda Çölü'nde kaplanların bulunduğunu ilk kez bizler kanıtlamıştık."

"Bizler derken, kimler Rafaelo?"

"Üç arkadaş ve bir zoolog öğretmen."

Bakışlarını kitap yığınına yöneltmişti.

"Kaplanla bunlar arasında bir bağlantı var."

"Din kitapları mı?"

"Çoğunlukla" dedi.

"Tanrı'ya inanır mısınız?" Kayıtsızca sormuştum.

"Varsayalım ki ben, onun hakkında araştırma yapıyorum" dedi. Birkaç adım attı ve tekerlekli iskemleye çöktü.

Yerimden kalktım. Bir an sanki sahne üzerinde yer değiştiren iki tiyatro oyuncusu gibi gördüm kendimizi. "Üçünden biri öldü." Bir an o günlere dönmüştüm:

"Dani Golan, Skyhawk pilotuydu. Mısır füzesinden kurtulmayı başarmıştı ama doğrulmaya fırsat bulamadı. İsmailiye yakınlarında parçalandı."

"Üzgünüm" dedi içtenlikle. "Biliyordum."

"Burada neler dönüyor! Hakkımda araştırma mı yaptınız?" dedim öfkeyle.

"Yalnız senin hakkında değil, hepinizin" diye düzeltti. "Amnon Zilberman şu günlerde ABD'de Houston'da yaşıyor" derken puro kutusunu masasından çıkardı.

""NASA merkezinde üst düzey bir elektronik uzmanı." Bir Toskano purosu çekip parmakları arasında döndürdü.

"O bir dâhiydi."

"O halen dâhi" diye düzelttim.

"Ve Arye Prayteg, ondan ne haber?"

"Dine döndü."

Okul yıllarında ve de okul dışında üç sıra arkadaşıydık. Aradan yıllar geçti, zoolog öğretmen Efrayim Şamay vefat etti. Dani şehit oldu. Amnon Zilberman Houston'da tıkılı, Arye Tanrı'yla bütünleşiyor... Geriye bir tek ben kaldım.

"Ve harita?" dedi Hamilton konuşmamı keserek.

Hale bakın, benden elli yıl önce doğmuş bu kişi, sanki hayatı boyunca bu buluşmayı tasarlamış gibi harita hakkında her şeyi bilmek için can atıyor. Haritayı yirmi yıl kadar önce çizmiştik. Aylarımızı Yehuda Çölü'nde geçirmiştik. Dağlara tırmandık, çukurlara indik, derelerden geçtik, kazılar yaptık, resimler çektik ve işaretledik. Geçitleri, uçurumları, gizlenecek yerleri. Haritayı 'Kaplan Mağaraları' diye adlandırmıştık. Anlaşılan oyuk gözlü Profesör şu anda haritanın yerini öğrenmek için sağlam gözünü de bağışlamaktan çekinmeyecekti.

Tekrar tekrar fotoğrafa baktım.

"Dişi kaplan gebeydi" dedi o anı yaşatırcasına.

"Dani kaplanı yakalamayı denedi. Boynuna kement geçirip, ölçüsünü almak istemişti, ben itiraz ettim."

"Uyutucu bir ok sapladık. İşte o zaman gebe olduğunu fark ettik. Zavallının nasıl korktuğunu görmeliydiniz. Son anına kadar ayakları üzerinde durmaya çabaladı."

"Ya haritalar?" dedi yeniden Hamilton, vazgeçmeksizin: "Kaplan Mağaraları haritası?"

"Dört kopyasını yaptık" dedim. "Her birimiz bir kopyasını saklamak üzere aldık. Ben kendiminkini nereye koyduğumu hatırlamıyorum."

"Bulabilme şansın var mı?" her sözcüğünü tartıyordu, ağzımı aracasına.

"Varsayalım ki evet?"

Profesör çantayı işaret ederek "Çantanın içindeki bütün para senin! Harita karşılığı!"

"Sanırım ücretin üçte biri demiştiniz," diye hatırlattım.

"Haklısın. Geri kalanını beni oraya götürdüğünde alacaksın."

"Yehuda Çölü'ne mi?.." şaşırmıştım.

"Yehuda Çölü'ndeki Kaplan Mağaraları'nı, tam olarak harita üzerinde işaretli noktaları yerinde göstermen için."

Olayı toparlamaya çalıştım. Bu tuhaf Profesör bana harita karşılığı 250 bin dolar teklif ediyordu, bu kadar değerli olabileceğini düşünmemiştim, yalnız bu değil; eğer kendisini Yehuda Çölü'ndeki haritada işaretlediğimiz Kaplan Mağaraları'na götürürsem 500 bin dolar daha ödeme yapacağına söz veriyordu.

"Neden?" diye sordum.

Susmayı tercih etti. Paranın çekiciliğinin de bir sınırı vardır. Merakımı gidermesi karşılığı olarak paranın bir kısmından vazgeçebilirdim.

"Bundan birkaç yıl önce araştırma ekibi Yehuda Çölü'ne çıktı. Mağaralarda eski elyazmaları, Bar-Kahva ayaklanmasına ilişkin fermanlar ele geçirildi. Yazmaların hepsini Kudüs'teki Kitap Müzesinde, ekip üyelerini de cennette bulabilirsin."

Gözdağı, korku bazıları için işe yaramayabilir. Örneğin Hamilton. Gerçi neden başka türlü davransın ki? Zaten bir ayağı çukurdaydı, onun gözünde tehdit bir şey ifade etmiyordu.

"Yol çok zorlu. Dik yamaçlara tırmanmak, karanlık mağaralar içinde sürünmek zorunda kalacağız. Buna dayanamazsınız."

Hamilton tekerlekli iskemleden kalktı, gidip pencereyi açtı. İçerisi serin hava ile doldu. "Roma'nın gece havası" derken parmağı ile ona yaklaşmamı işaretledi. "Orada, görebiliyor musun?"

"Karşımda uzun ve çirkin binalar gördüm."

"Onların arkasında," dedi titrek bir sesle: "Onların arka tarafında."

"Hayır üzgünüm ama arkalarında hiçbir şey göremiyorum."

"Allah aşkına biraz hayal gücünü çalıştır Rafaelo. Ben ufukta dalgalar, denizde fırtına, tutsak gemiler görüyorum. Tamtam ve kırbaç ıslığının temposuyla yol alıyorlar. Roma'dan Kutsal ülkeye yol alan gemileri görüyorum..." Sonra birden gerçeğe dönüş yaptı: "Bir an bile çölde sizinle yamaçlara tırmanmayı tasarlamadım; sizi çıkış bölümünde bekleyeceğim."

"Sizi mi?" Merakla sordum.

Yanıtlamayı düşünmedi. "Umarım acele etmiyorsun" Bir an duraksadı: "Beş dakikadan fazla almaz."

Anladığım kadarıyla panjurların açılışı bir işaret parolaydı. Hamilton dışarıda bekleyen birine işaret etti. Pencerenin önünde ikimizin birlikte görülmesine özen gösterdi.

"Yehuda Çölü'nde uygun izin kâğıtları olmadan dolaşamayız, tutuklarlar bizi."

"O zaman gerekli izinleri sağla" dedi sorumluluk taşıyan bir ses tonuyla.

"Bu kolay olmayacak. İzinler genel sorunların yanında, ufak bir ayrıntı. Ordu birlikleri bizi hemen tutuklarlar. Doğayı koruma gözcüleri çevrede her gün dolaşıyorlar, izimizi bulacaklardır. Mağaralar çölde kıvrımlı geçitlerdedir. Gece için özel projektör takımları ve de dürbün almalıyız yanımıza."

"Mağaralara bizleri sen götüreceksin. Hiçbir engel bizi durduramayacak." Gözlerinde tehdit ışıltıları belirmişti. Birden nereden çıktığını anlayamadığım 'Baretta' tipinde bir tabanca göründü, eli de titremiyordu artık.

"Silahlı olacağız" dedi, tabanca göründüğü gibi aynı hızla kayboldu.

Kapı vuruldu. "Açık!" diye bağırdı Hamilton. Bana baktı, belki tabancanın üstümde bıraktığı etkiyi tartmak istiyordu.

Kapının önünde beliren kişi, kitap yığınlarından atlayarak geçti. Pelerin giyiyordu ve buna uygun kareli bir yün şapka. Hamilton'ın yanında durdu, yün şapkasını çıkardı, bal renkli saçlarını salladı. O ana kadar dünyanın en güzel kadınının Karmen olduğundan emindim.

"Tanıştırayım" dedi ihtiyar. "Bu Rafaelo Goldman'dır. Ondan bahsetmiştim."

"Memnun oldum, ben Judy" diye elini uzattı.

"Judy Yehudit'ten alınma mı?"

"Hayır Judy'den."

El sıkışırken farklı bir elektrik duyumsadım.

Çiftliğe polis ekipleri doluşmuştu. Komiserleri görünce içimden her şeye rağmen, Karmen şikâyette bulundu dedim.

"Siz Rafaelo Goldman mısınız?" Komiserlerden biri sordu.

"Evet, sizlere nasıl yardımcı olabilirim?" derken kalbimin sesi kötü olayları duyurur gibiydi.

"Dün gece dokuz sularında nerede idiniz?"

"Burada, aşağıda ahırda."

"Yalnız mı?"

"Hayır... bir hanımla birlikte idim" diye kekeledim.

Tereza, evin kâhyası odayı terk etti. Köpekler çılgınca havlıyorlardı.

"Köpekleri susturabilir misiniz?" diye sordu, zayıf, bıyıklı binbaşı rütbeli komiser.

Dışarıya çıkıp ıslık çaldım. Havlamalar birden kesildi. Durumumun tahmin ettiğim kadar kötü olmayabileceğini düşündüm. Eğer küçük yaşta bir kızın ırzına geçme söz konusu olsaydı, beni hemen tutuklarlardı. Gözümün önüne Karmen'in arzulu görüntüsü geldi. Bana bunu yapabileceğine inanmak çok güçtü.

"Bu kişiyi tanıyor musunuz?" deyip bir resim uzattı.

Bir an kalbim duracakmış gibi oldu. Resimdekini görünce ferahladım. "Bu karımdır" dedim.

Şeytan bilir o gece bu kadar acele, nereye gidiyordu Julia. Tahkikat yapan komiser bana karımın direksiyon hâkimiyetini kaybedip, Floransa'ya inen eski yolda takla attığını ve öldüğünü bildirdi. Benden korkunç bir tepki gelmediğini görünce şaşırdı. Cesedi teşhis etmek için onlara katılmamı rica etti.

"Araba haddinden fazla yüklüydü" dedi kuşkuyla komiser. Karakolda soruşturma için uzun saatler oyalandım.

Gece karanlığında eski mezarlığın önünde durdum. Yağmur yağıyordu. Demir girişten tırmandım. Karmen'i Adriana'nın mezar taşı başında üzgün otururken buldum. Beni fark edince sevecenlikle boynuma sarıldı.

O ilk aşk gecemizden sonra, Venüs'ün yanında saman yığını üzerinde sevişmeyi alışkanlık haline getirdik. Onunla birlikteyken dünyanın tüm sorunlarından uzaklaşmış hissediyordum kendimi.

Sabırsızlıkla on yedi yaşını doldurması için gün sayıyordum.

Bir keresinde sanki düşüncelerimi okurcasına "Benimle istediğin için mi, yoksa korktuğun için mi yaşıyorsun bilmiyorum" dedi.

Onu fotoğrafçılık okuluna kaydettirdim. Duygularını anlatan pozları yakalamada müthiş yetenekliydi. Her şeyi fotoğraflamayı çok seviyordu. Hayvanlar, insanlar, çiçekler, nesneler...

On yedi yaşını doldurduğu gece onu ahıra götürdüm. Sert bir sesle "Evet işte gün geldi. Artık reşit oldun. Üzerimden sorumluluğun kalktı. Eşyalarını topla ve git."

Karmen şaşkın dona kalmıştı, doğum günü armağanımdan tek söz etmeden çıktı, gözleri yaşlı, dudakları titriyordu. Çıkışta yanına gittim.

"Hayatımdan tümüyle çıkıp gitmeden önce sana bir sorum var."

Kızarmış gözleriyle bana bakıyordu.

Ona yaklaştım "Benimle evlenmeyi kabul eder misin?"

Karmen valizlerini fırlattı, yırtıcı bir hayvan gibi üstüme sıçradı, dişlerini dudaklarıma geçirdi, keskin bir acı... dudağım kanıyordu.

"Sersem!" Küçük elleriyle göğsümü yumruklayarak, "Sakın bir daha bana böyle davranmaya kalkma" dedi.

O gece hiç ayrılmamacasına birleştik.

3

Ocak ayı hızla geçti. Ardından soğuk ve kar getirdi.

"Leylekler geleceklerdir" dedi Karmen gülümseyerek. Fikrince leylek kanatları hayat habercileriydiler.

Ernesto birkaç kez ekin yüklü kamyonuyla geldi. Bakışlarından özellikle Karmen'i görmek için geldiği belliydi.

Ay sonunda İsrail'e uçtum. Karmen'den ilk ayrılışım değildi, ama her ayrılıştan sonra arzularım daha çok kabarıyordu.

Dindar Arye Prayteg'i Bnei Barak'ta aradım. Tutucuların denizinde sanki küçük bir ada gibiydi. Kadınlar çok tutucu giyimliydiler. Sinagoglar, din okulları, kara cüppeli adamlar... Bnei-Barak dincilerin toplu olarak bulunduğu 'örnek bir kent' diye düşündüm. Arye'yi Rabi Akiva sokağından dönen dar aralıktaki tek katlı taş binada buldum. Gelen geçene bakıyor, bir yandan da kitaptan bablar okuyordu.

Elindeki kitabın sayfalarını mırıltılarla karıştırırken, "Kimi görüyorum!" diye şaşkınlık ve sevinçle haykırdı.

"Dostum, şimdi beni iyi dinle. Yehuda Çölü'nü hatırlıyor musun?"

O ilk şaşkınlıktan sonra hâlâ kendi aleminde, okumaya koyulmuştu.

Onu sarsmak, gerçeğe döndürmek geldi içimden.

"Şimdi sakın Kral Davud ve kuzuları masalını anlatma bana. Bilmek istediğim, zamanında yaptığımız haritayı anımsıyor musun? Kaplan Mağaraları haritasını..."

Davranışları sanki bu dünyalı değildi.

"Yehuda Çölü mü?" dedi şaşkınlıkla.

"Evet, Yehuda Çölü" dedim.

O hâlâ devam ediyordu. Sabrım taşmak üzereydi... Tekerlemeler.. Bunlar beni yirmi yıl öncesine götürmüştü...

Gün doğumundan bir saat kadar sonra Ein Gedi'den yola çıktık. Geyikler Vadisi'ne kadar üstü açık jeeple gittik, oradan da yürüyerek devam ettik. Saatlerce tırmandık. Her şey orada oldu. Şiddetli baş ağrısı tutmuştu. Çölü taradığımız süre boyunca hep "Tuhaf dalgalar algılıyorum." diye mırıldanıyordu. Birden başını elleri arasına aldı, "Beni bıçakla kesiyorlar" dedi. "Herhalde manyetik dalgalardır" diye iknaya çalıştım.

"Dalgalar." Sesi ağırlaştı: "Bunlar dalgalar."

Arye'ye mağaraya ilk girişi yasaklamıştık. O ise aldırmadan mağaraya daldı.

Dakikalar geçti. Mağaranın girişinde beklentideydik. Seslendik ama hiç yanıt alamadık. Yavaş yavaş içerde bir şeyler olduğu kanısına varmıştık. Zooloji öğretmeni Efrayim Şamay, atılıp içeriye girdi. Birkaç dakika sonra Arye'yi gömleğinin yakasından tutmuş çekiyordu.

Arye baygındı, ölü gibi solmuştu. Güçlükle soluk alıyordu. O andan sonra tanıdığımız Arye gitmiş bir başkası gelmişti. Efrayim içerde herhangi bir zehirli böcek veya akrebin Arye'yi sokmuş olabileceği kanısındaydı.

Bence karanlıkta olan, Kutsal Ruh'un Arye'nin benliğini sarmasıydı. Gerçeği kabullenmek zorundaydım. Zaman, doktorların en iyisi olan zaman, etkisini gösterir diye düşünüyordum. Dine dönüş suç değildi, ama bu dine dönenin arkadaşlarından ve tüm dünyadan kopmasını gerektirmezdi...

Arye'nin bulunduğu "Or Ha Tora" yesivasına (din eğitimi veren

yüksek okul–ç.) telefon numaramı ve adresimi fırsat bulunca araması için not bıraktım.

Bnei Barak'tan doğru Beyt Şemeş ormanına, Kudüs'e giden ekspres yola geçtim. Yeşil çamları, zeytin ağaçlarını gördükçe Efrayim Şamay'a hak veriyordum. O, kentten uzaklaşmış, hayatının geri kalan kısmını doğayla başbaşa geçirmişti. Durmadan uzaklardaki tepenin eteklerindeki bir çoban sürüsünü anlatıyordu. Kırmızı kiremitli küçük evi tanıdım.

"Bu buralarda inşa edilen ilk evdir" dedi gururla Moni Şamay, sevgili öğretmenimin oğlu. İçtenlikle el sıkıştık. Son kez gördüğümde beş yaşında çocuktu, şimdi ise yakışıklı, genç bir delikanlı olmuştu... Hayrettir rahmetli babasına ne çok benziyordu.

4

Judy'nin elinin teması ne hoştu, ama Prof. Hamilton bu zevki tatmamı engellemek istercesine, "Bu anı uzun zamandır bekliyordum" dedi. "Belirtmek gerekirse şu sihirli ana erişebilmek için dua ettim."

Judy ile buluşmamızı mı kastediyor acaba diye düşünürken...

"Tüm mağaraların tarandığını bildiğim an" diye tamamladı.

"Mağaraların hepsi dolaşıldı" dedim aldırmaz bir ses tonuyla.

Kızgın bakışını bana yöneltti. "Hepsi değil genç dostum, hepsi değil." Alçak komodinleri karıştırdı, oradan sarılı fermanlar çıkardı, Judy onları sermesine yardımcı oldu.

"Buraya yaklaş Rafaelo" diye rica etti. Büyüteci Yehuda Çölü'nün doğu sınırı boyunca gezdirdi. Ölü Deniz'in şeklinden sınırı tanımlamak kolaydı. Bu bir antika papirüs haritasıydı. Genç kızın vücuduma yakınlığı dikkatimi dağıtıyordu.

"İşte Murbaat Mağarası." Harita üzerindeki noktayı işaret etti. "Hatlara bak. Jeolojik olarak incelersek, mağaranın bitişinin burada olmadığı anlaşılıyor." Büyütecin altında parmağı korkutucu ve suçlayıcı görünüyordu.

"Jeolojiden bana ne! Ne ilgim var ki! Ben taşla bazaltı zor ayırabilirim."

"Mağara kayanın içersine devam ediyor demektir" dedi parmağı ile çizgi çizerek. Profesör doğruldu, Judy de haritayı katladı.

Profesör bu arada acelesi olan birinin telaşıyla başka bir harita serdi. "Bu Sodom Mağarası'dır. Mağaranın tavanına dikkat edin. Buradan bir çıkış olmalı, yoksa nereden kaçmayı düşünüyorlar?"

Kim kaçmayı düşünüyor ve neden? Kaplanlar, bilinir ki aynı girişi çıkış için de kullanırlar.

"Bu mağaraları taradınız mı?"

"Hepsini taramadık" diye açıkladım. "Sadece kaplanları aradık. Önceden keşfedilmiş mağaralar bizi ilgilendirmedi. İnsan kokusu kaplanları kaçırır. Tarifi biraz güç ama kaplanların belli mağaraları tercih ettiğini keşfettik, alçak tavanlı, doğuya bakan ve girişleri zor olanları."

"Biz bölgedeki mağaraları teker teker tarayacağız" dedi Profesör.

"Hepsini taramak çok zor olacaktır" deyip ayağa kalktım, pencereye gittim. "Diyelim ki haritayı buldum ve gerekli izinleri aldım. Yine de önümüzde yığınla engel var. Zamanın bir kısmını karanlıkta hareket ederek geçirmeliyiz. Yehuda Çölü çok tehlikeli bir yerdir. Askeri kuvvetler, Bedevi kabileleri, teröristler, esrar kaçakçıları, zehirli yılanlar..."

"Saçmalama!" diye sözümü kesti.

Kızgınlıkla baktım.

"Şu konuşana bakın! Senin bir ayağın çukurda, benimse hayatım önümde. Sen hiç orada bulunmadın, uçurumdan yuvarlanmadın, kızgın güneş altında kavrulmadın. Yehuda Çölü bir günlük turlar için harikadır, ama bundan fazlası için değil."

Bu sert çıkışımdan sonra ikisi de dikkatlerini üzerimde toplamışlardı.

Judy doğruldu, sanırım tehlike onda bambaşka hisler uyandırıyordu. "Ayrıca, herhalde laneti duydunuz" diyerek sözlerimi mühürledim.

Judy ile Profesör bakıştılar. "Ben lanete inanmam" dedi ama sesindeki hafif duraksamayı gizleyememişti Profesör.

"Aslına bakarsan ben de inanmam. Ama ortada kanıtlar var" dedim.

"Bu insanların huyudur. Olaylardan sonra Biz sizi uyarmıştık" derler.

Her sözüne katılıyordum. Profesör'ün mağaralardaki lanetten haberi vardı. Birbirimize bakıştık "Kaplan Mağaraları'nı araştıranların hiçbiri hayatlarını doğal ölümle yitirmediler. Bedevilere sorabilirsiniz, onların mağaralardan ödleri kopar."

"Sormaya gerek yok, biliyorum. Buna rağmen Zilberman ve Prayteg hayattalar."

"Hayattalar!.." alayla taklit ettim. "Buna hayat denirse? Prayteg dinci, koyu tutucuların köyüne takıldı, saçlarını bukle bukle yapıp sadece Tanrı'yla konuşuyor. Zilberman, Houston'da bilgisayarla konuşuyor, karısı ve çocuklarının varlığını tümüyle unuttu. Karısının iki sene önceki, boşanma isteğini cevaplamadı bile."

"Lanetli veya değil. Benim Kaplan Mağaraları'na ulaşmam gerek. Tüm mağaraları taramadan bu dünyadan göçmeyeceğim."

"Evet, neredeyse unutuyordum Profesör Hamilton. Aslında bu Kaplan Mağaraları'nda siz ne arıyorsunuz?" diye sordum.

"Kaplanlar," diye gülümsedi. "Kaplanlar, Rafaelo."

Moni Şamay, ziyaretim karşısında heyecanını gizliyordu. "Adım Rafi Goldman" diye kendimi tanıttım. "Babanın öğrencisiydim."

Uzun uzun beni inceledi, sonra içeriye davet etti. Ahşap İsveç tipi ev geniş, damı kiremitle döşeliydi, içindeki sarmal merdiven üst kata tırmanıyordu. Geniş pencereler yarı çıplak bahçeye bakıyordu. Dışarıda dizi dizi çam ağaçları dikiliydi. "Ne güzel ağaçlar. Babanın gözünde çok değerliydiler."

"Babam doğayla ilgili her şeyi çok severdi..." Bir an içini çekti. "Zaman ne çabuk geçiyor, ölümünün üstünden on dört yıl geçti."

Başımı salladım. Masanın üzerindeki çerçevede gülümseyen bir kadın resmi vardı.

"Evli misin?"

"Boşandım."

"Yanılmıyorsam baban da boşanmıştı."

"Evet." Moni doğruladı. "Anlaşılan kadınlar kurbağaları sevmiyorlar."

"Sende zoolog musun?"

"Hayvan koleksiyoncusu derdi boşandığım karım." Kahkahalarla güldük.

Kahve içip susamlı bisküviler yedik. "Akşam yemeğine kalırsan sana çok özel bir yemek hazırlayabilirim."

"Hayır, zamanım kısıtlı." Kahvemden bir yudum aldım. "Yirmi yıl önce '67 Ağustosu'nda. Altmış gün savaşından iki ay sonra, ben ve iki öğrencisi daha babanla Yehuda Çölü'ne çıktık."

Moni sessizce beni dinliyor, sözü nereye getireceğimi bekliyordu.

"O zamanlar çocuktun." Gülümsedim, "Çöl Kaplanları'nın peşindeydik."

"Evet hatırlıyorum. Babam Yehuda Çöl Kaplanları hakkında bir kitap yazdı" dedi gururla. "Yazdı, ama yayınlamadı."

Hayretle kaşlarımı kaldırdım.

"Onu engelleyen bir şey mi oldu?" Soruma "Korku" diye yanıt verdi.

"Korku mu? Neden, kimden Moni?"

"Bilemiyorum, ama hayatının son gününe kadar söylentilerin gerçek payı olduğuna inanıyordu."

"Hangi söylentilerin?"

"Babam çok çekti" dedi sorumu yanıtlamadan "Kemik kanserine yakalandı ve doktor kanserin en kötü cinsi olduğunu söylediğinde, babam bunun rastlantı olmadığı kanısındaydı."

"Belki."

"Belki ne?" diye tekrarladı.

"Hariton Manastırı yakınlarında, Tamara kabilesinden yaşlı bir Bedevi ile karşılaşmıştık. Bizi uyardı. Mağaraya girmek isteyenin peşini bırakmayacaktı bu lanet."

"Lanete inanmak! Bu pek babama göre değil" dedi Moni.

"Doğru, ama bazen kanıtlar karşısında çaresiz kalır insan."

"Kanıtlar? Hangi kanıtlar?"

"Evet Moni kanıtlar. Mağaralara giren beş kişiydik. Baban, Dani, Arye, Amnon ve ben. Diyebilirim ki sadece ben..."

"Hayattasın?" sözümü kesti.

"Tam böyle sayılmaz. Dani, Yom Kipur savaşında şehit düştü. Ar-

ye kendini dine verdi ve geçmişi ile tüm bağlantısını kesti. Amnon Amerika'ya göç etti, karısı ve çocuklarından ilişkilerini kesip bilgisayar programlarına daldı."

Moni anlattıklarımı hemen kavradı. "Olanlar arasında bağlantı var denebilir. Herkesin hayatında bazı dönemler vardır, eğer boş inançları varsa hemen bağlantı kurar, 'bunun başıma geleceğini biliyordum,' der."

"Profesör Hamilton da böyle düşünüyor."

"Kimdir Hamilton?"

"Roma'da tanıştığım yaşlı bir profesör. Benimle bağlantı kurdu ve Yehuda Çölü Kaplanları'yla ilgilendiğini öne sürdü. Baban ve benim çölde çektiğimiz dişi kaplanın fotoğrafı onun eline nereden geçti bilmiyorum."

"Aradığınız tam anlamıyla nedir?"

"Kaplanlar, Rafaelo" diye tekrarladı.

"Ve niçin?"

"Bu aşamada daha fazla açıklama yapamam" dedi kısaca Judy'nin varlığından mı nedir? Para dolu çantaya bir göz atmıştı ve bakışını yakaladığımı biliyordu.

Gerçi dünyada aklı başında hiç kimse 250 bin dolardan vazgeçmek istemez, üstelik 500 bin dolar ek ücret sözü de verilmişti. Ama para benim hayat felsefemde önemli bir rol oynamıyordu. Hamilton hakkımda en ince ayrıntıya varıncaya kadar araştırma yapmıştı, bu yüzdendir ki salt paranın çekiciliği ile beni çöl macerasına çekemeyeceğini biliyordu. Resimleri elde etmek için çaba gösterdi. Serüven duygularımı uyandırmaya çalıştı. Ama bu da yeterli değildi. "Beni mecbur etmek zorunda kalacaksın, Profesör" dedim. Odada soğuk bir hava esti. Pencereye doğru gidip, ahşap panjurları indirdim.

"Keşke yapabilseydim" dedi Profesör.

Garip ama ona sempati duymaya başlamıştım. Hayatımda çok yaşlı insan tanımıştım, ondan çok daha gençtiler, ama hayat zevklerini yitirmiş, vakitlerini ölecekleri günü beklemekle geçiriyorlardı. Yaşayan ölüler. Oysa Hamilton çok farklıydı. Hayata bağlıydı. Çölde, yaşının ya-

rısından daha genç olan kişilere ayak uydurmaya hazırdı. Kuşkusuz, aradığı kaplanlar değildi.

"Haritayı bulabileceğimden emin değilim" dedim.

Hamilton uygun sözcükleri aradı. Hayal kırıklığına uğradığını belirterek ayağa kalktı. Bana ve Judy'e baktı, bakışlarını odada gezdirdi. Onu rahatsız eden göz bandını çıkarmamızı rica etti. "Eğer bulamayacaksan, senin hafızana güvenmek zorunda kalacağız" dedi.

Bir kahkaha attım. Onu incitmek istememiştim, ama kendimi de tutamamıştım. "Aradan yirmi yıldan fazla bir zaman geçti Profesör. Zamanında altmıştan fazla mağarayı incelemiştik. Çöl üstelik yıldan yıla değişir. Yehuda dağlarından, vadilere inen dereler Ölü Deniz'e varırken yollarda değişimlere neden olurlar. Deniz seviyesinden 1000 m. yükseklikten, deniz seviyesinin 400 metre altına kadar akarlar, taşarlar. Yağmur suları vadilerde değişiklik yapar, seller çölde birçok şeyi beraberinde sürüklerler, ağaçlar, taşlar vs. Siz benden 1967'deki Yehuda Çölü'nü ve o zamanlardaki mağaraları hatırlamamı istiyorsunuz?" Derin bir nefes aldım ve Profesör'ün yanına yaklaştım.

"Kral Davud, Kral Şaul'den saklanmak için özellikle Yehuda Çölü'nü seçmiş olabilir kanımca. Orada bulununca anlarsınız, Yehuda Çölü'nün kaçaklarca saklanma yeri olarak kullanılma nedenlerini. Hayır, benim çölü hatırlayabilmem olanaksız. Haritalara ihtiyacım var. Taamara kabilesindeki Bedeviler bana yardım edemezler."

Taamara Kabilesi. Bu isim beynimde bir ışık yaktı, aklıma bir fikir geldi.

Hamilton çok kararlı görünüyordu. "Sen beni oraya götüreceksin!" dedi.

"Bizi" diye düzeltme yaptı Judy. Hamilton bu girişimden pek memnun kalmamıştı.

Profesörle, genç kız arasındaki bağlantıyı anlayamıyordum. Ne var ki Profesör, genç kızın varlığından rahatlıkla vazgeçebileceği izlenimi uyandırdı bende. Profesör yazı masasından eski tip bir klasör çekip çıkardı; kuşkusuz bu tür ciltler yıllardır kullanılmıyordu. Böyle zor düğümlerle bağlı olanları... Sabırla düğümü çözdü.

"Yehuda dağlarına çıkış noktası burası, buradan tırmanmaya başlayacağız" deyip haritayı serdi, tüm Yehuda Çölü ve Ölü Deniz'deki

noktalar belirlenmişti. Tabii ki yeni İsrail askeri üsleri hariç. Hamilton, çölü iki ayrı bölgeye ayırmayı yeğledi: İsrail ve Ürdün. Harita üzerindeki Beytlehem'den Hevran'a kadar olan yolu tanıdım. Oradan doğuya, Bikat Horkanya'ya doğru Eriha-Kudüs yoluna çıkış vardı. Altı Gün Savaşı'ndan önceki yolları çok iyi tanırdım. O zamanlar Ürdün askerlerinin her hareketini izlerdik. Ben dikkatimi Arad'la birleşen Beerşeba Hevron yolu üzerinde toplamıştım. Ürdün sınırına paralel olan, Sodom Ein Gedi yoluna.

"1967'den sonra çöl, İsrail egemenliği altına geçti." Ona parmağımla "eski sınırları hayali olarak kaldırdığımızı düşünelim" dedim. "Ein Gedi ile Eriha arasına hat çekelim." Sonra hatırladığım yeni tepeleri işaretledim: Mitape-Şalem, Kaliya-Maale Adumim, Takua vs.

"Rafaelo kes lütfen" diyerek elimi tuttu. "Yollar ve tepelerin hiç önemi yok. Beni ilgilendiren şurası." Elimden kalemi alarak titreyen elleriyle oklar ve çizgilerle belirlenmiş yeşil bölgeyi, 'Taamara Kabilesi'ni' göstererek beni şaşkınlığa uğrattı.

Birileri, kabilenin dolaştığı yerlerin doğrultusunu harita üzerinde belirlemeye özen göstermiş. Yönün, veya yönlerin ne zaman işaretlendiğinden emin değildim. Kabileden bir Bedevi'nin işidir diye düşündüm. "Ama niye özellikle Taamara Kabilesi?"

Judy de kulak kabartmıştı. Hamilton cevaplamak niyetinde olsaydı bile vazgeçerdi. Judy'nin orada oluşu sanki onun için bir engeldi. Anladığım kadarıyla Judy'i harekâtın ayrıntılarına ortak etmek istemiyordu. Profesör'ü tahrik edercesine, "Kaplanlar Taamara Kabilesi'nin peşinde olabilirler mi, belki de onların kokularını Calabin, Zeridin, Reşidiye veya Obidiye kabilelerine yeğliyorlardı," dedim.

Profesör doğrulmadan kabilelerin isimlerini dinliyordu. Hiç kuşkusuz bu adları tanıyordu. Hamilton'ı ilgilendiren kabilenin üyeleri değil, konakladığı, geçtiği yollardı.

İçimden yeter artık Hamilton, kes şu oyunu, kâğıtlarını aç, diyordum. Ama o yerinden kalktı, bana yaklaştı ağır elini sırtıma koydu. "Sinyor Goldman, şimdi Ocak ayındayız. Çantayı al ve hazırlıklara başla. Şubat sonuna gelmeden, Yehuda Çölü'nde olmak istiyorum" dedi.

5

"Eminim ki olay kaplanlarla ilgili değil" dedim Moni Şamay'a, Beyt Şemeş'deki köy evinin balkonunda otururken: "İhtiyar, Kaplan Mağaraları'nı arıyor ama, kaplanları değil."

"Mağaralarda ne bulmayı umuyor ki?"

"İnan ben de bilmiyorum."

Moni kalktı, kendisini izlememi istedi. Peşinden küçük bir odaya girdim.

"Babamın çalışma odası" dedi Moni kısaca. Doğa, Efrayim Şamay'ın hayatının özetiydi. Çöl bitkilerinden yılanlara her şeyin resmini çekerdi, sayısız resimleri vardı. Her resmi bir şeyi anlatır, bir şeyler ifade ederdi. Doğadan duvarlar dolusu görüntüler... "İşte bu resim" diye heyecanla işaret ettim siyah çerçeveli olanı. "Dişi kaplan. Resmini çektiğimiz dişi kaplan bu."

"Babam bu resmi çok severdi" diye mırıldandı Moni. Ona baktım, sesi, hantalca yürüyüşü, bakışları, bedeninden büyük giysisiyle, gerçekten babasına çok benziyordu.

"Mümkün mü?" Resmi duvardan indirmesini rica ettim.

Dikkatlice asılı olduğu çividen çıkardım. Resmin arkasında küçük notta dört haneli bir numara vardı. 3116... Moni'ye gösterdim. "Evet babam bütün resimler için kartoteks tutardı" dedi heyecanla. "Hemen araştırabiliriz" Parmakları kartoteks çekmecesinde dolaştı. "Kaplanlar dosyası" idi 3116'lı karttan okudukları.

"İhtiyarın adı ne?"

"Profesör Arthur Odio Hamilton" diye yanıtladım.

"Romalı mı?"

"Romalı?" dedim.

Moni arşive döndü. Çekmeceyi çekti 3116 nolu dosyaya geldiğinde hayretle "dosya boş" dedi. Garip, burada hiçbir harita veya kayıt yok. "Oysa babam çölde çok resim çektiğinizi anlatmıştı."

"Hem de çok fazla" diye doğruladım.

Dosyanın altında bir kâğıt parçası bulmuştu Moni. Titreyen ellerle kâğıdı, bana iletti. Bu taahhütlü bir mektubun makbuzuydu. "Her-

halde babam tüm dosyayı birine gönderdi..." dedi.

Makbuzun üzerinde tarih Mart 1968 idi. Kaplanların takibine tanımadığımız kişiler tarafından mı gönderilmiştik diye kuşkuya düştüm. "Mağaraları bulmamızdan bir yıl sonra görevi tamamlayıp kendinden istenen tüm bilgileri iletmek üzere dosyayı postalaması" sözcükleri dökülüverdi ağzımdan.

"Yerinde olsam böyle düşünmezdim" dedi Moni. Babasının birisi için çalışmış olabileceği fikrine inanmayı reddediyordu.

Taahhütlü mektup makbuzunun üstündeki adres silikti. Büyüteçten yararlanarak birlikte okuduk. *Sayın Profesör Arthur O. Hamilton, Vatikan, Roma/İtalya.*

Moni'ye konukseverliği için teşekkür ettim ve oradan ayrıldım. Vakit akşam üzeriydi, ama güneş en az bir saat daha ışık vaadediyordu. Tel-Aviv'e giden otoyola çıktım ve Kiryat Şaul'deki askeri mezarlığa gittim. Yarbay Dani Golan'ın mezarına giden yolu hatırladım, son ziyaretimden sonra birçok yeni mezarlar eklenmişti. Beyaz Mezar taşı başında durdum, güleç yüzü gözlerimin önünde belirdi. Kızların sevgilisi, sınıfın lideriydi. Pilot kurslarına katılmaya can atıyordu ve de gerçekleştirdi. Çok başarılı bir pilottu. Kısa zamanda yüksek rütbeye ulaşmış, engin deneyim sahibi olmuştu. Ta ki o acı gün gelip, İsmailiye'de şehit düşene dek.

"Dani" diye mırıldandım. "Eğer seni mezara götüren o uğursuz lanet ise, korkarım yakında görüşeceğiz..."

Ertesi gün İtalya'ya uçtum. Uluslararası Havalimanı De Vinci'ye vardığımda Bologna'ya giden uçağın dört saat sonra kalkacağını öğrendim. Valizimi emanet bürosuna teslim ederek çıktım. Şoföre Tiber Nehri'nin batı yakasına geçip Vatikan'a gitmek istediğimi söyledim.

Efrayim Şamay'ın arşivinden çıkan dosya buraya gönderilmişti. Vatikan Katolik dünyasının beyniydi; kalbi ise Roma'da atıyordu.

Bu tepedeki Vatikan dünya yüzünde küçücük bir ülkedir. Yüzölçümü beş yüz metrekareden bile az, bir mahalle büyüklüğündedir. Buna rağmen söz hakkı büyük olan ülkenin idaresi Afifior'un elindedir. Garip bir ülkedir Vatikan. Nüfusu binden çok değildir, yaşayanlar ise ya çok tutucular veya papazlardır. Buna karşılık kendi pasaportu, özel parası, pulları, gazetesi, istasyonu; 'otuz lisanda yayın yapan Vatikan'ın

sesi radyosu' ve bankası var. Kutsal Ruh Bankası adı, çok kez hoş olmayan dedikodulara karışmıştı.

San Pietro meydanında gayesiz dolanıyordum. Sütunlarda Hıristiyanlarca kutsal sayılan kişilerin heykelleri vardı. Pazar ve bayram günlerinde Afifior'un vaazını dinlemeye gelen dindar halkla dolup taşan meydan, hafta arası dilenciler sayılmazsa bomboştu.

Vatikan, Yehuda Çölü'ndeki Kaplan Mağaraları'yla niçin ilgilenebilirdi ki çevreme bakınırken bunu anlamaya çalışıyordum.

Meydandan ayrıldım, bir taksi durdurdum. Şoförden Garibaldi Köprüsü'nü geçip, eski Yahudi gettosunun girişinde durmasını rica ettim. İlk izlenim şok etkisi yapıyordu, sanki bunun sağlanması için gettonun eski hali ile korunmasına özen gösterilmişti. Sıvaları dökük evler, yıkılmak üzere duygusu uyandıran kirişler... Longalbara Caddesi 9 no'daki merkezi sinagogda, İtalya'da 2000 yıllık Musevi tarihini simgeleyen daimi bir sergi vardı. Oysa oraya vardığımda sinagogun kapıları kilitlenmişti.

Havalimanına dönerken Naziler tarafından öldürülen Museviler ve Hıristiyan Romalıların anısına dikilen anıtın önünden geçtik. Bu kişiler dini inançları ile yaşamışlar ve imanlarıyla ölmüşlerdi.

Aradaki saat farkını hesaplayarak New York'ta akşam sekizdir dedim. Telefon kulübesine girip telefon rehberimden, numarayı buldum. New York Queens'in önce kodunu sonra da Amnon'un numarasını çevirirken içimden evden taşınmamış olması için dua ediyordum. Hattın diğer ucundan tanıdık kadın sesi gelince ferahladım. Amnon Zilberman'ın eşi Nelly'di.

"Merhaba Nelly, ben, Rafi Goldman."

"Merhaba Rafi, nasılsın? Nereden arıyorsun?"

"Roma'da havalimanından. Bir saat önce İsrail'den döndüm."

"Sen hayatta mısın?" diye güldü.

"Yeni bir habere kadar. Sizler nasılsınız? Amnon'dan ne haber, bir değişiklik var mı?"

"Nihayet iki hafta kadar önce boşanma kâğıtlarını alabildim. Gelecek ayın ilk günlerinde avukatla randevumuz var, mal varlığımızı bölüşmek için" dedi.

"Kararınız kesin mi?"

"Umarım evet."

"Peki Amnon neler yapıyor?"

"İyice delirdi. Bilgisayardan başka bir şey düşünmez oldu. Bilgisayar virüsü girdi beynine. Bir nevi hastalık onunki..."

Nelly'e yeni adresimi ilettim. İlk fırsatta Amnon'a bildirmesini rica ettim.

"Rafi, Amnon hiç aldırmayacaktır..."

"Lütfen dene Nelly, ne kaybedersin ki?" diye ısrar ettim.

"Konu nedir?" Kadını bir merakla soruyordu.

"Konu Kaplanlar, Yehuda Çölü'ndeki Kaplanlar haritası hakkında."

"Rafi, sen iyi misin?" Ses tonundan şaşkınlık içinde olduğu belliydi.

"Merak etme, gayet iyiyim."

* * *

Prof. Hamilton bir an önce Yehuda Çölü'ne varmak istiyordu. Onu anlıyordum. Onun yaşında her gün, son gün olabilirdi. "Mağaralara yalnız başıma tırmanacağımı düşünmüyorsunuz umarım" dedim kendisine, bu işi üstleneceğimi ima ederek.

"Judy sana katılacak" derken rahatladığı hissediliyordu.

Judy sahte isim kullanıyor sanırım. Hamilton'daki ilk buluşmamızda sorumu cevaplamaktan kaçınmıştı. Judy'ye karşı karmaşık duygular besliyordum. Hem sevilen, hem nefret duyulan insanlardan biriydi. Varlıkları duyumsanan kişilerden... Gözleri kaplan gözlerini andırıyordu. Sarı sarı... Beyaz tenine rağmen oryantal Asya tipliydi. Melez olduğu kanısına vardım.

"Seni düşündüren nedir?" diye sorunca Judy, duraksamadan; "Sensin" dedim. Gözlerini bana dikmişti. "Gece karanlığında birlikte kayalara tırmanışımızı hayal ettim."

"Judy yüzün üzerinde paraşütten atlama deneyimine sahip, üstelik çok iyi bir kılavuz ve müthiş bir yüzücü." Niteliklerini sıralarken, Ha-

milton Judy'nin ne kadar yetenekli biri olduğunu kanıtlayıp, ideal kişiyi seçtiğine beni inandırmaya çalışıyordu.

Sanki o günü yaşıyordum, sis dalgası dağılıyordu, resim iyice netleşti gözlerimin önünde. Soluk soluğa Massada Tepesi'ne ulaşmıştık. "Paraşütçü birlikleri gibiyiz" diye fısıldadı Devorah. Yükseklerde sıkıca sarılmıştık. Sert rüzgâra karşı koyar gibiydik. Temiz havayı ciğerlerimize depoladık. Çırılçıplak soyunmuştuk, çıldırtan bir duyguydu bu. Çantamdan keskin komando bıçağımı çekip ıslak dilimi keskin tarafında dikkatlice gezdirdim. Bıçağın sivri ucuyla çıplak vücudunu aşağıdan yukarıya doğru çiziyor, karnından boynuna ince kan sızıyordu. Kan fışkırınca içimde elektriklenme hissediyordum.

Bıçağı ona uzattım. Eli titriyordu. "Devorah çabuk ol" dedim.. tereddüt ediyordu. Sert bir çizik yapınca bıçağı elimden kaptı, tenimde benzeri çizikler yaptı. Onu kayaların üzerine yatırdım, vücutlarımız kan içinde çılgınca sevişti...

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Judy.

Gömleğimin düğmelerini çözdüm. İnce uzun yara izini işaret ederken dünyada böyle bir şeyi tahmin edemeyeceğini düşünüyordum. Yıllar önce Devorah'tan ayrılmıştım, o olayı zihnimden silmeye çalışıyordum. Şimdi nasılsa Judy o anıyı canlandırmayı başarmıştı; Massada Tepesi'ndeki kanlı geceyi...

"Böyle bir yara izin olsun ister miydin?" düğmelerimi iliklerken sordum.

"Bazı durumlarda evet" dedi.

Yalan söylerken bile sevimliliğini koruyordu.

* * *

Karmen beni hava alanında karşıladı. Çiftliğe yarım saatlik mesafedeydik yolda ona her şeyi anlattım. Prof. Hamilton'ı, Judy'i, 250 bin dolar dolu çantayı. Karmen katılmak istediğini söyledi:

"Yehuda Çölü'nün zor şartlarına dayanamayacağını" yarım ağızla belirttim.

"Niye, Judy ile seni rahatsız ederim diye mi?" dedi yüzünü ekşiterek.

Sustum. Kadınların içgüdüsü ile başa çıkabilir miydim ki?

"Ya atlar? Çiftliği böyle terk edemeyiz..."

"Liono rahatlıkla idare edebilir. Daha önce de kısa olmayan dönemler için çiftlikten ayrılmıştık."

Çiftlik idaresini başkalarının eline bırakmaktan çekinmediğimi Karmen bilirdi. Aynı zamanda Judy ile çölde geçecek uzun geceleri de biliyordu. "Sana zorluk çıkarmam" dedi göğsümü, okşayarak parmaklarını yara izinin üzerinde gezdirirken Karmen 15 yıldır içini kemiren kadınsı merakına hâkim olmuş yaranın nasıl oluştuğunu sormamıştı. "Biliyorsun, ben zorluğa karşı koyabilirim" dedi.

Evet biliyordum. Geçirdiği zor çocukluk yıllarında hayat gerçekten onu zorlamıştı.

"Mağaralar lanetlidir" diye hatırlattım.

"Öyleyse sana niye dokunmadı?" diye hemen gösterdi tepkisini.

"Şimdilik hayır."

"Oh Rafaelo..." Bana sarıldı: "Sen dünyadaki tüm lanetlerden daha güçlüsün. Lanet zavallı, çaresiz insanların bir buluşu."

Çiftlikte çalışanlara ayrıntılı bilgileri verdim. Gerçi çiftlikten ilk ayrılışım değildi, ama bunun farklı olacağına dair bir duygu vardı içimde. Belki tekrar buraya dönemeyebilirdim. Bahçıvan da aynı şeyi hissetmiş olmalı ki, "Sinyor Rafaelo, sizi yakında çiftlikte görmeyi ümit ediyorum" dedi.

"Ben de Sinyor Garodni." Akşama doğru gökler boşanırcasına yağmur yağıyordu. Karmen arkamda durmuş sarılıyordu, sanki aklımdan geçenleri okurcasına "Zihninde yer etmiş görüntüleri, yağmur silmeyecektir" dedi.

İki gün sonra Tel-Aviv'e uçtuk.

6

Ben bürokrasiye gelemem. Resmi dairelerde beklemeler, formların, dilekçelerin doldurulması her zaman nefret ettiklerim arasında yer almıştır. Hamilton'ın olayın ayrıntılarının bu denli gizlilikle saklanması emri olmasaydı kıyameti koparabilirdim. Ortalığı alt üst eder, belki de birini vurabilirdim. Askeri görevime alınırken de durum bundan farklı değildi. Hiç kimse sorumluluğu üstlenmiyor bir bürodan diğer büroya top atar gibi paslaşıyorlardı.

Gereken izin kâğıtlarını elde edemedik. Silahlı olarak dolaşmamız yasaklandı. Doğayı koruyan çevreciler beni tehlikelere karşı uyardılar. Sınır korumadaki subay dostça bir tavsiyede bulunup "en iyisi bu işten vazgeçmendir" dedi. Turizm büro temsilcisi ise "Sylvester Stallone'ye bile Ölü Deniz'de 'Rambo' çekiminde zorluk çıkardılar" diyerek beni teselli ediyordu. Judy, İtalyan sinemacılar ve Bedevi kılığına girmemizi teklif etti.

Hamilton'a telgrafla durumu açıkladım. Ne zaman gelip hangi otelde kalmayı istediğini bildirmesini rica ettim.

Yanıtladığı telgraf kısa idi: "Üç gün sonra oradayım. İlk gece 'King David', sonra da çıkış noktamız olan Mar-Saba Manastırı'na geçeceğiz. Orada bizim için ayrılmış iki odamız var. Hamilton."

Bayılıyorum sandım. Hamilton bu tarihi manastırda kalma izni almıştı. Yıllar önce, arkadaşım Devorah ile manastırı ziyaret etmiştik. Tırmanış ve inişlerle dolu engebeli yollardan sonra oraya varmıştık.

İçeriye girmemize izin vermemiş, aslına bakılırsa yasaklamışlardı. Kadınlar; Ortodoks-Yunan papazlarının inançlarına göre, şeytanın dediklerini yerine getiren kişilerdir. Varlıkları manastır sınırlarındaki kutsallığı zedeleyecektir. Kadınlar için 400 yıl önce gözleme kulesi inşa edilmişti ancak buradan Mar-Saba Manastırı'nı gözleyebileceklerdi.

Mar-Saba Manastırı yılda sadece bir gün ziyaretçilere açıktı: Mar-Saba'nın ölüm tarihinde. Hamilton'un manastırda kalma izni alabildiğine inanamıyordum, hem de kadınlarla.

Karmen ile birlikte, günlerimizi izin kâğıtları peşinde ve Nadil'i

bulma çabalarıyla geçirdik. Judy ile Hamilton'ın cuma sabahı gelmelerini bekliyorduk.

Petah-Tikva'daki lisede tarih öğretmenim olan Rivka'nın beni görmekten büyük hoşnutluk duyduğu söylenemez. Hiç olmazsa adımı hatırlamıştı. "Bizlerden biri değil, haklı mıyım?" Göz ucuyla Karmen'e bakıyordu. "Haklısınız" diye doğruladım. "Fark ediliyor mu?"

Rivka yanıtlamadı. Hamilton'ın yaşıtıdır diye tahminde bulundum belki biraz daha genç. Öğrenciyken kendisini hiç sevemedim ama bilgisini hep takdir etmişimdir. 'Ayaklı Ansiklopedi' derdik. İnsan varlığından beri oluşan hiçbir olay zihninden silinmezdi.

M.S. 300 yılları... Titreyen elleriyle, çizgi dolu alnını tuttu. Çekik yüz hatları, bir tutam saçı ile ensesindeki topuzu güzelliğinin kalıntılarına rağmen fark ediliyordu. Gençliğinde çok güzel bir kadındı. Boğazını temizleyip çayından bir yudum içti. "M.S. 300 yıllarında ülke Bizans İmparatorluğu egemenliği altındaydı. Büyük Konstantin çok sofu bir Hıristiyandı. Annesi Helena, Bizans Kiliselerinin temelinin oluşmasını sağladı."

"O günlerde bütün ülkede birçok kilise ve Bizans Manastırları kuruldu. İsrail tarihinde bu dönem Hıristiyanlığın doruk noktasına eriştiği zamandır. Dünyanın her bir yanından papazlar gelmiş, Yehuda Çölü'nü yerleşim yeri olarak belirlemişlerdi. Sanki çöl manzarası ve mağaralarda onları çeken bir şey vardı."

"Sizce bu mağaralarda özel bir şey mi var?" Arye'yi ve onun duygularını hatırlayarak sordum.

"Bilmiyorum." Yanıtlarken tereddütteydi Rivka Hoca. Zamanında tarih öğretmenimizken bilmediği şey yoktu. Bildiği ve benden gizlediği bir şey mi var yoksa? Rivka devam ediyordu: "Mar-Saba Yunanlı bir papazdı. Anadolu'da, Kapadokya'da doğmuştu. Söylentilere göre Mar-Saba dua ederken mağaradan büyük bir arslan çıkmış bacağından koca bir ısırık almış, o ise sanki bir şey olmamışçasına duasına devam etmiş sonra arslan giysilerinden yakalayıp Mar-Saba'yı mağaraya sürüklemiş, manastırın karşısında görülen mağaraya... Bunu gökten gelen bir işaret olarak kabul etmiş ve Mar-Saba bu mağarayı daimi ikamet-

gâh yapmış. Bu mucizeyi duyan çevredeki birçok papaz da mağaraya yerleşmeye gelmişler. Bu temel üzerine Mar-Saba 'Laura'yı kurdu."

"Laura?" diye sordum sözünü keserek.

"Yehuda Çölü'ndeki manastırlar iki ilke üzerine kurulmuşlardır. Laura ve Konovyum." Açıklamaya başladı: "Laura merkezi yapıdır. Papazlar, mağaralarda inzivaya çekilirler, cumartesi ve pazar günleri için Laura'yı toplantı yeri olarak kullanırlardı. Konovyum ise papazların tüm ortak yaşantılarını geçirdikleri binadır."

Karmen başını salladı, konu onun çok ilgisini çekmişti. İlgiden kuvvet alan Rivka, "O dönemde Mar-Saba'nın Laura'sında 5000 kadar papaz yaşıyordu. M.S. 614 yıllarında Pers orduları manastırları yıkmış, papazları katletmişlerdi. Bir gün manastırı ziyaret edersen kurbanların kafatasları ile dolu bir dolap görürsün" dedi ve konuşmasını sürdürdü:

"Mar-Saba Manastırı daha sonra yeniden inşa edildi ve tekrar işgalciler tarafından yağmalandı, bu yüzden değişik stiller bir araya toplanmıştır. Manastırda sayısız merdiven, irili ufaklı dua mekânları, yerleşim odaları, alt geçitler ve mağaralar bulunur. Kanımca halen birkaç düzine rahip yaşamlarını burada sürdürmekte."

"Hocam, bu manastır sizce neden önemlidir?"

Rivka dişlerden yoksun geniş bir gülümseyişle, "Kanımca Yunan-Ortodoks Kiliselerinin en kutsal üç manastırından biri sayılır. Bugüne dek gelcneksel tören ve ayinler düzenlenmektedir" diye yanıtladı.

Hamilton'un buraya, şeytan yaratık sayılan, iki kadının girişine izin almayı başarması, şaşırtıcıydı.

"Mar-Saba 93 yaşında vefat etti. Ben bu yaşa erişeceğimi sanmıyorum" diyordu Rivka Hoca.

"Hiç belli olmaz."

Rivka gülümsedi. O anda fark ettim ki yanağına felç inmişti, ağzı biraz yana kaykılıyordu. "13. yüzyıl sonlarında Hıristiyanlar çekilirken Mar-Saba'nın kemiklerini beraberlerinde götürüp Venedik'te Saint-Antonio Kilisesi'ne gömdüler."

"Orada mı kaldılar?"

"600 sene boyunca." Bilgisinin enginliğini kanıtlarcasına, "1964'te Afifior G.Poulos'un tarihi İsrail ziyareti sırasında Yunan Ortodoks Kilisesi başkanlarının ricaları üzere Mar-Saba'nın kemikleri Yehuda Çö-

lü'ndeki manastıra gönderildi" diye ekledi.

Olay aydınlanıyordu. Prof. Hamilton Vatikan'da sözü geçen bu tarihi olaya ortaktı. Bu yüzdendir ki manastırda kadınlarla kalma izni alabildi. Böylece Yunan Ortodoks baş rahibi Vatikan'a olan minnet borcunu ödemiş oldu.

Rivka Hoca, "Eğer belleğim beni yanıltmıyorsa Rafael, sen hiçbir zaman tarihle böylesine ilgilenmezdin. Hele Hıristiyan tarihiyle hiç" dedi

"Ha, evet hocam o günlerde başka konuların ilgimi çektiği söylenebilir..."

Karmen gülümsedi.

Sağlık ve uzun ömür dileklerimi ilettikten sonra el sıkıştık. Ayrılırken, "Rivka, tarih derslerine daha çok önem vermediğim için üzülüyorum, sanırım o zamanlar biyolojiye eğilimliydim" dedim.

"Biyolojiye mi? Geçimini neyle sağlıyorsun?"

"At yetiştirerek" deyip şaşkınlıktan donup kalan öğretmenin yanından ayrıldık.

* * *

O gece, Tel-Aviv'deki otelde pişmanlık duygusuna kapıldım. İç güdüsel bir ses bana olaydan vazgeçip, parayı iade ederek bu konuyu kapatmamı tekrarlıyordu. Hamilton'ı arayıp izin kâğıtları ve haritanın bulunması hakkında güçlükleri bildirmeye karar verdim. Görüşmenin yersiz olacağını biliyordum, buna rağmen numarayı çevirme zahmetine katlandığıma ben de şaşırdım.

Sesi soğuk ve resmiydi: "Bu işi nasıl halledeceğin beni ilgilendirmez. Kararlaştırdığımız gibi Judy'i mağaralara ulaştırmakla yükümlüsün. Zaten körelen beynimde kala kala birkaç hücre kaldı. Rafaelo, zorluk çıkarma."

"Sana parayı iade eder, senin ve Judy'nin de canı cehenneme dersem..." Birden patlamıştım sanki.

Bir an sessizlik oldu. Ardından "Sen bunu yapmayacaksın!" dedi.

Sesinde bir tür uyarı gizliydi. "Rafaelo, sen pes etmeyecek, sonuna dek sürdüreceksin!" diyerek telefonu kapattı.

Özellikle kendime kızdım. Prof. Hamilton beni açık bir kitap gibi okuyordu. Merakımı biliyor, ateşi nasıl ve ne zaman körüklemesi gerektiğini çok iyi tartıyordu.

7

Nadil ile Eriha kenti dışında, Alenby köprüsü yanında buluştuk. Askerlik yıllarından bu yana, hiç değişmemişti; aynı esmer güleç yüzlü kişi.. Yıllar hiç etkilememiş...

"Rafi!" İçten bir sevinç çığlığıydı bu; "Kabilemdekiler beni aradığını söylediklerinde inanamadım, benimle dalga geçiyorlar sandım" dedi.

"Abartma."

"Vallahi inan bana! Heyecandan bütün gece uyuyamadım. Saat beşten beri ayaktayım." Bembeyaz dişlerini göstererek gülüyordu.

Nadil, Taamara Kabilesi'nden müthiş bir kılavuzdu. 60'lı yılların sonlarında, askerlik görevimizde birlikteydik ve devamlı bir göreve atanmıştık: Her sabah Süveyş Kanalı üzerindeki Tempo hattını açmakla yükümlüydük. Tempo hattı; Kantara'dan İsmailiye'ye kadar uzanan hattın kod adıydı ki radikaller bu hatta Bar-Lev hattı derlerdi. Ve kimilerine göre bu koruma hattı ile Mısır çıkartması engellenebilirdi.

Bir buçuk yıl boyunca ben ve Nadil, Aluza'daki askeri üsten çıkar, bu Tempo hattını araçların geçişine açardık. O, askeri aracın ön kısmında motor kapağının üstünde yer alır, ben de arkasında jiple onu izlerdim. Biz buraya 'ölüm yolu' adını vermiştik. Yolda insan ve araçlara karşı döşenmiş mayınların yanısıra Mısırlılar motor gürültüsünün yönüne doğru yerlerimizi belirlemeye çalışır, top ateşine tutarlardı. Toprak savunma setleri, Mısırlı topçuların pek başarılı olmayan atışları ve şansımız sayesinde oradan sağ çıkardık.

Nadil gözlerini yoldan ayırmazdı. Yolda oluşan en ufak değişikliği çöl toprağından ayırabilirdi. Mayın fark edince eliyle zırhlı araçtaki şo-

före işaret ederdi. Böyle bir işaret alındığında motorlar durdurulup mayının zararsız hale getirilmesi çalışmaları başlardı.

Bir keresinde sadece göz yordamı ile mayınları nasıl keşfedebildiğini sordum. Nadil gülümsedi: "Ben mayınları keşfetmiyorum. Sadece çevresinde olup biteni fark ediyorum. Ben insan elinin toprağa dokunmasıyla oluşan farkı tanıyabiliyorum. Açıklamam çok güç. Bedevi çocuğu kuzu veya deve sürüsü ile çölde pusulasız eve dönüş yolunu bulmayı öğrenirken, toprağı iyi tanır, onun dilini öğrenir."

O gece müthiş bir kum fırtınası vardı. Sina çölünde, Aluza'da peş peşe kum ve rüzgâr dalgaları... Sanki mitolojik bir dev, kanalın Mısır bölümünden üzerimize doğru kum dalgalarını üflüyordu... Fırtınaya rağmen hattı açmak üzere yola çıktık. Nadil "Çok güç olacak" diye uyardı. "Mayın keşfinde başarılı olabileceğimi sanmıyorum." Lateviyot girişinde devam edemeyeceğimizi anladık üsse dönmeyi düşünüyorduk ki, telsizden Mısırlıların saldırdıklarını duyduk.

Güney bölgesindeki Lateviyot sığınağına açılan ateş çok kuvvetliydi. Mısırlıların fırtınayı fırsat bilerek alarma geçmesi beklenen bir şeydi. Tempo hattına doğru çıkmamız emredildi. Lider, Nadil'in zırhlı aracı, onu takiben ben ve tank birlikleri... Kum fırtınasından önümde yol alan zırhlıyı seçemiyordum. Müthiş patlamayı duyunca aracın mayına çarptığını anladım. Jipten fırlayıp zigzaglar çizerek koştum. Tanklar hemen ateş menziline geçip sıralandılar. Gözlerimin önüne serilen görüntü korkunçtu. Zırh sürücüsü anında ölmüştü. Nadil'den eser yoktu. Seslendim, ama nafile; rüzgârın ıslığı ve bombaların gümbürtüsünde sesimi duyurmak imkânsızdı.

Kumlar üzerinde serilmiş yatarken buldum onu. "Rafi, bir şey yok" derken bakışları bir noktaya saplanmış, donuktu. Gövdesini kendime doğru çevirdim. "Nadil, benim Rafi, bana bak." O an fark ettim ki görme duyusunu kaybetmişti.

Karşılıklı ateş açılmıştı, bombaların ıslık sesleri altında çaresiz, acil bakıma ihtiyacı olan ağır yaralı ile ilgilenmek zorunda kalmıştım. Güçlükle onu tanka kadar sürükledim, jipin arka koltuğuna yerleştirdim. Telsizle bölükten yardım istedim. Açılan topçu ateşi, kanalın diğer yanından gelen atışları susturdu. Jipe atlayıp Baluza'ya son süratle yol aldım.

Nadil'in yarası çok ağırdı, özellikle geçici olarak kaybettiği görme duyusunun şoku altındaydı. İki ay Beerşeba Hastanesi'nde yattı. Dört ay sonra yeniden görmeye başladı...

"Evet ihtiyat askerlik görevimi Alenby Köprüsü'nde yapıyorum." Bana gülümserken, "Sen kesin en son ne zaman askeri üniformanı giydiğini unutmuşsundur" dedi.

"Görevini ne zaman tamamlıyorsun?"

"Gelecek hafta... Niye sordun?"

Şimdi gülümseme sırası bana gelmişti: "Senin için bir işim var. El yordamı ile yolunu bulan bir rehbere ihtiyacım var. Nadil, sen tanıdığım en iyi rehbersin."

"Bir dakika Rafi, o Baluza'daki günlerin üzerinden çok uzun yıllar geçtiğini unutuyorsun," demeyi denedi.

"Belki. Ama benim önemli bir kanıtı unutmam mümkün değil. Bedevi çocuğu kuzu veya deve sürüsü ile çölde pusulasız, haritasız eve dönüş yolunu bilir..." Onun sesini taklit ederek konuşuyordum, kahkahalar attı...

"Halen hatırlıyorsun, vay piç seni! Dinle ben şimdi yol inşa eden bir şirketle çalışıyorum. Beerşeba'dan ülkenin kuzeyine doğru ulaşan yol yapılıyor."

"Bunu hayal eden bir komutanımız vardı. İsrail'in bir ucundan diğer ucuna varan yol... Sorun nedir ki? Ücretsiz tatile çıkarsın, yol sensiz de düzenlenir."

"Ne kadar süreyle?"

"Bir veya iki ay belki de daha fazla. Tasalanma bu bir ayda senelik ücretinin üstünde kazanacaksın."

"Ödeyen kim?"

Cebimden bir zarf çıkardım. "Burada hesaba mahsuben on bin dolar var yeterli mi?" diye sordum.

Şaşkındı. Bakışlarını önce zarfa, ardından bana çevirdi... Giydiği üniforma bedeninden bir hayli büyüktü, kolları gelişigüzel kıvrılmıştı. Sırtını sevgi ile sıvazladım: "Anlaştık öyleyse." Yanıtını beklemeden Alenby Köprüsü'nün çıkışındaki taksiye doğru yöneldim. Bu akşam da gözüme uyku girmeyecekti...

8

Akşam Karmen'i Eski Yafa'ya götürdüm. Balık lokantasına girdik. Barbunya ve lokus balıkları çok taze ve iştah açıcıydılar. Karmen deniz ürünleri ile dolu tabağa saldırırcasına yumuldu. Beyaz şarapla yemeği tamamladık. Dalgaların sesleri keman nağmelerini andırıyordu.

Limandan yürüyerek Eski Yafa'da Galeri'nin bulunduğu meydana doğru tırmandık. Yolda düşüncelerimi düzene sokmayı denedim. Birkaç gün içinde Profesör Hamilton ve Judy, Lod'a geliyorlardı. Çok merak ediyordum bu iki kadın arasında iletişim nasıl olacaktı, veya olabilecek miydi? Şimdilik, mağaraların haritası elimizde değildi. Yirmi yıl önce kullandığımız güzergâhı kalan izlere göre bulabilmek çok güç hatta imkânsızdı. Nadil gerçekten çok iyi bir rehberdi, ama hiçbir zaman mağaralara girmemişti. Birden çölde kendimizi nasıl savunabileceğimizi düşündüm. Sadece benim ve Nadil'in silah taşıma izni vardı. Askeri kuvvetler veya sınır koruma ile karşılaştığımız zaman, nasıl bir tavır almamız gerektiğini de kestiremiyordum.

Mart ayında çölde güçlü bir fırtına çıktı. Mart-Nisan, çöldeki en zorlu aylardır. Sert sağanak yağmurlar, sellere neden olur. Beerşeba'nın kuzeyine Arad ve Kudüs'e kadar, denize doğru yoldaki her şey sellerle sürüklenir. Ağaçlar, sürüler, kayalar, arabalar ve insanlar. Köprüler kâğıt kuleler gibi yıkılır, yollar trafiğe kapanır. Korkunç trafik kazalarına neden olabilir. Daha sonra gizemli bir şekilde rüzgâr diner, sular durulur...

Judy'nin Roma'da kendisine verdiğim listedekileri sağladığını umuyorum. İpler, tutacaklar, dürbün vs.

Hamilton'ı görebildim. Dev adımlarla Ben-Gurion Havalimanı yolcu terminalinde yürüyordu. Siyah takım elbise, beyaz gömlek giymiş, kırmızı kravat takmıştı. Siyah göz bandı ile gri saçları zıtlık oluşturuyordu. Karşıdan, sınır polislerinin gösterdiği yakın ilgiyi fark edebiliyordum. Siyah göz bandı, İsrail tarihinin ünlü generali Moşe Dayan'ın

mirası ile çağrışım yapıyordu. Judy, saçının tonuna uygun açık kahve keten takımla yanında yürüyordu.

İki hamal eşyaları taşımalarına yardımcı oldu. Saydım, tam altı valiz ve iki büyük tahta sandık. Hayrettir, gümrük memurları onları kontrol için durdurmadı. Kuşkusuz üslerinden emir almışlardı...

Terminal salonu dışında onları Karmen'le tanıştırdım. Hamilton Karmen'i dikkatlice inceledi ama bakışları düşüncesini ele vermiyordu. Bir an önce Kudüs'e gitmeyi arzuladığını bildirdi. Judy ise el sıkışmakla yetindi. Yokuşta Mercedes marka sekiz kişilik taksi, ağır yüküne rağmen zorlanmadan yol alıyordu. Herhalde 3000 motor gücü için büyük bir çaba sayılmazdı. Hamilton ve hanımlar manzarayı seyrediyorlardı. Buna karşılık konuklarımın duyumsayamayacağı bir kıpırtı vardı içimde, kalp atışlarım hızlanmıştı. Bu da Kudüs'e ulaşmanın verdiği heyecandı. Beyaz Mercedes King David Oteli'nin döner kapısının önünde durdu. Bir saat içinde yedinci kattaki bir odaya yerleştik.

Hamilton ile arka balkona çıktık. "Bu Kudüs'e ilk ziyaretim değil" diye itiraf etti aniden. Sesindeki bir özlem miydi hissettiğim acaba? "Bundan evvelki ziyaretim yıllar önceydi." Sustum, konuşmasına fırsat verdim ama fazla bir şey eklemedi. Serin rüzgârda suskun duruyorduk. Önümüzde Eski Kent'in surları ve Davud Kulesi.

"Eski Kent'te dükkânlar açık mıdır?" diye sordu birden.

"Bu saatte tabii" diye yanıtladım.

"Hayır, gün boyunca."

"Terörist örgütlerinin tehditleri nedeniyle çoğu kapalıdır. İnsanlar Eski Kent'te dolaşmaya çekiniyorlar. Turistleri orada göremezsin, durum çok gergin."

Buraya ilk defa gelen turist doğu yakasının sihrine kapılmadan şehrin batı bölümünü tanımalı. Hızlı hayat temposu, üniversite binaları, Meclis Binası, İsrail Müzesi alışveriş ve iş merkezleri vs. Bütün bunlar doğu yakasının geleneksel sesleri ve renklerinin yanında soluk kalabilir.

Kudüs'ün güzelliğinden etkilenmemek mümkün değil. Belki de dünya yüzünde hakkında en çok konuşulan ve en çok fotoğrafları çekilen şehirdir. Birçok kez gitmişimdir, hep ilk sefer ki heyecanı duyarım. Havasına, taşlarına, kokusuna doyum olmaz. Göklere yükselen cami

minareleri, kilise kubbeleri, Davud Kulesi ile.

Pazar havasını ciğerlerime dolduruyorum. El-Katlin pazarının baharat kokuları sarhoş eder. Felayel, sarmısak ve biberiye, kusbara, susam, zatar... Kulak kabartınca değişik müzik tonları fark edilir. Bitmeyen senfonik sesler, bağırtılar, dua mırıltıları. Birçok dilde, kiliseden, ağlama duvarından, pazarlardan, camilerden gelen sesler.

İşte kutsal kentin koleksiyonundan seçmeler. Elbiseler, yün, keten, basma, kuzu derisi, rahip pelerinleri, haham talitleri, fesler, kasketler, silindir şapkalar... Tam bir renk cümbüşü. Görkemli bir defile gibi. Yahudiler, Müslümanlar, Katolikler, Zenciler, Beyazlar. Öyle bir şehir ki tüm inançlar bir arada. Kültürlerin, yeteneklerin, anıların, savaşların yaşandığı, kesiştiği yer...

Geniş, rahat, havalandırmalı bir 740 Volvo oto kiraladık. Kudüs sınırlarını geçip doğuya, Beytlehem'e doğru ilerledik. İki din için de kutsal olan kent. Rahel Anamın burada gömülüdür. Kral Davud burada doğmuştur. Hıristiyanların inançlarına göre İsa da burada doğmuştur. Roma Kralı Konstantin mağaranın bulunduğu yere bir kilise inşa ettirmiş. Yılda bir gün, Noel günü tüm dünya Katolikleri gözlerini bu kilisede olan ayinlere çevirirler. Yılın geri kalan günlerinde kenti sadece askeri kuvvetler doldurur. Havada gerginlik hissedilir. Civarda fakirlik ve boşvermişlik görünmekte. Anlaşılan Sayın Afifior buraya teşrif etmemiş, eğer teşrif etseydi İsa'nın dediklerini daha iyi kavramak zorunda kalacaktı. "*Git varlığını sat ve fakirlere dağıt, gökyüzünde hazinen olsun...*"

Hamilton daha evvel Beytlehem'i de ziyaret etmişti. Yolu anımsadı. Hatta bize kilisenin arka girişini tarif etti. Serin rüzgâr yüzümüze çarptı. İçeriye girişte Judy ile Karmen saçlarını toplayıp siyah başörtü bağladılar. Onları dışarıda bekledik, zırhlı hudut koruma jipinin yanında. Tekerlekleri demir kafesle saklanmıştı.

Dikkatimi çeken, Prof. Hamilton'ın Hıristiyanların kutsal mekânlarına girmekten kaçınması oldu. Kudüs'te de sıvışmıştı, burada da dışarıda, kilise bahçesinde beklemeyi yeğledi.

Beytlehem'den ayrılıp, Yehuda Çölü'ne uzanan yolda ilerlemeye başladık. Serin rüzgâr, yerini sıcak çöl rüzgârına bıraktı. Volvo'daki havalandırmadan aradaki farkı duyumsamıyorduk. Judy ile Karmen man-

zaranın sihrine kapılmışlardı.

Mar-Alias Manastırı'ndan sola dönüp, tabelanın doğrultusunda yol aldık. Abu-Dis'e doğru birkaç kilometre ilerledik.

Teodosius Manastırı'na vardık. Manzara soluk kesiciydi. Fakat Yehuda Çölü'nün görünümü, bir anda tüm duyguları saran Kudüs gibi değil, kanda yavaş yavaş yayılan türdendi. Yabancı biri buranın tarihsel bir film için hazırlanmış dekor mu yoksa doğal ortam mı olduğunu, ayırt etmekte zorlanabilirdi...

Prof. Hamilton virajlı yoldan etkilenmemiş görünüyordu. Nedense içimde bir his onun Mar-Saba Manastırı'na daha az konforlu araçlarla ulaşmış olduğunu söylüyordu, belki eşek sırtında veya yürüyerek. Buna karşılık Judy ve Karmen vahşi doğa güzelliğinin etkisinde her keskin virajda soluklarını keserek derin uçurumları seyrediyorlardı.

Mar-Saba Manastırı'nın girişindeki meydanda, park için ayrılmış alanda durdum. Önceden buraya eşekler ve develerle ulaşılabilirdi. Kilise çanları çaldı. Bizim onurumuza mıydı, bilemiyordum.

Nadil bizi girişte bekliyordu. Her zamanki gibi, bağdaş kurmuş oturuyordu, bakışlarını ufukta bir noktada odaklamıştı. Hamilton'ı, Bedevi rehberin varlığı hayrete düşürmüştü. Bunu hissettim. Manastırın demir parmaklıkları açıldı. Kuşkulu gözlerle bizleri süzdüler. Başrahip bizi karşılamaya çıkmıştı. Siyah cüppesini giymişti. Beyaz sakalı göğsüne uzanıyordu, ortadan iki yana ayrılmıştı. Yaşlı rahip çok kurnaz ve dimdikti. Acaba Yehuda Çölü'nde yaşantı uzun yaşamın sırrı mıydı?

Başrahibin sert bakışları apansız değişti, yerini gülümseme aldı. Birbirinin kollarına atıldılar hararetle kucaklaştılar. Manastır bahçesine atılan yeme üşüşen karınları siyah kargalar kanatlarını çırparak uçuştular.

Hamilton konuşmaya devam ederken, ben de ufukta kaybolmakta olan kuşlara bakıyordum. "Tristermlet derler bu kuşlara. Ölü Deniz bölgesinde yaşarlar." Nadil bilgisini bize aktarıyordu.

"Tristermlet? Bir kuş için biraz tuhaf bir ad sayılmaz mı?" diye sordu Karmen.

"Evet." Nadil de aynı fikirdeydi. "Bu kuşları ilk kez Tristerm isimli rahip avladığından bu adla anılırlar."

Başrahip Chirstos, bize hoşgeldiniz dileklerini sunmaktan kaçındı.

Belli ki Judy ile Karmen'in orada bulunuşlarını kabullenmek için zorluyordu kendini. *Kadınlar şeytanca tahrik eden yaratıklardır, ruhunu koru, kadınlardan uzak dur.* Papazlar'ın kadınlara bakış açıları budur. Vücut teması olmasa bile, kadının yakınlığı günah sayılır. Bu iki kadının manastıra girişine olanak sağlamasında, Başrahip Chirstos'u kim veya ne ikna etmişti?

Rivka hocanın anlattığı bir söylenceyi anımsadım. 1950 yıllarında Mar-Saba Manastırı'na ne pahasına olursa olsun girmeyi göze alan Alman kadın turist, erkek kıyafetine bürünmüş. O anda tüm çanlar çalmaya başlamış. Eğer bu söylence doğru ise kimbilir bu iki hanım girince ne olur diye düşündüm. Ama hayır hiçbir çan çalmadı.

Başrahip onu izlememizi işaret etti. Bahçeyi geçip taş avludan içeriye girdik. Salon esrarengiz ve sihirliydi. Sanki zaman makinesinde 5. yüzyıla dönüş yapmıştık. Meşale ışığı altında uzun, dar ve karanlık koridorlardan geçtik. Adımlarımız yankı yapıyordu. Arada bir arkaya bakıp eşyalarımızı taşıyan rahiplerin valizleri alıp gitmediklerinden emin olmak istiyordum.

Başrahip yaşına rağmen şaşırtıcı çabuk adımlarla yürüyordu. Belki de iki şeytan yaratığı meraklı gözlerden uzaklaştırmak istiyordu. Geçitlerin eğimine bakılırsa, aşağıya doğru iniyorduk. Alttan su sesleri geliyordu. Tahminime göre yer altından geçen, Kidron Nehri'nin Ölü Deniz'e dökülen sularının sesiydi.

Ortalık serinledi. Beyaz badanalı tavanı kubbeli odamıza geldik. Ahşap kapı gıcırdayarak açıldığında taze boyanın kokusu burunları dolduruyordu. Herhalde önceden bir uyarı üzerine gelişimiz için hazırlatılmıştı. Duvarlar kutsal resimlerle donatılmıştı. Resimler belki de bizim Setilya bodrumunda değil de Ortodoks Yunan manastırında bulunduğumuzu hatırlatma amacıyla asılmıştı. Yerde hasır, duvardaki rafta ise sürahi ile bardaklar, el yıkamak için de güğüm ve leğen mevcuttu. Dört tane taştan sedir, üstlerinde kaba birer şilte ile yün battaniyeler vardı. Hapishane koğuşu değildi, ama King David Oteli'nin suitinden 1500 yıl gerideydi.

Hamilton odada oyalanmadı, alelacele Başrahip ile çıktı. Papazlar valizlerimizi hücrenin bir köşesine koyup tek sözcük etmeden ayrıldılar. Cüzzamlılardan kaçar gibi bizden uzaklaşmışlardı. Kapı hızla çar-

pıldı ve dışardan kilitlendi.

Daha önce hapishane koğuşu olmadığı düşüncemi tekrar tartmanı gerekirdi. "İyi ki bizi kelepçelerle duvara bağlamadılar" dedi Karmen.

Kapıya yanaştım, sarstım faydasız. Kapı iyice kilitlenmişti. "Onlar günahları toprağın derinliklerine kilitler, kaza ile açığa çıkmasınlar diye". Demir parmaklıklara ilerledim, dışarıyı gözetlemeye çalıştım.

Uçurumun bir ucundaydık. Aralıktan Kidron Nehri'ni ve gökyüzünden mavimsi bir noktayı fark edebiliyordum. Akan su seslerini duyabiliyordum. Tristermler sürü halinde uçuşuyorlardı.

"Ee Rafi, bizim çıkış noktamız burası mı?" Nadil Arapça bana sorarken sesinde alay ve kızgınlık hissediliyordu. "Neredeyse Aluza'daki gibi."

Nadil çantasından kalaşnikov silahını ve iki sürgüsünü çıkardı. "Eski günlerdeki gibi" derken çok ciddiydi.

Kapıda bir tıkırtı duyuldu. Anahtar şıngırtısı. Ardından kapı açıldı. Elinde tepsi ile başında kırmızı başlık olan bir rahip belirdi. Tepsi de kahve bardakları, şarap şişesi ve şekerler vardı. Bakışlarının bizimkilerle karşılaşmamasına özen göstererek elindeki tepsiyi bir köşeye bıraktı, alelacele hücreden ayrıldı.

"Mar-Saba Manastırı'na hoş geldiniz" dedi alayla Judy. Kahve acı, şarap sert, şekerler ise ekşiydi.

Karanlık iyice çöktü. Çölde gece gündüz ısı farkı çok yüksektir. Tilkiler, geyikler, yırtıcı domuzlar avlarının peşine düşüyorlar. Hamilton ise kaplanların...

9

Gece.

Karanlığın içinden gelen sesler...

Yine çanlar çalıyor. Geldiğimizde çalınandan farklı...

"Birbirleri ile böyle iletişim kurarlar" dedi Nadil. "Şu anda duyduğunuz akşam yemeğine çağrıdır." Bedevinin bu açıklaması bizi şaşırttı.

Daha sonra farklı çan sesleri duyuldu manastırda. Değişik tonlarda ses veren farklı büyüklükteki çanlar ve hepsinin de ilettiği mesajlar farklıydı. Zamanla çan seslerinin mesajını, sabah duası ile akşam dua çağrısını ayırt edebiliyor hale geldik. Haç üstündeki büyük çan sadece Ortodoks Yunan psikoposun gelişini duyururdu.

Ölüm ilan eden, duyuran çanın sesini de tanımayı öğrendik.

Akşam yemeğini kubbeli bir yemek odasında yedik, burası misafirlere ayrılmıştı. Rahipler bir başka salonda yemekteydiler. İnançları onları günahkârlarla bir arada yemeyi yasaklıyordu. Manastırda et yenmezdi. "Et iştah açar" diye yanıtladı, bize hizmet veren kırmızı kukuletalı genç rahip. Alias kendini tanıttı, sakalı yeni çıkmaya başlayan genç, yazgısını kendi tayin etmişti.

"İştahın kötülüğü nedir ki?" diye sordum, o ise kızardı.

Judy ve Karmen genç rahibe baktılar. Bakışlarını karşılaştırmayı denediler ama genç rahip tüm gücüyle direniyor bakışlarını yerden kaldırmıyordu. Yemeği bize sunduğunda elleri titriyordu.

On iki kişilik yemek masası çevresinde yerlerimizi aldık. Eşyalar basit, kaba zeytin ağacı yapımıydı. Eğlenceli olan yanı İsa'nın da bu masa etrafında bir düzine insanla yemek yemiş olmasıydı ve onun son yemeğiydi. Masanın ortasına soğuk su ile dolu bir sürahi konmuştu. "Kutsal Pınar'ın suyu" diye fısıldadı bize hizmet eden rahip.

"Kutsal Pınar?"

"Evet" diye yanıt verdi Alias. "Efsaneye göre kuraklık üç sene kadar devam etti. İçecek su yoktu. Rahipler burayı terk etmeyi düşündükleri zaman bir mucize oldu. Mar-Saba'nın eşeği nehre indiğinde ayağı ile toprağı deşelerken pınarı keşfetti. Derler ki pınar suyu uzun yaşam sağlar."

"İlk fırsatta bir yudum içmeliyim bu sudan" diye düşündüm kendi kendime ve hücrenin altından duyulan su seslerini anımsadım.

Yemek odasına iki rahip girdi, beraberlerinde beyaz masa örtüsü, şarap sürahisi ve kadehleri getirdiler. Biri kendini tanıttı. Adı Tiofilus'du. Kadınlara çekinmeden bakıyor, gözleri parlıyordu. Rahip masa örtüsünü serip hücreyi terk etti. Bir saat kadar sonra geri geldiğinde elinde tahta bir tepsi vardı. Yemeklerle donatılmıştı. Balık ve zeytinyağlı sebzelerin yanında iki somun ekmek vardı. Görüntüsü çamur bloğunu hatırlatıyordu.

Yemeğe yumulduk. Kendine saygısı olan hiçbir ahçı bu çirkin görünüşlü rahiple yarışmazdı. Ne var ki mide asitleri sıkıştırdığında lezzet ve şekil kimin umurunda. Önemli olan midenin gurultularını durdurabilmek. Arapça "Aç olan taş bile yer" dedim Nadil'e.

Duvarlarda kilisedeki kutsal kişilerin resimleri asılıydı. Resimdekiler cübbe giymişlerdi, üstlerinde değerli taşlardan oluşan haç ve tespihler bulunuyordu. Dikkatimi çeken yemekten sonra meyve sunmamış olmalarıydı. Parmağımla Tiofilus'a yaklaşması için işaret ettim. "Sizler et yemiyorsunuz, kadınlardan mahrumsunuz, meyvelerden de mi yoksunsunuz?"

Yüzünü ekşitti. Siyah gözleri sanki göz çukurlarından fırlayacaklardı, sinirle benden uzaklaştı. "Hayır!" diye bağırdı. Masaya yumruk attı. "Hayır! Hayır" deyip masayı üç kez yumrukladı. Odadan ayrılmadan elinin tersi ile kutsal su ile dolu olan sürahiyi masanın ortasına itti.

Nadil sürahiyi durdurdu. "Nasırına bastın ya Rafi" dedi. "Buraya elma sokmamalarının nedenini biliyor musunuz?" Sordu ama cevabını beklemeden kendi yanıtladı: "Kilise yaşlıları anlatırlar ki Mar-Saba manastır bahçesinde çalışırdı, kokulu elma onu neredeyse işinden vazgeçmeye tahrik etmişti. Kuşkusuz ki rahiplerin hayatı derin irade, katı disiplin ve düzenli gün, belirli yemek saatlerine bağlıydı. O günden beri Mar-Saba ağaçların meyvesine dokunmayı yasakladı."

Bense bu kadar uzağa gitmeyi gereksiz görüyordum. Efsaneler, öyküler yerine kitaplarımızda yazılı kanıtı anımsadım. Orada çok net bir şekilde açıklanmıştır. "*Kadını göreceksin, ağacın meyvesi iştahını açacak, meyvesini yiyecek ve kadına da verecek, birlikte yiyeceksin*" ve gerisi bilindiği gibidir. Mar-Saba da bunu biliyordu, bu yüzdendir ki meyveyi ulaşılması mümkün yerlerden uzaklaştırmayı emretti ona inananlarına...

İki rahip geldi. Tiofilus onlara hücreye kadar bize eşlik etmelerini emretti, aynı zamanda hücrenin arkamızdan kilitlenmesini garantiye almak istiyordu.

Uyuyamıyordum. Bu ortamda, içimi titreten bir hava esiyordu. Derinden gelen donuk sesler, dua mırıldanmaları. Gölgeler duvarlarda geziniyordu. Sanırım Hamilton'a özel bir oda ayrılmıştı. Nerede ve kiminle yemişti akşam yemeğini? Bizi niye odaya kilitlemişlerdi merak

ediyordum.

Günün olaylarından yorgun, hücredekilerin hepsi uykuya dalmıştı. Nadil'den emin değildim sadece. Geçmişte askerde odamızı paylaşırken birkaç kez beni yanılgıya düşürmüştü. Derin uykuda olduğunu sandığımda uyanık olduğunu görürdüm. "Bedevilerin Kızılderililerle uzaktan akrabalıkları vardır, uyurlarken de uyanıktırlar" demişti bir keresinde.

Kanepeden sessizce kalktım dikkatle gürültü etmeden valizi açtım. Bir metre kadar boyunda bir ip kestim. Ucuna bir düğüm attım. Parmak uçlarımda tahta kapıya yürüdüm. Birkaç denemeden sonra ipin düğümünü kapı aralığından kapı kulpuna geçirebildim. Bu arada kolum çizilmişti. İpi yavaşça çektim, kapı kulpu fazla direnmedi, gıcırtısız tahta kapıyı açtım, dışarıya dar koridora doğru sıvıştım. Dua seslerinin geldiği yöne doğru yürüdüm. Hücrelerden birinden inilti sesleri yükseliyordu.

Saat gece yarısı üçtü. Yalın ayaktım.. yerlerin odanınkinden daha sıcak olduğunu hissettim. Geçidin sonunda dar merdivenler vardı. İnince kendimi dar uzun bir dua salonu eşiğinde buldum. Dua etmekte olan rahiplerin sırtları bana dönüktü. Başrahip ile yardımcısı mihrabın önünde ayakta dimdik duruyor, Yunanca dualar mırıldanıyorlardı. Diğer rahipler de onları koro halinde yanıtlıyordu. Orada bir düzine, belki de daha fazla rahip mevcuttu. Loş mum ışığı sayımı güçleştiriyordu. Rahipler diz çökmüşlerdi, bu, teslim olduklarının, itaatlarının bir ifadesiydi. Kime olduğundan emin değildim. Başrahibe mi yoksa göklerdeki Tanrılarına mı?

Oradan ayrıldım. Merdivenlerden inip sağa döndüm. Geldiğim yönü hatırlamaya zorladım zihnimi ama başaramadım. On metre kadar yürüdüm ayaklarımın altında zeminin soğuduğunu hissedince sıcaklık merkezinden uzaklaştığımı fark ettim. Bir başka dar geçidin önünde durdum. Duvar Kudüs taşları ile örülüydü, geçidin yeniden yapıldığı veya restore edildiğini düşündüm.

Uzun geçitte ilerledim, birden duvarların arkasından aşina olduğum kâğıt hışırtılarını duyunca duraksadım. Duvar boyunca belki bir gizli geçit kapısı keşfederim umuduyla el yordamı ile yokladım. Hiç kuşkulu bir çıkıntıya rastlamadım. Kalbim hızla çarpıyor, ellerim terli-

yordu. Geçidin diğer ucuna kadar devam etmeye karar verdim. Orada, koridorun sonunda yolumu kesen, ağır siyah bir demir kapı oldu, ufacık bir çatlaktan incecik bir ışık sızıyordu. Şansıma odadakiler kapıyı iyice kapama zahmetine girmemişlerdi. Belki önemsememişlerdi, veya gecenin bu geç saatinde misafir beklemiyorlardı. Cebimden çakımı çıkardım, o ufacık çatlağa yerleştirip biraz genişleterek kendime bir gözetleme budağı oluşturdum.

Onu hemen tanıdım. Profesör Hamilton bana sırtı dönük oturuyordu. Elinde bir büyüteç ile dikkatle kaba bir kâğıdı inceliyordu. Yanında tanıyamadığım bir kişi oturuyordu. Sadece bir dirsek ve geniş bir kol fark edebiliyordum. Tahminime göre bu Chirstos'du. İkisi de heyecan ve telaşla bir şeyler aramaktaydılar. Daha doğrusu Hamilton aramaktaydı, diğeri ise fermanı tutuyordu. Ensemde müthiş bir darbe hissettim. Dünyam kararadı. Bilincimi yitirmeden bir saniye önce beni kollarımdan yakalayıp gürültü ile yere yığılmamı engellediklerini ayrımsadım.

Parmaklıklardan içeriye sızan güneş ışığı, benim için çalar saat sayılırdı. Kendimi hücrede sedirin üstünde yatar bulunca şaşırdım. Başım ağrıyordu. Çan sesleri yeni bir günün başladığını müjdeliyorlardı. Nadil yanımda ayakta duruyordu. Judy ile Karmen üstlerinden uyku mahmurluğunu atmakla meşguldüler. Ensemi elledığimde çığlık atmamak için zorlandım. Hücre kapısı kilitliydi.

"Ne oldu?" diye sordu Nadil dalgın bakışlarımı fark edince.

"Biri odaya girdi" diye kekeledim, aynı zamanda anahtar destesinin şıkırtısı duyuldu, kapı açıldı. Alias kahve dolu sürahi, bir somun ekmek ile ev yapımı tereyağ getirdi.

"Hilton'daki oda servisi gibi" diyerek dalga geçti Judy. Rahip kulaklarına kadar kızardı. Şaşkınlıktan kapıyı kilitlemeyi unuttuğunu fark ettim.

"Gece hücre dışına çıktım" dedim, üçü de afallamış bana bakıyorlardı. "İnanın ki çıktım" çizilen kolumu gösterdim ve nasıl çıktığımı anlattım.

"Koridor boyunca aşağıya indim. Rahipler orada bütün gece dua ediyorlar. Yeni yapılmış bir geçit keşfettim. Yeni Kudüs taşları ile örülmüş. Geçidin sonunda demir kapı vardı. Orada Hamilton'ı gördüm.

Oturmuş, fermanı inceliyordu."

Nadil ve kadınlar anlattıklarımın bir düş ürünü olmadığına inanmaya başlamışlardı. "Anlaşılan orada bulunmam birini rahatsız etti. Hatırladığım en son şey şu müthiş darbe." Ensemi gösterince hücrede ağır bir sessizlik egemen oldu. Karmen kaygılı görünüyordu. Arkama geçip sırtıma ve enseme yavaşça masaj yapmaya koyuldu. Judy alnını kırıştırdı, acaba pişmanlık belirtileri mi başlamıştı?

Hücre kapısı açıldı, Hamilton'du gelen. Geceyi nasıl geçirdiğimizi sordu kibarlık olsun diye. Bana bir bakış fırlattı, "Acele edin, gecikiyoruz" dedi.

Acı kahveyi yudumlamayı bitirdik. Ekmek ve tereyağından yiyen sadece Nadil oldu. Malzemelerle dolu olan çantalarımızı toplayıp çıktık. Hücre girişinde bekleyen rahip bize koridorlardan çıkış kapısına kadar eşlik etti. Kendisi oradan ters yöne manastırın ayrı bir bölgesine doğru ilerledi.

"Nereye inmemizi istiyor ki?" diye sinirle sordu Nadil.

"Uçuruma, oradan da birinci mağaraya."

Bana kızgın bir ifadeyle baktı.

Judy vakit kaybetmeden takımları dağıttı. Büyük bir incelikle ipleri beline doladı, tekrar tekrar ipleri ve düğümleri kontrolden geçirdi. Hamilton, zamanında Judy'nin engin tecrübesinden söz etmiş, yüzlerce kez paraşütle atladığını anlatmıştı.

Anladığım kadarıyla tecrübesine uçurum ve kayalıklardan tırmanma da dahildi. Fotoğraf takımlarını çifte düğüm ile bağladı. Takımları aşağıya kaydırıp ipler biraz gevşetilince hafif bir çekmeyle durdurulabilecekti.

Aşağıya kayma hazırlıklarına giriştik. Bu kayalıklara ilk adım atanlar bizler olmadığımız belliydi. Birileri bu güzergâhı kullanmış, hatta demir çubuklar çakarak düğüm hazırlıkları yapılmıştı. Judy bunlardan faydalandı, ipleri bu çubuklardan geçirerek bağladı. Çevik hareketlerle çekim takımlarını aşağıya doğru ittirdi. "27 metre ilk kayaya kadar olan derinlik," diye belirtti aşağıya sarkıttığı ipi ölçerek. "Oradan sonra iplere ihtiyacımız olmadan inebiliriz." Çekim takımları aşağıya zedelenmeden ulaşmıştı.

Karmen ve Nadil'in daha önce hiç uçurumdan iple kayma deneyi-

mi olmamıştı. Judy onlara yardım etti. Kendilerini nasıl bağlayacaklarını tarif ettikten sonra deneyimli bir kişi olarak onlara bir öneride bulundu. "Devamlı kayaya bakın; sakın aşağıya uçuruma bakmaya kalkışmayın." Kayalıktaki bağlantı işlemini yaptı. Bacakları açık ve düz, kayalıklara vücudu paralel ve dik açı oluşturuncaya kadar doğruldu. Sonra dizlerini biraz bükerek kayalıklardan güç alarak geriye doğru kendini ittirdi. Arka arkaya dört beş metre kadar indi birkaç kez tekrarlayınca zemine ulaştı. "Tamamdır, sıradaki!" diye bağırdı kendinden emin bir sesle.

Karmen bana sokuldu, "İyi misin?" dedi.

"Gayet iyi, sevgilim." Ona sarıldım.

"Lanet..."

Güldüm. "Hepsi gerçek, inan bana düş değildi. Biri koridordan beni hücreye kadar sürükledi ve kilitledi. Bana inanıyor musun?"

Gülümsedi. "Evet, Rafaelo. Sana söylemek istediğim bir şey daha var; fotoğraf makinem kayboldu."

Alnımdan öptü ve kendini uçuruma doğru bıraktı.

Dağ tırmanıcısı olarak ilk deneyimi pek başarılı sayılmazdı. Aşağıya doğru kaymak yerine yanlara doğru savruldu. Judy'nin çabaları ile iplere egemen olabildi ve sağ salim inişi gerçekleştirdi. Nadil aynı akibete uğramamak için ipi ellerine bağlamayı yeğledi aşağıya inişe geçti. Vardığında her şeyin yolunda olduğunu işaretledi. İplerin bağlarını sağlamlaştırdım ve inişe hazırlandım. O sırada manastır çanları çalmaya başladı; son hazırlıklarımı tamamlamak üzereyken durdum.

Tiofilus çanları dinledi: "Biri seni manastırın giriş kapısında bekliyor" dedi kısaca.

Şaşırdım. Lanet olsun, kim olabilirdi ki? Hiç kimse burada bulunduğumu bilmiyordu. Gruba işaret edip beni kayalıklarda beklemelerini söyleyerek Tiofilus'u izledim.

Haham Arye Prayteg giriş kapısında beni bekliyordu. Üzerinde aynı giysiler, tahitleri sarkıyor, bukleleri kulaklarının arkasında, ayaklarında sandaletler, her tarafından terler boşalıyordu...

"İnanamıyorum!" diye haykırdım. "Burada olduğumu nereden bilebildin?" Etrafıma bakındım, ne araba, ne de eşek vardı. "Lanet olasıca, buraya nasıl gelebildin?"

O kendi halinde kutsal kitaptan bölümler mırıldanıyordu... "*Güneşin sıcaklığı olmadan Kudüs kapıları açılamaz...*"

"Arye lütfen kes." Kendisini sarstım. "Bir an olsun normal davran!"

Elini cebine attı ve bir zarf çıkarttı. Güneş ışınları altında parıldayan zarfı elime sıkıştırdı. Mırıldanmalara devam ediyordu...

O anda tüm dinlerden nefret ediyordum. Bu gence olanlara, aklı başında, hayatın tüm güzelliklerini seven, mantıklı bu insanın, Tanrı'nın sadece bir icat olduğuna inanan kişinin düştüğü duruma inanamıyordum. Sinirden gözlerimden yaşlar boşandı.

Tek söz etmeden arkasını dönüp, kayalıklardan inmeye başladı.

"Arye, dön! Bu yol çöle varır!"

"Çölden Tanrı'ya yakarırım..." sesi sıcak çöl rüzgârında kayboldu. Gölgesi uzaklaştı ve hızla kayboldu. Rüzgâr kuvvetlendi, fırtınanın yaklaştığını belirten işaretlerdi bunlar.

Manastıra girdik. Tiofilus kapıları kapattı. Heyecanla zarfı açtım, gerçi içinde ne olduğunu kestirebiliyordum. Yehuda Çölü'nün mağaralar haritası. Onu bulmuş ve şahsen bana iletebilmek için bu kadar zahmete katlanmıştı. "Çölde yolunu kaybedip, susuzluktan kuruyabilir" dedim kayalıklara doğru ilerlerken.

"Tasalanma! Tanrı onunla birliktedir." Tiofilus kolumu tuttu. "Göklerdeki Tanrı kullarını gözetir; O'na ihtiyacı olanlarla birliktedir..."

"Kutsal Adam Mar-Saba da çölde şaşırmıştı. Tanrı ona bir aslan gönderip giysilerinden yakalayarak oraya sürüklemesini sağladı." Tiofilus manastırın karşısında görülen kayalıklardaki mağarayı işaret etti.

Kayma noktasına doğru tırmandık. Hamilton bizi kayalığın zirvesinde bekliyor, zemini gözlüyordu. Arye'nin ayrılışından sonra yemin edebilirim ki ne bir çan çaldı, ne bir posta güvercini mesaj getirdi. Sadece Tiofilus benim zarfı açtığımı ve içeriğine bir göz attığımı görmüştü. İpi belime iyice doladım. Sıçramaya hazırlanırken Hamilton bana eğildi. "Aldığın haritanın birkaç kopyasını yapmakta yarar var, Rafaelo, Kaplanların ardından zihninde kalanlara göre çıkmak istemiyorsun değil mi?"

Atladım.

Nadil ve hanımlar beni sabırsızlıkla aşağıda bekliyorlardı. Onlara sürpriz konuktan ve beraberinde getirdiği haritadan söz ettim. Kimse Arye'nin beni manastırda nasıl bulduğunu sormadı. Uçurumun ucunda yan yana dizilmiştik. Buradan aşağıya ipsiz de inebilirdik. "Birazdan kayalıklar ısınacaktır." Nadil de bunu bildiğinden acele ettirdi.

Aşağıya doğru kaymaya başladık, ilk mağaraya. "Haritada kanyonun doğusundan on beş km uzaklıkta olduğu işaretlenmişti. Bugün oraya varamayız" dedim.

Tepelerden birindeki ceylan sürüsünü fark ettik. "Geyikleri on km kadar batıya götürdüler. Orada serbest bıraktılar buna rağmen onlar tekrar döndüler" dedi Nadil: "Zamanımızda onları beslemeyi yeğliyorlar, doğada çölde yaşamalarına karşın."

Nadil geyikler hakkında bilgi veriyordu. Bense Hamilton'ın kaplanların peşindeki arayışlarını düşünüyordum. Aslında hiç birimiz Profesörün gerçek aradığının kaplanlar olduğuna inanmıyoruz. Kayalıklardan iniş çok güç, özellikle Karmen ve benim için. Nadil, Judy'nin peşinde kayarak onunla boy ölçüşmeye çalışıyor. Bazen aralarında yarıştıkları duygusuna kapılıyorum.

Kidron Nehri'nin doğu yakasına geçtik. Buradan manastır bölgesi ile tüm bağlantılarını görebiliyorduk. Eğer bu noktada daha evvel biri bulunmuş olsaydı bizim manastırdan çıkışımızı en ince ayrıntısına kadar görüntülemesi mümkündü. Değişik tarzda bir yapı. Farklı çağların uslupları hissediliyordu.

Judy çekim takımlarını sırtına yüklenmekle meşguldü. Çantasından altın-beyaz ince toz dökülüyordu. "Çantan yırtık" dedim kendisine. Şöyle bir baktı ayakları ile toprağı deşeledi, çantayı bırakıp kayalığın arkasına geçti. Ona yaklaştım.

"Merak etme, Rafaelo" dedi. "Çantamda sorun yok. Sadece sıcaklık buharlaşmaya neden oluyor..."

"Ne demek bu?"

"Neyse fark etmez, olayı unutalım." dedi yalvarırcasına; söylediği birkaç sözcük için pişman görünüyordu. Karmen ise, söz konusu olanın altın olduğundan emindi.

Yola çıktık. Kidron Nehri'nin doğu yakası yürüyüşe uygundu. Na-

dil'e "Söylediklerine göre manastırda sekizden fazla rahip yaşamıyormuş" dediğim de tepki göstermedi. Gözlerimin önüne dua salonundaki görüntü geldi. Başrahip ile yardımcısı ve diz çökmüş rahipler. Mum ışıkları ve gölgeler, dua mırıltıları... "Bir koro düşün. Ellerinde çubukları olmayan iki orkestra şefi tarafından yönetilen on kişilik tuhaf bir koro. Koro üyeleri diz çökmüşler tam olarak saymayı başaramadım ama eminim ki..." sustum. Nadil cümlemi tamamlamam için hiç ısrar etmedi.

10

"Sen mağaraya girmeyeceksin. Ne sen ne de ekipten biri, sadece o!" Hamilton'un sesi kulaklarımda yankılanıyordu. Yarın ilk mağaraya ulaşmamız bekleniyordu.

Judy sırtında ağır yük taşıyordu, fotoğraf çekim takımları, tuhaf tozun bulunduğu çanta ve ipler. Kendisine yardım teklifinde bulunduğumda sert bir tavırla reddetti. İnatçı genç kız. Nadil bir eşek bulup eşyaları yüklemeyi düşündü.

Çölde sert bir rüzgâr esmeye başlamıştı, hortum denen fırtına patlamak üzereydi.

Öğleye doğru hava şartları iyice kötüleşti. Tempomuzu düşürmek zorunda kaldık. Kızgın güneş acımasızdı. Bir ağaca vardığımızda dibine çöktük. Ağacın gölgesinden faydalanmak isteyen yalnız bizler değildik. Sinekler, sivrisinekler, arılar da sık yapraklar altında sığınak aramaktaydılar. Ama bunlar dinlenmek yerine üstümüze ve inatla tedarik çantalarına üşüştüler. Kulaklarımızın dibinde vızıldayıp durdular.

"Akşama kadar kaybolurlar," diye Nadil teminat verdi. Judy'i süzme fırsatını ancak o sıra bulabildim. Açık renkli bir tulum giymişti. Tulumun her bir tarafında değişik demir halkalar mevcuttu. Geniş giysi, güzel vücuduna yakışmıyordu. Sinekleri üzerinden kovalamaya çalışıyordu. Yüzü çöl güneşi altında geçirdiği birkaç saat sayesinde iyice yanmıştı.

Nadil ağaç köküne yaklaşmamamız konusunda bizi uyardı. "Zehirli yılanların saklanmak için en sevdikleri yerlerden biridir" dedi kendinden emin bir sesle.

Suyun tadı iyiydi. Gerçi bu durumda en kötüsü bile değer kazanır. Pita ile zeytin yedik, düşen her bir kırıntı ise sinekler tarafından kapışıldı. İki saat kadar dinlendik. Nehrin doğu yakasını düz bir çizgi halinde keserek ilerledik, ki bu çizgi sonra manastırın çıkış noktası ile birleşiyordu. Nadil ona ilettiğim haritaya göre burayı uygun görmüştü ve öncülüğü o yapıyordu.

"Kaplanlar Haritası'nın bu denli önemi nedir Rafaelo?" diye sordu Karmen. "Hamilton'un kaplanlarla ilgilenmediğini iddia ettiğin halde."

"Kesinlikle Kaplan Mağaraları'nın belirlendiği noktaların önemi yok bence, Hamilton'u ilgilendiren onların saklandıkları yerler." Judy'e göz ucuyla baktığımda kendi haritasını karıştırdığını fark ettim. Yanına yaklaştım ve o haritayı katlayıp cebine yerleştirmek için acele etti.

"Bu harita nedir?" Bilmek istiyordum, ama Judy yanıtlamaktan kaçındı, adımlarını genişleterek benden ve Karmen'den uzaklaştı. Kesinlikle emindim ki elindeki harita Kaplan Mağaraları'nın haritası olamazdı. Herhalde Yehuda Çölü'nün herhangi bir haritasını temin etmişti. Bizdeki haritada işaretlenen yerle kendi haritasındakileri karşılaştırmak istiyordu.

Ona yetiştim, omuzundan yakaladım. "Lütfen haritayı verir misin?"

Judy gülümsedi, yanık teni ile gözlerinin açık rengi ve dişlerinin beyazlığı daha çok hissediliyordu. "Daha sonra, Rafaelo" dedi kendini zorlayarak: "Daha sonra." Farklı şartlarda sinirden kudurabilirdim. O an ise sadece ona sarılmak istiyordum.

Roma'daki odasında Hamilton bana susturuculu bir tabanca yöneltmişti. Eminim ki silah şu anda Judy'nin elindedir, tabii ki ne zaman kullanması gerektiği çok net açıklanmıştır. Kendimi macera filmlerinde gibi hissediyordum. Judy'nin hareketlerine dikkat etmeliydim.

Çölde bazı yerler vardır ki oralardan geçmek ve bir an olsun oyalanmak yasaktır. Örneğin bayıltan güneşin altında Yehuda Dağ zirvesinden Mow tepelerini, Ölü Denizi gözlemek gibi. İnsan şelalelerden serin tatlı suların dökületeceği hissine kapılır, bu sular, altında serinleme arzusu uyandırır, ama bu çölde görülen seraptan başka bir şey değildir. Tahrik eden su tuz ve mineraller içerir, sıcaktır ve kükürt buharları yükselir. Ölü Deniz. İnanması güç ama Tanrı bu denizi yarattığında temiz ve tatlı hayat suyuydu.

Horkanya eteklerine doğru yürürken adımlarımız ağırlaştı. Tuhaf bir kum; ağır bir toz gibi... Bakışlarımı Horkanya tepelerine yönelttim, ayaklarımızın altındaki tuhaf tozun ne olduğunu düşündüm.

Evet, Cennet Bahçesi'ydi burası. Lut da buradaydı.

"*Tanrı Sodom ve Gomore üzerine kükürt ve ateş yağdırdı.*" Acaba bir yanardağ patlaması mıydı? Belki kükürt kayaları, mineraller ve tuz yerin derinliklerinden çıkıp dağlardan denize yayılmıştı. "Lut'un eşi arkasına bakacak ve tuza dönüşecek."

Kükürt, tuz ve lav dereleri denize akarken müthiş bir gürültü ile dökülüyor ve sıcak buhar oluşuyordu. Denizden yükselen buharı tahmin etmek güç değildi. Deniz kuşlarının her bir yana kaçışmaları, balıklar ve kanatlı canlılar, ateş, tuz ve kükürt bileşimi altında topluca ölüyorlardı.

Horkanya kalesi. Haşmonait Hisarı, Haroka dağının zirvesinde Yohanan Horkanus, Hisarı inşa etti. M.Ö. 120 yıllarında.. ve ismini verdi. 600 sene kadar sonra Mar-Saba buraya geldi. Kalıntılar üzerine de Kastaliyon manastırını inşa etti. Bu manastırdan da geriye sadece kalıntılar kaldı. Çevresinde, baraj işlevini gören birkaç çukur vardı, hepsi yıkık. Aradan geçen yüzyıllardan sonra rahiplerin ilk günlerini gözlerimin önünde canlandırmaya çalışıyorum da, çölde susuz ve gayesiz bir yaşam...

Gece oldu, beraberinde çöle özgü soğuk başladı. Isı farkı korkunç. Gündüz terlenir, gece soğuktan titrenir. Geceyi geçirmek üzere Horkanya Kalesi kalıntılarında konakladık. Yunan harfleri ile işaretli olan güneş saatinin az ötesinde Kastalyon manastırından arta kalanlar seçilebiliyordu; rahipler bu zamanlamaya dayanarak dua saatlerini ayarlarlardı. Nadil'in hazırladığı kahve cezveden taşmıştı, bizler uyku

tulumlarımıza girmiştik bile. Karmen yanıma uzandı. Judy bizden az öteye. Yalnız Nadil kayalığın yanında oturuyor etrafı gözlüyordu.

Hemen uykuya daldım ama çöl ortamında kâbuslar görüyordum. Koca bir böcek karnımda dolaşıyordu, zehirli yılanlar ayaklarıma dolanmış, sarı akrepler üstüme çullanıyorlar, yırtıcı kuşlar her tarafımı gagalıyorlardı. Birden ter içinde uyandım. Etrafta ölüm sessizliği esiyordu. Saat gece yarısı iki olmuştu. Karmen ve Judy uyku tulumları içinde kıvrılmışlardı. Nadil ortalıkta yoktu.

Sabırla onu bekledim. Bir yandan kızların çevrelerine bakıyor, arada gökyüzünde parlayan yıldızları seyrediyordum. Nadil'in boş yere ortadan kaybolmadığını biliyordum. Böyle davranması için geçerli bir neden olmalıydı. Bir saat kadar sonra Bedevi karanlığın içinden çıkageldi. Gelişini hissetmemiştim bile.

"Tuhaf bir toz" diye mırıldandı, uyanık olduğumdan emindi.

"Toz mu?"

"Evet, Judy'nin çantasındaki toz. Çanta ağır. Belki beş kilodan fazla. Tamamı tuhaf kum tanecikleri ile dolu." Nadil derin uykuya dalan Judy'i inceledi sonra da onu takip etmemi işaret etti. Kalktım, onunla birlikte kayalıkların arkasındaki gizli bölgeye geçtim. Avucunun içinde halen tozdan kalıntılar vardı. "Şimdi göreceksin!" Paltosunun kolunu kayalıklara sürttü. Sürtüşmeden oluşan sıcaklık üzerine, kayalığa tozdan serpti. Tanecikler kayalığa yapıştılar ve yeşilimtrak bir ışıltı saçtılar. Bu pırlanta veya altın tozu olabilir mi? Belki de bu ikisinin karışımı? Kesinlikle ne olduğunu bilemiyorduk. Sıcaklık veya sıcak bir düzeyle temasta toz parlak bir ışıltı oluşturuyordu. "Aynı tozdan soğuk kayalığa serptim parlamadı."

"Çantada başka bir şey de buldun mu?" diye sordum.

"Hayır, yalnız bu tuhaf toz."

11

Sabahın ilk ışıkları ile Haşmonait Hisarı'nı terk ettik. Birkaç yüz

metre ilerleyip de geriye baktığımızda Horkanya görkemini yitirmiş görünüyordu. Nadil bizi emin adımlarla ilk mağaraya doğru götürüyordu.

Gençlik günlerimi anımsadım. Bu, yıllar önceki keşfettiğimiz ilk mağara değildi. İlk kez Yehuda Çölü'ndeki mağaraları taramaya çıktığımızdaki mağarayı çok iyi hatırlıyordum. Oradan manastırı, Horkanya eteklerini, Ölü Deniz ve Moav'ı gözleyebilmiştik. Zamanında bu mağaraya Haşmonait Hisarı'na yakınlığından dolayı Horkanya Mağarası ismini vermiştik. Mağaraya giriş ancak, birçoklarında olduğu gibi sürünerek mümkündü. Daracık giriş yıllar boyunca genişlememiş. Kaplanlar istenmeyen konukların sızmasını önlemek için böylesini tercih ediyorlar. Mağaraya ulaşmaya çok istekli olan önce kayalığa tırmanmalı ki orada gözler önüne serebilsin kendini.

"Bu mağara çok uzundur. İçersi dar geçitlerin bulunduğu birçok kola ayrılır."

Hiçbiri beni dinlemedi. Tırmanış için hazırlıkları tamamladık. Nadil bizlerle yukarıya tırmanmak niyetinde olmadığını bildirdi. Judy ile bana çekim setlerini yüklememizde yardımcı oldu.

Yıllar önce, Efrayim hoca ile birlikte çöl gezimizde, kaplanlar dışında bir başka olay da ilgimizi çekmişti. Mağaralar çevresinde bulunan iki ayaklı komşular. Mağaralar, Bedevilerin ilgi odakları dışında kalır. Bazı mağaralarda Fellah ailelerine rastlamak mümkündür ama Bedevi ailesine, asla. Mağarada yaşam doğaldır veya dağlardaki gibidir. Bedevilerin yaşam tarzından tamamıyla farklıdır. Bedevi doğar, büyür ve çölde eğitilir, geniş, açık alanlara alışıktır. Mağara yaşamı onların hayat görüşlerine ve ihtiyaçlarına çok ters düşer.

Bedevi atasözü şöyle der: "*Bedevi göç eder ve konaklar.*" Çöl adamı Bedevi, taşınabilen ev tiplerine alışkındır. Parçalanıp, katlanabilen; bir deve sırtına yüklenebilenlere.

Efrayim hocanın aktardığı bir başka kanıt bizi hayrete düşürmüştü. Bedevi mağaralara girmekten kaçınırdı, hem gençlik yıllarından beri beynine kazınan batıl inançlarından dolayı; hem de mağaralarda bulunanların doğa üstü yaratıklar olduğuna inandığından; şeytanlar, hayaletler, cadılar. Mağaraya giriş, sınırı geçiş sayılacaktır. Sakinler rahatsız edilmiş olabilirler, hayaletlerin huzurları kaçırılıp, kızdırılırsa gelenin üstüne çullanıp öldürebilirler. Laneti düşünmekten kendimi alamadım.

Nadil'e baktım, gözlerinden okumaya çalıştım. Acaba kendisi de bu batıl inançlara göre mi yetiştirilmişti? Her neyse mağaraya girmesi için onu ikna etmeye çalışmamın bir anlamı yoktu.

Judy parlak tozla dolu olan çantasını sırtına yükledi. Ağırlığa rağmen hayret edilecek bir çeviklikle tırmanışa geçti. Altı metre kadar iplere ihtiyaç duymadan tırmandı, kayaya iki çengel takmayı ihmal etmemişti. "Mağaraya dönmemiz gerektiği takdirde" diye de açıkladı. Bize çekim setlerini yollamamız için işaret etti ve ipleri dikkatlice çekti. Bizleri beklemeden, içeriye girdiğini bildirerek mağaraya daldı ve gözden kayboldu.

"İçerde kaplanla karşılaşacak olursa?" Karmen'in sesi kaygılıydı. Ben de meraklanmaya başlamıştım, gerçi farklı bir nedenim vardı. Hamilton arama görevini bana vermişti. Judy kendi başına öndene girdi, bulduğu her ne ise çekip gidebilirdi.

Nadil bize yiyecek aramaya çıktı. Gece karanlığında İsrail topraklarına sızan teröristlerin bıraktıkları izler onları ele vermişti. Gizlenecek yer arayan hayvanlar daha büyük ve hızlı yırtıcıların pençelerine düşmemek için kaçışırlar. Sabah, henüz izler tazeyken avlanmak kolaydır. Bir keresinde Nadil bana söz etmişti. Çölde avlanmak onun kanına işlemişti.

Soğuktan morarmış ve titreyerek kendini dışarı atıncaya dek iki saat içeride kalmıştı Judy. İçerde Judy'nin başına gelebilecekleri düşünerek geçen iki saatlik bekleyiş sinirlerimizi yıpratmıştı, Yanımıza walky-talky telsiz aletleri almayı ihmal ettiğim için kendime kızıyordum. Beni teselli eden, mağaranın girişinden arslan kükremeleri, yırtıcı hayvan görüntüsü veya imdat sesleri gelmemiş olmasıydı. Dışarıya çıkmasına yardımcı oldum "Soğuk" derken dişleri birbirine çarpıyordu. "Müthiş, felaket soğuk."

"Kaplanlarla karşılaştın mı?" diye sordu Karmen. Judy hiç oralı olmadı. Zaten ekibe Karmen'in de katılmış olmasından hiç hoşnut değildi, bunu değişik vesilelerle belirtmişti. Belki de bu hoşnutsuzluğun nedeni, bir başka güzel ve çekici kadının varlığının, onunkine gölge düşürmesiydi. Hamilton, her şeye rağmen ekibimize hayat ortağımın katılmasında sakınca görmemişti.

Uzaktan Nadil'in yukarıya, tepeye tırmandığını fark ettim. Koman-

do bıçağı pantolonun kemerine tutturulmuş, sırtında yüklü bir çanta vardı. Ağaç kırıklarından ateş yaktık. Nadil çantasından üç tane canlı, çırpınan kertenkele çıkardı. Usta elleriyle üç dal koparıp uçlarını sivrilterek şiş gibi hayvanları geçirdi. Dikkatle ateşe koydu. Kertenkelenin sırtındaki sarı lekeler, hemen karardılar, kuyrukları çatırdayarak koptu. Karmen kusma krizine tutuldu.

"Eti çok lezzetlidir" diye güvence veriyordu Nadil. "Eti beyaz ve yumuşaktır." Sürüngenleri kızartırken, "Akşam buraya gelen olmuş" dedi.

Hayretler içindeydik "Ama biz burada uyuduk!"

"Doğru, onlar manastırın diğer tarafından geçtiler, uyanık olsaydık bile duymamız olanaksızdı." Parmakları arasına toprak tanecikleri alıp ufaladı. "Yağ ve kan lekeleri" dedi kısaca.

"Kan?"

"Deve kanı."

"Deve kanı olduğundan emin misin?"

"Hayır" dedi düzelterek "Kan olduğundan eminim. Bence deve kanıdır. Buradan uzaklaşmamızı öneriyorum. Geceyi çölde geçirmemiz gerekecekse, aşağıya doğru inmemizde yarar var."

Judy ziyaret ettiği mağaranın etkisindeydi. Uzun zaman önce terk edilmişti, hiçbir canlı varlık yıllardır ayak basmamıştı oraya.

Kertenkelenin eti tereyağ gibi yumuşak ve lezzetli idi. Buna karşın pideler kart ve zeytinler de kuruydu. Karmen başlangıçta bu eti seyretmeye bile dayanamamıştı, ama açlık ve benim ikna gücüm sayesinde yemeye yanaştı. Önce dilinin ucu ile tattı ve daha istedi. Nadil yemeğin sonunda ağız tadı için çantasından bir dal çıkardı; yolda kopardığı bir iğde dalıydı. Ateşin üzerine koyup kuruyemiş hazırlamaya girişti.

"Tat bak, çok güzeldir" diyerek bana sıcak iğde sundu. Elimde sıcak meyveyi yuvarladım ve tattım. Tadı, bana keçi boynuzunu anımsattı. "Biz Bedeviler buna okil deriz. Yalnız meyvesini değil, çekirdeklerini de kavurarak kahve yapımında kullanırız, denemek ister misiniz?"

Bence keçiboynuzu tadında kahve, hiç de fena sayılmaz, denenebilir...

Akşamüstü dağın eteklerine doğru indik, mümkün olduğu kadar kan izlerinin bulunduğu yerden uzaklaşmaya çalıştık. İyice karanlık

çöktü. Kopkoyu bulutlar gökyüzünü kapladı. Bu, akşamın normalden daha da karanlık olacağa benziyordu. Uzaklardan bize doğru bir toz bulutu gittikçe yaklaşmaktaydı. Sesin iyice netleşmesinin ardından birkaç saniye geçti.

"Şüphesiz ona ağ atacaklardır" dedi Nadil, açıklamada bulunmadı.

"Nal seslerini andırıyor" dedi Judy.

Aniden onu fark edince nutkumuz tutuldu. Uzaklardan dörtnala gelmekte olan bir deveydi. Hayvan kayalıklardan atlayarak her an uçuruma yuvarlanma tehlikesiyle yüzyüze, ilerliyordu. Çifte hörgüçlü hayvan bir an gözden kaybolur gibi oldu gece karanlığında. Sonra korku filmlerindeki gibi çılgınca koşuşan hayvan aniden birkaç metre ilerimizde belirdi.

"Çekilin önünden, kaçın" diyerek ani bir hamle ile bizleri ittirdi Nadil. Kumlar üzerinde yuvarlandık, arkamızdan çantalarımızı çektik. Deve çılgınca ve hayaletten kaçarcasına dörtnala koşuyordu. Nadil'in uyarısı olmasaydı, kesinlikle bizleri tabanı altında ezer geçerdi.

Önümüzden geçip giderken itici ve keskin bir koku saçtı. Karmen ve Judy öğürüyorlardı. Nadil, tehlikenin geçmesini bekledi, sonra merakımızı gidermek için açıkladı. "Deveyi çiftleşmeye uyarılmış dişi deveye yaklaştırıyorlar, çiftleşmek üzereyken onları zorla ayırıyorlar. Dişi deveyi sınırı geçmekte olan deve sürüsüne katıyorlar. Belli bir noktada deveyi serbest bırakıyorlar, deve de böylece gece karanlığında dişi devenin kokusu peşinde dörtnala koşup duruyor."

Nadil kan ve yağ lekelerinin bulunduğu yeri işaret etti.

Bir şey anlamamıştık henüz. Onu izlememizi söyledi. Bastığı yerden geçerek izini sürmeye koyulduk. "Buraya varıyor ve birden yukardan atılan bir ağla durduruluyor."

Karanlıkta tuhaf sesler yankılandı. Sessizce gürültünün geldiği yöne doğru yaklaştık. Kocaman bir deve, kan, ter içinde çırpınıyor, can çekişiyordu yukarıdan atılmış ağın tuzağında. Ağ uçlarını kabadayı tipli güçlü kişiler büzüyordu. Hayvanın çevresinde birkaç kişi daha koşuşuyor, hunharca zavallı hayvana sopalarla vuruyorlardı.

"Gereksiz hiçbir hareket yapmayın" diye uyardı Nadil. "Fark edilirsek, sonumuz farklı olmaz, kuzu gibi kızartırlar bizi."

Kaç kişi olduklarını seçemiyordum. Yaralı yorgun deve kurtulma

çabalarından vazgeçecek gibiydi. Direnecek gücü kalmamıştı besbelli; çıkardığı boğuk sesler iç parçalıyordu. Uzun bacakları, ağın içinde iyice dolanmıştı, en ufak hareketinde ipler etini kesiyordu. Damarlarından kan fışkırıyordu.

"Şimdi hörgücünü açıyorlar" diye fısıldadı Nadil, "İçinden esrar paketleri çıkarıyorlar" diye ekledi.

Bir anda her şey açıklığa kavuştu. Mükemmel hazırlanmış bir planla sınırdan esrar kaçırma olayına tanık olmuştuk. Devenin hörgücünü açıyorlar, yağ tabakalarını sıyırıp çıkarıyorlar, boşluğa esrar paketleri yerleştirip dikiyorlar. Ardından çiftleşme hazırlığı ve cinsel uyarı. Duygularını kabartan çiftleşmeye hazır dişi devenin peşinden çöl sınırlarını, dağları tepeleri aşıyor. Dişinin salgıladığı kokular peşinde çılgınca koşturacağını bilerek deveyi geceleyin salıveriyorlar; sonra belli bir noktada ağ geriliyor her şey bir saat içinde olup bitiyor. Sabaha arta kalan sadece devenin yağ ve kan lekeleri. Burada, Horkanya eteklerinde müthiş bir uyuşturucu kaçakçılığı dersi almış olduk.

"Kaç kilo esrar sıkıştırabilir ki hörgüce?" sorusunu "İki yüz kilodan fazla" diye yanıtladı Nadil.

"Zavallı ağırlık altında zorlanıyordur."

"Çok değil. Hörgücü zengin yağ tabakaları ile kaplı olduğundan, ağırlığı hissetmez."

Ne var ki bazen iş hataları da olabiliyordu. Nadil bize yine bir kaçakçılık olayı anlattı. Paketlerden biri patlamış ve kanına karışan esrarın etkisi ile hayvan kontrolünü kaybetmiş sınır koruma jipi hayvanı, Eriha yakınlarında terk edilmiş bir askeri üstte yakalayabilmiş. Acılarından kurtarmak için ateş etmek zorunda kalmışlar. Hörgücünde 50 kg'dan fazla eroin bulunmuş.

Bütün gece gözümüze uyku girmedi.

12

Güneş, doğuda dağların arasından görünürken yeni bir günün doğuşunu müjdeliyordu. Ne var ki akşamki olaylar belleğimizde henüz çok tazeydi. Judy yanıma yaklaştı. Tek kelime etmeden elindeki haritayı bana uzattı. Anlaşılan dün geceki olaylar onu inadından biraz vazgeçirmişti. Onda oluşan değişikliği hissedebiliyordum, aynı zamanda Karmen'e olan tutumu da değişmişti. Katlı olan haritayı yaydım. Tuhaf bir harita dedim kendi kendime. Seneler önce çizilmişti. Nadil kahve hazırlamakla meşguldü. Kahveyi uzun, yontulmuş bir dal ile karıştırıyordu. Parmağımla bize yaklaşmasını işaret ettim.

Bu çok antika bir Yehuda Çöl haritasıydı. Geniş bir simetrik daireyi andırıyordu. Grosiamos Manastırı'ndan, Yohanan Manastırı'na, Jerias Manastırı'ndan, terk edilmiş Fraymin Manastırı'na ve Kudüs'ten ayrılan kolda Mar-Alias Manastırı'na, Beytlehem Hortus, Konklozus Manastırı'na ve yeni Manastır Abu-Limon Massada'ya devam eden hat doğuya tırmanıyor, Ölü Deniz'i kesiyor, tekrar Grosimos Manastırı'na ulaşıyordu. Bütün hatlar aynı noktada kesişiyordu. İnce ve net hatlar.. Üzerlerinden birkaç kez geçilmesi sonucu belirgin hale gelmişler. Birleşim noktası Manastır'ın altındaki Mukalah Barakası'ydı.

Haham Arye'nin büyük zahmetlerle bana ulaştırdığı haritayı karşılaştırmak üzere çıkardım. Aslında bilmek istediğim Mukalah Barakası civarında bir başka mağara olup olmadığıydı. Zamanında Efrayim hoca ile taramadığımız, incelemediğimiz bir mağara...

Karmen yaklaştı; Nadil'in omuzu üzerinden haritaya bir göz attı. "Bu çok antikadır, çok antika" diye mırıldandı.

Birden Hamilton'ın çıkış noktası olarak Mar-Saba Manastırı'nı seçmesindeki amacı anladım. Özellikle arka cephesinden inmemizi rica etmişti. Olay netleşmeye başlamıştı. Her parça yerini bulup oturuyordu. Nadil haritayı elimden aldı. Yemin edebilirim ki elleri titriyordu. "Vay canına!" diye heyecanla mırıldandı. "Bu Yehuda Çöl –kavimler– haritasıdır!" "Tanrı aşkına, Nadil bunu nereden biliyor?"

Allenby köprüsündeki ilk buluşmamızda, Nadil'e eline on bin dolar dolu bir zarf sıkıştırmıştım. İhtiyat askerliği görevini tamamladığı an benimle irtibat kuracağına emindim. Aradan bir hafta geçmişti, iki gün daha garanti payı bıraktım. Nadil'in işin içinde olacağından emin olmam gerekti. Hamilton'a bir oldu bittiyle kendisinden söz etmeden önce Nadil'e ulaşma çabalarımda orduda eskiden bağlantılarım olan kişilerden yardım istedim.

"Bilmiyorum haberdar mısın, kabilede bir olay oldu," demişti azınlık askerlerle irtibat subayı Yüzbaşı Mizrahi.

"Taamara Kabilesi büyüktür, aslında ben Bedevi dedikodularıyla ilgilenmiyorum."

"Evet, ama bu öykü Nadil'in küçük kardeşi ile ilgili" demişti inatla.

"Samir'i kastediyorsun herhalde? Biliyorum, o da orduda görevdedir."

"Artık değil!"

"Ne oldu? Şehit mi, öldü mü?"

"Hayır, atıldı."

Yüzbaşı Mizrahi kısa cevaplarla yetiniyordu. Atılma nedenini açıklamayı kesinlikle ret etmişti. Belki kendi de bilmiyordu. Belki de biliyor da açıklamak istemiyordu.

Nadil görevini tamamladığı gün beni aradı. Beerşeba'nın güney çıkışında buluştuk. Oradan birlikte kiralık arabam ile Taamara Kabilesi'nin çadırlarına doğru yol aldık. Düz yoldan on kilometre uzaklıkta, Şaval sapağından güneye doğru inişli çıkışlı kumluk yolda zor bir yolculuk yaptık.

Nadil ile çadıra girdik, burası aile çadırının dış cephesinde konuklar için ayrılmış özel bölümdü. Çadır ortasından paravan ile ayrılıyordu; arka bölümü de hanımlara mahsustu. Geçmişteki ziyaretlerimden paravana sırtımı vererek oturmam gerektiğini biliyordum, bu önlem, hanımların namusunu korumak üzere düşünülmüştü. Yabancı bir erkek kadınların bulunduğu Bedevi çadırına girdiğinde cezası ölümdür.

Nadil karşıma oturmuştu ve karısı Aarida ile gözleriyle iletişim kuruyor, ağırlama konusunda gerekli talimatları iletiyordu. Oradan buradan gevezelik ediyorduk. Nadil kömürleri karıştırdı, hafif ateşte kahve

çekirdeklerini kavurdu, sonra bakır havanda bir güzel ezdi. Çekirdeğe her indirilen darbede havandan çıkan sesler Arapça'ya alışkın bir kulağa bir şey ifade etmiyordu. Buna rağmen Bedevi'lerde parolalar veren bir dildi. 'El Azam'; davet eden derlerdi havan için. Havanın özel sesleriyle ağırlayan kişi; misafiri diğer kabile fertleri için zararsız ya da tehlikeli oluşuna, çadıra başkalarının gelmesini isteyip istemeyişine göre mesajlar iletebiliyordu.

Kahve cezvede kaynadı, fincan fincan üstüne içildi. Aarida bakır bir tepsi üstünde kuzu etli pilav çanağı getirdi. Nadil'in yemem için fazla ısrar etmesi gerekmiyordu. İyice acıkmıştım, kuzu etinin kokusu da iştahımı kabartıyordu.

Bağdaş kurmaktan dizlerim ağrımıştı, bana yastıklar sundular. Nadil iş hakkında biraz ayrıntıya inmemi istedi. Ona Hamilton'dan söz ettim, Judy'i ve Kaplan Mağaraları'nı anlattım. Yüzü tasalı bir ifade almıştı. "Sen ve ben kardeş gibiydik Rafi. Ama sanırım sana katılamayacağım."

"Katılamayacak mısın?" dedim hayretle, "Ne oldu? Para yeterli değil mi?"

"Hayır, para ile hiç ilgisi yok."

"Ya nedir, beni mağaralara ulaştıramayacağından mı korkuyorsun? Sen doğuştan rehbersin. Eminim ki mağaraları gözleri kapalı bile bulursun. Gerçi henüz haritayı ele geçiremedim, ama izler..."

Nadil sözümü kesti "Hayır bu da değil."

Çöl insanları lafazan sayılmazlar. Senelerce oturup hiç konuşmadan durabilirler. Anladığım kadarıyla Nadil'in çekindiği bir şey vardı, ama sorun farklıydı. Açıkça söylenmediği halde bunu hissedebiliyordum. Nadil bize ancak üstlerinin izniyle katılabilecekti.

Askeri üsteki Yüzbaşı Mizrahi'nin sözlerini hatırladım, kardeşi Samir'in başına gelenleri anlatmaya çekinmişti. Nadil'in çevresine kulak kabarttığını hissettim, başkalarının bize kulak misafiri olmasından korkuyordu. Şimdi tepeme dikilmiş, Horkanya Manastırı eteklerinde titreyen elleriyle haritayı tutuyordu. Kuşkusuz bu haritayı tanıyordu, belki daha önce de görmüştü.

"Çöl haritası" diye tekrarladı mırıldanarak; sanki inanmayı reddediyordu. Judy'nin gözlerinde tuhaf bir ışıltı parlıyordu. Onun için, Nadil'in ağzından kaçırdığı, önemli bir ipucu sayılırdı.

Yıllar boyu hayvanlarla birarada yaşarsan, bazı şeylere duyarlılığın artar. Her harekete uyanık, istenen ve istenmeyen her tepkiye hazır olursun. Bu şu andan itibaren ve sonrası için Nadil'e güvenmemek gerektiği anlamına gelmiyordu. O kendini kardeşim gibi görüyordu; uğrumda ölmeye öldürmeye hazırdı. Sorun, Nadil'in bilmediğim bir güç veya kişiler tarafından yönetilmesiydi. O güç ki, duygu ve mantığını kontrolsüz kılıyordu. Hiç kuşku taşımayan tek şey, Judy'nin getirdiği haritanın Çöl haritası olup, Nadil'in de bu haritayı daha önce farklı bir bağlamda görmüş olduğuydu.

Çöl bölgesinde, M.S. 100 yıllarında Ölü Deniz civarında mağaralardan başka bir şey yoktu. O dönemden kalan harita her nasılsa Hamilton'ın eline geçmişti. Harita üzerinde belirtilen nokta, Mukalah Manastırı'na çok yakındı. Eğer haritayı kendi haritamla karşılaştırsaydım çöl bölge haritasındaki bu noktanın kaplan mağaralarındakinden biri ile aynı noktaya düştüğünü keşfedebilirdim.

Yeni bir gün doğuyordu. Kocaman ateşten top doğudan yükseliyor, hamsin yaklaştığını bildiriyordu. Karmen Bedevilerin usulünde kahve hazırlamayı öğrenmişti, hatta ateşin yanında otururken Nadil'i taklit edip bağdaş kurarak oturuyordu. Bakır cezveyi birkaç kez yaklaştırıp uzaklaştırarak kahvenin kaynamasını sağlıyor, ama taşmasını önlüyordu.

Judy haritayı dikkatlice katladı, tuhaf plastik bir cüzdana yerleştirdikten sonra beyaz tulumunun cebine soktu. Aslına bakılırsa tam beyaz denemezdi, çöl toprağı, ter ve mağarada sürünmesi, tulumun rengini koyu kahverengine dönüştürmüştü. Kum ve toz saçlarına da yapışmış hatta kirpiklerini kalınlaştırmıştı. Bir gün içinde Judy, o hatırladığım bakımlı görünüşünden çok farklı bir görünüm almıştı.

Bu çölde geçirdiğimiz ikinci gündü, bana sanki yıllar geçmiş gibi geliyordu. Haritada işaretli olan noktaya, kuzey doğuya doğru yönelmiştik. Nadil toprak üzerinde deve sürüsünün izlerini keşfetti ve bizi

aceleyle topladı. "Bu eroin kaçakçılarının izleridir, herhalde Ürdün'den. Gündüz saatlerinde onlar civarda saklanırlar, gecenin karanlık saatlerinde harekete geçerler. Eğer tesadüfen nasırlarına basacak olursak bize ateş açmakta duraksamazlar."

Elim gayri ihtiyarı tabancama doğru kaydı yerinde olduğundan emin olmak istedim. Tanrım şu çöl manzarası insana sanki başka zamanlarda yaşadığını hissettiriyordu. Bir an hafiflediğimi, Moşe Rabenu, Evliya Çelebi ve Kral Davud ile bütünleştiğini görüyordum.

Nadil çöldeki kayalıkları sevmiyordu. "Bedevi dağlara tırmanmaya alışkın değildir" demişti bir keresinde. "Bedevi mekânını düzlükte kurmayı tercih eder, ufuk noktası sınırına kadar her yeri göz hapsinde tutabilir böylece."

Öğle saatlerinde haritada işaretli olan mağaraya soluk soluğa ve ter içinde ulaştık. Elimizde sadece tek matara dolusu su kalmıştı. Judy mağarayı gördüğünde gücü yerine geldi, diğerleri ise yorgunluktan bitkin, kumlar üzerine yığılmışlardı. Dağ keçisi çevikliğinde, merdiven görüntüsündeki kayalığa tırmanmaya başladı. Mağara girişinden beş metre kadar ötede takımlarını açtı. Nadil ise beklendiği gibi ona katılmayı dahi önermedi.

Çevreme bakındım. Her şey bana yeni gözüküyordu. Burada daha önce bulunduğumu sanmıyordum. Oysa ki bu mağara benim haritamda da işaretliydi.

"Allah kahretsin, mağaralarda aradığı nedir onun?" Karmen sert bir sesle çıkıştı.

Kararımı verdim, olayın sorumluluğunu Judy'e bırakmayacaktım. On dakika içinde kendimi mağaranın girişinde buldum. Judy beni beklemiyordu. Karanlık boşluğa doğru baktım, ama bir şey göremedim. Ona seslendim ama, cevap vermedi.

"Bir şey oldu galiba." Aşağıda takımlarla kalan Karmen'e seslendim. "Ben mağaraya giriyorum." Sırtımdan uzi marka silahımı indirdim, doldurdum, içeriye daldım. Nemli hava soluk almamı zorlaştırıyordu. Hemen sonra kokuyu tanıdım. Mağarada hayvanlar vardı. Silahımı tek ateşe hazır ettim, mağarayı yaylım ateşe tutmaya niyetim yoktu.

Güçlükle dar aralıktan içeri süründüm. Karanlık, hafif nemli hava

hiç de iyiye alamet gibi görünmüyordu. Judy'e tekrar seslendim. Mezar sessizliği... İçeriye doğru hafifçe ilerledim ve birden olduğum yerde dona kaldım. Kıpırtılar tanıdıktı. Koku da. Yavru hayvanların kokusu. Dişi kaplan yavrularını koruyordu, böylesi en tehlikeli durumdu. Gözlerimi bir dakika için yumdum, karanlığa alışmalarını sağladım, sonra tekrar açtım.

Benden dört adım ötede mağaranın biraz genişlediği yerde, iki kedimsi gölgeyi fark ettim, karşılıklı hareketsiz duruyorlardı. Üzerinde açık lekeler bulunan siyah dişi kaplan ve karşısında donup kalmış Judy. Bana neden cevap vermediğini o an anladım. Beni ayrımsayınca "Burada yavruları var" dedi sessizce. "Daha önce, mağaraya girdiğimde yoktu. Nereden girdiğini anlayamıyorum. Yavruları hemen yanımdalar" derken soluğunu tutmaya gayret ettiği belliydi.

Kokmuş et kokusuydu burnuma gelen. Dişi kaplan yavrularına avını getirmişti. Çabuk hareket etmemiz gerekiyordu. Dişi kaplan sabırla bizim mağarayı terk etmemizi beklemeyecektir. Hele aç yavrularını da düşünürsek, annelerinin yırtıcı tepki göstermesini hızlandıracaklardır. "Geriye emekle, ama yavaşça" diye fısıldadım. "Onu korkutacak veya tehdit edecek bir harekette bulunmadığına güvenirse sana saldırmayacaktır. Onunla aynı tempoda soluk almayı dene ve sakın gözlerinin içine bakma." En kötü ihtimalle kaplana ateş etmem gerekecek diye düşündüm içimden.

Karnımın üzerine yattım, bacaklarımı açtım, dirseklerimi toprağa dayayıp uziyi ateşe hazır ettim. Judy geriye doğru kaplumbağa hızı ile çekiliyordu, santimetre santimetre. Bir an beynimde bir şimşek çaktı bu fikrin denemeye değer olduğunu düşündüm. "Tara... Babata... Hamibaba... Şlometsuyan..." Tekrar tekrar seslendim.

"Çıldırdın mı? Ne oluyorsun?"

"Bunlar Yehuda Çölü'nde kaplanlara verilen adlardır. Belki şansımıza onlardan birinin adıdır." Geri kalan isimleri hatırlamaya çalışıyordum.

Judy şu anda kaplan ile temas mesafesindeydi. Yemin edebilirim ki dişi kaplanın kokusunu alıyordu. Yavruların kokusu elbiselerine sinmişti muhakkak. Judy durmadı soğukkanlılıkla devam etti, tekdüze tempoda, zehirli yılanın kurbanlarına yaklaşması gibi. Ne var ki kur-

ban şu anda kendiydi. Parmağım tetiğin üzerinde hazırdı. Her an dişi kaplan kurbanın üzerine atlayabilir, Judy'i parçalayabilirdi. Bildiğim tek şey, böyle bir şey olursa kaplan bunu hayatı ile ödeyecekti. Korktuğum, saliselik zaman dilimi içinde olabilecek korkunç zarardı; saldırı ile açılacak ateş arasındaki zaman.

Ama hayır. Dişi kaplan hipnotize olmuş gibi Judy'e bakakaldı ve geriye çekilmesine izin verdi. Judy'nin dışarıya çıkışını çabuklaştırmak için geriye çekildim. Ayakkabısının tabanı yanağımı çiziyordu. Silahımı kenara bıraktım. Ayak bileklerini yakaladım ve kendime doğru yavaşça çektim. Vücudu boylu boyunca vücudumun altına kaydı, kalçaları belime yapışmıştı. Sertleşen göğüs uçlarını kalın tulum kumaşının altından hissediyordum. Soluğunu hissettim. Dudakları boynumda gezindi sonra dudaklarımda. Çılgın bir öpüşme ile birleştik, bir kadın ve erkeğin kendilerini bulabilecekleri en tuhaf durumda. Karanlık kayalığın arkasından, yırtıcı hayvandan iki adım ötede.

"İnsek iyi olur" diye fısıldadı. "Bizi merak etmeye başlamasınlar."

Hayrettir Judy mağarada olup biteni Karmen'e anlatmaya gönüllü oldu. İçeriye girdiği andan çıkışına kadar. Parlak fikrimden dolayı bana iltifatta bulundu. Her şeyi anlattı, öpücük dışında. Judy'nin eşime olan tutumunda bir farklılık hissediyordum. Yolun başından beri süregelen belirgin düşmanlık yerini yavaşça bir yaklaşıma ve dostluğa bırakıyordu. İkisi oldukça yakınlaştılar, birbirlerine yardımcı olarak, kadınlara özgü giz dolu bakışlarla bakışıyorlardı.

Nadil avından döndüğünde fazla bir şey getirememişti. Issız çölde küçük, çirkin bir kertenkele bulabilmişti. "Üzgünüm Rafi, bu seferlik ana yemekten vazgeçmek zorundasın..."

Judy haritasına baktı ve Montar Dağı'na doğru devam etmemizi önerdi. "Orada ziyaret etmemiz gereken en az iki mağara var" dedi ve ekledi, "Sonra buraya döneceğiz."

13

Montar Dağı, Yehuda dağlarının en yüksek tepelerinden biridir.

Zirveye ulaşmak, üç saatimizi aldı. Bir saat boyunca orada dikildik, soluk soluğa ve ter içindeydik. Kuzey doğumuzda, Şomnon dağları, güneyde Yarden Nehri ayaklarımıza seriliyor ve Yehuda Çölü ile sarmaş dolaş Arad'a kadar uzanıyordu. Doğuda Horkanya etekleri ve Moav Dağı, Kudüs civarındaki sık yerleşim noktalarını fark etmek mümkündü. Başımızın üzerinde kavurucu güneş ve ayaklarımız altında uçurum.

İnançlara göre Montar Dağı, Azazel (cehennem) dağıydı. Ataların Kudüs'ten kurbanları buraya gönderirlerdi, yine inançlara göre böylece İsrail'in tüm günahları, kötülükleri kaybolacaktı. "Azazel dağına adanan kurban Tanrı önünde canlı sayılacak ve kurban gönderen bağışlanacaktı." Tam şu noktada, dik kayalıklar üzerinde, iki bin yıl kadar önce Kohen elinde kurbanlık keçi ile durmuş, dua edip Tanrı'dan son dileğini dilerken irkilen hayvan uçuruma yuvarlanıp parçalanmış ve günahları her bir yana dağılmış.

Judy ile Karmen'e Yahudilerin bu kurban âdetini anlattım.

Kuyulardan birinde su bulduk, yağmur suyuydu bu, duru ve temiz. Önce içmekten çekindim sonra susuzluğum beni yendi. "Bu bölgede yerleşmeyi öneririm" dedi Nadil. "Eğer şansımız varsa yakında geyikler veya ceylanlar geleceklerdir." Kalaşnikov silahını bıraktı ve Judy'den çantasından ok atan silahını çıkarmasını rica etti. Daha sonra kuyu yakınlarında bir yere sinip kurbanlarını beklemeye koyuldu.

Hanımlar ve ben haritaya göre kuzeye gelecek mağaraya doğru devam ettik. Basit bir mağara, erişilmesi kolay ve rahattı. Burada da bulunmamıştım veya bulunduğumu hatırlayamıyordum. Mağara Judy'nin haritasında işaretliydi. Ben ve Karmen onu mağara dışında bekledik.

"Rafaelo." Karmen vücudunu iyice yanaştırdı, ruhunda fırtınalar kopuyordu. "Bu kadın çılgın, kesinlikle normal değil!"

Şaşkındım. Ne denli yanılmışım, iki kadın arasında birliğin, dostluğun doğduğundan emindim.

"Evet" diye dediklerini tekrarladı. "Judy veya şeytan bilir adı nedir, tehlikeli kadın. Dikkatli olmalısın Rafaelo, sen..." cümlesini tamamlayamadı elimden kurtulup batıya doğru koşmaya başladı. Ona yetiştim ve kollarıma alıp kuvvetle sıktım, göğsüme bastırdım, yavaşça okşadım. Yavaş yavaş kendine geldi, gözlerimin içine bakarak "Üzgünüm

Rafaelo. Sadece seni kaybetmek istemiyorum."

"Anlıyorum sevgilim" deyip onu yatıştırdım. "Dinle, sana ne yapacağımızı anlatayım. Buradan Azazel dağından inince, sen düşme numarası yap ayağını burktuğunu söyle. Senin orada kalman gerektiğini, yola, Horkanya eteklerine sensiz devam etmemizi önereceğim. Bizler uzaklaşınca sen mağaraya gir ve orada Judy'nin neler yaptığını öğrenmeye çalış, bir kontrol et."

Karmen'in yüzünün rengi döndü. Fikri beğendi. Sonunda ona da bir görev verilmişti, belki de bu şekilde geziye katılmasında haklı olduğunu ispatlayacaktı.

"İnan bana buradan ayrılmayı, Kudüs'te olmayı tercih ederdim" dedi kuzey batıyı göstererek. "Yolu gayet iyi tanıyorum."

Sonra "Hayır" diye itiraz etti, "Judy, kaplanlar gittikten sonra Horkanya'daki mağaraya döneceğimizi söyledi. Şimdi ayrılmamız imkânsız!" Karmen, ısrarlıydı.

Tanrı bazen bize işaretler gönderir ama biz bunları kavrayamayız. Karmen'in ruhunun derinliklerinde tuhaf bir fırtına koptuğunu biliyordum, ama daha önce anlayamamıştım. Ancak şimdi burada aydınlığa kavuştu. Montar zirvesinde, ipucunu almıştım.

Judy mağaradan çıktığında hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. Tulumun üzerine yapışan kumları silkeledi, ellerini saçlarında gezdirdi. "Mağara çok küçük" dedi. "Horkanya'ya inip geceyi orada geçirmeyi öneriyorum. Yarın sabah dişi kaplan ile yavrularının mağarayı terk edip etmediğini kontrol eder, mağarayı iyice inceleriz. Oradan da yolumuza devam ederiz." Haritasına bir göz attıktan sonra "Kayalıklardaki incelemeleri tamamlayıp son olarak Kumran Harabeleri'ne doğru devam ederiz" dedi.

"Yatıya Mar-Saba Manastırı'na dönmeye ne dersiniz?" dedim ama Judy duymadı bile. O bizden yirmi adım kadar ötedeydi.

Nadil'i ateşte et kızartırken bulduk. "Yabani tavşan" dedi gözlerini ateşten ayırmadan, "Kuyuya su içmeye gelmişti, ama su yerine okla karşılaştı, zavallı."

"Peki ya başı ve kürkü ile ne yaptın?" diye sordum.

Başını kayalığa doğru döndürüp, üç kartalın üşüşmüş olduğu yeri gösterdi. "Onların da hakkı var değil mi ya?"

Et biraz sert ama lezzetliydi. Judy ile Karmen hiçbir yorumda bulunmadan yediler. Kuyu suyu ile mataralarımızı doldurduk, elimize geçirdiğimiz dalları süpürge gibi yapıp izlerimizin silinmesini sağladık ve inmeye başladık. Yol alırken Nadil bana fısıldadı. "Aslında Rafi, ızgarada yediğimiz yabani kediydi, Judy ile Karmen'e söylemeye cesaret edemedim."

"Bana da anlatmamış olmanı tercih ederdim."

Bir saat geçti aradan ve Karmen planımızın ilk aşamasını uygulamaya başladı. Durakladı ve keskin bir çığlık attı. Yanına vardığımda acılı sesle fısıldadı. "Düşme numaramda abarttım sanırım. Korkarım ayağımı gerçekten burktum."

Bileğine dokundum oldukça sıcaktı. Dikkatle ayakkabılarını çıkarttım. Şişmekte olan ayağına hafif bir masaj yaptım, hızla mataradaki su ile yıkadım. Bu gerçek bir burkulmaydı. Karmen seslendi: "Siz devam edin, ben sonra size yetişirim."

"Seni burada yalnız bırakamayız" diye yanıtladı Nadil.

"Tamamdır, Nadil meraklanma" deyip onu yatıştırdım. "Biz mağaraya kadar gidip sonra da Karmen'e döneriz. Bu arada o dinlenir ve şişlik de iner."

Judy söze karıştı. "Mağara buradan en az üç kilometre uzaklıkta. Bizimle bunca yol yapıp buraya dönmesinde bir anlam yok. Nerdeyse hava kararacak. İstersen sen de onunla kal!" Ensesinde solumamdan hiç memnun değildi anlaşılan, kedi ile fare gibiydik.

"Mağaralarda tek başına tehlikede olmana izin veremem Judy" dedim ama demek istediğim tamamıyla farklıydı. Bana sırtını çevirdi ve hızla ilerledi. Nadil bir an tereddüt etti ve peşine düştü. "Bizler uzaklaşınca, mağaraya çık, etrafa göz at ve bize doğru ilerle." Karmen'le kararlaştırdık, ayakkabısını hafifçe bağlamasına yardımcı oldum. Mağaranın girişine ulaştığını görünceye kadar oyalandım.

14

Çölde kilometrelerce yürümek, sırtında askıları omuzunu acıtan ağır bir çanta taşımak, terlemek ve ağzından tek şikâyet sözü çıkarmamak. İnanılmaz bir şeydi, Judy sanki bu dünyalı değildi. Atletik çevikliğe, parlak zekâya, müthiş yön bulma duyusuna ve ender görülen bir cesaret bileşimine sahipti. Attığı her adımı sağlam ve bilinçli atıyor, kayalıklarda kaymadan yürümeyi iyi biliyordu. Yoluna çıkan yılanı gördüğünde heyecanlanmıyordu. Nadil mükemmel bir rehberdi. Judy'nin Nadil'in hizmetinden yararlanmamaya özen gösterdiğini fark ettim, o sadece kendine, tecrübesine ve zekâsına güveniyordu.

Manastırdan uzakta sayılmayan bölgede kemik yığını ile karşılaştık. "İnsan kemikleri, çölde savunmasız kalanın başına gelenler" diye açıkladı Judy. Bir an Karmen'in başına gelebilecekleri kastediyor kuşkusuna kapılmıştım ki, "Karmen'i yalnız bırakmakla iyi etmedin, savunmasız durumda, hemen ona dönmeni tavsiye ederim" dedi.

Acaba sözlerinde duyumsadığım alay mı yoksa kıskançlık mı? Nadil dikkatle beni izliyor, ağzımdan çıkacak sözleri bekliyordu. "Haklısın Judy, dediğin gibi yapacağım."

Sanırım Bedevi dostum da rahatlamıştı. Geri döndüm, hızlı adımlarla ilerledim. Beklenmedik sürprizlerle karşılaşıp geceyi çölde geçirmeye mecbur kalmak istemiyordum. Bunun için pusuladan yararlandım.

Ertesi gün kaplan mağarasına dönmeyi kararlaştırmıştık, dudaklarının dudaklarımla birleştiği, onu öptüğüm yere. "Kaplan gitmesin" diye haykırdım ve çölden bağırtımın yanıtını aldım.

Allah kahretsin mağaralarda olan nedir? Judy'nin oralarda aradığı nedir? Niye Hamilton mağaralara girmememe için uyardı? Ona benden daha çok mu güveniyor? Ve harita. Yehuda Çöl bölgesi haritası. Hamilton bu konuda hiçbir açıklamada bulunmamış, hatta varlığından dahi söz etmemişti. Biliyordu da anlatmak mı istememişti, yoksa Judy'nin ona hazırladığı bir sürpriz miydi bu? Ve Nadil yola çıkmak için kimden izin almak zorundaydı? Tırmandım, tırmandım, Yehuda

dağları bitmek bilmiyordu. Acaba yanıldım mı? Hayır, pusulaya bakılırsa doğru yoldaydım. Judy'nin o dar çıkıştaki dudaklarının yumuşak temasını anımsadım. Acaba benden kuvvet almak için mi sarılmıştı, çaresizlikten veya yardımıma karşılık teşekkür için mi?

Kendimi kaptırmamam gerek, bu fikirlere saplanmamalıyım. Benim Karmen'im mağaranın yanında beni bekliyordu, veya bana doğru yola çıkmıştı.

Devler, hayaletler, dağlardan iniyor, çığlıklar atıyorlar sisler arasından. Esen sıcak rüzgâr hayali resimler gibi uçuşuyor, seraplar görüyorum. Düşüncelerimi uzaklaştırmayı deniyorum. Judy ile kaplan mağarasındaki öpüşmemize dönmek istiyor ama beceremiyorum. Belki de lanet budur?

Ne zamandır su içmediğimi hesaplamaya çalıştım. Belki gördüğüm seraplar bu nedendendir. Bu çölde ne var? Sihirli yer çölde, kırk gün kırk gece geçirecek olursam kutsal ruha veya deliye dönüşeceğim. Yalnız Lut'a mı düşmüştü Tanrı'nın pay ettiği? *Kükürt ve tuz tüm toprağı yaktı, burada hiçbir ot yetişmeyecek.*

Öyleyse geçmişte depremler olmuştu. Kükürt ve tuz patlaması. Kayalıkları tattım, tuzlu değillerdi. Azazel Dağı yakın. Doğru yolda olduğumu biliyordum. Karmen dağın tepesinden beni fark etti ve bana doğru koştu.

"Rafaelo, Rafaelo" Heyecanla kendini kollarıma attı. "Mağarada gördüklerime inanamayacaksın." Hızlı hızlı soluyordu. "Mağaranın karanlık duvarları yeşilimtırak bir ışık gibi parıldıyordu, fosforlu saatin ışığına benziyor. Birkaç dakikadan fazla içerde kalamadım, bu madde gözlerimi yaktı."

Nadil haklıydı. Judy yanına bu parlayan tozdan bol miktarda almıştı. Bu toz sıcak zeminler üzerinde etkili oluyordu. Mağaranın duvarları kayalar genelde soğuk olduğundan, Judy sürte sürte ısı yaratıyor, sonrada tozu üzerine serpiyor.

"Ne yapmayı deniyor?"

"İnan ben de bilmiyorum Karmen" dedim çaresizce.

Sarıldık güneşin batışını seyrettik. Güneş dağların arkasına doğru kaydı. Gün batışındaki kızarıklık koyu bulutlara yenildi. Karanlık çöktü, gece yıldızsız olacaktı.

Güneşten çatlayan dudaklarından öperken, birden arzu dalgasına kapıldım. Dikkatlice onu sırt üstü yatırdım. Çöl kumu halen sıcaktı. Yüzünü okşadım, dilimi boynunda gezdirdim. "Sen tuzlusun" deyip kulaklarını öptüm.

"Hayır Rafaelo, beni incitiyorsun" diye sızlandı.

Sırtüstü yattım, onu üzerime çektim. Tutkunun kölesi olmuştum. Bana istediğini yapabilirdi. Karmen tırnaklarını göğsüme geçirdi, çılgınca tırmaladı. Oysa ağrılarım arttıkça arzum kabarıyordu. Birlikte doruğa eriştik. Karmen soluk soluğa göğsüme yığıldı kaldı. "Rafaelo, sana çılgınca aşığım."

"Karmen şuraya bak, göğsüm parlıyor!" birden irkildim.

Karmen'in görüntüyü sindirmesi birkaç saniye sürdü, gülme krizine tutuldu. "Bu tozdandır. Kayalıkları elledim tırnaklarımla kazıdım. Şüphesiz tozdan tırnaklarıma bir şeyler yapışmıştır."

Tırnaklarının niye daha evvel parlamadığını sormak istedim, ama fırsat kalmadı. Birkaç koyu g¨lge, üç veya dört kişi karanlığın içinden etrafımızı çevirdi. Develer hırladı, birileri de Arapça küfürler savurdu. Karmen'i üstümden ittim, kalkmaya çalıştım. Ağır bir tekmenin kaburgalarıma indiğini hissettim. Karmen korkuyla bağırdı. İki kişi onu yakalayıp sürüklediler.

"Itrakua!" Arapça 'bırakın onu' diye bağırdım. Kaburgalarımın ağrısı yanı sıra başıma indirilen müthiş darbe herhalde tabanca kabzasıydı. Başım sanki vücudumdan ayrılmıştı. Bebek gibi hıçkırarak ağlıyordum. Kendimi kaybediyordum. Bayılmamak için direniyor, bilincimi yitirmemem gerektiğini biliyordum. Karmen için bunu başarmalıydım.

"Rafaelo!" Haykırışlarını duydum. "Ah... Rafaelo!"

Dört kişiydiler. Aralarından biri kenarda duruyor, develerin iplerini tutuyor onların yerine beni kolluyordu. Dünyada hiçbir erkek bu korkunç duyguyu hayal edemez. Çaresizlik içinde hiddet, nefret ve ağrıdan kıvranıyordum. Eşime gözlerimin önünde tecavüz ettiler. Avazım çıktığı kadar haykırdım. Ne dediğimi hatırlamıyorum ama haykırdım. Belki de neler yaşamakta olduğumu bildirmek olanları gördüğümü iletmekti istediğim. Yaşıyor ve her şeyi hatırlıyorum.

Kudurmuş bir köpeğe vurur gibi beni tekmelediler. Karmen'e çektirdikleri acıyı görmeme, olanları takip etmeme özen gösterdiler. Deve-

ler sinirle kıpırdanıyor, tekmeler savuruyorlardı. Karmen artık karşı koymaktan vazgeçmişti, direndikçe onların sinirlerinin kabardığını ve daha gaddar davrandıklarını anlamıştı. Bana ümitsizlik içinde bakıyordu. Bilincimi yitirmeden önce, "Tırmala onları Karmen, tırnaklarını derilerine geçir, iyice tırmala..." diyebilmiştim.

Yüzüme çarpan suyla ayıldım. Kuvvetli kolların beni sarstığını hissettim. "Üzgünüm Rafi, senin yalnız gitmene izin vermemeliydim" dedi Nadil. "Karmen" diye mırıldandım "Karmen nerede?"

"Sakin ol, Rafi" dedi elini omuzuma koyarak, "Karmen iyi. Sarsılmış hafif yaralar almış. Henüz olayın etkisi ile şokta, ama üstesinden gelecektir."

"Irzına geçtiler, namussuzlar." Sesim kısıktı. Yanaklarımı elledim şişmişti. Bütün vücudum taze yaralarla doluydu en ufak hareket keskin sancılara sebep oluyordu. Sırtım demir çubuk darbelerinden yanıyordu. En az üç kaburgamın tekmeler sonucu kırıldığına emindim. Nadil Arapça küfürler savurdu. "Seni çok hırpalamışlar," dedi dişlerini gıcırdatarak.

Ayağa kalkmayı denedim ama hemen vazgeçtim. Zorba Araplar dizlerimi es geçmemişlerdi. Karmen yandaki kayalıklara büzülüp oturmuş, rüzgârlığının içinde sığınır gibi iyice kıvrılmıştı. Gözlerini yere dikmiş, bana bakmaya utanıyordu. Kalan gücümle ona doğru sürünerek emekledim, ona sarıldım müthiş bir ağlama krizine tutuldu. "Ağla çocuğum, ağla bebeğim, içindekileri dök."

Gözyaşları sanki bir pınardan boşanıyordu. "Şimdi ne yapacağız, Rafaelo? Malzemeleri ve silahımızı da aldılar."

"Üzgünüm yavrum. Elimden bir şey gelmedi, ama sana söz veriyorum bu yaptıklarını, namussuzlara pahalıya ödeteceğim."

"Hayır, Rafaelo. Hiçbir faydası yok" dedi ümitsizce. "Üstelik bu çölde yapacağımız daha önemli şeyler var."

Güzel sözcükler... Reziller elime bir geçirsem, tüm kurşunlarımı üstlerine boşaltmakta bir an bile tereddüt etmem.

Horkanya eteklerine inmeyi başaracağıma inanamıyordum, ama üzüntü ve öfke, hırsa dönüşüp ağrı kesici etkisi yaptı. Sessizce yürüdük, bir arada, herkes kendi derdi ile başbaşa. Aradan bir saat kadar geçmişti, sessizliği bozan Karmen oldu. "Hepsini tırmaladım, Rafaelo.

İstediğin gibi tırmaladım onları" diye mırıldandı.

Erkek, ırzına geçilen kadının ruhunda olanları dünyada anlayamaz, kendi karısı bile olsa. Karmen, Yehuda Çölü'nde bize katılmak istediğinde içimden olabilecek kötülükler geçmişti. Belki de bu Tanrı'nın bir işaretiydi veya öylesine kötü hislerdi.

Judy, Karmen'i uzun uzun kucakladı, kollarıyla korurcasına sardı belki de hissettiği suçluluk duygusuydu. Sonra bakışları beni aradı gözlerinde özür diler gibi ifade vardı.

"Şimdi size itiraf edebilirim" dedi herhalde kader birliği yaptığımızı netleştirmek istiyordu. "Mağarada serptiğim toz çok özel bir tozdur. Çinko, fosfor ve radyoaktif maddelerinin bileşiminden oluşan bir toz."

Yüzümde beliren kaygılı ifadeyi yakalamıştı.

"Meraklanacak bir şey yok Rafaelo, toz tehlikeli değildir. Radyoaktivite oranı çok düşüktür." Daha sonra uyguladığı yöntemi açıkladı. "Öncelikle mağaradaki duvarları sürtünme ile ısıtıyor, sonra üzerine tozdan serpiyorum. Sıcaklık tozun harekete geçmesini sağlıyor. Işıldayan parlayan duvarın resmini çok hassas mercekli fotoğraf makinesi ile çekiyorum. Toz duvarı şeffaflaştırıyor ve özel banyo yöntemi ile film tab ediliyor, bizler de duvarın içeriğini anlayabiliyoruz, bazen on metre derinliğe kadar etkili olabiliyor" diyerek müthiş konferansını tamamladı.

"Her şey net bir şekilde görülebiliyor mu?" diye sordu Nadil hayranlıkla.

"Tam değil. Filmde gölgeler ve kütleler görülebilir. Ama Prof. Hamilton filmleri çözüp okuyabilir ve doğal kaya mı veya mağaradaki boşluk mu, birileri bir şeyler gizleyip üstünü örtmüş mü ayırt edebilir."

"Yani, eğer geçişlerden ve girişlerden bazıları kapatılmışsa bu toz sayesinde keşfedilebilir mi?"

"Kesinlikle. Geçmişte bir alet kullanılırdı. Yüksek ses dalgaları yayan ve aranan şeyin yerini belirlemeye yardımcı olan bir alet. Bu radyoaktif tozu Chicago Üniversitesi'ndeki mühendisler buldular. Toz taşıma açısından daha kolay, yardımcı malzemeye ihtiyaç yok, üstelik kullanma yöntemi çok basit."

"Eğer seni doğru anladıysam, Hamilton'ın aradığı kaplan değil."

Judy kahkahalarla güldü. Nadil de ona katıldı. Bu, gergin ortamı

biraz yumuşatmıştı.

"Öyleyse niye sadece kaplan mağaralarını incelemekte inat ediyor?" diye devam ettim.

Judy ciddileşti. Profesör Hamilton'ın gerçekten mağaralarda aradığının ne olduğunu bilmediğini itiraf etti. Yalnız emin olduğu tek şey vardı ki, kaplanları aramıyordu.

"Peki Rafaelo'nun göğsü niye parlıyor?" diye sordu aniden Karmen.

"Tozun kandaki hemoglobin ile birleşmesinden meydana gelen oluşum" diye bilgiç bir tavırla açıkladı.

Nadil telaşlı görünüyordu. "Buradan ayrılmamız gerek Rafi, vakit kaybetmemeliyiz." Silahını kızların yanına bıraktı. Hırs ve bastırılan hiddetim damarlarımda taze kanın dolaşmasına yardımcı oluyordu. Her adım korkunç sancılar veriyordu ama namussuz zalimleri elime geçirme isteği, beni ileriye doğru itiyordu. Doğuştan rehberdi sanki Nadil, develerin izlerini inen karanlığa rağmen bulabildi. "Ümit ederim ki bunlar çöldeki kabilelerden birinden gelmiş olsunlar" dedi.

Bir saatlik yürüyüşten sonra hudut korumaya ait bir jiple karşılaştık. Kendimizi tanıttıktan sonra hakîler giyinmiş askerlere gitmekte olduğumuz yeri anlattık. Bizleri arabalar ile götürmeyi önerdiler. Kabilenin bulunduğu bölgeye girmek istemiyorlardı. "Bu sizin özel kan davanızdır. Bizim karışmamamız gerek, sizlere başarılar," deyip yollarına devam ettiler.

Yürüdük, gece son demlerini yaşıyordu, solgun seher vakti görünmüş, gün doğmak üzereydi. Büyük çadırın yanında iki kişi bizi bekliyordu. Yaşlı Bedevi ile oğlu. Nadil kibarca birkaç kelime görüştü. Çadırın yanında sönmekte olan ateş, şimdi kor yığınına dönüşmüştü. Uzaktan kuzu sesleri geliyordu. Kaburgalarımdaki ağrıyı hissettirmeyecek pozisyonu bulmak için oturduğum yerde kıvranıp duruyordum. Kahve mide bulandıracak kadar tatlıydı. Nadil konuşmayı sürdürüyor, ben de bakışlarımı alevlere dikmiş onları dinliyordum. Ateşin saçtığı sıcaklık ile gevşedim. Nadil'in sesi sertleşti, sinirlendiği belliydi. Uyuya kaldım.

Rüyamda Karmen'le korların üzerinde yürüdüğümüzü gördüm. Karmen elimi tutuyor ve gülümsüyordu. Sıcaklık çok hoştu. Giysilerimizi çıkarıp ateşe fırlattık bir anda alev aldılar. Alevler Karmen'in vücudunu sarmıştı, ondan bana da yayıldı. Sıcaklık dayanılmazdı, şelale

gibi tüm vücudum yanıyordu. "Karmen, Karmen!" diye bağırdım. Ateş birden söndü. Karanlık bizi tekrar sardı.

15

Heyecanla uyandım. Büyük çadırda tek başımaydım. Nadil ve Bedeviler çıkmışlardı. Ayaklarıma kuzu yünü bir battaniye sermişlerdi. Vücuduma doğru çektim iyice örtündüm. Göz kapaklarım tekrar ağırlaştı.

Aradan ne kadar zaman geçti bilemiyorum. Nadil beni uyandırdı: "Çok yüksek ateşin var, yanıyorsun Rafi. Hemen şunu iç." Madeni bir bardak uzattı içinde toprak yeşili bir şurup vardı. "İç, sana iyi gelecektir. Biz buna kuş ayakları deriz, Bedevilerin kocakarı ilacıdır ateş ve iltihaba iyi gelir."

Nadil büyük güçlüklerle ödünç deve almayı başarmıştı, tabii bir gün içinde iade şartıyla, buna yemin etmişti. "Bizde kadın elde etmek, deveden daha kolaydır" dedi.

Deve sahiplerini anlayabiliyordum.

Çölde yaşayan bir Bedevi'den devesini almakla, onun iki bacağını kesip değneklerini de elinden almış sayılırsın. Bu hörgüçlü memeli çöl bölgesinde en güvenli, yararlı ve en önemli araçtır. Bu çöl teknesinin, iki yüz kilogramlık yükü sırtında taşıyabilmesi özelliklerinden yalnızca biridir. Üstelik uzun mesafelere. Sütü içilebilir, yününden Bedeviler iplik yapıp halı örerler ve de giyim eşyaları ile çadırlarına örgüler yaparlar. Açlık durumunda kalırsa Bedevi derin üzüntü ile devesini keser, etini yer. Deve tuhaf bir hayvandır. Uzun bacakları üzerinde zorlukla durur, bacağını ileriye fırlatıp hemen geriye çeker. Değişik bir yürüyüş tarzı vardır, buna rağmen koşuşu hayrete düşürecek çevikliktedir. Ayaklarındaki yastıkvari etler onun çölün sıcak kumlarından yanmasını ve yumuşak kumlara batmasını önler.

Dağa çıkan yolda ilerlerken bir Bedevi kadına rastladık, diz çökmüş dua ediyordu. Nedense yüzü Mekke'ye doğru yönelik değildi. "Kime dua ediyor?" diye merakla Nadil'e sordum, ama kendi de benim gibi hayretler içindeydi.

"Kabilenin tüm erkeklerini dizdim, ama tecavüz edeni tanıyamadım çok üzgünüm Rafi!" Devenin sırtından bağırıyordu.

Sessizce yolumuza devam ettik. Yolda bir başka Bedevi kadın siyahlar giymiş dualar mırıldanıyordu, onun da yüzü Mekke'ye dönük değildi.

"Burada olanları anlamam gerek" dedi Nadil. Deveye diz çöktürüp, hörgücün üzerinden kaydı kadınla konuşmaya gitti. Sonra bana döndü ve heyecanla şunları ekledi: "O Tanrı'nın meleklerine dua etmekte. Muhammed'e değil!"

"Ne? Aklını mı kaçırmış?"

"Hayır Rafi! Aklını kaçırmış değil. Bilmekle çok memnun olacaksın, yarım saat kadar önce buradan melekler geçmişler, üç melek."

"Melekler mi?"

Çölün bazen seraplara yol açtığını biliyordum ama Nadil'in buna inanacağını tahmin etmiyordum. "Bırak canım, delinin teki" dedim.

"Hayır, kardeşim!" dedi inatla. "Bu kadın dörtnala giden develer üzerinde melekler görmüş, sırtları yeşil ışıkla parlayan!"

"Tanrı aşkına!" diye bağırdım.

"Hayır. Tanrı'yı karıştırma bu işe. Sen Horkanya'ya yalnız devam et" deyip hayvanın sırtına topuklarıyla tekmeler indirince, hızla ileri atıldı. "Benim bu zorba meleklerle görülecek bir hesabım var."

Uçsuz bucaksız çölde deve sırtında, yaralı, ateşten yanan yalnız bir adam. Yarasalar ve kartallar tepemde sabırsızlıkla uçuşuyorlar. Halsiz vücudum çatlayan dudaklarım, yanan alnımın etkisiyle gözlerimin önüne serilen bir şelale ve buz gibi bira kutusunun hayalini görüyordum ki, kendimi topladım başımı hızla salladım.

Deve yolunu biliyor olmalı diye düşündüm. Doğru hat üzerinde yürüyor iniyor ve çıkıyor. Yükünü sevgiyle taşıyor.

Zaman çok yavaş geçiyordu, hörgüç üzerindeki tekdüze sarsıntılar en uyanık deve sürücüsünü dahi uyutabilirdi. Göz kapaklarım kapandığında karşımda Noas Dağı'nı görür gibi oldum. Akarsunun şırıltısı ku-

laklarıma geliyordu. Aradan saatler geçti. Güçlü bir el devenin yularını tuttu. Nadil beni bulduğunda sanırım yarı baygındım, deve sırtında gayesiz, belirsiz çöl yollarında dolanıyordum. Ufukta görünen Mar-Saba Manastırı'nı tanıyınca tümüyle uyanabildim. "Meleklerden ne haber?" Olanları bilmek istedim. Birkaç kez başını salladı. Bundan olayın çözümlendiğini anlamam gerekiyordu.

"Karmen nerede? Ya Judy?" diye devam ettim.

"Onları Horkanya'da bulamadım. Herhalde manastıra döndüler."

Nadil'i çok iyi tanırdım. Askeri görevimizde günler geceler birlikte olmuş, ortak serüvenler yaşamıştık. Gerçi aradan yıllar geçmişti; ve insanlar zaman içinde değişebilirler, ama ona bazı garip şeyler olduğunu anlayabiliyordum hem de yakın zaman önce. Sessizce manastıra doğru develerimizi sürdük. Uzaktan çanlar çalmaya başlamıştı.

Tiofilus bize girişteki demir kapıyı açtı. Vakit geçirmeden Hamilton'ın odasına gittik. Demir kapıyı tıkırdattık. Ağır nem kokusu geliyordu odadan. Hamilton bana bakarak, "Olanlara çok üzüldüm. Karmen halen şokta. Judy yanından ayrılmıyor." Cümleleri kısa ve kesik kesikti. "Rahipler hanımların manastır içinde bulunmalarına karşılar. Başrahip Chirstoş onları akşama kadar buradan götürmem için zaman tanıdı. Varlıklarına daha fazla göz yumamayacağını belirtti."

Mağaradaki bulgular hakkında soruşturma yapmak için oyalanmadım. Çünkü Judy'nin açıklamayı en küçük ayrıntısına kadar verdiğinden emindim. Zaten o anda düşündüğüm tek şey Karmen'in sağlık durumuydu. Onu kulübede döşeğin üzerine uzanmış buldum. Mırıldanıyor, sakinleşiyor, aniden çırpınıp yumruklar sallıyor, ağlıyor veya kahkahalar atarak isterik bir şekilde gülüyordu. Judy ona hâkim olmaya çalışıyordu, kendini yaralayabilirdi.

"Ona yatıştırıcı bir şey vermek gerek" dedi Nadil. Karmen gözlerini açtı ve hemen ismimi söyleyip beni çağırdı. Ona biraz kahve içirip tuzlu bisküviler yedirdim. Yüzünün rengi yavaşça yerine geliyordu.

16

Gece geç saatte deve üstünde yola girdik. Ben ve Karmen bir hörgüçteydik diğer devede de Nadil vardı. Judy, Hamilton ile manastırda kaldı. Ölü Deniz'e inen yolda çok yavaş ilerliyorduk. Nadil yanımda, ağzını açmadan devesini sürüyordu. İyice yaklaşınca sessizliği bozdu "Ben bu akşam terk ediyorum" dedi kısaca.

"Terk mi ediyorsun?"

"Evet, artık bana ihtiyacınız yok. Nasılsa artık Hamilton mağarayı keşfetti."

"Gerçekten mi? Nadil asıl neden bu değil?" Yarasına dokunduğumdan emindim.

Yolun geri kalan kısmını Moria'ya kadar sessizlik içinde geçirdik. Civardaki ölüm sessizliğini bozan, palmiye dallarının sıcak rüzgârda salınırken çıkarttıkları hışırtılardı. Otelin girişine vardığımızda saat gecenin on biri olmuştu. İçimden, birden cam kapıları aşıp, açık kahverengi mermer döşeli lobiye develerle girme isteği uyandı. Ne var ki şaşkın görevli memurun otelde bir oda yerine, Arad karakolunda bedava bir hücre ayarlamasından çekindim. Caddenin öbür ucunda Nadil'den ayrıldık. Devenin sırtından indi, bana sarıldı: "Kendine iyi bak Ya Habibi. Allah yardımcın olsun." Karmen'in yüzünü okşadı. "Beni nerede bulabileceğini biliyorsun." Son kelimeleri yankılar yapıyordu. Karanlığının içinde ikinci deveyi yularından çekerek kayboldu.

Ölü Deniz'e bakan bir oda tuttuk. Karmen yatağa yığıldı ve hemen giysileriyle uyuyakaldı. Herhalde çok miktarda yatıştırıcı hap yutmuştu. Yavaşça onun giysilerini çıkardım, başının altına bir yastık yerleştirdim ve odadan çıktım. Oteli dolandım. Kuzeye doğru yürümeye başladım. Oteller bölgesinden epeyce uzaklaştım. Soyundum ve suya girdim.

En sert erkeklerin bile yenik düşeceği bir işkence yöntemi aranıyorsa şüphesiz bu açık yaralarla tuzlu suya dalış olmalı. Ağrıdan haykırıyordum ve tuzlu su bana müthiş bir haz veriyordu. Yalnız bir mazoşist, kendi isteği ile böyle bir cezaya devam etmek isteyebilirdi. Bu arınma töreninde beni ayakta tutan, gizli bir güçtü.

Sırtüstü uzanıp, kıpırtısız suya baktım. Dünyanın en çukur yeri. Yüksek sıcaklığın yol açtığı buharlaşma nedeniyle su son derece tuzlu. Tüm öteki Okyanus sularından yedi kat daha tuzlu. Bir keresinde Ölü Deniz'de oluşan değişiklikler çizelgesini incelemiştim. Tuzluluk oranı öyle bir noktaya yükseliyor ki emilme derecesini aşıyor ve ağır tuz kitleleri oluşuyor. Böylece suyun yoğunluğu insan vücudu yoğunluğunu aştığından, vücut suya batmıyor. Bu nedenle kişi yüzme bilmese de su üstünde kalıyor.

Gökyüzünde sadece birkaç yıldız parlıyordu. "Her arınmanın başında cefa gelir." Hangi bilge kişi söylemişti bu sözleri bilmiyorum ama her kelimesi çok doğruydu. Nadil'i düşündüm. Bir anda kalkıp gitmesinin, alacağı dolgun ücretten vazgeçmesinin nedeni neydi? "Artık nasılsa Hamilton mağarayı keşfetti" demesi terk etmesine bir bahaneydi yalnızca. Bundan daha geçerli bir sebebi olduğunu biliyordum. Belki mağara çevresine gelenlerin çarptırıldığı cezalardan korkmuştu veya benim bilmediğim bir şeyi biliyordu. Belki de o üç parlayan Bedevi ona lanetten söz ettiler.

Deniz yüzü aniden kırıştı ve dalgalandı. Tuz taneciklerinin gözüme girmemelerine dikkat ederek karnımın üstüne döndüm. Göz kapaklarımı kırpıştırdım ve onları fark ettim.

Profesör Hamilton gerçekten üzüntümüze katıldığını belirtti: "Böyle bir şey olabileceğini düşünemedim, üzgünüm."

"Hayır Profesör. Senin hiçbir suçun yok. Anlaşılan daha dikkatli olmalıydık." Judy suskun oturuyordu.

Bize arkasını döndü, eksik olan gözünün çukurunu kurcalıyordu. Çok acı çektiğinden emindim. "Judy önce mağaraya girmeliydiniz, resim çekmeli ve sonra..." bakışlarını bana yöneltti.

"Ve niçin özellikle Kaplan Mağaraları üzerinde ısrar ettin?" diye sordum.

Hamilton hiç tepki göstermedi. Görülüyordu ki düşünceleri buradan çok uzaklardaydı... Seksen sekiz yılın yükünün her an arttığı fark ediliyordu.

Arthur Odio Hamilton elinde altın kaşıkla doğmuştu. Yalnız kaşı-

ğı değil, beşiği de altın olandı. Zenginliği imparatorluğa dönüştü. İş merkezleri, arsalar, uçak şirketleri, fabrikalar, borsada hisseler, kasada altın külçeler, New York ve Paris'te muhteşem köşkler ve özel uçak. Paranın elde edebileceği, gözün görüp canın isteyebileceği her şeye sahipti.

Babası Forster John Hamilton kanı kaynayan bir denizciydi. Hayatı ve kadınları severdi. Özellikle o zamanlarda savaş bölgesi olan Güney Afrika'ya silah satışından kazandığı paralar, çok rahat ve dertsiz bir yaşam sağlıyordu ona. Parayla ulaşamayacağı bir şey olmadığı kanısına varmıştı, paranın altedemeyeceği hiçbir engel düşünemiyordu. 1898'de Temmuz ayında, Kuzey İtalya'da Parle Venra'daki balıkçı kasabasındaki yazlık evine geldi. Forster, altmış yaşlarındaydı ve hayatının baharında hissediyordu kendini. Evin genç hizmetçisi İsabella'yı gözüne kestirmişti. Ona kur yapmaya başladı. Emindi ki ilk günden ağına düşecek, kendini onun kollarına atacaktı.

Ama hayır, esmer tenli, inci dişli hanım çetin ceviz çıktı; kolay elde edilen cinsten değildi. Forster, onu yumuşatmak için tüm yolları denedi. İltifatlar, romantik ortam, evin balkonunda başbaşa yemek, deniz dalgaları karşısında mum ışığı altında yıllanmış şarap... İkinci gece kadife kutu içinde üç karatlık pırlanta bir yüzük sundu. Hiçbir şey fayda etmedi. İsabella, dindar Katolik, tutucu Sicilyalı aile kızı, zifaf gecesine kadar bakireliğini korumakta inat ediyordu. Oysa Forster acele ediyordu.

Şafak vakti ona yatağında tecavüz etti. İçeriye sürükledi, siyah elbiselerini yırtarak sıyırdı ve masumiyetini bozdu. İsabella parmaklarını kan akıtıncaya dek ısırdı, boğuk bir sesle hıçkırarak ağladı. Karşı koymayı denemedi. Vücudu efendisinin ağırlığı altında ezildi.

Yaşlı zengin, yaşamı boyunca böylesine küçük düşürülmemişti, üstelik yoksul bir hizmetçi tarafından. Hemen hesabını görmeliydi. Aynı gün kâhyasına İsabella'yı işten kovmasını emretti. İsabella bu kararı başı dimdik, gözünü kırpmadan kabullendi, bunu bekler gibiydi.

Aradan iki ay geçmişti ki Hamilton'ın New York'taki denizcilik şirketine bir telgraf geldi: Sayın Bay Forster Hamilton, hizmetçiniz hamileliğin ikinci ayında ve kendileri size iletmemi rica ederler ki karnındaki çocuğun babası sizsiniz. Bu yüzden yasal babalık haklarını düzen-

lemek üzere hemen irtibata geçmenizi rica ederim. İmza Salvatore Raynaldo. Avukat ve Noter, Sicilya.

Babalık hakkı Forster'ın hiç beklemediği durumdu. Eğer bu haber sızarsa gazetecilerin ağzına sakız olurdu. Senatör olmayı hedeflemiş Forster Hamilton her ne pahasına olursa olsun bu skandalı önlemesi gerektiğini biliyordu. Geçmişte de genç kızlarla başı derde girmişti ama onları para ile susturmayı becermişti. Avukatlarını harekete geçirdi mahkemede hazır bulunmalarını, doğru buldukları gibi davranmalarını emretti. İsabella'ya çok cazip miktarlarda para, kürkler, mücevherler, dünyanın en iyi doktorları teklif edildi, yeter ki düşük yapmayı kabul etsin. Ama o rahmindeki bebeğin öldürülmesine yanaşmadı. Yüzlerce telgraf, telefon, mektup İtalya-New York hattında gidip geldi. Forster'ın avukatları ona müthiş baskı yapıyorlar, iknaya çalışıyorlar, üstü kapalı tehditler yağdırıyorlardı. Ama İsabella yılmadı, sert bir kaya gibi karşılarında dikildi. İntikamını almadan geriye çekilmedi. Adam sonunda bebek üzerinde babalık hakkını kabullenmek zorunda kaldı.

Arthur Hamilton 10 Ağustos 1899'da Palermo'daki küçük bir hastahanede dünyaya geldiğinde, İsabella bu direnmeye değdiğini biliyordu. Arthur üç ayını doldurup biraz gelişince onu alıp uzun bir deniz yolculuğuna çıktı, Morsey limanından Amenka kıyılarına doğru. Orada zengin çiftlikte baba Forster onları bekliyordu. Sinirden çılgın gibiydi, ilk defa hayatında bazı şeylerin parayla satın alınamayacağını anlamıştı. "Ondan nefret ediyorum, ondan nefret ediyorum" diye haykırdı ağlayan bebeği görünce.

İsabella Arthur ile Sicilya'ya döndüğünde bebeğe bir isim eklemeye karar verdi 'Odio'. Gerçek ebeveynlerinden, babasının nefret ettiğini annesininse intikamını aldığını tüm dünyaya duyurmak istiyordu.

Forster'in oğlundan gerçekten nefret etmediği, sonradan anlaşılacaktı. Aradan on yıl geçmiş dünyadan elini ayağını çekmişti. Çiftlikteki gül serasında ani bir kalp krizinden öldü. Avukatlarının kasasına teslim edilmiş olan vasiyeti açıldığında herkes büyük şaşkınlığa uğrayacaktı. Annesiyle Sicilya'da oturmakta olan on yaşındaki yoksul çocuk, Arthur Odio, Hamilton imparatorluğunun tek varisiydi.

"1909 o hayati önem taşıyan günle, kaderim değişti, başka bir kişi oldum." O günleri yeniden yaşıyor gibiydi Hamilton. "Milyonlar başımı

döndürdü. Zenginliğime zenginlik kattım. Kadınları fethettim, tüm arzularımı doyurdum. İnsan başka ne dileyebilir ki?"

"Yalnız yaşamak iyi değildir insanoğluna" paragrafı geldi aklıma. Arthur Odio da Hamilton hanedanlığını sürdürecek bir varis düşündü mü diye merak ediyordum. Tanıdığı bütün kadınlardan birlikte olmak istediği birini bulamadı mı? Evet buldu; Lidya, inanılmaz güzellikte esmer tenli bir çingene. Anlaşılan Hamilton erkeklerinin esmer, egzotik ve her şeyden yoksun kadınlara karşı özel zaafı vardı.

"Kızımızın gözünde kötü huylu bir ur vardı" diye devam etti Hamilton. "Kızıma göz bağışı yapacak kişiye istediği kadar para ödemeye hazırdım ama bulamadım."

Hamilton göz bandını çıkardı. Judy ile benim boş göz çukuruna bakmamızı istedi. "Kızıma gözümü bağışladım" dedi yumuşak bir sesle. "Sadece yavrusunu delicesine seven biri bu kurbana hazır olabilir. Ama kötü kader peşimizi bırakmadı. Göz nakli ameliyatı başarılı olmadı" Hamilton o zamanın en iyi doktorlarını tutmasına rağmen, bebek ölmüştü. "Ne çok sevmiştim onu ve Lidya'yı."

Hamilton kızını ve eşini Palermo'daki eski mezarlığa gömmüştü, annesinin kabrinin yanı başına, sevdiği üç kadın da değişik trajik durumlarda dünyadan göç etmişler; onu acısı ile başbaşa bırakmışlardı.

"Sonradır ki Tanrı arayışına döndüm." Pişmanlık taşıyan bir ses tonuyla: "Onu hatırlamakta biraz gecikmiştim, elli yaşlarındaydım; buna rağmen beni kollarını açarak karşıladı. Tanrı kulunu her yaşta, her durumda kabul eder."

Elli yaşlarında Tanrı'ya sığınmaya karar veren Hamilton, dünyadaki tüm maddi değerlerden vazgeçerek, sadece manevi değerleri önemsemiş, kutsal işlerle uğraşmış, ve kendini Tanrı'ya adamıştı. Kilise ona kucak açmış ve Katolik camiasında iyi bir konuma ulaşması sağlanmıştı. Tabii ki Hamilton'ın banka hesabından Vatikan'daki Bank De Santo Sefirito'ya geçen birkaç milyon dolar bu aşamayı hızlandırmıştı.

Şimdi gayet emindim ki Efrayim hocamızın fotoğraflarının dosyası Vatikan'a Hamilton'a gönderilmişti. Aynı zamanda kutsal Mar-Saba'nın kemiklerinin İsviçre'deki Santo-Antonino Manastırı'ndan Yehuda Çölü'ndeki manastıra aktarılmasında da Hamilton'ın payı büyüktü.

"Orada geniş kütüphane salonlarında her şeyi düzenleyenin Tanrı-

sal ruh olduğunu hissettim; yine de atladığım iki paragraf vardı. Hıristiyanların kutsal kitaplarından eskiye Tevrat'a (Brit heyesena) geçiş yaptım, onları karşılaştırdım. Buradan ortak ve farklı yönlerini araştırdım. Beytlehem, Celile, Nasıra ve Yehuda Çölü'nde atamızın izinde incelemeler de bulundum. Ama halen inancın köklerinin derinliklerine ulaşamadım. Aydınlanmayan bazı noktalar ve kimi soru işaretleri vardı"...

"İmanı anlamak gerekmez." Judy sözünü kesti. Hamilton Judy'nin uyarısına aldırmadı. "Tanrı önünde eğilme ihtiyacı hissetmedim, arınma hissi ve bağışlanma isteği duymadım. İnancımda ısrar ettim belli bir dönem sonunda sınava tabi olan bir ders gibi. İnsanlar dünyaya geldiklerinde ebeveynlerinin dinini alırlar. Katolik bir ailenin bebeği doğunca vaftiz edilir ve Katolik olur, kimse onun fikrini sormadan. Gelişince başka seçeneği olmadığına ikna olur, bu doğa yasasıdır. Musevi aileye doğan bir bebek hayatının sekizinci gününde sünnet olarak her açıdan Musevi ferdi sayılacaktır. Müslüman çocuğu da Müslüman olarak büyüyecektir, başka seçim hakkı olmadan. Küçük yaştan kendi dininin en doğru olan tek din olduğu öğretilir. Kaderini çizen yüce kuvvettir, kabullenmelidir, aksi takdirde günahının karşılığını gelecek dünyada cehennemde ödeyeceği tehditleri ile ikna edilir. Küçük yüreklerinden kuşkuya kapılma, imanın köklerine inme isteğini söküp atarlar."

Hamilton'ın sözlerindeki akılcı düşünceyi tarttım. Herşeye rağmen insanlık merakı kanımıza sinmiş; bilme arzusu, araştırma, karıştırma, deşeleme, deneme merakı ender başarılara ulaşmaya sebep olmuş. Aynı zamanda felaketlere de. Kimya bilimi, genetik mühendisliği, nükleer fizik ve biyoloji bizi öylesine yönlendirdi ki, dönüşü olmayan bir yola girdik. Acaba insanoğlu her şeyi anlayıp bilmeli mi?

"İman sorgulaması ruhumuzdadır" dedi, sesi heyecanla titriyordu. "İnsanlar tüm yaşamları boyunca anlatılan harika hikâyeler yüklemesi ile yaşayamazlar; dilden dile, ağızdan kulağa, babadan oğula geçen hayranlık uyandıracak masallarla yetinemezler. Varsayalım ki, etimden tırnağımdan oluşan, oğlumu ele alır, insanlardan uzaklaştırır, gece karanlığında ateşler yakarak oynarsam ve ona: 'Sen şeytansın oğlum, tüm günah işleyenler senin önünde diz çökecekler. Sen dünya ile alay edecek, onları bağışlamak için şeytansı oyunlar düzenleyip insanları sana kurban vermelerini, sana tapmalarını, kesip öldürmelerini isteyeceksin!'"

Sonra bize doğru döndü, sinirden köpürerek "Çocuğun kendini şeytan veya timsali olduğuna inanarak büyüyeceğini belirtmekte yarar var sanırım" dedi.

Komünizm kurucularından Karl Marx, dini halkın afyonu olarak tanımlamıştı. Gerçi din ile beyin yıkama, inanç ile bağımlılık, tahrik ve ikna ruhani önderlerin sürülerine uyguladıkları yöntemlerdir. Güçsüzler, zayıf karakterliler, kendilerinden daha güçlülere teslim olurlar, ölülerin ruhlarını çağırıp dediklerine inanırlar, falcıların ve medyumların sözlerine kanarlar. Birinin zaafı, bir başkası için güç kaynağıdır. Bu ilke üzerine yüzyıllardır birçok inanç ve ibadet kuruldu ve yıkıldı.

"Beni kim temin edebilir ki, iki bin sene evvel Beytlehem topraklarında yaşanan efsane yoktu diye. Bir hilekârın uydurduklarına milletler körükörüne inandılar mı? Bana kim ispatlayabilir ki o efsanenin..." cümlesini tamamlamadı.

"Bazı şeyler vardır ki dünyada ispatlamamız veya aksini kanıtlamamız imkânsızdır" diye yanıtladım.

Birden bana döndü, sol gözü parlıyordu. "Ben de senin gibi düşünmüştüm! Ben de inanmak istemiştim buna. Tevrat, Talmud, arkeoloji, tarih, fizik gibi kitaplarda derin araştırmalarıma başlayıncaya dek." Bizi süzdü, sözlerini kendince tarttı...

Kalbim, bu olağanüstü heyecan veren kişinin bize bir şeyler anlatmak üzere olduğunu, daha evvel duymadığımız veya bilmediğimiz şeylerden söz edeceğini hissediyordu.

Çanlar çalındı. Rahip kapıya vurdu. Hamilton'dan ona katılmasını istedi, ama olumsuz cevap aldı. Arkasından rahip Tiofilus girdi, solgun yüzle Hamilton'ın onu takip etmesini istedi, ama Hamilton sert tepki göstererek reddetti, hatta Yunanca bir şeyler bağırdı. Judy ile bakıştık ve çıkmamızın daha iyi olacağını işaret ettim. Dışarıda rahiplerin Hamilton'dan ne isteyebileceklerini tartıştık, niye ve nereye götürmek istemişlerdi onu?

Geçmişte burada bulunduğundan emindim. Kutsal dini yerlerde dolaşmaktan yorgundu. Beytlehem, Gat Şmenim, Golgota, Kudüs, Nasıra, Kefar Nahum, Kineret ve Yehuda Çölü'nde ve hatta burada, Mar-Saba Manastırı'nda ve başka manastırlarda. Onun ateşini kimse söndüremez, ne Tiofilus ne de onun gibi bin rahip. Yükselen sesler

hücredekilerin fikir birliğine varmadıklarını kanıtlıyordu. Sonunda Tiofilus ve hücredeki refakatçi rahip çıkıp önümüzden fırtına gibi geçip gittiler.

17

Odaya döndük.

Hamilton'ın yüzü kıpkırmızı olmuştu, içinde fırtınalar kopuyordu. Sinirden ağzından köpükler fışkırıyordu. Belli ki içinde kopan fırtınayı bastırmak için büyük gayret sarfediyordu.

"Ona en güzel yıllarımı verdim" diyerek monoloğa başladı. "Birçok kere resimlerini çektim minyatürlerden, heykellerden, lahidlerden, kabartmalardan, mozaiklerden. Buralarda aydın kişiliğe bürünmüştü, uzun harmanîsini giymiş, elinde ferman ile bazen de sakalı çıkmamış yakışıklı bir genç olarak, veya diz çökmüş boynunda asılı haçla. Bütün bu kişiliklerden hangisi gerçek çarmıha gerilen İsa'ydı niye resimden resime bu denli farklıydı? Bize kim ispatlayabilir, kim şahit olabilir ki insanlığa ilettiği haberler değişikliğe uğramadan oldukları gibi kaldılar? Belki de birden fazla Mesih vardı, belki de aynı dönemlerden birkaç tane İsa mevcuttu."

Mantıklı düşünülürse olamayacak bir şey değildi. Hamilton anlatmayı sürdürdü. Beşinci yüzyılda İsa'nın çarmıha gerilişindeki bilinen görüntüyü, Roma'da Santa-Sabina Kilisesi'ndeki tahta kalıpta bulunan İsa'nın sadece vücudunun belden aşağısı örtülü olduğu gibi. Aynı dönemlerde yapılan fildişi kabartmalarında İsa kimi zaman uzun saçlı kimi zaman kısa, bazen de sakallı veya sakalsız görüntülenmişti.

Madem ki heykeltraşlar ve ressamlar hayal güçlerine özgürlük vererek şekillendirdiler, onların izinde giden öğrencileri niye böyle yapmasınlar ki?" Cevap beklemeksizin konuşmasına devam etti: "Sanatsal hayal gücündeki özgürlük, hiçbir kurala bağlı olmaksızın tamamen serbesttir. İncil'i derleyen Matta, Markos, Yuhanna ve Lukas'ta okuduklarını yazılarına özgürce ifade ettiklerini keşfedersek ne olacak?"

Profesör Arthur Odio Hamilton, dünya çapında ünlü din araştırıcısı, Katolik dinini, iç dünyasını ve temellerini araştıran bu ünlü kişi oturmuş, bir Musevi gencin karşısında Nasıra'daki adamın varlığı hakkındaki kuşkularını tartışıyor. "Örnekler vermeye devam edebilirim. Bir resimde dört çivi, diğerinde sadece üç çivi ile çarmıha gerilmiş. Bir keresinde dünya hâkimi olarak tarif edilmiş, ülkenin kralı ve Teodosius zamanında da sakallı ve uzun saçlı, oysa Adasa resminde farklı..."

"Adasa resmi mi?" diyerek sözünü kestim.

Profesör gülümsedi. "Resim İsa'nın kendi eli ve abasının etek ucu ile vaftiz ettiği resimdir, haberci kanalıyla Kral Avgar'a iletilmiştir."

Hayret ve merakla Hamilton'dan öykünün tümünü anlatmasını rica ettim. Bu isteğimi yerine getirmeye tereddüt etmesine rağmen V. Avgar Kralı hakkındaki öyküyü anlattı. "Bugünün Kürdistan bölgesinde Makedonya sınırlarında hükümdar olan Kral zorlu bir hastalığa yakalanmış ve en iyi doktorlar derdine derman bulamamışlar. İsa'nın tedavisi olmayan hastalıklara yakalananları iyileştirdiği, mucizeleri Kral'ın kulağına gelmiş. Ona bir mesaj gönderip hemen onu tedavi etmek üzere davet etmiş. İsa buna cevaben hasta Kral'a öğrencilerinden birini göndereceğine dair söz vermiş ve sözünü yerine getirmiş. Kral'a öğrencisi Hananya'yı yollamış ve de acil şifalar getirmesi dileğiyle Kral'a verilmek üzere bir portresini iletmiş."

"Efsane gibi geliyor bu anlattıkların."

"Rafaelo, belki de Musevi olduğun için sana inanmak zor geliyor, sen bunun efsane olduğunu düşünüyorsun. Buna karşın dünyada milyonlarca Hıristiyan bu tablonun gerçekten mevcut olduğuna inanırlar. Bu gerçeğin peşinde birçok ülkede dolaştım. 5. yüzyıldan kalma minyatürlerde araştırmalarda bulundum. Kiliselerde, katedrallerde saatlerce görkemli eserlerin önünde takıldım kaldım. Gotte, De Vinci, Rambrand, Michael Angelo, Matias'ın eserlerinden vardığım sonuç ise: Milyonlarca inananına kutsal kişinin bu denli farklı resimler, heykeller, çelişkiler yelpazesi içinde tanıtılmış olmasıydı. Oysa bu, Mussolini'nin zayıf narin vücutlu ve dağınık saçlı veya Albert Einstein'ın punk kılığında yüksek çizmeler ile siyah deri mont giymiş resmini çizmekten farksız!"

"Evet ama, Mussolini ve Einstein zamanlarında fotoğraf makineleri mevcuttu" diye söze karıştım.

"Ve İsa'nın zamanında da portre resimleri çizen yetenekli ressamlar" diye hemen karşılık verdi. "Ağzından her çıkan kelimeyi oturup yazan öğrencileri vardı. Niçin kelimeleri 2000 senedir korumayı başardılar da resimleri hayır?"

İhtiyar haklı dedim kendimce. Dünyada hiç kimse Mesih'in kesin bir şekilde tarifini ve dediklerini belirleyemez. Mantıken nasıl ikna olunabilinir ki, Hıristiyanlığın temelleri öğrencilerinin kalplerine göre değişikliğe uğramadı. İsa'nın dedikleri aynen uygulanmış mıdır?

Hamilton bir an soluk almadan duraksadı. Gözünü yumdu, tefekkür içinde derinliklere daldı. Odadaki ışık iyice soldu. Hamilton'ın umurunda değildi, bizim de öyle. "O anda vicdan araştırması yapıyorduk bir tek şey anlamak isterdim: Bilmek ve anlamak.. Gerçekten Hıristiyan İsa mevcut muydu?.."

Duvarda dolaşan gölgeler birden şekillendiler. Masasına eğilmiş kaplan mağaraları çizmekte olan Efrayim Şamay hoca değil mi? Ve yanındaki de Vatikan'a bilgileri postaladığını kanıtlayan makbuz ile el sallayan oğlu Moni değil de kim? Hamilton'a bir an sormak istedim, ona Efrayim Şamay adı bir şey ifade ediyor mu? Belki de mırıldandım bile. Ama Profesör başka aleme dalmış, kendinden geçmişti.

"Ön yargılı olmadan sabit fikirlere saplanmadan konuyu araştırmaya karar verdim. Dini inançlardan etkilenmemeyi denedim. Kuyunun derinliklerine inmek, ki İsa hakkında tüm bilgi kaynaklarını buradan toplamak, zaman makinesinde 2000 sene geriye giderek, tarihin sıvalarını kat kat sıyırıp, soymak ve bunun altında gizlenen kişiye ulaşıp onu keşfetmek..."

"Tuhaf, Sodom ve Gomore'den 20. yüzyılın, modern dünyanın odak noktası New York'a ilerlemeyi başardım. Tanrı ile kul arasındaki ilişkide hayretler içinde kaldım. Kulun, çaresiz ve kötü durumda olunca gayri ihtiyari gözlerini gökyüzüne yöneltip dua ettiğini keşfettim. Peki kul inançlarına ne zaman sırtını çevirir?" Judy'e dönerek: "Manhattan'daki, muhteşem binada, halk kütüphanesinde, Vatikan'ın üst düzeydeki kişilerinden biri olan Katolik papazın önünde günah çıkarttım ve beni Roma'ya gelmem için ikna etti. Sadece Roma'da ruhumun huzur bulacağını şüphelerimdeki gölgelerin dağılacağına söz verdi. Ama Roma'da Romalı gibi davranmadım."

Profesör aniden gülümsedi. "Aslını söylemek gerekirse, merakıma ve kurcalamalarıma iyi gözle bakmadılar. Onları anlayabiliyordum. Hiç kimse böylesine planlı ve düzenli yürümekte olan dini kuruluşa itirazda bulunmayı düşünmüyor, ilgilenmiyordu. Ama ben vazgeçmedim. Ağırlığımı koyup gerekli kişilerle temasta bulundum; kütüphane müdürleri, üniversite dekanları, dindar ve ruhani kişilerle. Hamilton Vakfı'ndaki paralardan yararlanan kurum ve derneklerin listesini açtım ve telefonlara başladım. New York'ta Morgan Kütüphanesi'ne, Washington'da Kongre Kütüphanesi'ne, Ontrio'daki Kraliyet Müzesi'ne, Londra'daki Britanya Müzesi'ne. Oxford ve Cambridge'den, tabii ki Ortadoğu'dan tek tanrılı üç dinin dehalarını yardıma çağırdım. Yaptığım para yardımları elde etmek istediklerimin neredeyse hepsini sağladı: Ortaçağdaki el yazmaları, Rönesans eserleri, Bizans sanatı, Afrika ve Asya'dan geri kalmış ilkel sanat yapıtları, yüzükler, çanaklar ve fermanlar o zamanlardaki farklı egemenliklerden kalma kalıntılar."

"Arkeolojik örnekler Kudüs'de Ehal Haterbut'ta bulunan M.Ö. 100 yıllarında Kumran'da keşfedilen eski elyazmalarıydı. Eski Şehir'deki Rockfeller Müzesi'nde bunları biriktirmeye başladığımda, otel odama Vatikan'dan yüksek düzeyli bir haberci gelip Papa'nın kesin emrini iletti: Araştırmalarıma son vermem gerekiyordu. Kardinal davranışlarının rahipliğe aday olan din adamına değil de, Tanrı'ya inanmayan bir dinsizin davranışlarına benzediğimi söylendi. Bu sözlerde tehdit gizliydi. Susarsam ne âlâ, araştırmalarıma devam edersem kilise önde gelenleri tarafından cezalandırılacağım açıklandı. Bunun üzerine onlardan önce davranarak nefret ve lanet yağdırmalarına fırsat vermeden kiliseye istifamı kendi isteğimle sundum."

Hamilton kısa bir ara verdi. Belli ki yıllardır taşıdığı ağır yük ona kasvet, hüzün veriyordu, açılmaya tereddüt etti: "İncil'in güvenilir gerçekçiliğinde şüphede olan yalnız ben değildim. Yetkin araştırmacılar, edebiyatçılar benden önce bu kanıya varmışlardı. Araştırmacılar da kendi aralarında çelişkiye düşmüşler, birinin kanıtladığını diğeri çürüterek İsa'nın doğum yerini ve dininin temellerini saptamakta güçlük çekmişlerdi. Araştırmacı sayısı kadar değişik görüş vardı. Şimdi arkeologlar yetişiyor yardımımıza. Beyt-Tsaida'da kazılar başladı. Kimbilir, belki gerçek orada ışığa kavuşacak."

Hamilton'un Beyt-Tsaida'da yapılması planlanan kazılardan nasıl haberdar olduğuna hayret ettim. Burası Kineret'in kuzeyindeki İsa'nın çıkış noktası olarak kullandığı söylenen küçük balıkçı köyüydü. Bu kazılar hakkında henüz bir açıklama veya duyuru yapılmamıştı.

"Genel görüş İsa'nın varlığını dahi kabullenmiyordu, İsa'nın var olmadığını ve yaratılmadığını ısrarla savunuyorlardı. İnsan kılığında yeryüzüne inen Mitolojik Tanrı'nın, işkenceler neticesinde öldüğü ve gökyüzüne döndüğü iddia ediliyordu. Tek Tanrılı dine inanan milletlerin ortak görüşüydü bu."

Bir an kapı arkasında hafif tıkırtılar duydum. Anlaşılan kısıtlı dinleyici sayısına birkaç kulak daha katılmıştı. Kapıyı hızla açıp arkasındakini yakalamayı düşündüm ama Hamilton'un sözünü kesmekten çekindim.

"İsa'nın hayatı ve çalışmaları çevresinde oluşan soru işaretleri ötesinde imansızlık varlığının özellikle peygamberlerin kıssalarına benzerlikleri belirgindi. Anlaşılan peygamberlerin kıssalarını birileri yeniden derleyip İsa'nın öğrencilerine aktardı. Zaten Anglian Paslos'un kitabı da Tehilim Kitabı'nın bir taklididir."

"Mantıklı analizde bu, Museviliği aksatmadı, Tevrat'a inananları Hıristiyanlık'tan uzaklaştırmayı sağladı. Çoğu kimse gibi İsa'yı Musa dininin evrensel düşmanı olarak gördü. İsa'nın var oluşunun Museviler açısından özel bir durum teşkil ettiğini hesaba kattım, zira varolan İsrail tohumundan Hıristiyanlık yaratıldı."

Hamilton'un başı avuçlarına sarktı. Çevik bir adımla kapıya gidip hemen açtım. Kapı ortasındaki rahip Tiofilus şaşkın, doğruldu. Judy ihtiyara yaklaştı ama ihtiyar onu itti. Kilise çanları çaldı. Bütün bu söylenenlere tam manasıyla anlam veremiyordum. Hamilton inanmış mıydı yoksa Nasıra'daki adamın varlığını lanetliyor muydu? Ona da soramıyordum. Hamilton'un yanına yaklaştığımda Judy'yi itmesinin sebebini anlamıştım. Ağzından ve boş göz çukurundan çok iğrenç itici bir koku geliyordu.

"Çürüyorum" diye kulağıma fısıldadı. "Yanıma yaklaşmasına izin verme..."

Yeter çektiklerin, yattığın yerde rahat ol be adam. Ruhunu yaradana teslim et artık görevini tamamladın. Hamilton içimden geçenleri

okurcasına çatlak bir sesle mırıldandı: "Tüm çabalarım boşa gidecek, keşfedemezsem..."

"Neyi keşfedemezsen?" Israr ettim ama faydasız.

Bayıldı. Sarfettiği insanüstü çaba ve heyecan gücünün çok üstündeydi. Judy yaklaştı. "Hayır" diyerek onu durdurdum. Tiofilus'a girmesi için işaret ettim. "Onu sedire yatırmama yardım eder misin?" Vücuduma ve rahibin vücuduna o kötü koku sindi. Boğazımın üst kısmında alçı hissi uyandı. Hücredeki hava boğucuydu. Rahip bana baktı ve karanlık koridorda kayboldu.

"Nereye koşuyor böyle?" diye sordu Judy.

"Arınmaya" diye yanıtladım. Kendimce bunun iyi fikir olduğunu düşündüm. Ölü Deniz'e gidip dalmak ağır ölüm kokusunu üstümden atmak.

Arınmak. Doğrulduğumda tuzlu suyun belime geldiğini hissettim. Bir an için rüya gördüğümü düşündüm. Benden birkaç metre ötede iki gölge hafifçe hareket ediyordu ve onlar hiçbir şekilde gecenin bu geç saatinde suda başka bir canlının olabileceğini tahmin etmiyorlardı.

Erkek ve kadın.

Yavaşça kıyıya yöneldim. Dikkat çekmek istemedim. Safça onların büyük Ein Pisha çölünün ortasında potasyum ve magnezyumdan oluşan zengin suda aşk yapmak istediklerini düşündüm. Bunu sudan çıplak çıkan yanyana duran vücutlarına bakarak yorumladım. Bornozlara sarılmalarını bekledim.

Beni fark ettiklerinde, telaşlanıp karanlığa rağmen yüzlerini örtmeye çalıştılar. Giyimlerinde bir tuhaflık ilgimi çekti. "Afedersiniz..." onlar beni görmemezlikten geldiler. Yollarını kestim: "Afedersiniz," diye tekrarladım cesaretime hayret ederek. Bornozlarının da ıslak olduğunu fark ettim.

Onlar önce elbiselerini suya daldırdılar ve sonra parmaklarıyla kollarının uçlarını birleştirdiler.

O zaman anladım ki cüzzamlıydılar. Tuz gölünün çok çeşitli deri hastalıklarına, mantar ve lekelere çok iyi geldiğini biliyordum. Ölü Deniz'in de el ve ayakları kesik olanları, felçlileri, yaşlı ve çaresizleri çekti-

ğini duymuş ve okumuştum. Fakat hiçbir zaman cüzzamlıların oraya daldıklarını duymamıştım.

İçimden bir ses bu karşılaşmanın rastlantı olmadığını onların gitmelerini önlememi söyledi. Ve kör talihe inandım. Karmen'i de mezarlıkta, gece karanlığında tanımıştım. Hafif bir rüzgâr Musevi Dağı'nın eteklerinde esmekteydi. Ay hafifçe örtülüydü. Bulutlar arasından gözüküp karşımdaki çifti tereddütle aydınlatıyordu.

"Biz dağdan geliyoruz" diye bozuk bir İbranice ile kekelediler. Diğeri parmakları ile kötü hastalığı ortaya çıkartmasın diye sırtını örtüyordu.

"Benden korkmayın" diye onları yatıştırmaya kalkıştım. "Hiç kimseye bu karşılaşmayı anlatmayacağım, söz veriyorum."

Bakışlarını kumlar kaplamıştı sanki. Toprağın onları yutmasını tercih eder gibiydiler.

"Siz orada dağlarda yalnız mı yaşıyorsunuz?"

Cevap vermediler. Gece karanlığında inen gölgeleri, karanlığın örtmesi ile, gezici rehberlerden, sınır polisi devriyelerinden, Bedevilerden, turistlerden ve yıkananlardan nasıl çekindiklerini düşünebiliyordum. Her inişte kendilerini tehlikeye atıyorlardı. İnsanlar cüzzamlılardan salgın hastalıklı gibi korkuyorlardı. Tespit edildikleri an hastalıklı köpekler gibi uzaklaştırılacaklardı. Bu tür bir emir dünyayı yaratan Tanrı tarafından verilmişti: "*İsrailoğullarını al ve onları cüzzamlılardan uzaklaştır.*" Aynı olay Hıristiyan kilisesi tarafından da bildirilmişti.

Yavaş yavaş onlara kötülük yapmayacağımı anladılar. Dilleri çözülmeye başladı. Hamburg'tan evli bir çifttiler. Mar-Saba'dan Alman bir rahip doğduğu yere döndüğünde, bu görkemli denizden bahsetmiş. Gelmişler, denemişler ve kalmışlar. Gündüz dağın aralıklarında saklanmışlar, gece suda temizlenip yıkanmışlar ve şimdi de hastalıklı yerlerini yıkıyorlardı. İyi olduklarını görünce memleketlerinde aynı hastalığı taşıyan ötekilere de hararetle iletmişlerdi; çift çift iniyorlar, bir çift dalıyor ve dönüyor, sonra diğer bir çift geliyordu.

Yukarıda dolaşan büyük kaplanı onlar da biliyorlardı. Geldikleri gün mağaranın ağzında nöbette gibi dimdik durduğunu görmüşlerdi.

"Hangi kaplandan söz ediyorsunuz?" Merakım artmıştı.

Kaplan kükrüyordu, insanlardan korktuğundan değil. Gece çıkı-

yor ve yiyecek arıyor. "Erkeğinden" dedi bozuk İbranicesiyle.

Rüyada olmadığımı, cüzzamlıların ve kaplanın gerçek olduğunu algılamak için omuzumu çimdiklemek istedim. Ayrılmadan önce bana anlattılar, gündüz mağarada saklanıyorlardı. Rahipler onlara antibiyotik ve penisilin getiriyorlardı. İnsanlar şaşkındı. Dağlara uzaklaşmalarını izledim. Sadece rahipler onlara yaklaşmaktan çekinmemişler. Onların gözlerinde insan, derilerinde yaralar oluşmuşsa bile Tanrı'nın gölgesinde yaratılmıştı.

Otele döndüm. Karmen hâlâ uyuyordu. Yanına uzandım ve öptüm. Manastırda kalan Judy'i düşündüm. Aniden uzaklaşan Nadil'i ve cüzzamlıları düşündüm. Rüyamda "Kohen A. Godol"u gördüm; yukardan emirler alıyordu. "Tanrı Moşe'ye şöyle söyler: *İnsan ki derisinde deri hastalığı veya cüzzam yayılmışsa, Aaron Akohen'e getirilir...*"

Kohenler cüzzamın cinslerini ayırabiliyorlardı ki bu hastalık cüzzamlıların çevresindekilerin giyimlerini bile etkileyebiliyordu. Kohenler cüzzamlıların arınması, kuş kesme, batırma, traş ve saç kesimi, kurbanların yakalanma ve günahlardan bağışlama gibi ayinlerinde hazır bulunurlardı. İki kumru veya iki güvercin ya da bir kuzu kurban edilir, kanları arınması gereken kişinin sol kulak memesine sürülürdü.

Giysi veya deri takımlarından cüzzam yarasına dokunanların cezası yakılmaktı. Cüzzamlının evi bir hafta karantinaya alınıp kapatılırdı; eğer duvara dokunduysa cezası duvarın yıkılmasıydı. İlkçağ'da, göklerin cezası olan bu zor hastalıktan kurtulmak sadece Tanrı'nın bir mucizesi sayılıyordu. Eğer güvenilir bir öyküye inanılırsa bir Arami komutanın cüzzamdan iyileşmesi İlyas Peygamber'in sayesinde gerçekleşmiştir.

Sabahleyin midelerimizi görkemli bir kahvaltı ile doldurduk: Portakal suyu, tuzlu sirkeli balık, omlet, salata, peynirler ve taze ekmek. Karmen'in gözlerinde cam gibi donuk bir bakış süzülüyordu, toy ve sanki yeryüzündeki gerçeklerden kopmuş gibiydi. İçini çekip konuştuğunda sesi hafif ve boğuktu: "Rafaelo, lütfen; ben eve dönmek istiyorum, Bologna'ya."

Şaşırmadım, sürpriz olmadı benim için.

Jip kiraladım, Karmen'i Moria Oteli'ndeki odamızda bırakıp Mar-Saba Manastırı yoluna tırmandım.

Deniz seviyesinin dört yüz metre altındaki bir dik yokuştan, deniz seviyesi üstündeki birkaç yüz metreye tırmanış kulak zarımda ağır bir basınç yaratmıştı. Tiofilus bana kapıyı açtı, yüzü asıktı: "Arabayı manastırın önünden çek" diye sitem etti. Siyah sakalı ve kalın kaşları yüzüne tehdit edici bir ifade veriyordu.

Manastıra girdiğimi gören Judy bana doğru ilerledi. Tozlu tulumunu ipek çiçekli bluz ile gri jean pantolonuyla değiştirmişti. Kolunu omuzuma sardı. Vücudu sarhoş edici yasemin kokuyordu. "Nadil terk etti, Karmen İtalya'ya dönmek istiyor" diye kısaca ona bilgi verdim.

"Umarım ayrılmayı kastetmiyorsun, Rafaelo?" Sesi boğuk ve panik içindeydi. "Bilmiyorum, kararsızım. Biz sadece birkaç gündür burdayız ve bak neler oldu..." Judy omuzumu sıvazladı, nazik ve ikna edici bir sesle "Şimdi terk etmen yasak Rafaelo," diye fısıldadı.

"Profesör'e danışacağım."

"Bir hata!" diye çıkıştı. "Hamilton içinde bulunduğu durum nedeniyle mantıklı düşünemiyor. Eğer ayrılırsan..." kolu omuzumda, aynı ses tonuyla sürdürdü, "... ihtiyar mağaraya girmeme izin vermez" diye bitirdi ama ayrıntıya girmedi. Bilmekte ısrar ettim. "O istiyor... Benim istediğim gibi." Ayrıntıya girmesi için bastırdım. "Sana açıklamam zor" dedi. "Bu uzun bir hikâye." Gerçeğe yaklaştığını hissettim; fakat bütün kozlarını ortaya çıkarmamak için mücadele etti. Ben oyunun bittiğini seziyordum. O tepede durup çölü sessizce seyretmeye koyuldu.

Tiofilus manastırın kapısında sinirli bir şekilde bizi bekliyordu. Saldırırcasına, "Siz acele manastırı terk etmelisiniz, kadınların bulunması bize lanet getiriyor" dedi.

Terk emrine Hamilton'ın da dahil edilip edilmediğini bilmiyordum. Profesörün hücresine doğru acele ettik. Çanların susmak bilmeyen sesi sinirlerimi bozuyordu. Tiofilus'a döndüm ve kızarak bağırdım: "Allah aşkına şunları susturmayı denesene." O ise ayağını yere vurarak hiddetle uzaklaştı. Hamilton ise belirgin olarak gergindi. Yüzü gri- sarı renkteydi ve alt dudağı titriyordu.

"Rahipler başlarına lanet getirdiğimizi iddia ediyorlar. Onların kutsal şelalelerinin suyu kurumaktaymış; oysa bu su 1000 yıldır akıyormuş."

Ona Nadil ve Karmen'i anlattım.

"Rafaelo, beni terk etmeyeceksin!" dedi. "Sen benim, bu dünyayı

görevimi bitirmeden, terk etmeme izin vermeyeceksin. Bunun için günlerimi uzatmadım." Bakışından bana güvendiğini hissettim. Anladım ki bana hayatının en önemli vasiyetini teslim ediyordu. "Hissettiklerini anlıyorum Rafaelo, ama yalnız kaçaklar ve korkaklar harekât tamamlanmadan savaş meydanını terk ederler."

Savaş meydanı? Kaçaklar? Korkaklar?

"Bilim adamlarını kastetmiyorum, tarihçiler ve arkeologlar. Bilesin ki daha birçok insan var."

"Başkaları?"

"Evet başkaları Rafaelo!" Hamilton doğruldu elini bardağa uzattı, bir yudum içerek kuruyan boğazını ıslattı: "Kilise, Musevilik akımlarından birçok temsilci, antika soyguncuları, koleksiyoncular."

"Sen hangi gruba dahilsin?" diye sözünü kestim.

"Gerçeği arayanlar grubuna." Gülmeyi denedi ama dudakları büzüldü. "Grubun lideri olarak yürüdüğümü söylersem yalan olur, ama hiç kuşku yok bayraktarlarından biriyim."

"Evet genç dostlarım, dünya yüzündeki en zengin kişilerden biriydim. Entelektüel biriydim. Tanrı kulu. Sihirbazlar sürüsünün peşinde gidenlerden değildim, insanların çizdiği resimler önünde de diz çökmeyenlerdendim, Tanrı kulu olmayı arzuladım ve riyakârları ve ikiyüzlüleri ortaya çıkardım. 'Dürüst, dinine inanandır' sözüne pek katılmıyorum. İmanın da, dünyamızdaki diğer hayali tüm şeyler gibi mantıklı bir açıklaması olmalı."

İhtiyar haklıydı. Tüm kutsallar adına. Atalarımız derler ki Musevi doğan, Musevi ölecektir, dinini değiştirse dahi. Ya diğer Hıristiyanlar veya dinlerini değiştiren kişiler? Onlar damarlarında Musevi kanı ile doğmadılar. "Tanrı mucize gösterdi ve kanlarını Musevi kanına çevirdi" demişti bir haham. Aynı zamanda bir rahip de, Musevi hiçbir zaman gerçek İsa'yı tanımazki Hıristiyanlık dinine geçsin. Bu durumda ne olur?

Musevi asla Hıristiyan olamaz çünkü onun dini kanındadır, bu yüzdendir ki gerçek İsa'yı tanıyamaz. Bu dinler arasındaki inanç mıdır? İnananların bölünmesi mi, inananlar ülkesine tek yönlü pasaport mu?"

Hamilton beni sabırla dinledi. Tamamlayınca da söz hakkını aldı: "Çölde kırk yıl yürüdüm. Ermenice, Eski İbranice, Latince, Yunan-

ca'yı ve İsrail evinin tarihçesini kana kana içtim... Eski Ahit ve yeni Ahit: İsa..." Ad üzerinde durdu. "Dine susamıştım. Ne gerçekleri görmezlikten gelen tarihçiye, ne efsanevi mucizelerle dolu kutsal su üzerinde yürüyen öykücüye ne de bir tek somun ekmekle binlerce kişiyi doyurana...

"Biz iki bin yılının eşiğindeyiz! Bilim dev adımlarla ilerliyor. Ve ben istiyorum ki.." uygun kelimeleri aradı. "İnanır kişi olarak bilginin karşısında gururla dimdik durup şunu diyebilmeliyim: Araştırmacı bayım, İsa gerçek et ve kandan yapılmış kişidir. İşte kanıtları." Şüphe yok ki etkileyici bir görüş. Alevler, dualar, ilahiler ve çan sesleri arasında Hamilton nutuk çekiyordu. Başrahip Christos, aniden odaya girdi. Giriş kapısından değil, duvardaki gizli geçitten. Menteşe yuvaları üzerinde hareket eden gizli bir kapıydı bu. Judy hayretten çığlık atmamak için kendini son anda tuttu. Buna karşın Hamilton'ın yüzünde hiçbir şaşkınlık olmamış, kılı bile kıpırdamamıştı. Daha doğrusu gizli kapının varlığından haberdardı.

Christos siyah cüppesi ile iyi haberler getirmemişti. Ayrıca gizli kapının varlığını saklama gereğini görmemişti. Sadece ölüm cezası hükümlülerinden bir şey gizlenmez diye düşündüm kendimce.

Başrahip, Hamilton'ın kulağına bir şeyler fısıldadı. Profesör ayağa kalktı, bizlere bir şey demeden başrahibin peşinden gitti. Şaşkın ve hayretler içinde orada kalakaldık.

Judy manastırın giriş kapısına kadar bana eşlik etti ve beklenenlerden tasalı olduğunu gizlemedi. Otele kadar bana katılmasını önerdim, ama kibarca reddetti. Jipi çalıştırdım ve manastırdan Ölü Deniz'e doğru yol aldım. Yol boyunca Hamilton'ın sözleri kulağımda yankılanıp durdu.

Karmen'i çevresine oturmuş yaşlı kişilerle konuşurken buldum. "Bugün anlayabildim niye Ölü Deniz diye çağrıldığını" dedi.

Yemeği otelin salonunda birlikte yedik. Bize servis yapan garson nazik bir Arap genciydi. Sinekler tavanda cirit atıyor, yemek kırıntıları bekliyorlardı.

Daha sonra kıyıya inip yürüyüşe çıktık. Cüzzamlıları tekrar görmeyi umdum, Karmen'e onlarla ilk buluşmamızdan söz etmemiştim. Giysilerimizi çıkarıp gece yüzmeye girdik. Su yağlı ve sıcaktı. Doğudan

esen çöl rüzgârı çok hoştu, ufukta Ürdün köylerinin ışıkları parıldıyordu. Ay parlak ışınlar saçıyordu. Etrafta sessizlik. Ona sarıldım. "Daha ne kadar zaman burada kalmayı tasarlıyorsun?" diye sordu.

"Hamilton oldukça yakınız dedi."

"Neye yakınız?"

"Ben de bilmiyorum Karmen. Sadece bir tek mağara kaldı incelenecek."

"Ama Nadil terk etti."

Omuz silkerek, "Evet, ben de nedenini anlayamıyorum."

Narin elleri omuzumu tuttu: "Onlar çölden gelmişlerdi değil mi?"

"Kim?" dedim hayretle. Bir an cüzzamlılardan söz ediyor sandım.

"Bedeviler, tecavüz edenler."

Başımı salladım.

"Ve Nadil onları tanıyordu." Bütün vücudumun ürperdiğini duyumsadım. Göğsüme bastırdım. "Bana arzularını bastırmak için tecavüz etmediler, intikam almak ve küçük düşürmekti niyetleri. Sana nasıl vurduklarını, tekmelediklerini gördüm, Rafaelo. Gördüm ve içim parçalandı."

Halen ne demek istediğini anlamamıştım.

"Onlar vücudumu arzulamadılar, bizi incitmek amacıyla, devam etmemize engel olup, bizi durdurmaya çalıştılar."

Yanıldığını söylemek istedim.

"Aynı gece, direnmekten vazgeçip buz parçası gibi her şeyin bitmesini beklerken bakışlarımı develerin başında nöbet bekleyen Bedeviye dikmiştim. Tuhaf bir işaret fark ettim. Süngü kılıfında bir yılan başı gibi. Bu işaret zihnime sonsuza dek kazındı. Ben iyiyim Rafaelo, uydurmuyorum. Belki sıradan bir işaretti, belki değil, ama bir şeyi bilmen gerekir."

"Nedir Karmen?"

"Bilmen gerekir ki aynı simge Nadil'in süngü kılıfında da kazılıydı."

Aynı gece şunu da öğrendim kimi zaman yanında uzanan dünyanın en güzel kadını da olsa bazı duygular arzuyu köreltiyor.

19

Ertesi sabah Karmen'i Ben-Gurion Havalimanı'na götürdüm. "Rafaelo, beni merak etme" derken sesi yumuşak ama titrekti, gözlerinden yaşlar boşalmak üzereydi. Onunla dönmem için ısrar etmediğine şaştım. Beni rahatsız eden bir duygu vardı içimde; Karmen'i sonsuza dek kaybetme duygusu. Boğazım düğümlendi.

Alitalia'nın Lod'dan Roma'ya olan seferinde rötar vardı. Bize ayrılmadan önce birlikte olabilmemiz için zaman tanıdı. Heyecandan konuşamıyordu. "En fazla bir ay daha buralarda oyalanırım" diye ona söz verdim.

Sinyor Leono'ya Bologna'daki çiftliğe telefon ederek, Karmen'in uçuş numarasını iletip onu Roma Havalimanı'ndan karşılamasını rica ettim. Sonradan fark ettim ki çiftlikte olup bitenle hiç ilgilenmemiştim. Aynı gece çöle döndüm.

Mezar taşı üzerinde oturan genç zayıf narin kızın görüntüsü tekrar tekrar gözlerimin önünden geçiyordu. Bir anda yıllar öncesine döndüm, mezarlığa, sıcacık samanlığa ve hoş gecelere...

Mar-Saba'ya kadar uzun yolda jip sanki yutarcasına ilerliyordu. Düşünceler, pişmanlıklar huzurumu kaçırıyordu. Manastırın arka tarafına park ettim, demir parmaklıklara giderek kapıya vurdum. Gözcü deliğinin açılması en az üç dakika aldı.

Hamilton ve Judy'i görmeyi rica ettim, sert bir tepki ile itiraz edildi. İki rahip bana hücreye kadar eşlik ettiler. Beni içeriye itip arkamdan tahta kapıyı kilitlediler. Her şey hızla ve sessizce gerçekleşti. Manastırda bulunuşum sanırım bazılarını rahatsız ediyordu, istenmeyen kişi olduğumu anladım.

Bir saat kadar uyuyakaldım. Beyaz uzun pelerin giymiş, tek gözlü ihtiyar suçlayan bakışlarla karşıma dikilmişti. "Profesör Hamilton?" diye bağırdım ve beyaz görüntü yanıt verdi: "Hayır, ben Hamilton değilim. Ben sizleri suya batıranım, denizdeki suya. Ve sizleri ateşle yakacağım."

Vücudum canlı bir meşaleye döndü. Alevlerle sarılıydım, boşuna

kaçmaya çalıştım. Bacaklarım kurşun gibi ağırlaşmıştı. "Mağaralara girme!" Karanlıkta yavaşça kaybolan görüntünün dedikleri hâlâ kulaklarımda yankılanıyordu: "Mağaralara girme, mağaralara girme!"

Alevler söndü ve yankılar uzaklaştı. Tüm vücudum ter içindeydi. Judy yanımda dikilmiş beni sarsıyordu. "Uyan, uyan, Rafaelo!" Birden fırladım. "Hamilton vakit kaybetmeden manastırı terk etmemizi istiyor!"

Göz bebeklerimi ovalayarak saatime bir göz attım. Sabahın üçüydü. Giysilerim ve ayakkabılarım üzerimdeydi. Soyunmadan uyuyakalmıştım. "Beni uyardılar" diye mırıldandım.

"Seni neye karşı uyardılar?"

"Mağaralara gitmemem, girmemem için..."

"Kim?"

"Gece rüyama giren bir..." Kahkahalarla güleceğini sandım ama hayır, bakışları gayet ciddiydi. Hamilton'ın bayılmasından beri Judy'de bir değişiklik hissediliyordu. Belki de bu safhada yalnız kalmaktan çekiniyordu. "Bu arada, odaya nasıl girdin?"

"Çok basit. Kapı kilitli değildi."

Yüzündeki ifade hiç değişmedi. İçimden Judy, ya müthiş yalancı veya muhteşem oyuncu ya da ikisi birden dedim. Kapının kilitlendiğini kendi kulaklarımla duymuştum. Judy'e biri anahtarı iletti veya kendisi kilidi kırdı. Sürahide kalan suyu başıma döktüm, serinliği beni ayılttı.

"Manastırı terk etmemizle kim ilgileniyor ki?" Hücreden çıkışımızda Judy'e sordum. Susmakla yetindi. "Profesör ile görüşmeden manastırı terk etmem" diye ekledim.

Hamilton'ı odasında, bitkin, garip bir haritaya dalmış bulduk. Bizi fark edince doğruldu ve yaklaşmamızı işaret etti. Yakından haritaya bir baktım. Yehuda Çöl Haritası'ydı, Judy'de olandan. Aynı noktalar, aynı hatlar. Herhalde Hamilton'ın elindeki asıl örneği gibi görünüyordu.

"Ayrılmadan önce, bilmenizi istediğim çok önemli bir nokta var" dedi Hamilton: "Elimde ne bir belge, ne bir cevap ne de İsa'nın varlığını kanıtlayan bilgi var. Kimsenin elinde böyle bir kanıt yok."

Bir an duraksadı. Tekrar konuşmaya geçtiğinde onu dikkatle dinlemem gerektiğini biliyordum. Manevi vasiyetinden tek sözcük kaçır-

mamalıydım.

"Aydın biri olarak dört değişik kişi tarafından yazılan İncil'i ciddi bir şekilde önemsemedim. Her aklı başında insan hemen fark edecektir ki, İncil bir yerde olayın gerçekleştiğini ispatlamayı deniyor, İsa'dan yararlanarak Hıristiyanlık yolunda." Hamilton aniden doğruldu "Ve o mevcuttu! Mevcut olduğuna dair kanıt var. Kanıt var!" diye bağırdı. "Yoksa Rafaelo, burada bulunmazdık." Harita üzerinde gelişigüzel bir noktayı işaretleyerek "Burada." Tekrar tekrar haritaya vurdu durdu.

Gecenin son demlerinde yola çıktık. Şimdilik Hamilton'ın elinde Nasıra'dan gelen kişinin varlığını ispatlayan gerçekçi bir kanıt yok. Oysa Hamilton kanıtın varlığından öylesine emindi ki onun burada, Yehuda Çölü'nde herhangi bir nokta üzerinde bulunduğunu varsayıyordu. Aramaya nereden başlanabilir? Ve kanıtın içeriği nedir? Hamilton çöl ve çözümler...

Judy'nin yakın günlerdeki planları hakkında en ufak bir bilgim, ipucum yoktu. Öylesine bitik ve yorgundum ki araştıracak gücüm dahi kalmamıştı. Lut otelinde iki oda tuttum, sabah 9'da uyandırılmak üzere not bıraktım.

Sabah müthiş bir başağrısı ile uyandım. Judy'nin boncuklarla işli canlı Bedevi cübbesinin içindeki görüntüsü benim için sürpriz oldu. Gözleri haşarı ve davetkâr bakıyordu. Tahrik edici gülüşü ise en ufak kuşkuyu silmeye yeterdi. Bir anda tüm uymamız gereken kuralları unuttum. Judy kadınsı çekiciliğini kullanarak etrafımda dönüyordu ve ben ağına düştüm.

Ölü Deniz yakınlarındaki bir çadırdan, Bedevilerden az fiyatla üç katır satın aldık. Katırlardan birine şahsi eşyalarımızı ve fotoğraf takımlarımızı yükledik, diğerlerine de biz bindik. Judy önderlik ediyor, bizi Kumran harabelerine doğru yönlendiriyordu. Yolu tanıdım, geçmişte burada bulunmuştum. Haritayı isteyip inceledim. Kaplanlar Mağarası'nın işaretlendiği nokta harabenin kuzey batısında bulunuyordu. Güneşin sıcaklığı en üst noktaya varmamıştı, hoş bir rüzgâr esiyordu. Dolambaçlı yollar, katırların sırtlarında sarsıntılara neden oluyor ve insanı yoruyordu. Sessizliği bozan Judy oldu. "Rafaelo biliyor musun, bu mağaralar öyküsünde tuhaf olan bir şey var."

Anlayamadım.

"Gece gördüğün rüya."

Ona baktım. "Sen benimle alay ediyorsun."

"Hayır, Rafaelo, bu yapacağım en son şeydir. Aslına bakılırsa ben de gece aynı rüyayı gördüm" dedi ciddiyetini bozmadan.

Kumran harabeleri, Yahudilik tarihinde fırtınalı olayların geçtiği bölgedir. Hıristiyanlık içinde de Neguzat Fermanları'nın* keşfiyle fırtınalar çoğalmıştır. Olayları anımsadım, elyazmalarının içeriği kadar heyecanlıydı: Yıl 1947. İki Bedevi çoban, Taamara Kabilesi'nden sanırım, Ölü Deniz kıyılarının kuzey batısında sürülerini otlatıyorlardı. Keçilerden biri dağdaki mağaralara doğru kaçtı ve bu iki Bedevi keçinin peşine düştüler. Karanlıkta ayaklarına çömlek bir testi takıldı, çatlattıklarını fark edince korktular ve kaçtılar. Mağaradaki hayaletleri kızdırdıklarından emindiler. Oraya gidip keçiyi döndürme arzusu, korkularını yenmeye ve batıl inançlarını gözardı etmelerine yol açtı. Bu kez içeriye girerken daha dikkatli davranmaya özen gösterdiler, yanlarına ışıklandırma araçları aldılar. Keçi aradılar ve hazine buldular: Çok sayıda çömlek testiler içlerinde katlanmış rulolar halinde antika elyazmaları.

Beytlehem'e geri döndüklerinde, yanlarına aldıkları örnek bir tanesi ile ne yapabileceklerini araştırmaya giriştiler. Ellerine düşen bu hazinenin kıymetini anlayamamışlardı. Çobanlardan biri, Muhammed Edip ellerindeki malı değerlendirmek için en iyi yöntemin yıpranmış sandaletlere yamalar hazırlamak olduğunu düşünüyordu. Bölgedeki ayakkabıcıya gitti ve iyi bir fiyatla işi kapattı. Bereket ayakkabıcı uyanık biriydi ve hemen elindeki malzemenin değerli mal olduğunu fark etti. Bedevi çobanın ayakkabılarını yamada başka deri kullandı, üstelik artıklar için Bedeviye birkaç İngiliz sterlini ödedi. Bu *Yeşu I. Fermanı*'ydı.

İnsanlık tarihinde bu denli önemli keşfin dünyanın gözleri önüne serilmesi insanlık borcuydu. Bu, Beytlehem'deki uyanık ayakkabı tamircisinin sayesinde gerçekleşti. Tamirci mesleğini değiştirip antikacı oldu. Altın madeni keşfettiğini anlayan tamirci mağaradaki diğer el-

(*) M.Ö. 100 yıllarında yazılan elyazmaları.

yazmalarına el koydu: *Yeşu II, Havkuk*, vb. Bunlardan dört tanesini Atnasius Samuel'e Eski Kudüs'deki Suriye-Hıristiyan başrahibine sattı.

Antika elyazmalarının satılığa çıkarılma dedikodusu Profesör Eliener Lipa Suknik'in kulaklarına geldi. Kudüs'te İbrani Üniversitesi'nde arkeoloji profesörüydü ve milletinin tarihini yorulmak bilmeksizin araştırıyordu. Suknik, Arap antikacı ile bağlantı kurmayı başardı ve ondan İbrani üniversite bütçesinden üç tane elyazma fermanını satın almayı başardı. Profesör Tarbor ve diğer araştırmacılar, Eski Şehir'de bulunan Amerikan Kitabı-Mukaddes Araştırma Merkezi'nden fermanlardan birkaç örneğin daha resimlerini çekmeyi başardılar ve böylece bilimsel açıdan tarihi değerlerini incelemeye girdiler.

Şimdi olay iyice netleşmişti. Suknik gayet iyi biliyordu ki ortaya çıkartılan arkeolojik keşif Yahudi dünyası ve de Hıristiyan dünyası açısından son derece önemliydi; diğer fermanları elde etmek üzere kıyasıya bir yarış başladı. Suknik Suriyeli manastır görevlileri ile bağlantı kurdu, uzlaşmaya varmak üzereyken Kurtuluş Savaşı patlak verdi. Eski Şehir bağlantılardan koptu. Suriye-Hıristiyan Kilise başkanı Patriah Atnesius, elinde çok değerli bir hazine bulunduğunun bilincindeydi ve bu yüzden elyazmalarını Amerika'ya kaçırmaya karar verdi, aynı zamanda savaş zamanında zedelenip zarar görmelerinden çekiniyordu.

Savaş İsrail'in Arap ordularına karşı üstünlüğü ile sonuçlandı. Profesör Suknik'in araştırmaları yeniden başladı. Kumran harabeleri, Ürdün Krallığı'nın hâkimiyeti altındaydı ve aradan geçen bir yıldan sonra kazılar için en popüler yer olmuştu. Araştırmacılar, arkeologlar, din adamları ve onlarla birlikte Taamara Kabilesi fertleri bütün çevreye yayıldılar ve seksen kadar mağarayı taradılar. Bunlardan on birinde fermanlar veya fermanlardan kısımlar, değişik boyutlarda deri üzerine yazmalar, kimisi kum ve iklim şartları sayesinde şaşılacak şekilde korunmuştu, bir kısmı ise dağılmak, erimek üzereydiler. Toplam üç bin kadar parçacık keşfedildi; uzman araştırmacılara göre bu yaklaşık sekiz yüz ferman demekti.

Bu arada Profesör Suknik ABD'ye kaçırılan fermanların izini sürmeye devam etti. Ne ki, 1953 yılında görevini tamamlama zevkine erişemeden hayata veda edecekti. Babaların yaptıkları, oğullara önderdir; Suknik'in oğlu babasının izinde gidenlerdendi; aynı zamanda da arkeo-

log olan Yigael Yadin çemberi tamamladı. 1954 yılı sonunda orgeneral olan Yigael Yadin İsrail ordusunun genelkurmay ikinci başkanlığı görevine atandı ve babasının vasiyetini yerine getirme çabalarına girişti. Derler ki ferman avına çıkışı, askeri harekât ile bir tutarmış. Başka fermanları ellerinde bulunduran tüccar satıcıları belirledi, onlara alıcı tarafsız kişiler gönderdi ve sonunda fermanlar İbranilerin ellerine ulaştığında, İsrail'e diplomat kılıfında bir kuryeyle uçurdu.

Bu heyecanlı öykünün ayrıntılarını Judy'de biliyordu ama ara sıra hayret çığlıkları atmaktan kendini alamadı. Tüm araştırmacılar Kumran Fermanları ile antika elyazmaları arasında bir ümit ışığı, kıvılcım bulma peşinde aramalara geçmişlerdi. 'Brit Damesek'(Şam'da yerleşmiş Yahudi kabilelerinin kitabı) Cambridge'te ve 'Papirüs Naaş' (Devarin Kitabı'ndan bölümlerdir) İngiltere'de Manchester Kütüphanesi'nde korunmaktadır.

Ve artık Kumran yolundayız.

Katırlarımızı dürtükledik, mahmuzladık, soluk soluğa kaldılar; ağızlarından beyaz köpükler çıkarıyor, engebeli yolda zorlanıyorlardı. Sıcaklık iyice arttı, peşi sıra rahatsız eden sinekler de üşüştüler. Katırların sırtlarından indik yola yaya olarak devam ettik.

Sonu gelmeyen, ümitsizliğe düşüren bu dik yokuşa tırmandık da tırmandık. Güneş iyice kızgındı ve yüzlerimiz yanıyordu.

Sinekler rahat vermiyordu ve aşağıda, dağın eteklerinde Ölü Deniz seriliyordu. İçimden bir his kollarımı açıp kendimi aşağıya bırakmamı söylüyordu, her şeyden kurtulmak, uzaklaşmak... Katırlar ilerlememek için direniyorlardı. Bu sadece katır inadı değildi, daha derin, anlamlı bir şey... Genişleyen burun delikleri, geriye doğru çekilen kulakları yaklaşmakta olan tehlikenin habercileri, işaretleriydi.

"Aşağıya doğru bir bak, ama yavaşça" diye fısıldadı Judy.

Başımı yavaşça çevirdim. Bizden on adım kadar ötede kaplan oturmuş, soğukkanlılıkla bize bakıyordu. "Cüzzamlıların söyledikleri doğruydu." Hızla düşündüm. Kaplanın sakin görüntüsüne aldanmak tehlikelidir. Bir anda dalgın uykulu kediden, vahşi yırtıcı bir hayvana dönüşebilir. Hatırladım ki Yehuda çöl kaplanları küçüktürler ve insanlardan uzaklaşırlar. Buna rağmen tepemizde dikilen kaplan oldukça büyüktü ve varlığımızdan hiç rahatsız olmuş görünmüyordu. Asil hayva-

nın görüntüsünden hipnotize olmuştuk, göz kapakları yarı kapalıydı. Sarı noktalı kürkü güneş ışığı altında pırıl pırıldı ve kürkünün altında ön ve arka ayaklarındaki gür tüyler, keskin tırnaklarını gizliyordu.

Katırlar homurdanmaya ve çılgınca savrulmaya başladılar. Onlara hâkim olamadım. Gergin hayvanların kaplanı kızdırıp şiddete düşürmelerinden çekindim. Çabucak malzemeleri boşaltıp hayvanları salıverdik. Müthiş çılgınca bir koşu ile uçuruma doğru yol aldılar, ürkmüş katırların sahile selametle ulaşamayacaklarını biliyordum.

Negiza Mağaraları ile Kumran Harabeleri'ni birleştiren yolda bulunuyorduk. Kuzeyde Eriha'nın taş evlerini, güneyde Ein Pisha ve hemen üzerimizde kaplanı görüyorduk. Sırtımızı kayalığa iyice dayayarak uçuruma doğru bakmamaya gayret ederek çok yavaşça kuzeye doğru ilerledik. Judy deneyimli bir dağ tırmanıcısıydı. Onu adım adım takip edip, yaptıklarını taklit ettim. Biraz uzaklaşıp da hafif bir düzlüğe ulaştığımızda Judy durmamızı istedi. Kaplan ile bulunduğumuz yer arasında şimdi 50 metre kadar bir mesafe vardı. Judy çantasından ok atan tüfeğini çıkardı ve içine bir ok yerleştirdi. "Sen burada kal" dedi kısaca. "Ben yukarıya tırmanıp onu hedef alacağım. Tehlikeyi fark etmeden ok boğazını parçalayacaktır."

"Hayır Judy. Kaplanı öldürmeyeceksin. Onu öldürmene gerek yok" dedim sertçe.

"Mecburum. Kaplan mağaraya girişi tıkıyor, engel oluyor."

"Mağaranın canı cehenneme! Hamilton'ın da. Biz bu kaplanı öldürmüyoruz, o kadar!"

Judy dediklerime aldırmadı. Tetiği göz hizasına getirdi, bacaklarını iyice araladı, hedefi ayarlayıp ateşe hazırlandı. Dişlerimi gıcırdatarak ona doğru atıldım. Okun ucunu tutmakta olan parmakları gevşedi ve aynı anda yüzünün ortasına bir yumruk indirdim. Judy dengesini kaybedince, ok keskin bir ıslık sesi çıkarak fırladı ama hedef alınan noktaya değil gökyüzüne doğru yön değiştirdi. Judy geriye doğru sendeledi, barbarca tepkime hayret etti. Yumruğun şiddetinden sarhoş gibi sallandı nerdeyse yere devrilmek üzereyken dengesini buluncaya kadar kolundan yakaladım.

Yumruk için pişmanlık duymadım, kanayan burnu için de. Ciddi olduğuma dair hiç şüphesi kalmamasını ispatlamak üzere tüfeği alıp di-

zimde parçaladım ve parçalarını da uçuruma fırlattım ve yukarıya tırmandım. Judy izimi takip etti, gururu kırılmıştı ve burnu kanamaktaydı. Kaplan halen sakindi, kendisini daha evvel bıraktığımız pozisyonda oturuyordu.

Üç yüz metre kadar uzaklaşıp kaplanın görüş alanından çıktım ve Judy'i beklemeye koyuldum. Bir an kararsızlığa düştüm, izimden geldiğini fark edip emin olunca, inmeye devam ettim; ben önde, Judy peşimde. Daha sonra ona bir baktım, burun deliklerinde kurumaya başlayan kanı temizlemeye bile gerek duymamıştı.

İnişte yolun kıvrımlarında inlemeler duyuldu. Katırlardan biri üç metre kadar derinlikte kayalıklardan kaymış can çekişiyordu. Vücudu paramparça olmuştu. İnip bir bıçak darbesi ile boğazını kesip acı çekmesine son verdim. Boğaz damarından fışkıran kan giysilerime bulandı. Judy lekelenen elbisesine ve hayvan leşine baktı. "Ölümü anında oldu" dedim, hiç olmazsa böyle umuyordum.

Ölü Deniz sahiline geldiğimizde civara alacakaranlık inmiş ay deniz yüzeyinde gümüşî bir parlaklık oluşturmuştu. Hayretle diğer iki katırı palmiye ağacının dibinde bekler bulduk, sırtlarına yükümüzü yükledik ve manastıra doğru yöneldik.

Mar-Saba'da beklendiği üzere çanlar çalındı ve saygıdeğer Hamilton tarafından kapılar açıldı. Profesör çok iyi görünüyordu, tıpkı bir ölünün dirilişi gibi. Bir sürahi dolusu suyu boşaltıp, rahiplerden bizler için yiyecek herhangi bir şeyler getirmelerini rica ettikten sonra Hamilton'a yöneldim. Kendisini sabırla beklerken buldum. "Kaplan, mağara girişini tıkamıştı" dedim fazla bir ön girişte bulunmadan.

"Kaplan?" Öyle meraklı bir tavırla sordu ki dalga geçp geçmediğini kavramakta zorlandım.

"Gerçek kaplan mı?" "Kocaman çok güzel bir kaplan." Kollarımı kaplanın büyüklüğünü belirtmek istercesine açtım.

Başrahip Christos, genelde yaptığı gibi hiçbir uyarıda bulunmadan odaya girdi. Yıpranmış deri sandaletlerinden, bakımlı kısa tırnakları görünüyordu. Hamilton ve başrahip arasında gıcırdayan dişlerin sesleri ile karışan bir Yunanca diyalog başladı, sanki Sofokles'in trajik bölüm-

lerinden alıntılar yapıyorlardı. Yüzünün ifadesinden, kulaklarının duyduklarına inanamadığı anlaşılıyordu. El kol hareketleriyle dini şevkle konuşuyorlardı.

Ter ve kum tanecikleri vücuduma saçlarıma yapışmıştı ve rahatsız ediyordu. Bu Yunanca düetten zaten tek kelime anlayamıyordum, bana hiçbir yararı da yoktu, nazikçe onlardan konuşmalarına, başka bir yerde devam edip bana yıkanma imkânı tanımalarını rica ettim. Odayı terk etmelerinden sonra soyundum ve banyo leğenine su doldurdum. Aniden odada bir başka kişinin varlığını hissettim. Uydurma perdelerin ardında saklanmıştı. Belki de soyunmamı bekledi, vücuduma bakarak kendini tatmin etmek veya belki de daha çapraşık düşünceleri olabilirdi. Rahiplerin boşalma ihtiyaçlarını hemcinsleri yakınlarında giderdiklerini duymuştum ama kendimi yine de tedirgin hissettim. Saklanmakta olan rahip bana doğru yaklaşırken başını örten kukuletayı çıkardı. Sakalı çıkmamış delikanlının koyu renkli gözlerinden zekâ fışkırıyordu.

Şaşırdım, korktum.

"Hayır Sayın bayım korkmayın" diye düzgün bir İtalyanca ile beni yatıştırdı. Sicilya şivesini hemen tanıdım.

"Nerelisin?" diye sormaktan kendimi alamadım.

"Hiçbir yerden" dedi serinkanlı bir sesle. "Rahip geçmişi ile tüm bağlantılarını kesmelidir, sevdiklerinden ve ailesinden... Görevi üstlendiği andan itibaren hayatının dönüm noktası olarak kabul edilir."

Bir keresinde Bologna'dan bir tanıdığım Ölü Deniz bölgesinde bir manastıra bağlanan üç İtalyan kardeşten söz etmişti. Babaları kaderleri hakkında bilgi alamadan kalbi kırık göçüp gitti. Anneleri ise dünyayı altüst edip izlerini aradı ve sonunda onların yerlerini tespit etti. Manastıra sayısız mektuplar gönderdi ve bir cevap alamadı. Yaşlı anne pes etmedi tüm biriktirdiklerini harcayarak çöldeki manastıra geldi. İçeriye girmek istediğinde, kapıdaki nöbetçi, kardeşlerden birini çağırttı.

"Anne, ne istiyorsun?" Parmaklığın diğer tarafından sordu.

"Ölmeden çocuklarımı görmek istiyorum" diye yanıtladı dertli anne.

"Öteki dünyada görebileceksin sadece" diye duygusuz bir sesle ce-

vap verdi çocuk, ve parmaklıklı kapıyı açmadı.

Aynı anne çocuklarını ölünceye dek göremedi.

Odama tecavüz eden bu rahip nereli olduğunu söylemeyi reddediyordu. İsminin Francesco olduğunu söyleyip yardıma ihtiyacım olup olmadığını sordu. "İsterseniz sırtınızı ovalayabilirim" diye önerdi.

"Yapabileceğin tek yardım bu mu Francesco?" diyerek alay ettim.

"Dilediğiniz her şeyi yaparım Sinyor" diyerek diz çöktü.

Gözlerinin içine bakarak "Bir dileğim var, Francesco" diye kulağına fısıldadım; ok gibi fırladı. "Git kapıda bıraktığımız katırları doyur" diyerek yavaşça kapıya doğru ittim.

Rahipler fiziki zevklerden vazgeçerler belki ama bu isteklerinden değil, mecburiyettendir. Genç rahibin yaşının 17 olduğunu tahmin ettim, herhalde bakirdi. Eğer rahiplerin düşmanını tahrik diye varsayarsak, demektir ki Francesco düşmanıyla karşı karşıya bulunmadı, düşmanını tanımadan kim, nasıl ve kuvvetini bilmeden ona karşı nasıl savaşabilirdi? Sırtıma ilk tas suyu boşalttığımda, açılan kapıdan esen bir rüzgâr hissettim. Bu Francesco beni kızdırmaya başlıyor. Kendisine daha sert davranacağım ille. Açık bir kızgınlıkla kapıya döndüm.

Judy odanın eşiğinde belirdi, yüzü kanlardan temizlenmişti. Bir şey söylemeden ellerini leğene daldırdı başımdan sular boşalttı. Pürüzsüz cildi ışıkta parlıyordu. Kapıdan içeriye tatlı bir koku yayılmıştı. "Koridorlardan, peşimden geliyorlar, geçtiğim yerleri arındırmak üzere koku atıyorlar. Ben onların gözünde şeytan, yasaklanan tahrik sayılıyorum." Sesi yumuşak ve keyifliydi. Kendisine yalnız onların gözünde değil demek isterdim. "Rafaelo, anlıyor musun, ben şeytanım. Ama geceleri peşlerinden gider, yaptıklarını keşfedersen, Sodom insanlarının bunların yanında tam anlamıyla dürüst sayıldıklarına kanaat getireceksin."

Parmakları sırtımda yavaşça dolaştılar ve içimden tatlı bir ürperti geçti. "Bedeviler Negiza Mağaraları'na yukarıdan, üst kısımdan giriş yaptılar. Testileri dışarıya doğru çekmeyi denediler ve çatlattılar." Dediklerini güçlükle takip edebiliyordum çünkü dokunuşları, söylediklerine kendimi vermemi engelliyordu. Bütün bunları bana niye anlatıyor ki? "Çömlek parçacıklarını birleştirdiklerinde elli tane kadar testi oluşturdular."

Canı cehenneme, Bedeviler, çömlekler, testiler, kim ilgilenir şu

anda. Onu kendime doğru çektim, dudaklarını aradım ama elimden kurtardı kendini. Sinir sistemimden tüm organlarıma sinyaller yayılıyor, kalbim damarlarıma kanı hızla pompalıyordu. İhtirasım doruğa ulaşmıştı ki aklıma gelen son şey de kahramanı oynamaktı. Benim açımdan çok kötü bir zamanlama yapan Hamilton elinde kartlarla odama daldı. Sert bir sesle "Sizlerden bu yerin kutsallığına saygı göstermenizi rica ediyorum! Bütün gece dolanıp günahlardan arıtamazlar ya!"

Judy yüzünü ekşitip kapıyı çarparak çıktı. Hamilton aceleyle peşinden gitti. Allah'ın cezası, umurumda mı, isterlerse rahipler sabaha kadar koku yayıp günahları uzaklaştırsınlar.

Giyindim ve Hamilton'ın odasına gittim. Solgun mum ışığıyla aydınlanan odada ağır bir hava esiyordu. "Olanlardan üzgünüm." diyerek özür diledim. Hamilton karşımda donmuş kalmıştı. Sağlıklı gözünün üstündeki damarın atışını fark etmesem, onun cansız olduğuna ikna olabilirdim. "Bir dahaki sefere sizi öldürebilirler" dedi. Enseme yediğim darbeyi anımsadım.

"Kaç testi vardı, biliyor musun?"

"Elli." Judy'nin söylediği rakamı söylemiştim.

"Ve her birinin içinde üç tane kadar ferman, elyazma rulosu!" diye ekledi.

Hızlı ve basit bir hesap yaptım. Elli testi, her birinde üç ferman aşağı yukarı yüz elli rulo.

"Aynen." Sonucu onayladı ihtiyar. Islak dilini dudaklarında gezdirdi ve başını tuhaf bir doğrultuda çevirdi. "Eğer keşfedilen fermanlardan küflenmiş ve bozulmuş olanlar varsa papirüs parçaları ile yüksek sayılara ulaşırız."

"Ne demek istiyorsun?"

Hamilton bana bağışlayıcı bir ifade ile baktı. "Dininiz, geleneklerini böyle emrediyor Rafaelo. Geçersiz olan kutsal kitaplar ve çömlek aletler de haham öğrenci tarafından ortadan kaldırılmalı. Fakat ortaya çıkarılan mağaralardaki testilerde geçerli kaşe kitaplar, örneğin Yeşu, Havkuk, Tehilim, Sefer Meleh, Kral Kitabı, Hint Fermanları, ilk kitaptan Va Yihra, Şoftim, Daniel ve diğerlerinden kesitler. Ve hepsi de geçersiz değil tabii ki" dedi üzgün olduğunu belirterek.

"Öyleyse, geri kalan fermanlar neredeler? Hesaba göre yüz taneden fazlası eksik."

"Hikâye tanınır ve bilinir. Profesör Suknik ve ardından Yigael Yadin, fermanları topladılar. Suriyelilerden satın aldılar. Antikacı Arap Kandu Şahin, yapılan baskılara teslim oldu ve elindeki fermanları sattı."

Kandu Şahin. Bu isim tanıdık geliyordu. Belleğimi zorladım. Zamanında Nadil "Bir kişi tarafından uyarıldım" demişti. Kardeşi Samir'e bir şeyler olmuş, askeri görevden uzaklaştırılmıştı. Nadil benimle Yehuda Çölü'ne inmeden evvel izin almak için birine haber vermesi gerektiğinden uzatma ricasında bulunmuştu. Acaba sözü geçen aynı Kandu mu idi? Halen hayatta mı? *Bilmeni istedim ki Nadil'in süngü kılıfında da aynı sembolik işaret kazılıydı.* Karmen'in söylediklerini hatırladım.

"Onlar fermanları tek tek topladılar; istihbarat sistemini araya sokarak, askeri stratejilerle, zor kullanarak, yine de tümünü bir araya getiremediler. Amerikan Enstitüsü'ndeki kişiler, Eski Şehir'de resimler çektiler ve bunlardan yedi sekiz tanesinin içeriğini açıkladılar. Suknik'in ele geçirdiği ferman rulolar ve Suriyeli Patriah Atentiyuo'nun ele geçirdiği fermanlar Kandu'nundu. Taamara Kabilesi'nden olan Bedevilerin mağaralardan çıkarılan fermanların hepsini ilettiklerinden emin değildim.

Rahip Rolan Di-Ve'nin açıkladığı dünyadaki Hıristiyan araştırmacıların isim listesini ve detaylarını incelemek üzere fermanları ilettiğine inanamıyorum.

Rolan Di-Ve, Dominiken bir rahip ve İncil Okulu'nun müdürüydü. Doğu Kudüs'teki Fransız Arkeoloji Araştırma Enstitüsü ile Ürdün Hükümeti Kumran Fermanları'nı ve diğer mağaraları hâkimiyeti altında bulunduruyordu. Ele geçirilen tüm parçacıkların, yorumlarını yapmak üzere uluslararası bir ekip tayin etti. Çok ince bir iş olduğundan dolayı Di-Ve başkanlığında bir ekip kuruldu, görevi de, parçaları seçkin araştırmacılar arasında bölüştürmek ve çalışmadaki ilerlemeleri takip etmekti. Di-Ve 1971 yılında ölünce, yerini başka bir Dominiken rahip aldı. Rahip Pierre Bans.

Yaşlı profesörü takdir etmemek olanaksızdı. Bilgisi ve derin inancı, keskin zekâsı ile zorlukların üstesinden geliyordu. Mağaralar, fermanlar, manastır. Bütün ipuçları bir noktada bağlanıyordu: Mesih!

"İsa, gerçekten var mıydı?"

"Var mıydı? Sen bana İsa'nın gerçekten var olup olmadığını mı soruyorsun?" Bana dönerek, "Doğduğu günden, ilk Anglion'un ilanına kadar kırk, elli yıl geçti, iletişim kurulmadan."

Judy, Hamilton'ın konuşması sırasında dikkatini dağıtmamak için ayak uçlarına basarak odaya girdi. Hemen arkasından elinde kocaman bir su sürahisi ile rahip girdi.

"Her gece uykudan önce Hamilton'ı yıkıyor" Judy, fısıldayarak açıkladı. Hamilton'ı bitirinceye kadar beklemekte inat ettim. Son kez odasında geçirdiği krizden sonra, durumundaki kötüleşmeden dolayı, her an gözlerini sonsuza dek kapayıp, sırrını da mezarına birlikte götürmesinden korkuyordum. Judy, banyo hazırlıklarına başlayan genç rahibi takip ederek "Mar-Saba Manastırı'nda çok az rahip kaldı" dedi. "Çoğu başka manastırlara geçtiler."

Saf görüntüsüne bakakaldım.

"Eminim ki, mahzenlere iniyorlar. Yer altından diğer manastırlara geçit olduğundan hiç şüphem yok."

Genç rahip banyo hazırlıklarına devam ediyordu. Gerekli malzemeleri çok düzenli bir şekilde sıralamıştı. Kese, sünger, lif, sabun ve havlu. Rahibin hareketleri yavaş çekilmiş bir film gibi çok ağırdı. Az sonra nedenini keşfettim. Birkaç saniyede bir Judy'ye bir bakış fırlatıyor, boğazı düğümleniyor ıslak dilini dudaklarında gezdiriyor, yalanıyordu. Judy her normal erkekte arzu uyandırırdı; hele ki kendini bu zevklerden mahrum edenler için daha kışkırtıcı olmalıydı. Odada cinselliğin elektrikli havası hissediliyordu.

Judy ona doğru adımlar atarak tahrik edici şeyler yapıyor ve genç rahibe adeta işkence çektiriyordu. Etekleriri sıvayıp ıslak dilini dudaklarında dolaştırırken, ince gömleğinin dekoltesini iyice açarak göğüslerini sergiliyordu.

"İsa yaşadı ve mevcuttu!" Hamilton masanın üzerine bir yumruk indirdi, yüzü kızarmıştı. "Şöyle bir kanıya vardım. İlk orijinal yazılar İsa ile bağlantı kurmasına rağmen, Paolos'un yazdıkları İsa'nın çarmıha gerilişinden yirmi otuz yıl sonra kaleme alınmış. Başka kaynaklardan da bu konuda destek aldım. I. yüzyılın sonlarında yaşayan ve faal tarihçi olan Yusufus Palobius, İsa zamanında geçen fırtınalı olayları ge-

nişlemesine tarif ediyordu. Ve ondan sıradan biri gibi bahsetmiş, ayrıntısına inmemişti. Buradan anlaşılıyor ki, o zamanlarda İsa'nın ağırlıklı bir etkisi yoktu.

"M.S. I. yüzyıl ortalarında yaşayan Romalı tarihçi Geus Savatonius, Sezar'ın emri ile Yahudilerin Roma'dan kovulmaları üzerine yazılar yazdı. (Christos'un kışkırtması üzerine sansasyon yaratan olaylardan sonra.) Sıradan bir Mesih miydi söz konusu olan, ya da Yunanca Christos anlamındaki Mesih veya Yeşu muydu (İsa)? Savatonius ile aynı dönemlerde yaşayan Romalı tarihçi Tacitus da Hıristiyan dininden Sezar zoruyla ayrılmış. Christos'un dindaşları tarafından Romalı yetkilinin İsrail topraklarında çarmıha gerilişini savunmaktadır Pontius Pilatus. Belki gerçek, belki de Hıristiyanların bir hikâyesi. İslam soyunu 'Hint Fermanlarında' derleyen yazar, ilahi duyguların ortaya çıkacağını ümit ediyordu. Mesih'e karşı olanlardan bahsediyor buna karşılık diğer birçokları da dinine bağlanmakta diretiyorlardı..."

Sesi birden iki ton yükseldi adeta haykırıyordu. Sürahi, hayretler içindeki ürkek rahibin elinden düşmüş paramparça olmuştu. Çömlek parçacıkları her yana dağıldı. Pelerinin ucu ile topladı ve odadan şaşkın bir durumda ayrıldı. Judy kahkahalarını güçlükle tutabiliyordu. Profesör coşku içindeydi. Geniş koltuğuna çöküp masanın üzerindeki fermanlardan birkaçını çekti. "Araştırmacı olarak Anglianlarda yazılı olanlarla yetinemez, sadece onlara güvenemezdim, akademisyenlerin gözünde pek güvenilir kaynaklar sayılmıyorlardı. Ve işte çıkmaz içindeyken Tanrı bana yardım etti."

Yüzünde ender görülen bir gülümseme belirdi. Bir an kaygıyla bu dev boyutlardaki yaşlı kişiyi harekete geçirenin ne olduğunu düşündüm. Buluşlarına bizi de katma arzusu mu, yoksa yıllarının boşa geçmediğini kanıtlamak mı, veya pohpohlanmak isteği mi? Öyle veya böyle, Hamilton müthiş bir konuşmacı ve dinleyenleri için nefes kesici bir hatipti.

"Otuz, belki de daha fazla yıl önce, bir Bedevi bana telefon etti ve buluşmak istediğini söyledi. Colosium'da gece yarısında. Çok tuhaf bir öneriydi, ama gönlüm geri çevirmemem gerektiğini söylüyordu. Aynı gece kararlaştırılan yer ve saatte buluştuk. Bedevi başını öyle sarmıştı ki sadece gözleri açıktaydı. Tarihi harabeler arasında di-

kildik. Takım elbiseli uzun boylu kişi ve yanında kısa boylu bir Arap. Araştırmacıların Petra'ya yüklemelerine pişmanlık ifadesiyle eşlik etti ve 'İsmin oradaki herkesin ağzındaydı. Herkes büyük takdir ile bahsediyordu Papaz Hamilton'dan. Başı göğe değen ama elleri toprağı derinlemesine eşen kişi, Hıristiyanlığın köklerini keşfetmek için çabalıyor' dedi."

"Bedeviye, 'güzel bir öykü,' dedim. Aslına bakılırsa yaptığı iltifatlar gururumu okşamıştı, ama geceki buluşmanın gayesi bu değildi tabii ki. 'Sana yardımcı olabilirim' dedi Arapça, dilini anladığımı biliyordu. 'Sana laneti getirdim' diyerek elini cübbesinin katlarında dolaştırdı oradan bir ferman çıkardı. Rulo şeklinde dar ve uzun bir kart. 'İşte lanet. Çöl fermanı' elime ruloyu tutuşturdu ve koşarak uzaklaştı."

"Karanlıkta şaşkın kalakaldım. Yavaş yavaş titreyen parmaklarımla ruloyu yoklamaya başladım. Tüylü, pürüzlü deriyi hissedebiliyordum. 1900 sene evvel inşa edilen binanın, kocaman anfitiyatronun yıkıntıları arasında durmuş, kulaklarımda aslanların gürleme sesleri yankılanıyordu. Aç ve kafeslere kapatılmış aslanların ve demir zincirlerin sesleri çınlıyordu..."

Hamilton duraksadı, drama oyuncusu gibi seyircisini tetikte tutuyordu. Devam edip lanet konusunu anlatmasını istedim, ama özellikle kaçındı. "Bir an dört Angliyanlara dönelim, yeniden düzenlenmiş Yunanca yazılmış kutsal kitaplara. Matta, Markos, Lukas, Yuhanna, İsa'ya göre dört kurtuluşu, selameti bildirenler... İçeriği aynı olmayan birçok durumda karşıt olabilen dört kitap. Tarihsel kanıt net ve açık; dört sesli korodan her birinin farklı tonda söylemesi gerekmez. Bildiri ilkin Markos tarafından yazıldı ve bu da İsa'nın ölümünden yıllar sonra. Kime inanılır?"

"Ayrıntılarla sizi yormayayım genç dostlarım. Kararlara nasıl vardığımın ayrıntılarını anlatmaya gerek yok. Yuhanna iptal, geçersiz kılındı. Kitabı, diğer Angliyanların kitaplarının kopyasından ibaretti. Yuhanna tarihsel görüş açısını genişletmeye yönelmedi, dini fikirleri derin değildi. Bunlar günümüzde yazılanlar, kritikler ise kitabın çirkin bir taklit olduğu üstünedir. Eğer Yuhanna için taklitten dolayı şüpheleniliyse, Matta ve Lukas hakkında da kopya ederek bu günahı işlediler denebilir. Markos'un Angliyanını kopya etmeyi ve gerçek kaynak izleri-

ni kaybettirmeyi denediler. Katolik Kilisesine, Hamilton'a ulaştı bu acımasız tereddütler. Gerçi uykularının kaçmasına sebep bu değildi. Tarihçi Profesör Hıristiyanlığın ilk günleri hakkında bilgileri aydınlığa çıkarabilmek için yüksek fiyat ödemeye hazırdı. Hatta her bedeli. Gerçek ne olursa olsun aydınlığa ulaşmalıydı."

"Markos ilk ve asıl gerçekti. Bütün hikâye ve efsanelerin İsa'ya dayanmalarına, İsa'ya inananların ve yücelten söylentilerin bir araya getirilmesine ve daha evvel değişik şekillerde yazıya alınmış olduğunun bilinmesine rağmen. Görevim, dünyanın kabul ettiği şeylere karşı çıkmaktı ve zaten Angliyanlar hiçbir tarihi değeri olmayan belgelerdir! Yeni yazılan kitaplar İsa'nın ölümünden sonra olan ve gelişen olayları aktarmaktadır, öğrencileri İsa'nın hayat hikâyesinin dini anlam ve önemini, sindirip yorumlar yapılınca anlamaya başladılar. Bunlar eğilimleri olan, ilk Hıristiyanların duygularını ifade eden yazarlardı. Ama İsa'nın hayatına ilişkin uydurmalarda bulunmazlardı."

20

Bir gece yarısı, Roma'nın uykuya daldığı saatlerde caddeler iyice boşken, Hamilton Colosium'dan Vatikan'a gitmek için kestirme yolu kullanıyordu. Hayrettir ki geç saate rağmen nöbetçilerin şüphelerini çekmemişti. Onlar buna alışkındılar. Kocaman yazı masasının başına geçti, kırmızı kadifeli abajuru olan masa lambasının loş ışığı altında, müthiş heyecanla Arap'ın ilettiği fermanı serdi. Hızla antik İbranice yazıyı okudu: Yehuda Çöl Tarikat Fermanı... Buna inanamadı.

"O güne dek tüm yenilenmiş fermanların bulunduğunu düşünüyordum" derken otuz sene gerisine dönüyordu Hamilton. "Ve işte elimde bir ferman tutuyordum ki varlığını hiç kimse bilmiyordu. Uzun rulo ferman, net, inanılmaz derecede iyi korunmuş. Kenarında bir harita çiziliydi. Judy'nin elindeki harita, bu harita." Kalktı ve masadaki parşömen kâğıdını serdi.

"Tarikat fermanını bana ileten Bedeviye ulaşmam gerekiyordu. So-

ruşturmak istiyordum ve anlamak... Yehuda Çölü'ndeki iffetlilere ve başka kavimlere değil de niçin özellikle İsiilere? Bunun yanı sıra başka fermanların varlığı hakkında neler bildiğini araştırmak. Ama birileri programımı bozmayı becerdi. Ertesi gün bir gazetenin ilk sayfasında kısa bir haber vardı ki bana her şeyi açıkladı: Sabaha karşı Visa Labikna'da Colosium'a yakın bir yerde 50 yaşlarında bir Arap'ın cesedi bulunmuştur. Kırmızı sarık giymiş kişiye kısa mesafeden başına ateş edilmiştir. Cinayetin nedeni bilinmemektedir. Polis soruşturma açmıştır."

"Evet, felaket lanet" diye mırıldandı Profesör. "Birileri onu sonsuza dek susturmayı başardı. Ama bu iğrenç cinayet merakımı daha da arttırdı. Mevcut olan diğer fermanları biliyordum, kimileri Rockfeller Müzesi'nde Kudüs'te, kimileri Ürdün'de, diğerleri ise Taamara Kabilesi'nin çadırlarında, antika tüccarlarının ellerinde, ABD ve Vatikan mahzenlerinde. Gerçeği uzun süre gizlemek çok güç tüm bu insanlardan, oysa sen Judy, bana ışık tuttun."

Judy şokun etkisiyle şaşkındı ve yüzünde geniş bir tebessüm belirdi. "Bir zamanlar, ikibin yıl önce her şey farklıydı" diyerek bana yaklaştı, samimi bir sıcaklıkla elimi tuttu. "Rafaelo dostum, eğer karın sana gelip de karnı burnunda görünürse ve sen aylardır cinsel ilişkide bulunmadığını biliyorsan..."

"Oo tabii ki bana ihanet ettiğini anlarım!.." dedim.

"Ve o önünde diz çökecek Rafaelo ve değerli olan her şey üzerine yemin edecek 'Yemin ederim ki kocacığım, yatağıma giren melekti. Kutsal Ruh'a gebe kaldım!' O zaman ne yapardın?"

Judy şaşkın gülümsüyordu.

"*Ve Mamne meşeliğinde Rab ona göründü ve o günün sıcağında çadırın kapısında oturuyordu. Gözlerini kaldırıp baktı ve işte üç adam duruyordu.*" Sara ile Melekler arasındaki Tekvin'de geçen hikâyeyi aynen söyledim ve Hamilton devamını getirdi: "*Ve Rab Sara'ya dediklerini yerine getirdi.*"

"Meryem, marangoz Yusuf'la evliyken kendini hamile buldu. Yusuf şaşkın. Nasıra gibi küçük bir şehirde herkes onu tanırdı. Birileri bu dedikoduyu yaydı, Meryem iddia ediyordu ki Kutsal Ruh'a hamile kaldı. Kimileri arkasından alay ediyorlar, Yusuf'un iyiliğini düşünenler de Yusuf'a karısının onu kiminle boynuzladığını ima ediyorlardı. Parmak

işaretleri Romalı asker Pantira'ya yönelmişti, Meryem'in onunla birlikte olduğunu söylüyorlardı. Yusuf ve Meryem bu durumda Nasıra'dan ayrılıp Beytlehem'e geçmeye karar verirler. Orada, karanlık bir gecede, sıcacık samanlıkta oğulları Yeşua dünyaya gelir."

"Doğumdan sonra, Mali'nin dediği üzere üçü Mısır'a sığındılar, bebekleri Yeşua'nın hayatı için korkuyorlardı. Kral Hordos, Beytlehem'de o sene içinde doğan tüm erkek bebeklerin öldürülmesini emretmişti, zira aralarından birinin İsrailoğullarının kralı olacağı söylenmişti. Daha sonra büyüyen aile Nasıra'ya dönüş yaptı. Markos'a göre, İsa'nın dört erkek kardeşi ve en az iki kız kardeşi vardı ve aralarındaki ilişkiler gergindi. Belki onu öz kardeş olarak görmüyorlar, belki de annesi öz babasının kimliğini gizliyordu. Birçok soru işareti. Her şeye rağmen, babası Yusuf gerçeği biliyor ve ona uygun davranıyordu. Birden Yusuf'tan haber gelmez oldu. Acaba genç yaşta ölmüş müydü? Aile reisi olarak Yeşua'yı mı seçmişti?"

Hamilton zihninde dört Angliyan'dan alıntıları bir bütün oluşturmak üzere birleştirdi. "Ve işte o zaman bu gencin hayatının dönüm noktası oldu. Vaftizci Yahya gitti, Ürdün Irmağı'nın suyu ile onu vaftiz edip onun Mesih olacağı kehanetinde bulundu. Anlatılanlara göre göklerden gelen ses İsa'ya bildirdi ki Rab onu milletini kurtarmak üzere seçmişti.

"Kanıtlara dayanan bir tarihçi olarak, olayın ayrıntılarını daha derinlemesine inceledim." Hamilton derin nefes aldı. "Lukas'a göre, Yahya ile İsa'nın annesi akrabaydı. Belki de bu yakınlık sayesinde gence tercih hakkı tanınıyordu. Acaba aile içinde düzenlenmiş bir komplo muydu? Öyleyse Meryem niye vaftiz olmak üzere olan oğlunun üstüne atlamıştı? Nasılsa Meryem'i Kutsal Ruh kapsamıştı, bunun ışığında mutlu olmalıydı yoksa bu yalanla yaşamaya devam etmek istemiyor muydu?"

"Oğluna genç kızlığında Kutsal Ruh'a hamile kaldığını anlatan anne, çocuğunu hürriyet için adıyor, doğuşunun gerçek nedenine olan inancı, yalancı Kutsal Ruh'un varlığını kalbinde kuvvetlendiriyordu."

"İsa dini elçi olarak gelmenin heyecanı içinde işini, baba evini ve Nasıra şehrini terk ediyor ve gelişini Rabbin meleklerine bildirmek üzere çıkıyor: '*Vakit tamam oldu Tanrı'nın krallığı yakındır, tövbe edin*

ve İncil'e iman eyleyin' Celile şehirlerine geçiyor, Kefernahum, Bert Bayola ve Ürdün yakasında İncil'i yayıyordu. Vaaz veren genç gerçekleri duyuruyor, dine dönüşe çağrıda bulunuyor, azınlığa karşı koruma ve sevgi bekliyordu."

"Genç İsa Tevrat'ta yüceltilmiş olabilir miydi?"

"Kesin olarak söylemek çok güç!" Hamilton alnını kırıştırdı. "Lukas'ta anlatılır ki, İsa on iki yaşındayken ailesi ile Kudüs'e gitmişti, bayramlardan birinde, orada mabette sorular soruyor Hahamların hepsini kavrayışı ve cevaplarıyla şaşırtıyordu. Genelde Celile halkı, din ve gelenekler konusunda Yehuda ve Kudüs halkından daha az bilinçliydiler. Celile'de çok az ibadethane vardı, öyle ki Celile Nasıra çocuğu olan İsa kendine uygun dini bilgiyi alamamıştı. Buna rağmen söyleşilerin ve soruların, Angliyan'da belirtildiği üzere, kaynaklardan esinlenerek eksiklikleri tamamladığı söylenebilirdi."

"Duyduklarından" demeyi denedim, "birinden öğrendi herhalde?"

Hamilton kabullendi. "O çok belirgin karaktere sahipti. Diyebilirim ki çok keskin bir zekâsı ve müthiş bir belleği vardı. Öğrencileri ve dinleyicileri çevresinde ne kadar kolaylıkla topladığını fark edince kendi de gerçekten Mesih olduğuna inanmaya başladı. Bu inanç, kemiklerindeki ateş gibi ona rahat huzur vermedi."

İsa tamamıyla böyle şekil almıştı gözümde. Hüzünlü, genç, tedirgin, işkenceye acıya dayanıklı.. "Emirlerinin içeriği aslında basit, küçük değişikliklerle Vaftizci Yahya'nın dediklerine uyuyordu: Dine dönüşe çağrı. İnananları alt düzeydeki halk kesimi, balıkçılar, çobanlar, iz sürenler ve fahişelerdi. Kendine yer olarak balıkçılar köyü olan Bet-Tsuda'yı seçti. Şimon'un evinde, Patrus günlerinde vaaz verdi ve öğrendi, ayrıntılarına indi. Tanrı'nın yolunu seçmeye karar verdiğim andan itibaren, İsa'nın dininin ilkelerini ezberledim. Ne var ki bir soru benim huzurumu bozdu."

"Evet Judy, evet Rafaelo; varsayalım ki Angliyanlar İsa dinini, ilkelerini değiştirmeksizin, ona bağlı olarak ifade etmekteler, şu noktaya nasıl değinmeliyim: Matta'nın İncil'inde 'Dağdaki Nutuk'tan şöyle bahsedilir: İsa Yehuda dağlarından birinin tepesinde durdu ve uzun bir nutuk çekti, bütün fikirlerini açıkladı. Lukas'ta ise aynı nutuktan kısaca bahsedilir ve düzlükte verilen bir nutuk olarak geçer. Başka bir deyiş-

le, ölümünden aşağı yukarı bir kuşak sonra İsa'nın dediklerinin yazılmasını veya başkaları tarafından yazılmış olmasını kabullenemiyorum..."

"Sen, Matta, Lukas ve diğerlerinin kendi gönüllerine göre yazdıklarını mı ima ediyorsun?"

"Evet, demek istediğim kesinlikle bu!" dedi Profesör. "Olayları daha iyi kavrayabilmek için yaşamının son üç yılı üzerinde düşünelim. Dini şevkle beyni yıkanmış, genç, mütevazi vaiz, insancıl ve sabırlıydı, yeryüzünde göklerin saltanatını duyuran kişi rüyasına kapıldı. Kendini Tanrı'nın Oğlu olarak gördü; göklerden Musevilerin kralı olmak üzere çekilmişti."

Gaz lambası soluk ışığı ile odayı aydınlatıyordu. Hamilton'ın sözlerinin akışını durdurmak imkânsızdı. "İsa'nın Mesihsel hareketleri yankılar uyandırdı. Kudüs'de Yahudi camiasını alarma geçirdi; dinin parçalanıp kaybolmasından çekindiler, bütünlüğün korunmasına yönelik açık net bir tehdit gördüler. Fısıh bayramından bir hafta önce Kudüs'e vaaz için mabete geldiğinde, Kohen'in adamları Şimon Kayfa tarafından tutuklandı ve mahkemeye getirildi. Kendisini tehlikeye attığını bilmesine rağmen İsa Kudüs'e niye gitmişti? Lukas'ta neyi kastetmişti... 'Bir peygamberin Kudüs'ten dışarda öldürülmesi olamaz' Acaba o zaman da sonunun yakın olduğunu mu hissetmişti?

"Bu konuda yayınlanan tüm dini ve din dışı olan kitapları tekrar tekrar okudum. Kontrol ettim, araştırdım, karşılaştırdım ve vardığım sonuçlar tahminimi doğruladı: İsa'ya bağlı olan tüm söylemler, paragrafların büyük kısmı kendi ağzından çıkan sözlerden aktarılanlardır. Çelişkiler ise Angliyanlar arasında uyumsuzluktan kaynaklanıyor. Bu yargıya yazılı belgelerden yola çıkarak ulaştım. İsa tarafından söylenmiş olmaları imkânsızdı!"

Pencereye yanaştım ve açtım. İçeriye serin bir hava ve soluk gecenin ışığı doldu. Hamilton'ın gölgesi yüksek ve ürperticiydi. "Yıllar geçtikçe sesi ensemde rüzgâr gibiydi. Ve sonra, ikinci mabedin yıkılışından sonra, öğrencileri ümitsizliğe kapılmışken kehanetten selamete çıktıklarında, dininin ilkelerini değiştirdiler, dediklerini taklit ettiler ve Hıristiyan dinine yeni bir kılıf giydirerek yorumlamalarda bulundular. Sadece bir tek şeyde yanıldılar."

Acaba Hamilton karanlıkta gülümsüyor muydu? Sözlerinin arkasını getirmesini bekledik.

"İsa çok zeki bir öğretmendi ve böylece geleceği görebiliyordu. Bir olasılık onu endişelendiriyordu; bazı kişilerin dinini kötü yorumlayarak gerçeklerden uzaklaştırıp amacına aykırı bir şekilde kullanabilecekleri olasılığı. Bu yüzdendir ki arkasından..." Hamilton öksürük krizine tutuldu, sanki gırtlağı paralanıyordu.

21

Şimdi her şey daha bir esrarengiz olmuştu. Şimdiye dek beynimde bu kadar fikir bir arada uçuşmamıştı. Kafam karmakarışıktı. Kulağımda çölden esen rüzgâr ve dua sesleri uğulduyordu. Judy'i odasında bulmayı ümit ettim, ama bulamadım. Manastır koridorları bomboştu. Allah'ın cezası şu kız nereye kayboldu?

Haham Arye Prayteg'i rüyamda gördüm. Dimdik ve gülümsüyordu. "Sürpriz!" diye mırıldandı. Bir başka yönden koca bir bilgisayar bana doğru hızla dalgalanıyor ve üstünde Amnon Zilberman'ın oturmuş silueti görünüyordu. O, tuşlara basıyor, bilgisayara bilgiler yüklüyordu. Etrafında rulolar, fermanlar uçuşuyordu. "Rab bana on emrin yazılı olduğu iki taş levhayı verdi ve size emrettiklerimi yerine getireceksiniz," dedi: "Rab Anıran ile dağda konuştuğunda..." Arye tekrarlıyor ve Amnon kaydediyordu.

"Durun bir dakika!" diye bağırdım. "Sizde eksik belgeler var. Tevrat ve peygamberler yeterli değil. Tanrının daha kelamları var, eklenecek belgeler var!" Ama onlar kendi hallerindeydiler. "Kesin artık, şimdi zamanı değil, mevcut olan başka fermanlar var, birçok fermanlar!.."

Korku ile karanlık odamda uyandım. Kan ter içinde kalmıştım. Ne kadar süre uyuyakaldım bilemiyordum, ne var ki rüyamın tüm ayrıntılarını çok net hatırlıyordum. Acaba bu bir kehanet miydi? Peygamberler de rüyalar görmüşlerdir, Yusuf da rüyaları yorumlardı. Sanki

olayların yukardan yönetildiğine inanmak istercesine gözerimi tavana diktim. Fermanları arayanların öteki dünyaya göç etmelerini sağlayan Tanrı parmağıydı... Dani'yi gerçek dünyaya göndermişti, Arye'yi yaradana bağladı, kulaklarını dış dünyaya tıkadı; Amnon'u da kapalı kutuya, bilgisayara adadı, ya beni?

Döşeğimde doğruldum. Parmaklıklardan görüldüğü kadarıyla ortalık kapkaranlıktı. Rahiplerin mağara duvarlarındaki küçük hücreciklerde yaktıkları mumlardan niye vazgeçtiklerine bir anlam veremiyordum. Dua mırıltıları iyice yükselmişti. Dışarıya çıktım, ilahiler koridor boyunca bana eşlik ediyorlardı. Dar merdivenlerden inmeye başladım; ama merdivenler bitmek bilmiyordu. Koridor o kadar dardı ki karşıma biri gelse sıvışmak imkânsızdı. Geçit o derece kapalıydıki ayak sesleri olduğundan birkaç kat fazla yankı yapıyordu. Hamilton'ın böyle bir koridorda yürümek için gücü yetersiz dedim kendi kendime. Havasızlıktan boğulabilirdi veya nemli merdivenlerden ayağı kayabilirdi. Sıcak buhar yüzümü kapladı. Kükürt asit ve tuzun kokusu genzimi yakıyordu. Dua haykırışları iyice kuvvetlendi ve şimdi onlara kaynama sesleri eklenmişti.

Su ve kükürt bileşimi... Mar-Saba Manastırı'nın temelleri altında Yehuda Çölü eteklerinde sönen yanardağ. Belki de Rab'bın hiddeti Sodom ve Gomore'de patlak verdi. Gördüklerim inanılmazdı. Dar koridor büyük mağaraya bağlanıyordu, anlaşıldığı kadarıyla doğaldı. Çarçabuk açılan diğer geçitleri saydım, beş tane aralık, birçok papazın çevreden toplandığı yeraltı geçidi. Hepsi çıplak kayalıklarda oturmuşlar, mağaranın dibinden suyun sıcak buharını ciğerlerine dolduruyorlardı. Kükürt ve tuz soluyorlar, buharla örtünüyorlar, sırtlarını ince nemli dallarla kamçılıyor, dudaklarından duaları eksik etmiyorlardı. Mağarada buhardan oluşan ağır sis görüntüsü ile dört adım ötedeki kişiyi tanımak mümkün değildi. Görüntü bana bir Türk hamamını hatırlattı.

Sırtımı nemli kayaya dayadım ve kaynamakta olan suya gözlerimi diktim içinden ateşler püskürüyordu. Kükürt ve tuzu ciğerlerine soluyan kişinin yarım saatten fazla dayanması mümkün değildi. Havadaki oksijen yanıyor, damarlar genişliyor, tansiyon düşüyor ve duyular yavaş yavaş kayboluyor. Belki de arınmak için yapılan banyo bu amacı güdüyordu: Rahiplerin göklerde uçma duygusuna ulaşmaları, kendilerinden

geçmeleri...

Dönerken belki kükürt mağarasında bulunanların hepsi rahip değildi diye düşündüm. Judy'i odasındaki döşeğinde baygın bulduğumda şaşırdım. Yavaşça eline dokundum, vücudu ateşten yanıyordu ve dudakları çatlamıştı. Evet Judy aşağıdaydı, bundan emindim hatta kaynar suya da dalmıştı. Açıkta kalan koluna dilimi dokundurdum kükürtlü tuzun yakan tadını aldım.

Judy kendinde değildi, onu odasına birileri taşımıştı ama nereden? Aşağıya iniş ve dönüşümde kimse ile karşılaşmadığıma göre yer altındaki kükürt havuzuna bir başka geçiş vardı. Öyleyse Hamilton da şifalı suya dalmıştı. Kükürdün keskin kokusu çürüyen vücudundan yayılan kokuyu bastırmıştı.

Judy beni yavaşça sarstı. Yanında uyuyakaldığımı fark ettim. Güneş ışınları pencereden giriyor yeni bir günü müjdeliyordu. Cildi parlak pürüzsüzdü ve genç bir tazelik vardı. Oysa birkaç saat önce baygın yatıyordu. Güçlükle ayağa kalktım.

"Acele et, buradan çıkmamız gerek, gizli geçitten. Ana girişi kullanmamız yasaklandı."

Rahip Francesco elinde kahve cezvesi ile girdi. Acı içecekten bir yudum aldım. "Çölde sınır koruma birlikleri dolaşıyor. Buraya da geldiler ve sorular sordular" diye açıkladı.

Odadan çıktık "Yorgunum" dedim esnedim ve gerindim.

"İnişe varıncaya kadar" diye yanıtladı gülerek "Tırmanmaya başlayınca adrenalin seni uyandırır."

İlk ben kaydım. İpin ucunu manastır duvarındaki çubuğa bağladım, belimdeki düğümü de sağlamlaştırdım. Rahipler bizi odalarından sessizce gözlüyorlardı. İp bacak aramı iyice sıkmıştı. Judy özenle aletleri kaydırdı ve arkasından hayret edilecek bir zarafetle kendi kaydı. Soluk soluğa zemine ulaştım, birkaç saniye içinde Judy de indi. İplerimizi çözdük ve doğuya doğru yöneldik. "Sınır koruma muhafızlarından bahsetmiştin?" diye hatırlattım.

"Ha evet, dün üç Bedevi cesedi bulmuşlar buraya yakın yerde. Biri üç Bedeviyi bıçaklamış. Sınır koruma birlikleri bölgeyi tarıyor."

Yehuda Çölü tümüyle kuraklığa teslim oluyordu. Az miktardaki yeşillikte solunca her şey daha kurak görünüyordu. Güneş tüm şiddeti

ile kavuruyordu ve canlıları gölgelik alanlara vadideki ağaç altlarına kaçırmıştı. Bu saatlerde deliler veya intihar etmek isteyenler dolanırlardı güneş altında. Başımızı iyice örttük, yürüdük ve terledik. Çok yavaş ilerledik ve ciğerlerimizi tozla doldurduk.

"Judy sen Hamilton'ın Yeni Ahit'ler hakkında düşündüklerine katılıyor musun? O, kitapların taklit olduğu kanısında."

"Hayır, tam taklit olduğunu söylemiyor" diye beni düzeltti, "iddia ettiği, yazılanların bir kısmının İsa'nın dedikleri olmadığı."

"Bir kısmı! Profesör'ün dediklerine bakılırsa çoğunluk İsa tarafından söylenmemiş!"

"Olabilir, ama bu fikri ilk öne süren Hamilton değildi. 18. yüzyılda bilgili kişiler ilk kez İncil'lerin güvenilirliği hakkındaki kuşkularını açıkladılar. Hatta kimisi içeriği ile alay ederek, İsa'nın dirilişini öğrencilerinin düzenbazlığı olduğunu kanıtlamaya çalıştı."

Durdu boğazını ıslatmak için termosundan su içti. Dudakları sanki bir şey söylemek istercesine kıpırdadı, ama vazgeçti.

"Judy, gerçekte sen kimsin? Bu serüvende Hamilton'ın haç yolculuğuna katılmanı sağlayan nedir?"

Sustu. Uzaklarda düşüncelere dalmıştı. Görevine öylesine derinlemesine girmişti ki belki de çıkamıyor, geriye dönüş yapamıyordu.

Kidron Nehri çıkışında iki katırı koca bir kayalığa eyerlerinden bağlanmış olarak bulduk. Semerleri meyve, erzak ve su kapları ile yüklenmişti. Etraflarında hiç canlı varlık görülmüyordu, ne var ki Judy hiç şaşırmış görünmüyordu. Anlaşılan bizi bekleyen ulaşım araçlarını yüklü bir şekilde bulmayı bekliyordu. Bu iş ile kimin ilgilendiğini sormaya gerek görmedim bile.

"Umarım bugün yumruklarına hâkim olursun" dedi iğneli sözlerle.

Anlayamadım.

"Eğer bugün de kaplan mağara girişinde yolumuzu kapatırsa, onu öldürmek zorunda kalacağız."

Kaplanların dilini bilseydim, canını kurtarması için kaçmasını önerirdim. Ağırlığımız altında zorlanan katırlarla konuşabilseydim, greve gitmelerini söyler, yukarıya tırmanmayı reddetmelerini tavsiye ederdim. Ama katırlar inatla tırmanmaya devam ettiler, nallarını kayalığa

geçiriyor yukarıya doğru çıkıyorlardı.

Ve kaplan bizi bekliyordu. Mağara girişinde heykel gibi dikilmişti. Kayalığın arkasında belirince bize doğru küçümseyen bir bakış fırlattı. Katırlar gördüklerinden iyice korktular. Judy tabancayı işaret etti. Tereddütle elimi tetiğe doğru uzattım. Güneş gözlerimi kamaştırdı. Kaplana baktım ve dehşete düştüm. Her şey göz açıp kapayıncaya kadar oldu bitti. Vücudunun ağırlığına oranla inanılmaz çeviklikte hayvan Judy'e doğru sıçradı. Beş metrelik bir mesafeden havada uçup, ürkmüş katıra doğru atlayarak, ön ayaklarını keskin dişlerini katırın sırtına geçirdi kaburgalarını parçaladı. Judy uçuruma doğru yuvarlandı, hayret edilecek bir şekilde kayalıklardaki bir çıkıntıya tutunmayı başardı. Dengesini sağladıktan sonra bir elini serbest bırakıp beline bağlı olan ipin ucunu müthiş bir ustalıkla kayalığa fırlattı ve düzlüğe çıkmak için uğraşmaya başladı.

Katırın can çekişmesi yürek parçalıyordu. Kaplanı üstünden uzaklaştırma çabaları boşunaydı. Nalları kumda çaresiz direniyor, tekmeliyordu. Karnından boşalan kan tüm kayalıkları bulamıştı.

Kaplan hiddetle gürledi. Bir an uçurumun kenarında dikildi ve Judy'nin kayalığa fırlattığı ipi fark etti. Tüylü ön ayağını ipe geçirip hırsla sarsmaya başladı. Judy'i yer ve gök arasında askıda gördüm, yüzü solmuştu. Kısa süre içinde ipin kopacağını biliyordum, ayaklarının altındaki uçuruma uçması an meselesiydi. Elimde fazla seçeneğim yoktu. Silahımı çektim, yırtıcı kedinin boğazına hedef aldım. Parmağım tam tetiği çekmek üzereyken birbiri ardından çiftler göründü. Vücudumun üst kısmı çıplak, kan ter içindeydim oysa onlar parmak uçlarından tepelerine kadar pelerin ile iyice kuşanmışlardı, elleri ve ayakları sargı bezleri ile sarılıydı.

Kaplan onlara karşı hiçbir tepkide bulunmadı. Cüzzamlılardan biri hayvana yaklaştı ve sakinleştirdi, kürkünü okşadı. Diğer iki cüzzamlı ipi tutup Judy'i yukarı çektiler. Silahımı kabına yerleştirdim, onlara doğru tereddütle bir adım attım, göz ucuyla kaplana bakarak ipi çekmelerine yardım ettim. Düzlüğe çıkınca aceleyle belindeki ipi çözüp yüzüne su serptim. Bayılmak üzereydi "Ölümü gözümle gördüm... O kadar yakındı ki..." diye gülümsedi. "Sana teşekkür borçluyum Rafaelo!"

"Bana müteşekkir olma, ikimiz de onlara teşekkür etmeliyiz..."

Parmağımla arkamdakileri işaret ettim ama cüzzamlılar orada değillerdi. Geldikleri hızla kaybolmuşlardı, sanki yer yarılmış, onlar da içine girmişlerdi, onlarla birlikte kaplan da.

Judy şiddetli baş ağrısından şikâyet ediyordu. Kaplan ipi sarsarken o, kayalıklardan başına darbeler almıştı. Ağacın gölgeliğine yatırdım, feneri ve silahı alıp, mağaraya doğru tırmandım.

Giriş dar ve karanlıktı. İçeriye sürünerek girebildim. Dikkatsiz atılacak bir adımla uçurumu boylamak işten bile değildi. Bulunduğum yerde, vadiden Eriha'ya uzanan yolu tanıdım.

Mağaraya doğru emeklemeye devam ettim.

Girişte paçavralar giymiş biri yolumu kesti. Yüzü tuhaf bantlar ile sarılıydı. "Rafaelo" dedi yumuşak bir sesle "Mağaraya girmemen daha iyi olur." İtalyanca konuşmuştu. O kadar şaşkındım ki ismimi nereden bildiğini sormayı dahi düşünmedim.

"Fakat..." Uygun kelimeleri aradım, "İçeride çok önemli bir şey var, ona ulaşmamız gerek."

"Biliyoruz." Başını salladı. Omuzunun arkasından, mağaranın derinliğinde sallanan gölgeleri fark ettim. "Senin aradığın artık mağarada değil, uzun süre önce aldılar."

"Kim aldı? Ve nereye?"

"Manastırda soruştur" diyerek kısaca yanıtladı ve mağaranın derinliklerinde kayboldu.

Karanlık çökerken manastıra vardık. Judy'e yatağına uzanması için yardım ettim. Ter ve toprakla kaplanan vücudumu yıkadım. Francesco taze ekmek, keçi peyniri ve domates getirdi. Yemek yedikten sonra Hamilton'ın odasına gittim ve bütün olanları anlattım.

Hamilton hiç şaşırmadı, ne cüzzamlılar olayında ne de bizden önce davrananlar hakkında. "Onlar gerçeği söylediler" diyerek doğruladı. "Mağarada bulunan alındı. Ama mağarada bulunmayan..."

Profesör tekrar bulmaca gibi konuşuyordu benimle.

Hamilton yavaşça doğruldu. "Benimle gel oğlum" dedi "Gel, sana bir şey göstereceğim."

Sadece Hamilton'ın odasından duvardaki gizli kapı yoluyla kuzey uçtaki binaya geçiş yolu vardı. Başlarında kırmızı fesler bulunan iki nöbetçi ölçülü adımlarla bize yol gösterdiler. Bunlar binayı istenmeyen

misafirlere karşı kollayan gözcülerdi.

Binanın yeni olduğu kolaylıkla anlaşılıyordu, bulunduğumuz yüzyılın mimarisi, Kudüs taşlarından inşa edilmişti. Mimarlar çok ustalıkla çalışmışlar, bağlantılar çok özenli yapılmıştı.

Hamilton tuhaf bir asadan destek alıyordu. Dirseğinden tutmayı denediğimde kibarca reddetti. Bina kapısı sadece dışardan su kuvveti ile açılıyordu. Dümen tipinde bir kol çevrilince ağır kapı yuvasından yavaşça çıkıyordu. "Dünyanın en gizli kitap ülkesine hoş geldin." Hamilton gururla duyururken, yerimde çakılı kaldım. "Burada Yahudi dininin geçmişi saklı. Burada tüm dinlerin aslı, esası saklı." Ağır kapıyı açtı. Kendimi büyük taşlardan yapılmış geniş bir kasa içinde buldum, boyutları bir konferans salonu kadar büyüktü. Duvarları demir kitaplıklar ve vitrinleri cam kapılarla korunmaktaydı; yığınla kitaplar, testiler, resimler, heykeller vardı. Karşı duvarda orta boyda bir kasa bulunuyordu. Dolaplara ısı ve nem ölçeği yerleştirilmişti.

"Burada 20°C ısıyı muhafaza etmemiz gerek ve de % 50 nem oranı olmalı. Aksi takdirde ferman rulolar hasara uğrayabilirler" diye açıklamada bulundu. "Işıklandırma minimumda, zira kuvvetli ışık da zararlıdır. Bu ışık ultra-viyole ışınlarından süzülmüştür."

Çevreme şaşkınlık ve hayretle bakakaldım. Milletimin manevi, dini, mirası, vasiyeti elimin altındaydı. Kendimi tarihe dokunur gibi hissettim. Taamara Kabilesi'nden olan Bedeviler Kumran Harabesi'nde fermanları, elyazmalarını keşfettiklerinde, sadece küçük bir bölümünü satışa çıkardılar. Geri kalan, yığınlarla testi, kırık dökük çömlek, kumaş parçaları, eski paralar ve o zamana ait çömlek aletler, buraya yuvarlanıp ulaştılar. "Elyazmalarını ilk keşfedenler Taamara Kabilesi değildi." Profesör arkamda dikilmiş sanki içimden geçirdiklerimi, düşüncelerimi okumuştu.

"Peki ya kim?"

"Cüzzamlılar. O zavallılar, kaderin sillesini yemiş, uzaklardan buraya göç etmiş göçmenler. Yaralarına şifa aramaya gelenler, kükürt ve 'tuz gölü' Ölü Deniz sularında şifa bulmayı ümit edenler. Gündüzleri mağara içlerinde saklanıyorlardı ki bunlardan birinde elyazmalarını keşfettiler. Ürdün hükümetine bildirmekten çekindiler, zira izinsiz bulunmaktaydılar ve sınır dışı emirlerini kendi elleri ile imzalamış olacak-

larını biliyorlardı. Suskunlukları yıllar sürdü ve bu söylenti mağarada kendilerine yardım eden rahibin kulağına geldi."

Bakışları kutsal kitapları okşadı. "Böylece rahipler başpiskoposa, 6. Afifior Paolos'a müracaat edip Mar-Saba'nın kemiklerinin Venetüya' dan, kurulacak olan yeni manastıra geçirilmesi için ricada bulundular."

"Ve Sen yardımcı oldun" dedim.

"Diyelim ki, gerekli olanı yaptım, prestijimi kullandım." Sonra mütevazi bir dille ekledi: "Aslında, Başrahip Christos'tu şartları koşan."

"Şartlar?"

"Evet, Rafaelo, şartlar. Yıl 1964, Kumran'daki elyazmalarından uzun süre sonra keşfedilen Lancester Herding'in buldukları açıklanmıştı; dünya bilmek istediğini öğrendi." Cam kaplı dolaba yaklaştı, kulpu çevirdi, kapıyı açıp dikkatle uzun rulo fermanı işaret etti. "Yeşu Peygamber kitabı" dedi kısaca.

Kaşlarımı çatarak "Hatırladığım kadarıyla, Profesör, Yeşu Fermanı Kudüs'teki Kitapevini onurlandırmaktadır." dedim.

Hamilton bağışlayıcı bir gülümseyişle, "Niçin bu kadar çok ferman bir mağarada bulundu?" diye sordu ve yanıtlamamı beklemedi. "Tek bir görüş var ki bu mağara Yehuda Çölü'nde merkezi bir kütüphane işlevini görüyordu. Bir başka görüşe göre ise, elyazmalarını düzenleyenler, İsyanı Kabilesi'nin insanları, başlarına gelebilecek olaylardan çekindiler. Takip veya başka bir felaketten korktukları için mağarayı elyazmalarını sakladıkları eve dönüştürdüler. Ya sen nasıl davranırdın, Rafaelo, eğer her şeyden çok kıymetli elyazmalarının kaderinden korksaydın?" diye sordu.

"Çok emin bir yere saklardım" ve hemen ekledim: "Daha önce birkaç örneğini yapar, değişik yerlere gizlerdim."

"Güzel" dedi Hamilton. "Atalarının babaları da böyle davrandılar. Elyazmalarından kopya örnekler yaptılar. Kumaş parçaları ile çok itinalı sardılar, çömlek testilere koydular, testileri iyice kapatıp, Ölü Deniz mağaralarında gömdüler."

Hikâyenin devamı artık netti. *Cüzzamlılar, rahibe* susmasının karşılığı olarak elyazmalarını iletmekten mutluluk duydular. Senelerce elyazmaları manastır mahzenlerinde dinlendiler, onlardan yararlanma

vakti gelinceye dek. Hamilton'ın ünü başrahibin kulaklarına ulaşmıştı. Vatikan'daki karargâhı ile irtibat kurarak Hamilton'ın reddedemeyeceği bir teklifte bulundu: Mar-Saba'nın kemiklerine karşı cüzzamlıların elyazmaları.

"Yüz ellinin üstündeki elyazmalarının kayboluşlarının sırrı, ilk elyazmasını incelediğim an çözümlendi. Megilat-Yeşu Fermanı önündeki örnek ile Kudüs'teki Kitapevi'ndeki kopyası aynıdır" diye belirtti.

"Yeryüzü ve yeraltındaki en ender müzeyi gözlerimle taradım. Bu elyazmalarının bir başka örneği var, bu da Havkuk Yazınası. Eğer dikkatle incelersen bunun Kudüs'tekinden biraz daha ince olduğunu fark edeceksin."

"Bu demektir ki, sözü geçen geçersiz geleneksel kitapların bulunması değil. İsyamlıların ümitsizce mirası ölümsüzleştirme deneyimi ve arzusudur, dini vasiyetlerini gelecek kuşaklara aktarmaktır dilekleri. Belki bir felaketten çekinildi; ayaklarının altındaki toprağın sarsılması da mümkündü."

"Alman filozofu Karl Jaspers'in dediğine göre İsa, Socrates, Buda ve Konfüçyus hepsi dini, manevi bir kişilik hüviyetinde şekillendirildi ve kuşaklara geleneksel örnekler oldular. Ne var ki genç dostum, tüm bu kişiliklerin ortak noktası, haklarında bilinenler, sonradan başka kaynaklardan toplananlardır. Dünyanın tarihsel geçmişinin analizinde güçlük buradan doğmaktadır."

"Angliyanlar aslında Yunan dilinde yazıldılar. Oysa İsa İbranice vaaz verirdi; Tevrat dilinin Aramice karışımıyla. Öyleyse kimdi bunları yazanlar? Görsel veya işitsel tanıklar?" Hamilton bir an duraksadı. "Elyazmalarının keşfi ile Yeni ve Eski Ahitler arasındaki tarihi gedik biraz kapandı. Bu yüzdendir ki bulunan elyazmalarının önemi Papirüs--Naaş ve Cambridge'deki 'Brit Damesek' ile eşit değerdedir."

"Bay Entelektüel." Hamilton'a böyle hitap ettiğimde onurlanmış görünüyordu. Tarihi gedik demekle neyi kastettiğini açıklamasını istedim.

"Bulunan elyazmaları gevşek duran uçları bağladı. Yahudilik, İsa'nın büyüdüğü ortam, aynı zamanda Hıristiyanlığın doğuşu için beşik görevi gördü. Elyazmalarının kimin tarafından yazıldığını kesin olarak bilirsek, Angliyanlar'ın dini babalarının kim olduğunu bileceğiz."

Benden uzaklaştı, acıdan alnını ve yüzünü buruşturdu. Pantolon cebinden bir kutu çıkardı ard arda iki hap alarak susuz yuttu. Hapları tanımıştım. Ağrı kesiciydi. İlk kez onu hap yutarken görüyordum. Boğazını temizledi ve devam etti: "Elyazmalarını İsiiler yazdılar, Yehuda Çöl kavmi üyeleri... İsa onların yakınlarında yaşadı, mezhepleriyle hemfikirdi ve inanç ilkelerine katılıyordu. Arkeolojik kazılarda salonlar, odalar, mahzenler, arınma havuzları, masa kalıntıları bulundu. Ben İsa'nın yakınlarında yaşadığını, geleneklerini gerçekleştirdiğini ve onlarla öğrenip yazdığını düşünüyorum..."

"Ve niye özellikle İsiiler?" diye sordum. Hamilton hoşnut, gülümsedi, kedinin avını hazırladığı tuzağa düşürmesi gibi. Omuzumu tuttu, "Vaftizci Yahya" dedi kısaca "Bu müthiş kişilik, İsii Kabilesi'nden olan rahip, İsa'yı çok etkiledi ve kalbini çeldi. Aşağı yukarı Vaftizci Yahya'nın korunmadığı, elyazmalarında kuvvetlendirmediği en küçük bir ayrıntı yok gibidir. Kuşku yok ki Yahya kabilenin bir üyesi ve hatta belki de lideriydi.

"Yahya arındırılmış hayat hakkında vaazlar verirdi. Kişi ile arkadaşı ve kişi ile Tanrı, onu benimseyenleri bedensel arınma için Ürdün suyunda vaftiz ederdi. Ruhi arınma ise sadece dine dönüş ve merhametledir. Elyazmalarından bir sonuca varılabilinir ki, Hıristiyanlıktaki vaftiz geleneği Yahya'dan gelmedir.

"İsa, Vaftizci Yahya'dan etkilenmişti, kişiliğinden, fikirlerinden ve Yahya'nın İsii oluşu göz önüne alınırsa, İsa'nın köprü olarak kullanacağı ayırıcı kavmi, çöl mağaralarında saklananlar arasında araması çok doğaldır. Celile'deki köylerde dolandı, Beytlehem ve Nasıra'ya; ama kalbi hep Yehuda Çölü'ndeydi. Özellikle İsiiler arasında peygamber ruhlu kişilerin varlığı da kulağına çalınınca."

Hamilton kaynakları analiz etti, Eski ve Yeni Ahitler Angliyanlar ile Yehuda Kavmi Fermanları'nı karşılaştırdı, vardığı karar ise, Fermanların Eski Ahit'ten, Angliyanlar'ın da fermanlardan kopya edilmiş olmasıydı. Ve Yeni Ahit'i kopya eden ise kaynağını saklamaya özen gösterdi.

"Hepsi Eski Ahit'ten esinlenerek mi kopya edildi?"

"Hayır, öyle olsaydı burada bulunmazdık. Aksi takdirde çöle ulaşmaya nail olamazdı. Yahya olmasaydı belki de İsiiler onu öldürmüş

olurlardı. İsa büyük tepki ve şüphelerle karşılanmıştı. Önceleri görüşlerini olduğu gibi uygulama yoluna gitti, öyle ki kim kimin etkisinde kalmıştı bilmek güçtü. İsa, "*Tanrı'nın, melekutu neye benzer? Onu neye benzeteyim? O bir adamın alıp kendi bahçesine attığı bir hardal tanesine benzer ve büyüyüp ağaç olur.*" der. İsiiler de mezheplerini çalının büyüyen ağacına benzetirler. Her ikisinde de aynı gelişme benzetilir. Kurtuluşun yakın olduğundan o kadar emindirler ki, ateş nehri akmaya başlamıştır bile. Vakit dolmakta onlar da gece gündüz demeden yazmakta ve titizlikle kopya edip saklamaktaydılar."

Manastırda yeraltındaki kaynayan kükürt gölünün görüntüsü gözlerimde canlandı. Kükürt buharı, alevler, baygın rahiplerin dua mırıldanmaları. Belki de ateş nehri kaynağının yeri burasıdır.

"Zamanla İsa ve onu misafir edenler arasında, fark gittikçe büyüdü." Hamilton hikâyeyi anlatmayı sürdürdü: "Belki kendi üstünlüğünü hissediyor, belki de kendini, milletini yüceltmek için görevlendirilmiş kişi olarak görüyordu, hatta bundan emindi. Düşünceleri farklılaştı. İsa, İsrailoğullarının ayrıcalıkları olmasına karşıydı ve bu yorumlarına karşı olan nefretlerini de kabul etmiyordu."

Hamilton demir dolaplardan birine yaklaşıp üst katlarını kurcaladı. "Bana şunu indirebilir misin?" diyerek oradaki bir elyazmasını işaret etti.

Tahta ağır merdiveni çektim ve tırmandım. "Arkeologlar, Bedeviler, fırsatçılar, antikacılar, Yahudiler, Hıristiyanlar, tarihçiler, filozoflar, rahipler herkes fermanlara el koymak için can atıyorlar." Merdivenin tepesinden Hamilton'ın dediklerini dinliyordum. "Ama elyazmaları da ellerine geçince içeriğini duyurmaktan çekiniyorlar. Neden çekiniyorlar? Niçin Hıristiyan araştırmacılar bunu dünyanın gözleri önüne sermekten kaçınıyorlar? Ya Yahudiler neden çekiniyorlar?" Fermanı sevgi ile okşadı. "Bu elyazmasıdır bizi gerçeğe götürecek" dedi titrek sesle.

"Hangi gerçeğe?" diye sorduğumda benim sesim de titriyordu. "Gerçek, yazarın kimliği arkasında saklanıyor, 'Megilat Hahodiyot' (Hint Fermanları) oğlum" diye yanıtladı Hamilton. Ruloyu yavaşça açtı ve içeriğini okudu:

"Ruh birçok günahtan arınır, kutsal toplum olarak birleşirseniz

gökyüzünde de kutsanırsınız.. kişinin kaderi ve ismi yücelecek."

Bu fermanı yazan Rab'bın görüneceği beklentisine şahitlik eden, bu fikre karşı olanlara rağmen, kalbinde en küçük şüphesi yoktu ki; kendisi Mesih'ti.

"Ve fermanları İsa yazdı." Heyecanla boğazım düğümleniyordu.

"Başkası değil oğlum, başkası değil!"

22

Fermanın her kelimesini susamışçasına yuttuk ve yorumladık. Çoğu Tehilim Kitabı'ndan alınan bölümleri andırıyordu. Hamilton teoriyi tamamlamak üzere ara verdi.

"Kutsal Ruh çökmüştü İsa'ya. Çevresine bakınmış ve milletindeki ayaklanmaları, birbirlerinden kopuşu, dağılışı görmüş, değerleri kaybedildikçe maddiyat peşinde yapılan yarışı fark etmişti. *'Zenginin gök melekutuna erişmesi güçtür'*. Bir kişi iki efendiye hizmet edemez. Hem Rab, hem de Rab'bın zenginliği için çalışamaz..."

Markos'ta anlatılır ki zengin biri İsa'ya gelip sormuş: *"Efendim, ebedi hayatını olsun diye ne yapmalıyım? İsa şöyle yanıtlamış: Git tüm malını sat ve fakirlere dağıt, gökyüzünde hazinen olacaktır."*

"İsa, Mesihliğinin zamanının geldiğine karar verir, ki görüntüsü millete planladığı şekilde dönecek ve yeryüzünde göklerin melekutu olacaktır. O günlerde halkın inandığı şey Mesih'in, milletinin günahlarının kefaretine kurban olarak ölmeliydi. Belki de İsa kendi böyle bir inancı yaygınlaştırmış, ardından ölümünün planlarının hazırlığına başlamış ve dirilişinin..."

Kalbim durur gibi oldu.

"İsa öylesine inandığı göklerin melekutunu beklemekten yorulmuş ve kurtuluşu hızlandırmak için Mesih gibi ölmeyi düşünmüştü." Hamilton yüzümdeki şüpheci ifadeyi fark etti. "Hayır Rafaelo, bu kendi buluşum değil, birçok araştırmacılar, Albert Shwarts, Shonfield, Robert Graybas ve diğerleri bu fikrin üzerinde durdular. İsa'nın ölümü önce-

den ısmarlama ve planlanmış bir ölümdü."

"Büyük gösteri Fısıh bayramından birkaç gün önce başladı. İsa beyaz eşeğine binmiş Zeytinlik Dağı'ndan iniyor ve çevresindekilerle beraber, Kudüs sınırlarına giriyordu. Aynı Zeherya kitabında yazıldığı gibi: *'Terennüm et ve sevin Sion kızı; çünkü işte ben geliyorum. Kralın adildir, alçakgönüllüdür ve bir eşeğe binmiş sana geliyorum.'* Şehre girişi müthişti ve o şekilde karşılandı. Pek çok kişi giysilerini geçtiği yere serdiler: "Tanrı adına hoş geldiniz! Davud'un oğlu Mesih..."

"İsa mabede geldi, orada basit bir arınma töreni düzenledi. Mabedin yıkılacağı kehanetinde bulundu. Kohenleri ağır sözlerle suçladı. Halk onu destekledi ve yaşlı Kohenler toplanıp bu kişiden kurtulma yollarını aradılar, onların yönetimine karşı çıkan ve tehdit eden bu kişi için yapmaları gerekeni düşündüler. Ve nihayet son yemek hikâyesi başladı. Angliyanlara göre İsa son yemekle, şakirtlerine ertesi günü öldürüleceğini hatta birinin ona ihanet edeceği kehanetinde bulundu. İsa'yı yakalayıp götürdüler şakirtlerinden kimileri, zorla tutuklanmasına karşı koymak istediler. Ama kendisi esir olarak alınmak ister gibiydi. Büyük Kohen onun Mesih olduğunu itiraf etmesi için ağzını arıyordu. Onu ihanetle suçlayıp Romalı askerlere teslim etti. Pontias Pilatus Lukas'ın deyişiyle 'İsa'ya yönelik, şikâyetlerinizde bir suç bulamadım, O'nu döver ve salıveririm' dedi."

"Senin demek istediğin..." Kavramaya çalışıyordum "Pilatus'un İsa'yı Yahudi kralı olup halkı ayartan, ayaklanmaya kışkırtan biri olarak görmediğini mi söylemek istiyorsun?"

"Kesinlikle hayır. Pilatus, İsa olayını Hirodes'e devretmeyi denedi çünkü o günlerde Hirodes de Kudüs'te bulunuyordu. Fısıh denilen hamursuz bayramı günlerinde, dini liderlere halka çağrıda bulunarak Yahudi Kralı'nı affetmelerini teklif etti. Oysa Markos'a göre, bu teklifi reddettiler ve isyancı Bar-Abba'yı salıvermesini, bağışlamasını istediler."

Resmin parçaları bütünleşiyor. Halk İsa'nın peşindeydi kahinler ve yazıcılar, meclis üyeleri etkilerinden çekindiler ve tartışıp görüşerek sonuçlarını Pilatus'a bildirdiler, ölüm cezasına çarptırılması dileklerini de ekliediler. Pilatus tereddüt etti. Tutuklandığı andan çarmıha gerilinceye kadar ne oldu? Kim ikna etti Pilatus'u, Bar-Abba'yı salıverip de yerine İsa'nın haça gerilmesi için?

"Hıristiyanlar yıllar boyunca İsa'nın çarmıha gerilmesinde Yahudileri suçladılar, buradandır tüm kan davaları. İsa ise olayı baştan gördü, kehanette bulundu ve ölümünü planladı. Öyleyse ölümünün sorumluluğunu kendi taşıyor demektir."

"İsa, Pilatus'a onu çarmıha germesi için yakardı" diye mırıldandım.

"Efsaneye göre" diye devam etti Hamilton, "İsa çarmıha gerilmeden önce uyku hapı almıştı ki, ölü gibi görülmesini sağlasın. Cuma sabahı çarmıha gerildi, altı saat boyunca dövüldü. Akşam olmadan hazırlık günü, yani Şabbat arifesi olduğundan, meclis üyelerinden saygın bir adam olan Arimeti Yusuf geldi ve Pilatus'tan çarmıhtan cesedi indirme izni istedi. Ve beklenmeyen bir şey oldu. Romalı asker geldi ve çarmıhtaki cesede bir mızrak batırdı.

"Çarmıhtan indirildiğinde İsa halen canlıydı" diye mırıldandı Hamilton ağrıyı hissedercesine, sanki mızrak kendi vücuduna saplanmış gibi. Bu konuda elinde daha taze kanıtlar vardı. İngiliz araştırmacılardan bir çift, Profesör Traver Davis ve eşi Margaret, İsa'nın çarmıh üzerinde ölmediğini iddia ediyorlar. "Davis çifti araştırdı ve karara vardı ki İsa yaşıyordu ve çarmıhtan indirildiğinde de şoktaydı. Tansiyonu düşmüş, ve geçici olarak bilincini yitirmişti. Ama hiç kıpırdamadı ve herkes onun ölü olduğunu düşündü."

"Ünlü doktor Profesör Davis ve tarihçi Margaret düşündüler ve buldular ki çarmıha gerilenler üç dört gün arasında işkence edilirler ve ruhlarını teslim etmeden önce can çekişirler. Oysa ki İsa sadece altı saat orada bulundu. Deyişlerine göre, İsa'nın çarmıhtan indirilmesinden sonra yaşadığı düşünülüyor; şakirtleri ve inananları bu hikâyeyi uydurup ölülerin dirilişi olayı ile gerçeği güzelleştirmek istediler."

Profesör Hamilton'un görüşü ise biraz farklı idi: "İsa çarmıhtan indirildi ve mezara gömüldü. Şakirtleri ve inananları İsa'nın halen hayatta olduğunu bilerek akşam karanlığının inmesini beklediler. Zira mızraktan aldığı yara ciddi değildi. Akşam vakti mezarını kazdıklarında fark ettiler ki yarası kötü ve kanamakta. Mızrak dalağını yırtmıştı. İsa üç gün üç gece can çekişti, komada kaldı, bilinci geri gelmedi. Şakirtleri Mesih'in sırrını açıklamaktan çekindikleri için doktor çağırmaktan kaçındılar ve dua ile oruç tutmakla yetindiler. Meryem oğlu İsa üçüncü

gece can çekişerek ruhunu teslim etti. Gömüldüğü yer bilinmiyor."

"Acaba herhangi bir şeyin yolunda gidemeyeceğini kestiremedi mi? Nereden buldu kendinde bu güveni?" diye sordum.

Profesör emeline ulaşmış bir kişi gibi hoşnut, gülümsüyordu. Beni de aynı düşünce doğrultusuna çektiğini hissediyor, kendisine bu güçlüklerde ortak olacağımı sanıyordu. "Rafaelo, İsa'nın hayatında tuhaf bir şeyler olduğunu düşünmüyor musun?"

"Her şey tuhaf!" Gülme sırası bana gelmişti.

"Hayır!" Yüzü ciddileşti. "Belki düşüncemin derinliklerine inemedin. Hiç şüphe yok ki İsa kutsal kitap yazarlığında, ilahilerde, geleneklerde uzmandı, Aramiceye, eski İbraniceye ve Yunancaya hâkimdi, vaazlar verirdi, Allah'ın oğlu olduğuna inanırdı ve Allah'ın İncil'ini vaaz ederek Allah'ın melekutunun yakın olduğunu iletmek üzere görevlendirilmişti." Bir an duraksadı, "Hayrettir ki, İsa kendisi bir şey yazmadı, oysa başkaları tarafından yorumlanıp mesajını dünyaya yaymalarına izin verdi. İsa dünyada yazarak günahkâr olmadı! Buna inanmam çok güç! Bu fikre ve bu tip açıklamaya karşıyım." Derin bir soluk alıp rahatladı. Göğsünden büyük bir yük kalkmış gibi yüzünde huzur ifadesi belirdi.

"O yazdı, Rafaelo! O yazdı!"

Bir an kelimeler boğazımda düğümlendi.

"Hamilton, sen bir dahisin!"

"Aslında İsa dinine ve milletine sadık bir Yahudiydi" dediğini duydum. "Asla On Emir Levhasının yerine başka farklı bir şey önermedi. Tersine, sadece emirleri yerine getirmekle kalmadı, din kanunlarına göre yorumladı. Sadakatini şöyle ifade etti: *'Sanmayın ki, ben şeriatı yahut peygamberi yıkmaya geldim, ben yıkmaya değil fakat tamamlamaya geldim.'* Böylece dini etkinlikleri farklı anlamlarda oldu. Vaazlarında ağır yükler gerektirmeyecek inançları işledi. Bütün bunları fermanda yazdı. İsiilerin yanında bulunduğunda gizlice yazdı, İsiilerin eline düşüp, imha etmelerinden çekindi."

"Ve yazdıkları nerede?" diye sordum.

"Bulunan fermanların içeriğini incelediğimde İncil'lerin gerçek kaynağını anladım. Hıristiyanlar ve de İsiiler aynı tabirlerle, yoksulluklarını yücelttiler. Yoksulluk ve ruh yoksulluğu... Yuhanna arınma gele-

neğinin liderliğini yaptı ki bu bir Hıristiyanlık yasasıydı. Ama fermanların keşfi ile, Hıristiyanlık dinine olan inancın üstüne ağır bir bulut çöktü. Lukas, Markos, Yuhanna ve Matta köşeye sıkıştırıldılar. Fermanların ilan edilmesi iki dine de büyük zarar getirebilir, bölünmelere yol açabilirdi. Bunu göze alamadım. Bana huzur vermeyen bir şeyler vardı."

İhtiyar, doksan yaşına yaklaşıyordu ve halen kalbi şevkle çarpıyordu. Emindim ki her birimiz üzerimize düşeni yapmak üzere dünyaya gelmiştik ve o verilen görevini tamamlamadan bu dünyadan göçmeyecekti.

"Orada, New York'ta halk kütüphanesindeki merdivenlerde, güzel bir genç kız bana hitap ederek yardım teklif etti" Hamilton bir anda şimdiki zamana sıçradı. "Daha sonra otel odamda bana bir ferman rulo iletti. Tanıdığım Yehuda Çöl kavmi fermanlarından farklı değildi. Ama farklı olduğu tek şey: Harita çizili olan tek ferman rulosuydu."

Manastırlar haritasını anımsadım, yuvarlak daire içinde çizilmişti. Harita Judy'nin elindeydi. Hamilton kollarını açarak "Burada etrafımda dünyada en büyük fermanlar koleksiyonu bulunmakta. Ve harita çizili olan ferman da burada. Bulunmuş, keşfedilmiş fermanlar, ikinci kez bulundular. Gözden kaybettirdiler onları, insanlığın, Yahudilik ve Hıristiyanlık dinlerinin zarar görmesinden çekindiler. Aslında, fermanlar bilginlerin korktuğu gibi barut dolu olan bir fıçı değildi. Onlar benim anladığımı, anlayamadılar. İsa İsiiler arasında kendini yalnız hissetti. Bu yüzdendir ki dikkatlice kendi yazdığı Megilot Hadiyot'u (Hint Fermanını) ince ipuçları vererek sızdırdı. İsa gerçeği yazdı, Rafaelo tüm gerçeği. Hayatını, inanıyorum ki dünyaya olan vasiyeti budur."

Hamilton'un tarihi serüveni doruğa ulaşmak üzereydi, çözüme yakındı. Gerçeğe yaklaşılmıştı.

"Mağaralarda yazıcılar, İsa'nın dediklerini aynen değil, kendilerini yönlendirenlerin doğrultusunda kaleme aldılar. Ancak İsa zekice ve incelikle belirsiz ipuçları sıkıştırmayı başardı. Hiç şüphem yok ki yazılıkları kavim ileri gelenleri tarafından sıkı kontrolden geçti. Ama anlaşılan bu ince akıllıca ipuçlarını kavrayamadılar."

"Hangi ipuçları, hocam?" İltifat ederek sordum.

"İpuçları ki bizi İsa'nın hayat hikâyesini yazdığı fermana götüre-

cek, ulaştıracak ve sakladığı yeri gösterecek!"

23

Gece geç saatte gerginliğimi giderme ihtiyacı hissettim. Judy'i de alarak manastırın giriş kapısından yavaşça süzüldük. Yam-Hamelah'a inen yolda katırı sürdük. Kendimizi bırakarak katırın tayin ettiği yoldan ilerledik. Ben önde Judy ise arkamda kollarını belime sıkıca dolamıştı, soluğunu ensemde hissediyordum.

Kükürt ve mineralli suya dalmış müthiş güzel. Uzaktan tuz topakları görülüyordu. Sıcak ve soğuk akımlarını yüzümüzde aralıklı hissediyorduk. Deniz yağlı görünümdeydi. Eski bir geleneğe uyarak suya daldık.

Judy'nin görüntüsü karşımda dalgalanıyordu, eğer cüzzamlılar olmasaydı bugün yanımda sakin sularda bulunmayacaktı. Ona cüzzamlı çiftle olan gece buluşmamızı anlattım. Judy gözlerini kırpıştırdı etrafta şifalı suya inen cüzzamlı çiftler bulmak ümidiyle bakındı.

Gökyüzü açıktı. Yıldızlar parlak, ay ise dolunaydı. "Bu akşam inmeyecekler" dedim kısaca. Judy gözlerime baktı ve niye olduğunu anlayamadı.

Manastıra döndük.

Hamilton'ın bulunan fermanlar ve İsa'nın planlanmış ölümü hakkında bana söylediği ipuçlarını Judy'e anlatmayı tartıyordum ki tereddütlerimi giderdi. Odasındaki yatağında gerindi ve dünyada olup biteni unutmamı sağladı, istekle onu seyrediyordum. Vücudunun düzgün hatları solgun ay ışığı altında müthiş güzeldi.

Ayaklarımın altındaki kaynayan su seslerini duymaz oldum, su kaynakları kurudu herhalde dedim. Manastırdaki yatakta oluşumuz lanet sayılırdı. Kadınların günah işlemeleri geçmişte etkinliklerini göstermişti. Birçok dinler ve inançlar bulguları ört bas etmeye özen gösterdiler, mistik bir örtü, kılıf altında ve gizlilikle. İnananlara, Lut gibi geriye bakmamaları emredildi.

"Rafaelo." Judy'nin sesi beni gerçeğe, yaşama döndürdü, tahrik edici ve davetkârdı. Yanında diz çöktüm. Solgun ışık yüz hatlarını belirliyordu. İnce narin hatlar. Arzum sınırı aşmak üzereydi. Düzgün vücuduna temas etmek için yanıyordum. Ellerim dümdüz karnı üzerinde gezindi, çıldırtan soluklarla dudaklarımız birleşti. Vücuduna iyice yaklaştım ve kendimi müthiş aşk dalgasına teslim ettim. Korkunç bir çığlık gecenin sessizliğini bozdu. Sihirli sarhoş eden bu anı binbir parçaya böldü. Acı feryat devam ediyordu. Dayanılmaz ağrının acısıydı, merdivenlerden geçitlere yayılan korkunç çığlık. Hızla giyindik ve odadan çıktık. Çığlığın geldiği yöne doğru koştuk. Dua mırıltıları ile karşılaştık acaba vakti kaçırmış mıydık?

Başrahip odasında, koltuğuna arkaya yaslanmış uzanıyordu. Beyaz sakalı çenesinin geriye devrilmesiyle kalkıktı. Gözleri cam gibi parlak, tavana dikilmişti. Antika bir bıçak göğsüne saplanmıştı. Parmakları halen kıpırdıyor, saplanan bıçağı çıkarmaya gayret ediyordu ama ölüm önce davrandı. Cesedin etrafına rahipler doluştular, biri hıçkırarak ağlamaya başladı.

Hamilton geldi, korkunç bir şey olduğunu anlamıştı ve tedirgindi. Girişte onu durdurdum. "Christos, başrahip" diye fısıldadım "biri onu öldürdü."

Profesör rahipler arasından kendine yol açtı.

Judy hafifçe koluma dokunarak, rahipler arasında bulunmasının yasaklandığını hatırlattı. Odaya döndüğümüzde kaynayan su seslerini duydum. Acaba her ölüm, günahın kefareti midir diye düşündüm.

Judy'e son saatlerde Hamilton'ın verdiği nutuk üzerine her şeyi anlattım. Aniden manastırın çan sesleri törenin başladığını belirtiyordu. Gittikçe artan sesler, ayinler ve ölünün ardından okunan dualar ölümü duyuruyordu.

Tan vakti.

Ertesi sabah mağaraya yapmayı tasarladığımız yolculuk iptal edildi. "Sizin burada oluşunuzun keşfedilmesinden çekiniyorlar." diye Hamilton açıkladı, biraz önce olanları yüzündeki ifadesi ele vermiyordu. "Yarın cenaze merasimine Ortodoks-Yunan önde gelenleri, papazlar ve birçok rahip gelecek. Sizleri burada gizlemek çok güç olacaktır. Üzgünüm, sizin hemen bugün manastırı kesin olarak terketmeniz gerekiyor."

Söyleyiş tarzından bu Odio Hamilton'ın bir emri mi veya rahiplerin isteği mi pek anlaşılmamıştı. Judy odasına eşyalarını hazırlamaya gitti. Hamilton'la karşılıklı kalmıştık: "Kim öldürdü başrahibi, profesör?"

Hamilton yanıtlamadan önce biraz tereddüt etti ve cevapladı: "Kimse başrahip Christos'u öldürmedi, ölümü doğaldı eceli ile öldü..."

Göğsünde bıçak saplanmış, gözleri cam gibi tavana dikilmiş ölüm doğal ölüm mü sayılıyordu, saati gelince dünyadan göç etmeden nasıl bir doğal ölüm düşünüyordu kendine, merak ediyordum.

Manastırı terk etmeden evvel Hamilton ısrarla odasına uğramamızı istedi. Mar-Saba gözümde her zamankinden daha korkutucu ve tehdit edici görünüyordu. Judy de öyle hissediyordu. Birlikte Hamilton'ın odasına girdik. Huzursuz olduğu hemen fark ediliyordu. Elleri titriyordu, gözlerinde tuhaf bir pırıltı vardı, dudaklarını ısırıyordu.

"Ferman yazarları, ne olursa olsun" diye güçlükle fısıldadı "insanlığa, önemi açısından bıraktıkları belgeler belki Gılgamış Fermanları'ndan üstündüler. Onlar gün gelip de fermanların açığa çıkacaklarından emindiler ve kadere ışık tutacaklarını iyi biliyorlardı. İlk fermanı incelediğimde kuşkularım arttı. Ne tuhaf dedim kendimce; o akıllı Mesih, Tanrı'nın oğlu kendi mezhebinden hiç söz etmemişti. Başından beri fermanların çoğunu elinde bulunduran ipuçlarını çözmeyi başarabilecekti. İsa'nın elyazmalarını nereye yönelttiğini anlamak için."

"O gerçekten yazdı mı?" diye sordu Judy, pek ikna olmamışa benziyordu.

Hamilton iç çekti. Bize bir ferman rul uzatıp, açmamızı istedi. Ruloyu dikkatlice açtık. "Haritaya kadar!" acele ettirdi. Serdik, ta ki Yehuda Çöl manastırlarının tanıdığımız haritasını buluncaya dek, tüm kesişen çizgiler ortak bir merkezde toplanıyorlardı.

"Ve şimdi ruloyu iyice gerin!"

Dediği gibi yaptık. Ferman parşömen kâğıdının, katır derisinin tüylü yüzüne yazılmıştı. Hamilton pencereye yaklaşıp oradan bir mum aldıktan sonra bize döndü. "Yarını görebileceğimden şüpheliyim" diye mırıldandı. Acaba terk etmeden evvel yanına gelmemizi istemesinin nedeni bu muydu? Ben ve Judy fermanı uçlarından tuttuk ve gerdik. Hamilton mumu yaktı ve yavaşça alevi fermana doğru tutup ileri geri gezdirdi. Alev deriyi hafifçe ısıttı ama kavurmadı. Heyecandan elleri titri-

yordu.

Judy bir hayret çığlığı attı.

Alev yağlı deriyi eritmişti, haritanın üzerine sürülmüş olan madde eriyor, şekil alıyordu. Yehuda Çöl manastırları haritası kahverenginden griye dönüştü. Hatlar netleşti ve bir sihir gibi kaplan şeklini aldı. Tıpkı cüzzamlılar mağarasındaki yatan kaplan gibi.

Hamilton çıkış kapısına kadar bize eşlik etti. "Yarın mağaraya çıkacağız" dedim. "Eğer istersen gün doğmadan geçer seni alırız." İhtiyarın orada bulunmasını öyle istemiştim ki. O ertesi günü görmeye gücünün yeteceğinden şüphe ediyordu, ben tüm kalbimle Tanrı'ya dua ediyor, birkaç gün daha yaşamasını diliyordum.

"Rafaelo!" beni kendisine doğru çektiğinde sesi çatlak ve Judy'nin duyabileceği mesafenin ötesindeydi. "Mesih'in fermanının keşfine kadar yaşayacağımı bilemiyorum ama onu bulduğunda tek bir şey hatırla: Her şeyden onu korumalı, gözün gibi saklamalısın, uygun an gelinceye kadar."

"Uygun anın geldiğini nasıl anlayacağım?"

"Bileceksin Rafaelo. Gelince hepimiz bunu hissedebiliriz. Bir şey daha: Judy fermanı isterse ne pahasına olursa olsun ona verme!" Nedenini açıklamaya gerek duymadı.

Sıkıca sevgi ile ona sarıldım, sevgili babasına sarılan oğul gibi. Kendime çektiğim, bir kemik yığınıydı. Hamilton Judy'e dönerek ona da sarıldı ve manastırdan uzaklaşıncaya kadar kapıda bekledi. Bu seferkinin, kesin veda olduğu hissediliyordu.

Sağlıklı gözünden yaşlar döküldüğüne yemin edebilirdim.

Manastırdan iniş yolunda Judy ağzımdan Hamilton'ın ne tür bir sırrı paylaştığını almaya çalışıyordu. Geçiştirdim, gelişigüzel bir cevapla. Düşüncelere daldım. Başrahibin göğsüne bıçağı saplayanı hiçbir zaman öğrenemeyecektik, belki de öldürülüşü bizimle bağlantılıydı.

Hıristiyan İsa'nın rüyalarımda yer alacağını asla tahmin etmezdim. Oysa görüntüsü gece yatağımda, manastırda ve çölde bana sesleniyordu. Merak ediyordum gerçekten inanmış mıydı ki, kanı yeni dinin yönlendirmesini çözümleyecekti, kuvvetli imanı başkahinler idaresine karşı çıkıp ayrılmayacak mıydı?

Hamilton Yehuda Çöl kavmi fermanlarının Hıristiyanlığın temel

taşı olduğunu iddia ediyordu, zira Angliyanlar'ı yazanlar fikirleri ve içeriğini bu fermanlardan kopya etmişlerdi. Bu durumda, fermanları ortadan kaldırmaları için çok iyi nedenleri vardı, hatta bozuklukların fark edilmemesi için yok etmek. Öyleyse, bulunan fermanları kavim kişileri değil de onlar, yani fermanları kopya edenler sakladılar. Niye fermanları yok etmediler? Herhalde gök tarafından cezalandırılmaktan korktular.

Şimdi her şey basit ve mantıklı görünüyordu. Kavim insanları İsa da aralarında, fermanları kaleme aldılar. İsa fermanları eline geçirenin kendi ruhuna göre, hayal gücüne göre yorumlayacağını biliyordu. Bu tür şeyler hayatta iken de olmuştu.

"Bırak önce çocukların doysunlar, çocukların ekmeğini alıp onu köpek yavrularına atmak iyi değildir." Markos'ta belirtildiği gibi, İsa yardımını isteyen Yunanlı kadına böyle hitap etmiştir. Araştırmacılar buradan neticeye vardılar ki, İsa, İsrailoğlu dışındaki milletlerle işbirliği yapmadı. Öyleyse İsa'nın mezhebi evrensel değildi. Ama fermanları kopya eden yazarlar bunu görmezlikten geldiler, Musa dinini inkâr edip yalanlayarak yeni bir dinin temel belgesini yazdılar.

Belki hakikat böyle davranmalarını gerektirdi. İsa'nın mezar çukurunu açtıklarında, mızrak yarası sonucu can çekiştiğini anladılar ve Mesih'in rüyasını gözlerinde canlandırdılar. İsa kanamaktaydı ve hayata dönmeyecekti. Mesih efsanesini yaratmayı başaramadılar; böylece fırtına ile ruhun göklere yükselişi ve Tanrı aracılığıyla dirilişi efsanesi oluştu.

İsa'ya inananların çekirdeği ölünün dirilişi efsanesi ile dağılmadı. Sayıları azdı ve mabedin yıkılışından önce Kudüs'teki durumları ve etkileri en zayıf dönemdeydi. Musevi liderleri Kudüs'te onlara karşı suikast düzenledi ve her adımlarını takip etti. İsa'nın kardeşi Yakup da başkahin Honan-Benhanan tarafından ölüm cezasına çarptırıldı. Hıristiyanlığın ancak İsrail toprakları dışında başarıya ulaşabileceğine kanaat getirdiler ve rulo elyazmalarının içeriğine uygun olan yazmalardakileri değiştirip bozmaya başladılar. Yalnız çok önemli bir ayrıntıyı gözlerinden kaçırdılar: İsa bu olacakları daha önceden görmüş tasarlamıştı!

Kiralık 'Ford Sierra' marka araba ile turist çift bizi Yam-Hamelah yolunda yorgun ve tozlu vaziyette karşıladı. Onlarla Kudüs'e kadar

gittik. King David Oteli'ne vardığımızda Judy ayrı odalarda konaklamamız için inat etti. Geniş balkona çıktık, şehir ayaklarımız altına serilmiş, Kudüs çeevresindeki dağ eteklerine, binlerce ışık noktaları serpilmişti. Serin ve temiz havayı ciğerlerimize çektik. "Niye ayrı odalarda kalmamızda inat ettin?"

Judy bu soruya hazırlıklıydı: "Sana, beni gerçekten isteyip istemediğini düşünme fırsatı vermek için."

Tuhaf kadın. Ne var ki o gece istediğim tek şey uyumak ve uyumaktı. Vücudumun her uzvunu dinlendirmek.

Uyandığımda güneş iyice yükselmişti. Kahve ısmarladım ve Judy'nin oda numarasını çevirdim. Resepsiyon memuru kibarca bana, bayan Judy'nin oteli terk ettiğini iletti. Bana hiçbir mesaj bırakmadan çıkıp gitmişti. Nadil'i aramak üzere çıktım.

24

İntifada'nın patlak vermesinden bu yana İsrail'li taksi şoförleri doğu Kudüs yolundan geçmeye çekiniyorlardı. Yafa girişine kadar gittim, oradan da Arap plakalı bir taksi ile geçiş yaptım. Şoför pala bıyıklı kırk yaşlarında biriydi. Hillar mülteci kampından olduğunu belirtti kendini tanıtırken. Ben de İtalyan turisti Rafaelo olarak kendimi sunduğumda bozuk İngilizcesi ile İsrail'li askerlere küfürler savurup antisemitist konulara geçiş yaptı. Başımı sallayarak kesmesini belirttim.

Eriha yoluna doğru saptık. Doğru sapağı buluncaya dek birkaç kez yanıldım, şoföre parayı verip arabadan indim. Yolun kalanını yürüyerek devam ettim.

Bedevileri güneyde düzenli şehir merkezlerine geçirme denemelerine rağmen, halen çadır tenteleri altında yaşamayı yeğliyorlardı. Nadil bir keresinde bana şöyle açıklamıştı: "Gönlün doğudan pencere istiyorsa hemen bir tente gerer, pencere açarsın. Güney yönden bir başka giriş mi istiyorsun? Yapman gereken tek şey bir başka tente gerip giriş açmaktır." Uygarlık çadırlar yöresine de ulaşmıştı. Çevrede radyodan

gelen müzik sesleri ve yükselen televizyon antenleri...

Nadil çadırlar bölgesinde görünmedi. Kadınlar beni uzaktan fark ettiler ve çadırlarına çekildiler. Nadil'in kardeşi Ahmet beni heyecanla karşıladı. Nadil ile benzerlikleri müthişti. Onu kabileyi önceki ziyaretlerimde tanımıştım. Uzun uzun sarıldık. Birbiri ardından fincanlarca kahve içtikten sonra alçak sesle bana:

"Nadil kabileden kaçtı" diye fısıldadı.

"Kaçtı mı?"

Teğellenmiş iç cebini açarak içinden buruşuk bir zarf çıkarıp uzattı. Titreyen ellerimle açtım ve Nadil'in el yazısını hemen tanıdım:

"Rafi, kardeşim, dostum, kabileden kaçtım, zira bana ihanet ettiler. Sana mağara araştırmalarına katılmak istemediğimi söylediğimi hatırlıyor musun? Bu, kabile liderlerinin oraya yaklaşmamı yasakladığından dolayıydı. O zaman nedenini anlayamamıştım. Mağaraya her girenin, Kumran'dan bu yana lanet yüzünden doğal ölümle ölmedikleri söylenmişti bana.

Sonunda sana katılmama bir şartla müsaade ettiler, O da, senin mağaraya girmeni önlemekti. Bana zaman tanımadılar. Kabilemden biri bana ihanet etti. Sana ve Karmen'e başka kabileden üç canavar Bedevi'yi o üç caniyi ulaştırdılar...

Onları öldürmek zorundaydım. Ve şimdi diğer kabilenin tümü, kan davası için, intikamlarını almak üzere peşimdeler."

Nadil

Nadil kan davasından kaçmıştı. Kaderini iyi biliyordu. Öldürülenlerin kardeşleri ona rahat vermeyecekler sessiz kalmayacaklardı ta ki hesaplarını kapatana dek.

Bedevilerde, kan davası sonu gelmeyen bir olaydır. İntikam, karşı intikam ve tekrar intikam alma davası sürüp gider. Kısır bir döngü gibi. İki kabile arasında gerçek bir savaş durumu... Bazen eski hesapları kapama fırsatını yakalayıp su ve meralar üzerinde hak sahibi olmayı denerler. Bedevi intikamı vahşice, zalimdir. Kurbanları doğrayıp vücutlarının her parçasını çölde savurduklarını bile duymuştum.

Nadil bir keresinde intikam, kan davası geleneklerinin nasıl düzenlendiğini anlatmıştı. Saygın adil bir kişi ara bulmak üzere girişimde bu-

lunur. Tarafsız kabilelerden bir şef tayin edilir, bu örf ve kanunları iyi tanıyan bir kişi olmalıdır ve önceki davaların sonuçlarından da haberdardır. Eğer taraflar arası bir anlaşmaya varılabilinirse ateşkes ilan edilir ve kan davası iptal olur.

Deneme başarısız olursa, öldürülenin kabile fertleri, kabileler arası savaşı önleyebilirler. Taşmis dedikleri özel bir törenle, katili kabile üyeleri topluca lanetleyip kendilerinden uzaklaştırılarak çöl güneşi altında serseri gibi korumasız aç ve susuz bırakırlar.

Taşmis töreni ölünün arkasından düzenlendiği gibi yapılır. Büyük bir ziyafet düzenlenir, ardından kabile fertleri kişinin günahlarının bağışlanması için ateş yakarlar ve ateşin başına serseri kişiyi yüzü rüzgârın estiği yöne doğru çevirerek tüm isin üstüne sinmesini ve dumanı yutmasını sağlarlar. Küçük düşürülmek üzere de sonunda 'calabiya' elbiseleri üstünden sıyrılıp, yola sürerler. Ayakları elverdiğince uzaklaşması için üç günlük zaman tanırlar. Kanı, malı sahipsiz kalır.

Taamara Kabile fertleri de Nadil'e 'Taşmis' töreni uyguladılar mı, merak ettim. Kardeşine sormaya cesaret edemedim. Öyle veya böyle, artık Nadil'i canlı göremeyeceğimden emindim.

Bir şey söylemeden yerimden kalktım ve mektubu ona uzattım. Ahmet mektuba bakma zahmetine katlanmadı. Bedevi yazılanları ezbere biliyordu.

"Üzgünüm, üzgünüm" diye mırıldandım.

Caddeye doğru yürümeye başladım. Meraklı kadınların gözleri çadır aralıklarından beni izliyordu. Yalın ayak, üstü başı yırtık pis üç çocuk arkamdan koşuyorlardı.

Kabile yaşlıları biliyorlardı. Başka kabileden olan üç zalim kişiydi onlar. Dördüncü, rehberleriydi onların, develeri tutan da bir Taamara ferdiydi. Onu süngüsündeki simgesi ele vermişti. Arka arkaya Karmen'e tecavüz ettiler, Karmen'in bakışları ise simgede odaklanmıştı. Bayılıncaya kadar beni dövdüler, tekmelediler. Karmen onları tırmaladı ve tırnaklarındaki mağaradan bulaşan parlak madde tırmalanan yerlere geçip kanlarında emildi.

King David Oteli'ne gece yarısından sonra ulaşabildim. Ani bir soğuk dalgası, müthiş yağmur fırtınası getirdi. Judy halen otele dönmemişti. Bologna'ya telefon bağlattım. Telefona Karmen cevap verdi.

Sesi tuhaftı. "Başrahibi öldürdüler" diyerek ona açıkladım, "uzaklaşmamız emredildi."

"Ah, Rafaelo, lanete inanmaya başlıyorum. Lütfen her şeyi terk et ve buraya dön" derken sesi korku dolu, tedirgindi.

Ağlamaya başladığını duydum, yatıştırmaya çalıştıysam da başaramadım.

Başrahip Christos, dini bir törenle toprağa verildi. Günlük haberlerde eceli ile öldüğü belirtiliyordu. Başrahibin cinayete kurban gittiğine veya intihar etmiş olabileceğine dair en küçük ipucu yoktu. Birileri bıçaklanmış cesedi ortadan kaldırmaya özen göstermiş.

Judy ertesi gün döndü. Tam haham Arye'yi ziyarete gitmeyi planlıyordum.

"Nereye kayboldun?" diye çıkıştım.

Sustu. Hamilton ferman ruloyu Judy'e iletmemi yasaklamıştı, kendime saklamamı tembihlemişti. Acaba Judy'nin son 24 saatlik gizemli kayboluşu ile bu yasağın bir bağlantısı olabilir miydi?

Yoğun yağmura rağmen Ağlama Duvarı'na doğru yola çıktım. Ağlama Duvarına olan yürüyüş yolu Aslanlar girişinden Viva-Deleroza'yı kesiyor. İsa'nın sırtında ağır tahta çarmıh ve alnında dikenden bir çelenk, ölüm cezasına çarptırıldığı yerden çarmıha gerildiği tepeye kadar işkence çekerek geçtiği yol. Viva-Deleroza'nın bitiminde Ağlama Duvarı ve mezarın bulunduğu kilise. İki dinin kesiştiği yer, bundan 2000 yıldan biraz az zaman önce müthiş karşılaşma burada olmuş. Viva-Deleroza, daracık bir sokak, uzunluğu 1250 m. Ama her adımı bir kuşağın yaşamına eş değer.

Yeşil bereli, silahlı asker beni durdurdu eski şehrin girişinde. "Arkadaş, nereye gidiyorsun?"

"Tanrı'nın kulu İsa'nın izinde" diyerek güldüm.

"Yerinde olsam gülmezdim" dedi ciddiyetle. "Dün burada İsrail'li bir tüccarı sırtından bıçakladılar."

Elimle umursamaz bir işaret yapıp, "Her gün Eski Şehir sokak aralarında sırta bıçak saplamazlar ya" deyip devam ettim.

25

Bir saat kadar sonra kapalı havalı şehri arkamızda bırakarak, kiralık araba ile doğuya Yam-Hamelah'a doğru yola çıktık. Hava değişti, yağmurdan hamsin sıcağına dönüştü. Bu iklim değişimi iki saatten az süre içinde olmuştu.

Belki havanın değişkenliği belki de güvenimi kazanma isteği Judy'nin dilinin bağını çözmüştü. Birden hayat öyküsünü anlatmaya başladı.

"Paraşüt atlama hocamın adı İding Van-Lin'di. Hollandalı, genç, geniş vücutlu, açık renk gözlü. Kadınlar ona kelebeklerin ışığa çekimi gibi tutuluyorlardı. Ben de cazibesine kapıldım. Ama o sadece Henrietta'yı arzuladı, Roterdam'daki paraşütçüler kulübündeki öğrencisini. Ne var ki Henrietta evli bir hanımdı. Daha kötüsü eşi de paraşüt atlama meraklılarındandı ve aynı kulübe üyeydiler. Herkes İding ile Henrietta'nın paraşüt atlamaları arasında ne yaptıklarını çok iyi biliyordu, boynuzlanmış kocası hariç."

"Ve o sıralar bir kaza oldu. Henrietta'nın kocası rutin atlama için çıktı ama paraşüt açılmadı. Deneyimli bir el, ipliklerde düğümler yapmıştı. Şüpheler İding'e yöneldi. İding'in ısrarlı çağrılarını önemsemediği en az üç kadın ona karşı tanıklık etmekten büyük mutluluk duydular. Yargıç masum olduğu iddialarına kulak asmadan ömür boyu hapis cezası verdi. Belki de onun masum olduğuna inanan tek kişi bendim. Düzenli bir şekilde onu ziyaret edip, aşkımı ona ilan ettim. Ailem şoktaydı. Benim gibi popüler, beğenilen, güzel bir kızın bir katile aşık olmasını sindiremediler."

"Hapishanede onunla evlendiğimde 19 yaşındaydım. Ben beyaz gelinlik o ise mavi mahkûm giysileri ile. Hapishane rahibi bizi kutsadı ve aynı gece, hücresinde kalmama izin verildi. Yıllar geçti, mahkemenin tekrarlaması başvurularımız geri çevrildi. Oysa İding inatla masum olduğunu savunuyor, ifadesinin doğruluğunda diretiyordu. İding Henrietta'yı gerçekten arzulamıştı ama kocasını öldürecek kadar da değil."

"Bir gün Roterdam'daki bir binanın onuncu katından bir kadın atlayarak intihar etti. İç sayfalarda iki satırlık bir haber olarak yayınlandı. Uyanık bir gazeteci incelemeye karar verdi. Herhalde gazetecilik ruhu burada ilginç bir öykü olduğunu sezmişti. Ardından bıraktığı mektupta lezbiyen sevgilisi Henrietta'nın kocasını, kaza süsü vererek öldürdüğünü itiraf ediyordu. Ama buna karşın Henrietta kendini ihmal edince, canına kıymaya karar vermişti."

"İding, on iki paha biçilmez yıldan sonra serbest bırakıldı. Ama hapishaneden çıktığında aynı kişi değildi. Zalim, gaddar, intikamcı, hiçbir değeri önemsemeyen biri olmuştu. Hatta bana, ona inanan tek kişiye, bile eziyet ediyordu. Sanki beni cezalandırmak istiyordu, kız arkadaşının ona yaptıklarına karşılık".

"Atlamalara döndü, ben de onunla birlikte. Kaderine küserek kanına susamışçasına kendini tehlikeye atmaktan çekinmiyordu. Dublör olarak film çekimlerinde çalıştı, ben de ardından gittim... Yanmakta olan uçaklardan atladı, çöken köprülerden, azgın atlardan ve ben yine ardında. Ölüme meydan okudu."

"Roterdam Hapishanesi'nde bir mahkûm ile tanışmıştı. Alegro veya benzeri bir isim.. Hollandalı antikacı, arkeolojik eser kaçakçılığından tutuklanmıştı. Mahkemede bunların testiler ve rulo fermanlar olduğu anlaşıldı. Yam-Hamelah bölgesinde keşfedilenlerden bazıları elden ele Ürdün satıcılarından Hollandalı'nın eline geçmiş. Alegro, rulo ferman elyazmalarından bahsederek İding'in aklını çeldi. Onu henüz keşfedilemeyen rulo fermanlarını elde edenin Vatikan'dan milyonlarca para sızdırma imkânı olduğuna ikna etti. Satıcının ağzından tarihten bir bölüm öğrendi eşim; İsa hakkında, Pilatus, Herodes, Vaftizci Yahya, Kumran Mağaraları, Massada, Hamilton ve lanet hakkında çalışmalar yaptı."

"Ve Alegro'nun esrarengiz bir şekilde hücresinde öldürüldüğünü öğrendiğinde kesinlikle ikna oldu. Bir hafta sonra evimize bir kurye geldi, elinde özenle sarılmış bir paket vardı. İçinden rulo ferman çıktı, şu Hamilton'a ilettiğim. Alegro uzun yıllar hapishanede kalmanın eşimin kanını zehirlediğini biliyordu, onu katil olarak damgalayan topuma karşı nefret doluydu. Alegro şansını denedi ve ruloyu İding'e gönderdi. Herhalde daha hapishanedeyken gelecek safhalar için planlar

yapmışlardı."

Judy Van-Lin duraksadı. Heyecanlı öyküsünden Eriha sapağına geldiğimizi fark etmemiştim bile. Daha sonra kocasının Hamilton ile bağlantı kurması için ona nasıl baskı yaptığını anlattı. Judy'i New York'a uçmaya, meraklı ve kuşkucu araştırmacı Hamilton'dan Yehuda Çöl yollarına düşmesi için söz almaya zorlamıştı.

"İding çıldırdı!" birden bağırdı ve kolumdan tuttu. "Aklını kaçırdı. Tek gayesi İsa'nın hayal gücü ürünü olduğunu ispatlamak ve Hıristiyanlık kutsal elyazmalarının Tevrat'ın ucuz bir kopyası olduğunu dünyaya duyurmaktı. O gelecek dünyaya, ceza ve ödüle inanmıyor, sadece bu dünyaya ve dünyadaki kötülüğe inanıyordu." Hüzünle bana baktı "Rafaelo seni öldürecektir. Senin aradığını eline geçirdiğinde gözünü kırpmadan seni öldürecektir."

"Gaddar kocan da sözü geçen fermanın İsa'nın el yazısı olduğunu biliyor mu?" diye sordum.

"Hayır, bilmiyor" diye başını salladı. "O sadece kaplan mağarasında asılı fermanların gizlendiğine ve orada bulunduklarına inanıyor."

"Öyleyse, Alegro'nun İsa'nın elyazması hakkında bilgisi yok" diye, rahat bir soluk aldım.

"Tam anlamıyla öyle sayılmaz" dedi. "Hamilton radyoaktif madde almamızı tembihlemişti, altı metre kadar duvar derinliklerine işleyebilen özel madde. Özel rulo elyazmasının mağaralarda ağır kayalıkların gerisinde saklandığından kuşkulanıyordu ve bu kuşkusunda haklıydı."

"Bu demektir ki sen ve kocan İding, Hamilton'ın mağarada tam ne aradığını gayet iyi biliyordunuz?"

Gözleri ele verdi cevabı.

"Ne zamandan beri biliyordun, kadın?"

Sustu.

Sessizce yol almaya devam ettik. Lut Oteli'ndeki odamızdan Yam-Hamelah ayaklarımız altına seriliyordu. Valizleri boşalttıktan sonra Judy geniş yatağa uzandı. Ona dönerek "King David'ten nereye kayboldun?" diye sabırsızca sordum.

"Eşimle buluşmaya."

"İding burada mı?" dedim hayretle.

Başını sallarken şaşkınlığımla eğleniyordu.

"Nerede tam olarak?" bilmek istedim.

"Bir kat altımızda" diye yanıtladı kısaca.

Judy Van-Lin, Hamilton'a da hayat öyküsünü anlatmıştı. Judy'nin elyazmasına ulaşmasına engel olma isteğini şimdi anlayabiliyordum. Elyazmasının Judy'nin kocasının eline düşmesinden korkuyordu. Judy doğruladı. "Profesör, eşimin antikacılar adına çalışmasından çekiniyordu, onların tek düşünceleri para sızdırmaktır."

Önceleri Judy önemli elyazmalar serüvenine zalim, intikamcı eşinin baskısı ile sürüklenmişti. Konu daha sonra ilgisini çekti. Kitaplar aldı, günlerce kütüphanelerde incelemeler yaptı, susamışçasına, yazılı her sözü yuttu. Rahipler ve hahamlarla görüşmelerde bulundu. O kadar öğrenmeye istekli, bilmek için yanıp tutuşuyordu ki bir gün kalkıp turla Türkiye' yi ziyarete gitti. Daha doğrusu Türkiye' deki bir adresi bulmaya gitti: Ülkenin güneyinde Tarsus kentine. Bu şehirde iki bin yıl önce Şimon Hatarsi isimli bir Musevi doğmuş.

"Aynı Şimon Kudüs'e göçüp Hıristiyanlara eziyet etmişti," Judy tarih sınavına hazırlanan öğrenci gibi heyecanla anlatıyordu. "Bir gece İsa rüyasına girdi ve olaylar tersine döndü. Koyu Hıristiyanlardan nefret eden kişi, coşkulu bir mümin ve başvaiz oldu. Adını Pavlus olarak değiştirip yeni dini yaymak için girişimlerde bulundu. Roma İmparatorluğu şehirlerinde dolaşıp sinagoglarda ve meydanlarda coşkulu vaazlar verip taraftarlar toplamaya çalıştı."

"İsa, ölümüyle Yeni Ahit'e göre insanlığın tüm günahlarını bağışlıyordu. Ve Pavlus tarihi kavradı, Mesih'in günahları bağışlaması üzerine, emirleri yerine getirmenin gereği yoktu. Din böylece daha kolaylaştı, her kişiye eşit oldu. Koshere bakma zorunluluğu kalmamıştı, cumartesi ve bayramları ayırmaksızın, en önemlisi de artık sünnet olmaya gerek yoktu. Yapman gereken tek şey İsa'ya inanmaktı, böylece Mesih aracılığıyla Tanrı'nın insanlığa tanıttığı iyilik altına sığınmış bulunuyordu. Bu iyilik, hayırseverlik, Pavlus'un görüşüne göre insanı günahlardan arındıracak, huzura ulaştıracaktı. Basit ve kolaydı Hıristiyan olmak, her isteyen buyursun katılsın. İsa, ölüm ile kulu Tanrı'ya yakınlaştırıyordu, yapması gereken şey ise: 'Buradayım ve Hıristiyan'ım' demekti."

"Pavlus haritayı doğru okumuştu. O ve elçileri Musevi cemaatle-

rinde vaazlar veriyorlar ve Hıristiyanlığa geçiş için gerekeni yapıyorlardı. Tek tanrıya inananlar dini olan Musevilik, o zamanların putperestlerini çevresine toplamıştı, yine de katılmak isteyenlerin önünde birçok güçlükler sıralanıyordu. Hıristiyanlık ise daha kolay çözüm sunmuştu, daha basit, sancısız. Böylece ilk Hıristiyan cemaatleri din değiştirenler tarafından oluşturuldu."

Judy yataktan kalktı ve banyoya doğru yürüdü. Şu anda eşi İding Van-Lin alt katımızda ne tür bir şeytanlık tasarlıyordu beyninde, çok merak ediyordum. Katil ruhlu ve insanlıktan uzak yaşayanlardan her şey beklenebilirdi.

"Nerede kalmıştık? Evet M.S. ikinci yüzyıl." Sesi naylon perde arkasından geliyor, suyun sesini bastırıyordu. "O zamanlar Hıristiyanlık yeni bir din olarak tanındı. İmparatorluk vatandaşları olan Hıristiyanlar, Romalı imparatorun emirlerini yerine getirmekle yükümlüydüler. Daha sonra bir kısmı Romalı Plinius'un emirlerine itaat ederek putların ve imparatorun heykeli önünde eğilmeye mecbur kaldılar. Reddedenler ölüm cezasına çarptırıldılar."

"Biliyor musun Rafaelo?" Judy her tarafında sular damlayarak havluya sarılmış bir halde çıktı. "Yüzlerce Hıristiyan inananla görüştüm, Hollanda'dan, başka ülkelerden ve ilginç bir şey keşfettim: Çoğunluk Hıristiyanlığın başlangıcı hakkında çok cahildi. Sadece İsa'nın Beytlehem'de doğmuş olup dininin buradan türediğini biliyorlardı. O zamanlar ülkedeki tüm Musevilerin dinlerini değiştirip Hıristiyanlığa geçtiklerinden emindiler. Küçük Asya'daki dinin çekirdeğini teşkil eden Hıristiyan cemaatlerinden habersizdiler."

Omuzları üzerinden dökülen saçlarını okşadım. Arzum doruğa erişiyordu. Nazikçe onu geniş yatağa çektim birlikte cennet bahçelerine ulaşmayı önerdim. Bu sefer farklıydı, belki de Karmen'e olan duygularım veya kulağı kirişte olan İding Van-Lin düşüncesi yüzünden, bir olasılık da zihnimde uçuşan dini hayallerdi, bilemiyorum. Göklere ulaşan merdivenin eteklerinde uzanıp kalmıştık.

Güneş ışınlarından önce varmıştık Monu Dağı'na ama çöle ilk gelenler bizler değildik. Kanatlı kuşlar, tristermitler, kargalar bizden önce davranmışlardı. Yehuda Çölü pembe tonlarına boyanmış tan vaktiyle, akşam uykusundan yeni uyanıyordu. Yolda askeri araç otostopla bi-

zi alıp Kidron Nehri'ne kadar getirmişti. Oradan yaya tırmandık. Uzaktan manastırdan gelen çanların yankısı duyuluyordu. Ölüm çanlarıydı gelen sesler.

Judy düşüncelerimi okumuştu. Hemen yön değiştirip hızla manastıra tırmanışa geçtik. Soluk soluğa oraya ulaştık. Giriş kapısı açıldı ve iki rahip bizi hızlı adımlarla karşıladılar yolumuzu kestiler. Artık Mar-Saba Manastırı'na giremeyeceğimizi biliyorduk.

"Profesör Hamilton bir saat kadar önce vefat etti" diyerek rahiplerden biri haberi iletti.

Judy ağlamaya başladı. Ona sarıldım vücudu titriyordu. Her şey farklı bir görünüm almıştı birden. Mar-Saba Manastırı Hamilton'suz önemini yitirmişti. Alelade çirkin taş yığını ve tuhaf insanlarla dolu kaynayan göl, karanlık koridorlarda sinir bozan dua sesleri...

İçimize kapanmış oradan indik. Her kişi kendince Hamilton'ın hatırası ile bütünleşerek. Aradan ancak iki hafta geçmişti yani o ilk tuhaf telefon görüşmemizden bu yana. İki hafta bence sonsuzluk kadar uzun göründü. Tuhaf telefon görüşmesi ardından daha tuhaf olan ilk buluşmamız ve ben buradayım, Yehuda Çölü'nde, birkaç günde tüm yaşamımdan daha yoğun olaylar yaşayarak. Acı ve dürüstlük bize güç verdi inmeye devam ettik ve ağladık.

Kidron Nehri'nin döküldüğü yere ulaştığımızda, Judy gözleri yaşlı bana dönerek: "Biliyor musun Rafaelo, ne düşünüyorum? Düşünüyorum ki..." Elimle kesmesini işaret ettim. Hamilton hakkında tek kelime daha duymak istemiyordum. Ne kocası hakkında ne de elyazmaları, hiçbir şey. "Sanıyorum sana aşık oldum..."

Topuğumun üzerinde yılan sokmuş gibi döndüm. Bakışları yumuşaktı. Bana samimiyetle ilanı aşk eden kadınları sayabilirdim; bu herhalde bir elin parmaklarını geçmezdi; bereket ki bu durumda ne yapmam gerektiğini pek bilemiyordum. Susmak mı, memnuniyeti belirtmek mi veya yüzüne bakıp ateşli bir öpücük kondurmak mı?

Otele döndük. Yandaki 'Moriah' Oteli'ne geçip Judy'i eşi ile başbaşa bırakmaya karar verdim. Onunla buluştu ama buluşmanın içeriğini bana anlatmadı. Merak ettim delilik peşinde koşan bir erkek ile, aşkını başka erkeğe ilan eden bir kadın arasında ne tür bir ilişki olabilir?

Judy'i otel girişinde bekledim, kiralık bir jeep almış, bıçakları, ip-

leri, su, yiyecek, dürbün ve fener gibi gerekli malzemeleri yüklemiştim. Yola çıkmadan Bologna'ya eve telefon ettim. Karmen'in sesini duymak istemiştim. Karmen evde değildi, evin kâhyası Theresa ağzında bir şeyler geveledi ve hat kesildi.

26

Kayalıklar elverdiğince jiple oradan da yaya devam ettik. Özellikle Kalet Vadisi kanyonundaki mağaraya tırmanmayı seçtim. Gerillaların izi peşlerinde koşturduğumuz günleri anımsadım. Bizler helikopterde onlar yerde olmalarına karşın genelde hep elimizden kaçmayı başarırlardı dar kanyonda. Yolumuzun üzerinde taze kan izlerine rastladık ardından da parçalanmış bir kedi cesedine. Çöl kaplanları etraftaki kibbutzlara veya doğal koruma bölgelerine sızıp kedi köpek türlerini avlar, akşam yemeği için vadiye sürüklerlerdi.

Serin rüzgâr esti. Gece karanlıktı. Solgun gecede tek canlı varlığa rastlamadık, uyuşturucu kaçakçılarını da göremedik. Uçurumun kenarına vardık. Kayalık sessizdi, kaplansız ve cüzzamlılardan yoksundu. İleri tutturabileceğimiz noktalar aradık ve etraflarına dolayıp yavaşça tırmandık. Nefes nefese kaya yüzeyine indik. Kalp atışlarımız düzene girene dek hareketsiz dakikalarca uzandık.

Judy mağara girişinde nöbette kaldı. Tehlike anında havaya bir el ateş etmek üzere anlaştık. Elimde bıçak ve fener ile içeriye doğru sürünerek girdim, kaplanın karşılamak üzere beni beklemediğinden emin değildim. Mağara boşluğu havasızdı, saç ve deriye yapışan is ve duman geliyordu. Tuhaf bir koku algıladım.

Mağarada dirseklerim yanıncaya dek devam ettim. Faydasız. Kaya olduğu gibi bütün kalmıştı. Ciğerlerimin temiz havaya ihtiyacı vardı. "Olanaksız, bu kaya demir yığını gibi" diye bağırdım.

Judy yanıt vermedi. Gözlerini dürbüne dayamıştı. "Misafirlerimiz var..."

Elinden dürbünü kaptım. Tam altımızda rahipler grubu kayalığa

doğru tırmanıyordu. Görüntü müthişti. Koyu gölgeler grubu ellerinde gaz lambaları ile aynı tempoda tek sıra halinde yol alıyorlardı. Dürbünü ayarladım, onları tanıyabiliyordum. Mar-Saba Manastırı'ndaki rahipler başlarında da Tiofilus. "Birisi onlara buraya gelişimizi bildirmiş" diye düşünceler geçti zihnimden.

Mağara girişine yirmi adım kadar uzaklıkta büyük bir kayanın ortasına gizlendik. Yukarıya gelmelerine dek yarım saatlik bir süre geçti. Rahiplerden iki tanesi cübbelerini çıkarıp mağaraya emekleyerek girdiler. Birkaç dakika geçmeden içerdekiler ile dışardakiler arasında hararetli Yunanca tartışmalar başladı, tek kelime dahi anlayamamıştım.

Judy gizli kayayı kendi bulmak umuduyla mağaraya süzüldü. Daha fazla parlak madde kullanamadık. Yirmi dakikalık beklentiden sonra uğultu sesi duyuldu kendini dışarıya atarken "içeride soluk almak imkânsız" dedi.

Su matarasını ona ilettim. Ay ışığı solgun rengi ile kayalıkları boyamış gibiydi. Bu eski devre ait manzara ile antika mağaranın önünde ruhumun yükseldiğini hissettim. Öylesine müthiş bir duygu ki anlam veremiyordum. Belki Tanrı'yı keşifti, belki de şeytanın işiydi.

Rahiplerin dönüşlerini beklemeyi ve ne tasarladıklarını anlayabilmek için kayalığın dibinde uzanmaya karar verdik. Etraftaki mezarlık sessizliği, üstümüze ağırlık çökmesine neden olmuştu. Fark ettiğimizde onlar üstümüzdeki dağa ulaşmışlardı. Aniden başka dünyadan bir hayal gibi, apokalipso askerleri gibi, yüzleri örtülü sürücüler belirdiler. Dokuz sürücüydüler, koyu renkli cübbeler giymişlerdi. Arkalarında tuhaf bir ışık oyunu görünüyordu, belki de büyük bir yangındı görünen.

Işık daha da arttı ve gölgeler netleşti. Judy bana iyice sokuldu, kemerimden sıkıca tutundu. Dokuz sürücü şimdi bizden epey uzaklaşmıştı elli adım kadar. Atlar ileriye dört nala koşmak isterlerken sürücüler onları güçlükle yavaşlattılar ve etraflarını gözlediler, anlaşılan verilecek emri bekliyorlardı. Liderleri başta, yol gösteriyordu. Zaman durmuş, saniyeler sonsuza dek uzanır gibiydi.

Uzaktan, Dir Mukalah Manastırı'ndan bize doğru yaklaşan bir ışık noktasını fark ettim. Rahipler geriye dönüyorlardı.

"Daha kim eksik ki?" diye sordu Judy.

Uzun ve ürkütücü bir gölge sessiz adımlarla ilerlemiş burnumu-

zun dibine gelmişti. Mağara girişine doğru ilerledi gölge, etrafı kokladı ve dört ayak vaziyete geçti.

Kocaman kaplan belirdi. "Şimdiye kadar neredeydi?" derken Judy'nin sesinde ümitsizlik hissediliyordu.

Kendimizi Mısırlılar arasında bulduk. Batı'dan Bedeviler atlarla üstümüze geliyorlardı. Rahipler uzaktan göz hapsinde tutuyorlar ve de mağara girişinde dört ayak üzerindeki koca kaplan dikiliyordu. Önümüzde uçurum vardı ve biz hemen kenarındaydık. Judy ipleri germeye başladı yavaş ve ölçülü hareketlerle "Dik kayalıktan inmek zorunda kalırsak" diye fısıldadı. Mümkün olduğunca geriye çekildik.

Kalın bir ses aniden ismimi çağırdı. Sesi tanımıştım, Tiofilus'un sesiydi. Bakışlarımızı yukarıya doğru yönelttik. Sürücüler ve kaplan sihir gibi ortadan kaybolmuşlardı. Biri uzaktan bir meşale yakmıştı.

"R-A-FA-E-LO!" Ses çölde yankılar yapıyordu. "J-U-D-Y! Bu yer kutsaldır! Buradan defolun, uzaklaşın!" Sustum. Tepki göstermemi bekliyor, yerimi tespit etmeye çalışıyordu. "Eğer hemen burayı terk etmezseniz, kanınız dökülecek!"

Öyleyse, Tiofilus'tu, başrahip Christos'u soğukkanlılıkla öldüren. Başrahibin kafir Profesör Hamilton ile olan samimi ilişkileri, manastırda kadınların kalmasına izin vermesi Tiofilus'un gözünde bağışlanamayacak suçlardı. Tiofilus Bedevi şivesinde Arapça konuşmaya geçti. Anlaşılan atlı Bedeviler grubu henüz uzaklaşmamışlardı. Kulak kabarttım.

"Ne diyorlar?" diye merakla sordu Judy.

"Bedevilerden uzaklaşmalarını istiyorlar... Tiofilus onlara diyor ki 'bu yer kutsaldır. Mağaraya girmek ve kutsallığını bozmak yasaktır.'"

Tiofilus daha ilk görüşmemizde bende kuşku uyandırmıştı. Şimdi uçlar bağlanıyordu. Tiofilus bizi manastıra geldiğimiz andan itibaren takip etmişti. Gerçi hassas gizli mikrofon veya teyp aracılığı ile değil, kendince basit yöntemlerle; örneğin kapı arkalarından ve bizlere yemek getirenlerden bilgi toplayarak, en çok da Hamilton'ı yıkayan rahipten. Tiofilus planın tüm ayrıntılarını baştan biliyordu, zamanlamaları da.

Dini ve başka düşüncelerle, Tiofilus Mesih'in elyazmasının ken-

disinin olmasına karar vermişti. Belki de Hamilton'ın elyazmasını başrahibe armağan edeceğini düşünmüştü, yardımları ve manastırda konuk edilmesi karşılığında, ve de dünyadaki en eski kütüphaneye girmesine imkân tanıdığı için.

Hamilton, başrahip için "Doğal ölümle, eceliyle öldü" demiş, ayrıntı vermemişti. Kimbilir belki kendisi de aynı doğal ölüm yöntemi ile cinayete kurban gitmişti. Judy ağır ağır soluk alıyordu. Sıcak lodos yüzümüze esiyordu. Ayaklarımız altındaki topraktan tuhaf gürültüler geliyordu. O anda ne olduğunu algılayamadım.

"Kaplan!" diye fısıldadı kulağıma Judy, "Bak..."

Solgun ay ışığı bulutlar arasından görünürken, asil hayvanın yüzünü aydınlattı.

"Gürültüyü o da duydu."

Tanrı hayvanları yaratırken bazı hislerinin tehlikeyi önceden sezmeleri için daha duyarlı olmasına özen göstermişti. Acaba kaplan durduğu yerden bu tuhaf gürültü yüzünden mi ayrılmıştı, bu kötüye alametti. Derinden gelen gürültü sesleri yenilendi. Ve o zaman taşların kayaların çarpışmasından çıkan gürültüyü tanıdım. Toprak altımızda kayıyordu.

"Deprem!" diye bağırdı Judy ve uçurumun kenarından beni çekti. Belki de Tiofilus haklıydı, bu topraklar kutsaldı. Belki gökler onun çağrısına cevap vermiş, kutsallığı bozduğumuz için cezaya çarptırılmıştık. Gözlerimle dağın ayrıldığını gördüm, manastırın eteklerinden şiddetle patlayan kükürt gölünü, ateş püsküren kükürt ve tuzu fark ettim.

Atlar ürküp sürücülerinden kurtulmaya çalıştılar. Rahipler göklerdeki Tanrılarına sesleniyorlardı. Toprak tekrar tekrar altımızda sarsılıyordu. Kayalar açılıyor toprak bulutları her tarafımızı kaplıyordu. Judy göz mesafesinden kayboldu. Mağaradan gelen ateş kayalıkları aydınlattı ve Judy'nin biraz ötemde olduğunu gördüm. Ona doğru kalktım ama tüm çabalarıma rağmen toprak kayıyordu. Aramızda uçurum açıldı ve sihirli değnek gibi ateş söndü. Judy aynı hızla göründüğü gibi kayboldu.

Judy'i göremez olmuştum, Bedevileri ve rahipleri de. Atların kişnemeleri sakinleşti. Rahiplerin mırıltıları kesildi. Her şey bir veya iki dakika içinde olup bitmişti, ama bu süre bana sonsuz kadar uzun gö-

rünmüştü.

Hamilton'ın hayali gözlerimdeydi. Kulaklarımdaysa, onun sesinden, Yohazkel Kitabı'ndan bir bölüm yankılanıyordu. "O gün gelecek İsrail diyarında büyük deprem olacak, gökteki kanatlı kuşlar ve denizdeki balıkları, dağları yerle bir edeceğim. Coşkun yağmur ile yıkayacağım, temeli açılacak ve yıkılacak ve siz onun içinde telef olacaksınız..."

Mağara girişinde davetkâr Hamilton'ın hayali vardı, kalktım var gücümle mağaranın derinliklerine koştum.

İsrail'den ayrılmadan önce veda etmek üzere Arye'ye gittim. Onu karanlık odalardan birinde Tevrat'tan bir sayfayı incelerken buldum.

Bukleleri kıvırcık, sakalı dağınıktı. Yüzü aydınlandı.

"Son günlerde başımdan geçenleri tahmin edemezsin" diyerek söze giriştim.

Işıldayan gözleriyle bana baktı: "Toprak yarılacak ve canlıları içine alacak..." diyerek okumaya devam ediyordu.

"Arye, kes artık!" diye bağırdım ama o kendi halinde devam ediyordu.

Allah'ın cezası nereden biliyordu bütün bunları? Acaba Tanrısal ruh muydu onu yönlendiren. "Vedalaşmadan önce bana tek bir şey söyle Arye. Benim manastırda olduğumu nereden biliyordun?"

Ve o daha coşkulu bir sesle ezberden okumaya geçti: "Tanrı dedi ki: İnsanlar seni çağırırsa, kalk git isteklerini yerine getir."

Dudaklarında beliren tebessümü saatlerce bana eşlik etti.

Lot Havaalanı'ndan yükselen uçak, mavi göklere dalıyor ve Akdeniz'e doğru yol alırken doğruluyordu. Son iki haftanın olaylarını düşünüyordum. Kuş bakışında her şey minik görünüyordu. Geniş Yehuda Çölü küçük bir kahverengi nokta gibiydi.

Roma'ya beklenen saatte iniş yaptık. Bologna bağlantılı uçağa yetiştim; bir saatten az zamanda Markeni isimli havaalanına inip bir taksiyle çiftliğe gittim. Karmen'e sürpriz yaptığımda buğday tanelerini serpiştiriyordu. Sürprizin şokundan bir an dona kalmıştı. Şaşkınlığı geçin-

ce üstüme atladı, sarıldı ve ihtirasla öptü. "Tanrıya şükür, Rafaelo! Seni hayatta göremeyeceğimi düşünüyordum."

Ona havaalanında satın aldığım video kamerasını uzattığımda hiç tepki göstermedi. Sadece bir kenara koydu.

Uzun uzun onu inceledim. Biraz zayıflamış ve genelde yaptığı gibi ilkbaharda saçını kestirmiş. Ve bu yıl ilkbahar erken gelmişti. Ağaçlar, beyaz pembe çiçekler açmış, her taraf rengârenk çiçeklerle örtülmüştü.

Sarmaş dolaş yürüdük.

"İyi misin Karmen?"

"Ben gayet iyiyim" dedi. "Oysa sen bitkin görünüyorsun hatta tuhaf bile diyebilirim."

Gerçekten haklıydı. İçimde tuhaf, anlatılamayan, açıklanamayan bir his vardı. Kısmen Karmen ile bağlantılıydı. İyi olmaktan çok uzak olduğunu biliyordum. Daha sonra ilaç dolabında baş ağrısı için ilaç ararken, uyku haplarına rastladım. Theresa, evin kâhyası üzüntü ile bana Karmen'in her gece çiftliği terk edip sabaha karşı döndüğünü iletti.

Birkaç gün sonra çiftliğe postacı gelerek imzalı bir zarf getirdi. El yazısını hemen tanıdım. Titreyen ellerimle zarfın kenarını açtım. İçinde adıma imzalanmış 400 milyon liretlik banka çeki buldum, aşağı yukarı 350 bin $. Hamilton borcunu ödemeyi unutmamıştı. Çek mektuba iliştirilmişti.

Sevgili Rafaelo,

"Bu mektup eline geçtiğinde artık yaşayanlar arasında olmayacağım. Tüm yaşamımı saklanmış ışığı, gerçeği aramakla geçirdim, ama nail olamadım. Sana uzun seneler önce eşek ve develer üzerinde Yam-Hamelah'ın doğu kesiminde dolaştığım günlerden bahsetmek istedim. Bir efsane duydum. Gece konakladığımızda ateş etrafında çökmüş otururken, rehber bir Bedevi çok güzel bir kız bebekten bahsetti. Melez kızın annesi Hollandalı, babası Bedevi idi. Kız büyüdü gelişti ve çok güzel bir genç kız oldu. Bir gün birkaç Bedevi, babanın çadırına saldırıda bulundular. Çöl mağarasında bulunan ve elyazması antika ruloyu onlara vermesinde direttiler. Rulonun önemini önceden kavrayan baba onu çok gizli bir yere sakladı ve bu sırrını sadece eşi ile paylaştı. Be-

deviler ona felaket işkencelerde bulundular ama o ölümü itirafa tercih etti.

Yıllar geçti kalbi kırık anne ölüm döşeğine gelince kızını yanına çağırdı ve sırrını açtı. Kızına ruloyu alıp yaşlı tek gözlü uzun boylu kişiye teslim etmesini vasiyet etti. Genç kız çölü aştı günlerce süren uzun yolculuklardan sonra ihtiyarı buldu ve ruloyu ona iletti. Genç kız melek kadar güzeldi tek kusuru: Ana karnından yalancı doğması idi.

Efsanede anlatılır ki genç kız ve tek gözlü ihtiyar rulo sayesinde hazineyi buldular ama tadına varamadılar. İhtiyar öldürüldü ve genç kız ise toprak yarık içinde kayboldu. Hiç kimse hazineden yararlanamadı; onu elinde bulunduran her kişiyi lanet mezara dek takip edecekti.

Efsane buraya kadar Rafaelo. Mesih'in elyazma rulosu eline geçerse senden son bir dileğim olacak: Roma'daki eski mezarlığa git, kabrim orada olacak. Mezar taşıma kutsal elyazmasının giriş cümlesini koy. Lanet senden uzaklaşacaktır."

Odio Hamilton

Mektupta tarih yoktu.

Elimde olmadan ağlama krizine tutuldum. Gözyaşlarım yanaklarımdan dökülüyor dudaklarımda tuzunu hissediyordum. Bir an zaman tünelinde geriye döndüm, o kötü kaderi tayin eden Yehuda Çölü'ndeki karanlık geceye... Toprağın yarıldığı gece...

27

"Judy! Judy!" Delicesine çığlık attım avazım çıktığı kadar bağırdım. Ayaklarım beni mağaraya sürükledi ve orada nutkum tutuldu. Gözlerimin önüne serilen manzara her hayalin üstündeydi. Mağaranın taban yüzeyindeki kayalıklarda ince uzun bir çatlak ve içinden yükselen alevler. Alevler mağara duvarlarını ve boşluğunu aydınlattı. Parlak renkler antika çömlek testiyi kapladı. Kapağı kırık testi içinden ışıldayan rulo görünüyordu. Ateş rulo fermanı.

Alevler çevresinde cüzzamlılar oturmuşlardı. En azından bir düzineydiler. Anadan doğma çıplaktılar, yaralı derilerini açıkta bırakmışlar testiye, ışıldayan ateş fermanına boyun eğiyorlar tapıyorlar, dualar mırıldanıp, haç çıkarıyorlardı. Kalplerinde İsa'ya iman ediyorlar, Rabbin onları bu yaralardan kurtarması için yakarıyorlardı.

Basit bir mağaraydı. Tavanı kubbeli, duvarları düzdü. Ne bir simge ne bir belirgin tanıtıcı işaret. Alevler yükselmeye devam ediyordu ve oradaki çatlak, depremden sonra mı oluştu yoksa hep mevcut muydu bilemiyorum. Çömlek testi kayalıklardaki basamak üzerinde iyice oturtulmuştu. Alevler yavaş yavaş alttan yükseliyordu ve nerdeyse alev dilleri rulo fermanı kaplayacak ve küle dönüştürecekti.

Cüzzamlılar parmaklarını dahi oynatmadılar. Anlaşılan karşılarında olacak mucizenin beklentisindeydiler. Beyaz duman tüm mağarayı kapladı, görüşü zorlaştırdı. Uzakta duruyordum. Bulunduğum yerden testiyle aramdaki mesafe beş-altı adım kadardı. Derinden gelen sesler iyice yükseldiler, dua iniltileri kopardı, cüzzamlılar gözleri kapalı oldukları yerde sallanıyorlardı. Ateş testiyi parçaladı daha fazla tereddüt edecek vakit yoktu.

Yaydan fırlayan bir ok gibi fırladım, ateş fermanını testiden kaptığım gibi çılgınca dışarıya emekledim. Kırılma sesi ve talihsizlerin bağırtıları kulaklarımda çınladı.

Karmen gece ağardığında çiftlikten uzaklaştı. Ayakları onu eski mezarlığa yönlendirdiler. Mezar taşlarında oturup ruhunu dinliyordu. Zihninden geçirdiklerini yalnız Tanrı bilebilirdi. Her gece peşinden gidiyor benimle çiftliğe dönmesi için yakarıyordum. Durumu iyiden iyiye kötüleşti, yemeden içmeden kesildi ve çok zayıfladı. Doktorlar onu kliniğe yatırmamı tavsiye ettiler. Kabul etmeyince zor kullanmak gerekti. İki iriyarı hastabakıcı ellerinden yakaladıkları gibi onu torbanın içinde bağladılar. Yüreğim parçalandı. Karmen bana yeryüzündeki tüm güzellikleri tattırmıştı.

Roma'ya seyahat etmeden önce, Karmen'i hastanede ziyarete gittim. Kliniğin başhekimi Prof. Mantini yakında kapalı hücreye geçirmek zorunda kalacaklarını iletti. "Hiç iyi değil sinyor Rafaelo. Çok kö-

tü bir travma geçirmiş; bundan bir türlü kurtulamıyor. Halen yemek yememekte direniyor. Belki başına gelenleri siz biliyorsunuzdur?"

Güçlükle o gece çölde olanları Profesöre anlatmaya başladım. "Üç kişi Profesör. Gözlerimin önünde gaddarca tecavüz ettiler. O geceden beri..."

"Hayır!" Profesör Mantini sözümü keserek "Tecavüz olayını rahatlıkla anlatabiliyor, bu travmayı atlattı. Onu rahatsız eden başka bir şey var!"

Sözleri beni şaşırttı. O şeyin ne olabileceğini düşünemiyordum, aklıma bir şey gelmiyordu. Karmen'i odasında buldum, yüzü yatak çarşafları gibi solgundu. Bakışları pencereye takıldı sonra bana yöneltti. Beni tanıyamadı. Çiçeğim gözlerimin önünde solmuştu, âşık, sevecen kadın sönmüştü ve niye bilemiyordum. Onu kaybettiğimi anladım.

Elini avucumun içine aldım, eli buz gibiydi. Çekmecesinden bir tarak çıkarıp saçlarını taradım. Saçları nemli, yağlı ve yapışkandı. Vücudu kötü bir koku salgılıyordu. Yüzünde koyu lekeler belirmişti.

Koltuk altından tutarak ona destek vermeye çalıştım ve hastane bahçesine çıkardım. Karmen bir deri bir kemik kalmıştı. Arzulu, şehvetli, sağlıklı eşimden iz kalmamıştı.

Onu kestane ağacı dibine oturttum. Beni terk etmemesi, bırakmaması için yakardım, yüreğine konuştum. Çekik gözleri, güçlükle aralanan dudakları ve yüzünün görüntüsünden dehşete kapıldım. Mezarlıkta buluştuğumuz geceyi hatırlattım. At ahırını, Venüs'ü ve bizi. Neşelendirmeyi denedim, oysa o heykel gibi donuk kaldı. Yüzünde hiçbir kas kıpırdamadı. İçim parçalandı. Çatlak dudaklarını öpemiyordum.

"Tuhaf ama hep aynı ve tek cümleyi tekrarlıyor" dedi Profesör Mantini hastaneden ayrılırken.

Merakla ona baktım.

"Leylekler tekrar dönmeyecekler, leylekler tekrar dönmeyecekler..." diye mırıldanıyordu.

Roma'daki mezar aralarında yavaşça yürüdüm. Mermer oymalı taşlar, bronz heykeller, çerçevelenmiş resimler, yapay çiçekler, çiçeklikler. Gidenlere yapılan son görev, sonsuz saygı.

Mezar taşçısını imalathanesinde buldum. Önlüğü beyaz tozla kaplıydı. Mezar taşçılık mesleğinin aileden gelme olduğunu izah etti genç. Meslek sırları babadan oğula geçer dedi.

Beni Profesör Hamilton'ın kabrine götürdü. Basit beyaz uzun mezartaşı. "Buraya İsrail'den büyük bir tabut içinde getirildi" dedi ve ekledi "Çok uzun boylu.. akraban mıydı?"

"Hayır," diye mırıldandım. Gözüm mezar taşında yazılanlara ilişti: Odio Junior Hamilton 1899-1990.

"Çok sade bir törenle toprağa verildi. Sadece mezarcı ve rahip. Tek kişi onunla vedalaşmaya gelmedi" şaşkındı genç mezarcı.

Biraz tereddüt ettim sonra boğazımı temizleyip "Bak, bana mezar taşına bir şey eklememi vasiyet etti."

Mezar taşçısı genç hayret etti:

"Bu onun son dileğiydi, bir nevi vasiyet" diye geveledim.

Bürosuna döndük halen benim tuhaf ricama nasıl davranacağını bilemiyordu. "Birileri gelir de sorarsa?"

"Merak etme" dedim sözünü keserek. "Gönül rahatlığıyla bu işi yapabilirsin. Bütün sorumluluk bana ait." Biraz daha ikna edici olması için cüzdanımdan bir tomar binlik çıkardım. Şunu yazmasını rica ettim:

"Ben Pantira ve Meryem'in oğlu İsa ve işte sözlerim..."

"Emin misin sinyor?" Şaşkındı.

Gülümsedim ve "Eminim" dedim.

Mezarlığı hızlı adımlarla terk ettim. Fermanı serdim ve tekrar tekrar okudum.

28

"Ben, Pantira ve Meryem'in oğlu İsa ve işte sözlerim:"

Ben ne Tanrı'nın oğlu ne de Peygamberim. Peşimden gelip dinimi istiyorlar oysa ben sadece et ve kandan oluşan bir kulum. Gök hâkimiyeti ve krallığı arzulamıyorum, başımı Mesih yağı ile meshetmedim. Şakirtlerim, sizin çevrenizi yalanlarıyla sarmasınlar diye, büyük bir ferman alıp bildiklerimin korunması ve size şahitlik yapması için sözlerimi hattat yazıları ile yazdım.

Onlar dürüst ve iyi insanların kalesinde ikâmet edip Tanrı'yı sesleriyle yücelten ama kalpleri yalan dolu olan kişilerdir. Tanrı'nın sözlerinin derinliklerine inerek onun dinini kendi elleriyle yoğururlar. Yollar gerçek değildir. Tanrı sözlerini tahrip ediyorlar. İsmini boş yere anıyorlar.

Ben Tanrı kuluyum, uzakta kalanları yaklaştırmak, Tanrı'nın iyiliklerini ve methiyelerini ilan etmek üzere bulunuyorum. Zavallıları, hastaları ve baskı altındakileri gördüm ama yardım eli uzatıp onları kurtaracak kişi görmedim. Kalpleri acı ve baskı dolu olanlar Tanrılarına yüz çevirmediler. Ayaklarım beni bütün dünyanın bucaklarına taşıdılar ve orada yanılgıda olan çobansız sürüler gibi dağılan kişileri gördüm.

Vaftizci Yahya günahkârdır. Tanrı'nın eli peygamberlerin, yalancı ve iftiracı kişilerin üstünde miydi? Doğduğumdan beri Yahya ümidini bana bağladı ve annemi yalan yere aldattı. Davud'un şehri Beytlehem'den kaçma arzusu olduğundan babamın kalbi sızlamadı. Annem gözünde günah işlemedi. Utancını ve babam Pantira'ya olan sevgisini ilelebet kalbinde sakladı.

Tanrı kalbini milletine karşı sertleştirdi ve onlara eziyet etmek için Roma askerlerini salıverdi. Kâhinleri ona sırt çevirdiler, çünkü onun yolundan ayrıldılar... Sürülerime elimi uzattım ve beni boş çevirdiler (karşılık vermediler). Onlar peygamberlerden kehanet ve fikir beklediler... Ve Yahya bana emrediyor: Onlara Peygamberlik yap. Onun ağzından çıkan söylenti tüm ülkeye baştan başa yayıldı: Tan-

rı'nın oğlu doğdu!

Yahya beni Ürdün Nehri'nde vaftiz etti. Ve Mesih yağını vücuduma sürdü. Ve dudaklarında dualarla halk bizi izledi. Bağrında beni büyüttü ve ben eline su döktüm. Çadırında, kendimi dine ve ilme adadım. Ağzımdaki dini açıklamalar bal kadar tatlıydı. Yüce Tanrı'nın sözlerine susamış olan kalbimin ifadesinde Yahya bana yardımcı oldu.

Günün birinde Yahya bana dedi: İsa oğlum, Milletini kurtarmak için seçilmiş olan Tanrı'nın oğlu sensin. Millete git ve onlara seslen, Sion Tepesi'nden gelecek olan Selamet günü yaklaşmıştır ve buna göre kendilerini hazırlasınlar.

"Celile dağlarından Ürdün Nehri'ne, Kudüs'ten Yehuda Çölü'ne her yeri, Ham ve Takua arasında dolaştım. Halk çobanların arkasını izleyen sürüler gibi beni izlediler ve susamışçasına beni dinlediler. Kurtulmak için Tanrı'nın sözlerine büyük arzu duyuyoruz.

Ve Vaftizci Yahya bunun iyi olduğunu gördü. Büyük bir halkın gözünde ulu bir kişi olarak gözüktüm ve benim sözlerime ümit bağladılar. Benim peşimi izleyen halk çoğaldı ve çok güçlendi. Ve Yalıya bana söyledi: Git arınmış sudan onlara serp, onlara yeni bir ruh ver, Ürdün Nehri'ne yolla, günahlarından arınmak için onları suya daldır.

Tanrı ile anlaşmayı yeniledim, suyla onları arındırmadım. Çadırlarından geçtim, kalabalıktılar ve Tanrı'larını bilmiyorlardı. Onlara başka ilahlara tapmamalarını emrettim ve Tanrı'mızın dinini yaklaştırdım.

Tsadoh oğuları Kâhinler yolumun üstünde durdular. Farîsîler beni uyardılar. Bütün İsrailoğulları kabilelerini topladım ve onlara seslendim: Tanrınıza bütün kalbinizle ibadet edin, Tanrı'nın şeriatını izleyin ve o zaman göklerin ve toprağın yaratıcısı olan Tanrı'nın oğulları olacaksınız. Ve bütün günahlarınız kar gibi beyazlaşacak...

Kâhinler, kutsal görevle ilgili kişiler gücümü gördüler benim. Başkâhin (Harun Ha-Kohen'in) soyundan olmadığımdan, milletin değişik düşünceleri olan kitleye nefretle baktıklarından bana karşı cephe aldılar.

Tanrı'yı arayanlar, denizdeki kum tanecikleri kadar çoğaldılar

ve gözlerini bana yönelttiler. Ülkenin uçlarından fakirlerin ve baskı altında olanların sesleri kulaklarıma ulaştı. Fırsatçılar başkalarının vücutlarına, kanlarına ve mallarına el attılar. Sodom ve Gomore halkı gibi kötü yollara saptılar.

Yahya beni çöldeki mağaraya aldı. Kalbime hitap etti, halkımı vaftiz etmem için bana telkinlerde bulundu. Ben ona şöyle dedim: Sayın Hocam, Vaftiz günahları arındırmaz ancak kalbiyle Tanrı'yı arzulayan ve onun dinini takip eden arınabilir. Ve halkımı vaftiz etmeyi reddettim. Ve Yahya'nın vaftiz etmediğini, İsiiler vaftiz etti.

İsiiler arasına yerleştim. Kendilerini aydınlığın, ışığın oğulları, avuçları temiz olanlar diye adlandırdılar. Onlar yıldızlara bakarak sırları okurlar. Onların kehanetleri boş ve içleri günah doludur. Ellerini yazılara uzatırlar. Fermanlar yazarlar, Mukaddes yazıları kendi ruhlarına göre düzeltirler. Mesaj haberleri yazarlar ve benim kanım kaynıyor.

Mukaddes dinimizin kanunlarından saparlar, ekmeğe, şaraba öncelik tanırlar, duadan duaya yer değiştirirler. Peygamberlerin sözlerini farklı yorumlarla sunarlar. Geçmişi geleceğe, geleceği geçmişe çevirirler, ağızları yalan doludur.

Mesih Harun soyundandır. Trampetlerin sesleri Yahya'nın hiddetini artırır çünkü o evi yıkmaktan korkuyordu... Gözleri tövbe edenlere ümitle bakar ve elleri kardeşlerin kanıyla yoğrulmuştur ve o çöl insanlarına vaaz verir. Yahya'dan korkarlardı çünkü gözlerinde o, kurtarıcı habercisi idi. Bana karşı korkuları Yahya korkusuydu.

Tsadoh oğulları kâhinleri beni görmeyi arzu ederlerdi ve kalbim heyecanlanırdı. Ve Yahya dedi: Korkma, kalbin incinmesin, böyle bir zamanda sana hizmet etmek için yaklaşacaklar ve ağzından çıkan sözlerine kıymet verecekler... Yahya beni cesaretlendirdi. Büyük Kohenlerin mirası olan Tanrı'nın rumuzları ile bana yol gösterici oldu. Bütün bunları halka açıklamamı yasakladı. Pesah (Fısıh) bayramında Kudüs'e hacca çıkmamı bana emretti. Ve bana bu sözleri söyledi: Git Kohenlere ve milletin bilgelerine vaaz ver; çünkü kötü yollara yöneldiler ve o gün bilgeler ortadan kaybolacak ve halkın bilinci olmayacak.

Ve geldim Tanrı'nın evine ve huzurunda eğildim ve Kohenlerle konuştum. Kohenler olması gerektiği gibi arınmış değillerdi... Ve söz-

leri riyakârlıkla dolu idi. Tatlı sözlerle insanları ihmal ettiler ve ben de onlara bir tek isteğimi bildirdim. Saf insanları Tanrı'ya yaklaştırmak ve hatalıları gerçek kaynağa döndürtmekti. Bu sözlerim gözlerinde alayla karşılandı ve bana söylediler: Bizden uzaklaş. Bilgiden yoksun bir Celileli'sin sen. Tanrı'nın sözlerini bütün toprağa yaymaya; Tanrı'nın adaletini ve yanlış yola sapmışları Tanrı'nın huzuruna getirmek için seni kim görevlendirdi? Ve benim manevi gücümden bütün halk etkilendi. Ve Kâhinlere söyledim: Şimdi anladım ki Tanrı Mesih'ini kurtaracak, Kutsal göklerinden kuvvetle onu cevaplandıracak. İsiilerin elçisi ve onların sözcüsü olduğunu sanan Kohenlerin kalpleri korku doldu. Ve halkın hiddeti Kohenleri yıkacak kadar kabardı.

Tutucu dindarlar Mesih hakkında kutsal yazılarda rumuz arıyorlar. Fakat onlar ışığın çocukları değiller ve bütün olanlar ve olacakları keşfedemiyorlardı. Ve olmadan önce düşüncelerini hazırladılar.

Onlar isyankâr çocuklardır. Kayaların içlerinde kendilerini günahlarından arındırmak isterler ve yalnız, tecrit olmuş şekilde yaşamlarını sürdürmek isterler. Yazıları gerçekleri yansıtmaz ve ağızlarında Tanrı'nın sözleri onları günahlarından temizlemez. Gizlilikle yazarlar ve Tanrı'yı yüceltirler. Uğraşları kutsal şeylerdir fakat gözleri kardeşlerin çektiği azabı görmez. Tanrı'nın evi ne kayalıkların arasında, ne susuz çölde ne de dağların zirvelerinde bulunur. Çölde kaybolanlar Tanrı'ya gelişmemiş toplum ve topraklarda ibadet edemezler. Ve kurbanlarını Tanrı arzu etmez. Bir gün gelecek ki Tanrı'nın tapınağı deniz aşırı bütün topraklarda bilinecek, yayılacak.

Tapınakları uzaklaştıkça Tanrı'nın sözleri de kalplerinden uzaklaşacak. Tanrı'nın yeni bir anlaşma yaptığı sözleriyle yanılıyor ve herkesi yanıltıyorlar. Yermeya Peygamber'in sözlerinde Tanrı der ki: İşte gün gelecek İsrail ve Yehuda ile yeni bir anlaşma yapacağım...

Milletimin haykırışları bana yükseldi ve Kâhinlerin günahlarını gördüm. Yeni yasalar ve fermanlar dolduruyorlar ve içimin derinliğinde fırtınalar kopuyor.

İleri görüşümle imanım kayboldu. Toprak, günahıyla yok oldu.

Ve Yahya benim kulaklarımla kehanette bulunuyor. O da mı ileriyi gören Peygamberlerden veya kâhinlerden? Yahya bana söyledi:

Şeriat topraktan geçti gitti. Kanunları batıl oldu. Oğulları anlaşmayı bozdular. Tanrı ile yeni anlaşma yaptılar ve toprak bunlardan doldu. Gururumun yok olması ve beni günahtan arındırmak için bana dedi: Git bu kuvvetinle halkını (sürülerini) kurtar, çünkü Mesih'sin. Ve Tanrı'nın sözleri senin ağzındadır. Kudüs'te oturan kâhinlere gittim ve onlar bana çölden gelenler dışardan onları yok etmeye gelen halktan korkuyorlar dediler. Onlara söyledim: Sizi kurtarmaktan acizim ve Kohenler bana söylediler: Hayır sen Mesih'sin Tanrı'nın sözleri senin ağzındadır.

Kanlarında kurtuluş dolu halka gittim söylediler bana: Sen bizim adalet dağıtan Mesih'imizsin. Git ve bizi sonsuza dek kurtar.

Hatalı olan Farîsîlere söyledim: İşte gün gelecek ki Tanrı adına geleceğim ve size konuşacağım: Ve kurtarışımı sünnetsizlerden, ve öteki milletlerden methiye görmeyeceğim. İsmimden dolayı hiddetlenmeyeceğim, onlara zararım dokunmayacak: Ve Farîsîler bana söylediler: Sen Mesih'sin Tanrı'nın ruhu senin üstündedir.

Gözlerimi göklere yönelterek bana işaret vermesi için Tanrı'ma; İbrahim, İtahah ve Yakub'un Tanrı'sına haykırdım. Şakirtlerim Yahya ve Yakub sözlerimi yazıyorlardı. Kalpten sevdiğim Yahya kehanetiyle dağlardaki kartallar gibi uçuyordu. Onun gözünde Tanrı'nın oğluyum ben. Ve onun işaretleri de çoktur. Peygamberler ve Mesih'lerin işaretleri vardır. O beni elimden tutuyor ve kelimeleri beni sahte Mesih'lerden koruyor. Yakub, Yahya, Şimon ve Yehuda sabah akşam beni etkilemek için konuşuyorlardı. İnsanoğluna gökteki krallığı iletmek için Tanrı seni seçti. Git bu kuvvetinle İsrail'i kurtar.

Yazılarda kurtuluşun işaretini, alametini aradık ve bulamadık. Çünkü Tanrı ne peygamberi ne ileriyi gören kâhini, fırtına ile göklere çıkartıp tekrar toprağa getirir. Bana Moşe Eliyahu ve Hanoh'u gösterdiler ve onlara ispat ettim. Benim mahiyetimdeki Romalı Yusuf bana geldi ve söyledi: Kohenlerin, Farîsîlerin, âsilerin günahları kan gibi kırmızı. Halk kurtuluşa susamış. İsa dinle seslerini, aç gözlerini ve bak ki senin Tanrı'n seni milletini kurtarmak için Mesih yaptı...

Kalbim kurtuluş için büyük arzu duyuyordu ve kelimeler kamçı gibi eziyet ediyordu. Çölde üç gün üç gece yürüdüm. Ağzıma ekmek ve su koymadım. Bana yol göstermesi için Tanrı'ya dua ettim, haykır-

dım içimi döktüm.

Şakirtlerime fikir danışmak için döndüm. Roma'lı söyledi: Kohenlere git ve onlara hiddetini dök ve kalbin yumuşamasın. Bana güven, çünkü etin Golgota Vadisi'nde kargalara yem olmayacak. Yemin ediyorum Mesih seni gün batmadan çarmıhtan indireceğim.

İsa'ya yakın kısıtlı grup Mesih'in doğumunu planladı.

Onların beni ikna etmesi kolaydır. Tanrı'dan korkan bir kişinin, avuçları temizdir ve derin bir din inancıyla doludur, kâhinlerin kötülüklerine ağlar, Romalıların ağır yükünü hisseder.

Ve o yazıyor ve sözleri gözlerimin önünde koşuyor. Yolu aydınlatsın diye, iman uğruna hayatını feda etmeye hazır acı ve çelişki dolu bu genç adam Tanrı'ya dua ediyor.

Kendi kapasitesinden, büyük değişiklikler yapabileceğinden şüpheli, Kohenleri, Tsadohleri ikna edeceğinden emin değil... Ölümden sonra hayata tekrar dönüşün Tanrısal bir güç tarafından olduğuna halkın kanmayacağı tereddüdündeydi.

Onlar bana öldükten sonra yeniden dirilmemi söylediler. Yunus Peygamber de büyük balığın karnından çıkarak Ninve şehrine döndü. Ninve şehir halkı, Tanrı'ya iman edip oruç tuttu, küçüğünden büyüğüne çuha giydi. Fakat Yunus'a sen Mesili'sin demediler.

Büyük Kohen Kiyfa'dan korkuyor. Kiyfa hakikatı biliyor. Eğer bana Mesih olup olmadığımı sorarsa, ben cevap vermeyecek miyim? O devrin Roma temsilcisi, meşhur gaddar Romalı Pontius Pilatus'a Kiyfa'nın kendisinin Yahudilerin Kralı olduğunu söylemesi kâfi idi, anında Krallığa isyan edenler gibi çarmıha gerileceği korkusundaydı. Eğer ona sorarsa "Sen söyledin!" yanıtını vermeyi düşünüyordu.

Gözlerim antika yazıda koşuyor ve ruhum fırtınalarla dolu. İsa, derin imanına rağmen hâlâ et ve kemikten olan bir insan gibi çarmıhın çivilerinin verdiği eziyete dayanabileceğine şüpheli idi. Kudüs belediye üyesi Yusuf, Pontius Pilatus ile iyi ilişkilerdeydi. Ve bu ilişkileri fırsat bilerek İsa'nın çarmıhtan gün bitmeden indirilmesi için kullanacaktı. Fakat İsa halen kemiklerine çakılacak demir çivilerden korkuyordu.

"Ve Baba Pantira'yı aradım ve onu buldum. Ve önünde eğilerek söyledim. Ve o dedi: Sevdiğim yegâne oğlum, neden beni terk ettin?"

Gözlerim çağırıyor ve dram şekil alıp kemik ve ete bürünüyor. İsa gerçek babasının yerini tespit edip, Romalı asker Pantira'yı sırrına ortak ediyordu. Yusuf oyalandığı takdirde, ondan acılarından kurtarması için rica ediyordu.

O ne Tanrı'nın oğlu, ne Mesih.. et ve kemikten, acı ve endişe hisseden, halen tek ve özel kişidir. Sonsuza kadar kokuşmuş kâhinlere savaş açmış Tanrı adamıdır. Ayrı bir yaşam tarzı sürdüren grubla alay eden, asilerin arasında yaşayıp ta onlardan uzaklaşan, Farîsîlere bağıran, Gerizim dağında kurban kesen Şamronlulara keskin lisanı ile "Tanrı'nın ana kaynağından kopya çekenler ve kendilerine göre yorum yaparlar" diye haykıran.

Toprakta dolaşan ve imandan yoksun ve günahlarla yaşayan onbinlerce kişiyi gören Tanrı, imanına geriye dönmek isteyenlere mani olur. Cehennem ateşinden korkan kıskançlar grubu kendilerine eziyet ediyorlar. Dünyalarında yerlerini bulanlar, kurtarışı arayanlar, Tanrı'nın sözlerine el uzatırlar. Kendi buyruklarına göre tercüme ve yorum yapanlar, doğru yoldan ayrılanlardır.

Dünya acısından kurtulmayacak. Kötülük evrenden kaybolmayacak. Yalnız imanı tatbik etmeyenler günahtan kurtulmazlar, hakikatlerini bilmeyenler günahlarının ağırlığını çekecekler. Ne Peygamber ve Tanrı adamı ne ileriyi gören Mesih onları affedecekler... Sizleri ikaz ediyorum, kanunları şeriatlarımı ve sizlere takip edeceğiniz yolu ve yapacağınız hareketleri bildiriyorum. Tanrı sesini dinleyin, emirlerine uyun ve yasaları koruyun."

29

İding Van-Lin şeytan maskesi altında bütünleşiyordu. Açık renk teni, buğday sarısı saçları, berrak gözleri, kalpleri fetheden tebessümü. Elimi hafifçe sıkarken, samimi gülüşü yüzünü aydınlatan bu kişinin Judy'nin beni uyardığı şeytansı sinsi olduğuna inanmak çok güç.

Bologna'ya nazır kliniğin bulunduğu tepedeki Al-Tura villasının,

ağaçlıklı bahçesinde bana doğru ilerlemişti. Karmen odasındaydı, dış dünyayla ilgisini kesmişti ve ben hafif esen rüzgârda dolaşıyordum, düşüncelerimle başbaşaydım.

Van-Lin'in aniden çıkagelişi beni şaşırtmadı. İding Van-Lin kesinlikle rulo fermanın bende olduğundan emin olamazdı. Üstelik bende olduğunu bilse de ferman elimde olduğu sürece bana kötülük yapamazdı.

İlk kartımı oynadım.

"Bir felaketti. Testiye ulaşabilecek uzaklıktaydım. Toprak altımda titredi. Beni yutmakla tehdit ediyordu. Alevler ve kükürt patlak vermiş mağaranın tavanına ulaşmıştı..."

Gözleri merakla beni süzüyordu.

"Onları görmeliydin, dua edenleri. Alevler karşısında duruyorlar Tanrı'ya dua ediyor, yakarıyorlardı. Giysilerini çıkardılar ve her şey yanıyordu... ateş almıştı..."

"Ve elyazması?" sabırsızlıkla sözümü kesti Hollandalı.

"Çatlak çömlek testiden rulo fermanının ucu görülüyordu. Işıkta parlıyordu. Alevler testiyi sarmıştı, sıcaklık dayanılmazdı ve çatlak genişliyordu. Ne kadar istedim elimi uzatıp elyazmasına ulaşabilmeyi ama ulaşamadım. Alevler giysilerime sıçramıştı, gözlerim dumandan ve kükürtten yanıyordu. Ne yazık ki, eli boş oradan ayrılmak zorunda kaldım."

İding sözlerimin tek kelimesine inanmamıştı; gizlemeye de gerek görmüyordu. Gözleri öfkeden yerinden fırlayacakmış gibiydi, buna rağmen gülümsemeye gayret ediyordu. "Öyleyse, Profesör Hamilton'ın mezar taşına o cümleyi eklemeye niye gerek gördün?" dedi aniden. Ateşe hazır gibi.

Biraz tereddütle, "Profesör tuhaf biriydi. Bu onun son dileğiydi ve ben soru sormadan yerine getirdim. Hiçbir zaman kelimeleri mezar taşına oyma dileğinin nedenini bilemeyeceğiz."

"Ve özellikle bu kelimeleri" dedi alayla.

"Ve özellikle bu kelimeleri" dedim ve doğruladığımı belirterek sözlerini tekrarladım.

"Bu çok ilginç, Rafaelo, çok ilginç" diye mırıldandı. Şeytan maskesinin altından kısılmış dudakları çıktı. Sinirli, kaslı vücudu harekete hazırdı. "Rafaelo, o seni öldürecek." Judy'nin sözlerini anımsadım. "Aradığı eline geçtiğinde gözünü kırpmadan seni öldürecektir."

Bir eli spor takımının cebindeydi, diğer eli üst cebin fermuarını açtı ve katlanmış bir kâğıt çıkardı. Alaylı bir sesle okudu: "Eğer Mesih'in elyazması eline geçerse senden son bir dileğim olacak. Roma'daki eski mezarlığa git ve mezar taşına yaz..."

Her yanımı ateş bastı. Evime girip Hamilton'ın mektubunu çalmakla suçlayamadan, benden evvel davrandı. Şişesinden fırlayan tıpa gibi, boğuk ve tanıdık bir ses. Ardından keskin bir acı hissettim. Dünyam karardı.

Gözlerimi açtığımda beyaz tavanı gördüm. Bologna'daki Sait-Ursula Hastanesi'nde. Koluma serum takılmıştı. Hemşire kurşunun idrar kesesine isabet edip çıktığını, çıkış yolunda kemiklerde delik açtığını, tuhaf isimlerle dolu sinirlerin ve kasların zedelendiğini açıkladı. Operatör gelecek günlerde beni birçok güçlüğün beklediğini açıklıyordu. Günlük olaylar, örneğin işemek benim için büyük zahmet olacaktı.

Bologna Polis örgütünden komiser beni gizlice polis merkezine getirdi. Cani susturucu taşıyordu ve 0.22'lik kurşunu idrar kesesine hedeflemiş, polislerin deyişi ile bu uyarı ateşiymiş. Ateşleyen için profesyonel, yaptığı işi iyi bilen kişi dendi. Komiser beni yatıştırmak zahmetine katlandı ve bu tür yaraların çoğu kez ölümcül olmadığını belirtti.

Gerçeği onlara anlatmak yersizdi. Bu öyküye kimse inanmazdı. İfademi kaydederler beni de iyileşince deli diye bir yere tıkarlardı.

Hollandalı'nın bana bu yaptığı, lanet değil de nedir? Uyuşuk bacaklar, yürürken dayanılmaz ağrılar, ihtiyaçlarımı yaparken çektiğim acı, ilaçlar, iğneler, kanamalar, morfin ve valyumun etkisi ile saatlerce kendimden geçip hislerin zayıflaması... Şeytana inanmaya başlamıştım.

Artık zerre kadar kuşkum kalmamıştı. İding İsa'nın elyazmasının elimde bulunduğundan emindi. Hiç kuşku yok ki Hamilton'ın vasiyetini yerine getirmişti elyazmasında yazılı olduğu üzere. İding elyazmasını ele geçirinceye dek bana soluk aldırmayacak, rahat vermeyecek ve son-

ra da beni öteki dünyaya gönderecek.

İding eşi Judy'i Hamilton'a gönderdiği andan itibaren geriye doğru sayışa başlamıştı. İding Judy'nin ona olan aşkından dolayı veya hayatının tehlikede olmasından korkarak görevini yerine getireceğinden, işi sonuna dek götürüp elyazmasını elimden alabileceğinden oldukça emindi.

Son günüme kadar beni gerçekten dediği gibi sevdi mi, bilemeyeceğim. Belki de kocasının baskısı altında hırpalanan kadının, çaresizlik sinyaliydi. Hayrettir, vücudunun düzgün hatlarını hayalimde canlandırmakta güçlük çekiyordum.

Bir ay boyunca yatağa bağlı kaldım, sonra doktorlar yataktan çıkmama izin verdiler. Ağır ağır koridordan geçtim, bahçeye uyarı ateşini aldığım yere çıktım. Al-Tura Kliniği'ne geçerken ürperti girdi içime. Karmen'i kendini biraz toparlamış buldum. İştahı ve yüzünün rengi düzelmişti. Gözleri sevgi ile parlıyordu. Video kamerası komodinin üstüne duruyordu ki bu iyiye işaretti. Doktorları ona çatışmadan bahsettiler. Karmen şefkat ve hüzün ile bana baktı, çektiğim acıyı fark etmişti.

Geceyi beraber geçirdik. Yanına uzandım ve rüyalarımda parçalanan kayalar, cehennem ateşi, uzun mağara, çömlek testi, rulo ferman, alevler film gibi görünüyordu.

Paso rüyalarını yorumlaması için Yusuf'u çağırmıştı. Bense bulmaca gibi sırla kalakaldım. Kutsal elyazmasını gizli bir yere saklamıştım. Mantığım bana sonsuza dek orada bırakmamı emrediyordu. Şeytan ise dünyaya ilan edip duyurmamı fısıldıyordu: Yüz binlerce inananı ayaklandırmak. İnançlarına bağlı dindar, temelinde yanlış da olsa böyle yaşamaya devam edecek mi?

Günler geçiyor ve hayat eski akışına yavaş yavaş dönüyordu. Peşinden sürprizler getirmeden geçen her gün, sanki beklentilerimi bozuyordu.

Mesih gerçeğinin ışığa çıkması için dünya iki bin yıl bekledi. Zalim Hollandalı'nın tarihin çarkını hızlandırması için hiçbir neden yoktu.

30

Aradan iki ay geçti ve sağlığım iyice düzelmişti. Sabah Sinyor Garnadi ile at gezisine çıktım. Monte Kafra tepelerinden Mon Gardiano'ya kadar at sürdük oradan çiftliğe dönüş yaptık. Atları otlamaları için meraya salıverdik; Garnadi de semerleri yağlamaya gitti. Tahta merdivenlerden eve çıktım. Merdivenlerin başında yabancı bir erkek bekliyordu. Hayret ettiğim şey ise köpeklerin havlamamış olmasıydı.

Selim İbn Oda diye kendini takdim ettikten sonra Arap usulü selamlayarak pasaportunu uzattı. Kısa boylu, toplu 50 yaşlarında bir Arap. Teninin rengi kolaylıkla hangi ırktan olduğunu ele veriyordu. Altın yazılarla yazılmış kartviziti de kanıtıydı. Selim İbn Oda Rabal Amon'da yaşamaktaydı. Metal renkli Mercedes marka arabası dışarda bekliyordu. Beni süzdü, gereksiz giriş ve önsöz yapmadan direk: "İki milyon dolar!"

"Ne karşılığında?" dedim anlamazlıktan gelerek. Elimle gölgelik balkona geçip oturmasını işaret ettim. Göbeği gri takımından taşıyordu, iskemleye otururken ceketin düğmesini açtı ve gülümseyerek:

"Elyazması karşılığında!"

İlk bakışta bende sempati uyandıran bir şey vardı şu Ürdünlü tüccarda. Babacan gülüşü, olaya yaklaşımı. Belki de sadece yanılgıydı. Kimbilir belki gülüşünün ardında susturucu tabanca taşıyordu...

"Ayrıntısına inmemi ister misin?" diye gülümseyerek devam etti. Gülünce ön altın dişleri sırıtıyordu, anlaşılan altın meraklısıydı. Kolunda altın Rolex saat, altın künye ve boynunda kalın altın kolye. "Artık çölde Bedevi kabilelerinin bilmediği sır yok!"

Bu kez açıklaması için inat ettim.

"Rafaelo, seni incitmek istemem. Bu durumda zaten yeterince acı çekiyorsun" öğrenmek için direttim ve sonunda geveledi: "Bu Nadil ile ilgili biliyorsun."

Nadil'e işkence etmişlerdi. Yakalamışlar ve çok kötü işkence etmişler. Selim İbn Oda, Nadil'i kabile fertlerinin dışlamaları ve Taşmis töreni ile küçük düşürmelerinden kuşkulanmıştı. Nadil başka kabile-

den üç Bedevi öldürmüştü. Kurbanların kardeşleri intikam almak üzere kan davasına girmişlerdi. Nadil'e neden öldürdüğünü ağzından almak için işkence yaptılar. "Nadil bilemezdi ki, elyazmasına ulaşmayı başarabildim mi?" dedim.

"Evet Sinyor Rafaelo mantıklı" bozuk İtalyanca'ya geçiş yaparak: "Ben de bilmiyorum..."

Theresa meyve dolu sepet, tereyağlı bisküilerle kahve getirdi. Zihnimden değişik fikirler geçiyordu. Balkondan aşağıda kımıltısız, direksiyon başında oturan Selim'in şoförünü fark ettim. "Seni bulmak çok güçtü" dedi zayıf İtalyancası ile kelimeleri bulmakta zorlanıyordu. "Yerin çok güzel. Her şey yeşil. Cennet. Benim de Rabot Amon'da at yetiştirdiğim bir çiftliğim var..."

"Selim söyle bana" derken Arapça'ya geçiş yaptım. "Diyelim ki elyazması elimde ve sana satmayı kabul edeceğim. Ne..."

Gözleri bir çift fener gibi parlıyordu. Sözlerimden anlaşmaya varabileceğimizi düşündü. "Satacağım, onu satacağım" sözümü kesti ve derhal ağzından kaçırdığına pişman oldu, üzüldü. "Binlerce özür dilerim, Sinyor Rafaelo, ileteceğim demek istemiştim."

Özürünü kabul ettim. Ürdünlü yenik düştüğünü anladı, buna rağmen denemeye devam etti. "Kızıldeniz elyazmaları bize ait, dünyada hiçbir ülkenin müzesinde Ürdün'ün izni olmadan sergileme hakkı yok" dedi sertçe. "Elyazmaları Ürdün kültürünün ayrılmaz parçasıdır, hiçbir istila veya bağlantı bu gerçeği değiştirmeyecek."

Şimdi iyice eğleniyordum. "Sadece elyazmasını Rabot Amon'daki herhangi bir müzeye iletmek için milyonlar ödemeye hazır mısın?"

Şaşkınlıkla kıkırdadı, dilinin sürçmesini ört bas etmeyi denediyse de başaramadı. Selim İbn Oda malı para ile satan antikacı tüccardı, mala karşılık mal takası. Elyazmasının tarihi önemi onun gözünde bir anlam taşımıyordu.

Park yerine kadar ona eşlik ettim. İndiğimiz her basamakta teklif ettiği milyonlar daha da yükseliyordu. Şansı var ki fazla uzağa park etmemişti. Yaldızlı kartvizitini bırakmakta inat etti. Kartı telefon ve fax numaraları ile doluydu. Rabot Amon, Zürih, Londra dünyanın her ucunda antika şirketlerinin şubeleri. Tekrar tekrar elyazmasının elimde olduğunu ağzımdan kaçırmam için çabaladı.

Arabasına girdi, kapıyı kapattı. Aklına bir şey takıldığı belliydi. Kapıyı açtı ve çıktı bana sarılarak: "Nadil artık hayatta değil... üzgünüm."

Tepkim olmadı. Bunu Nadil'in yakalanıp işkence edildiğini anlattığı an anlamıştım. Mercedes'in yol kıvrımlarında kaybolmasından sonra gözyaşlarıma hâkim olamadım. Köpek sürüleri etrafımı sardılar. Tuhaf, niye havlamadılar diye düşündüm.

Deneyimli antika tüccarı istediğini eline geçirmeden pes etmez. Böylece elyazması peşindeki yarışta Hollandalı yalnız değildi. Sabrının ne zaman tükeneceğini merak ediyordum, vücudumda bir başka delik açmak için, bu kez idrar kesesinin daha yukarılarında. Hapishane hücresinde zaman yavaş geçer, hayal gücü ile efsanevi hikâyeler dinleyenleri büyüler. İding Van-Lin şüphesiz elyazmasını elde edeceğinden emindi ve belki de bu sırra birkaç kişiyi daha ortak etmişti.

"Onlar senin doğru yolda olduğunu düşünüyorlar" demişti Judy, Hamilton'la New York'taki buluşmalarında. Acaba eşini ve ortaklarını mı kastetmişti? Ne kadar derinlemesine tarttıysam, karara varmakta zorlanıyordum.

Akşam geç saatte telefon çaldı. Hattaki Selim İbn Oda'ydı. Uzun uzun özür diledi sorusuna geçmeden: "Tanrı aşkına, ya Rafaelo, sadece elyazmasının hangi dilde yazılı olduğunu söylesen?"

Güldüm "İnanmayacaksın ama Arapça dedim!.."

31

Hollanda değişken ülkedir. Deniz toprağa, toprak da denize dönüşmüştür. Protestanlar, Katolikler geleneklerini koruyan inanan kişiler yanı sıra esrarkeşler, sarhoşlar, vücutlarını vitrinlerde satılığa sunan kadınlar.

"Her şeye rağmen insanların iyi kalpli olduklarına halen inanıyorum" diyordu Anna Frank gizlendiği tavan arasındaki Prinsnagrehat Sokağı'ndaki 263 nolu evinden. Genç Musevi kızının sessiz çığlığı, ölü-

münden seneler sonra ele geçen hatıra defteri ile dünyanın her bir yanında yankılar uyandırmıştı. Bana elyazmasını hatırlattı, aralarındaki benzerliği karşılaştırdım. Dindar Musevi genç delikanlı Tanrı'ya dönüp ona yol göstermesi için yakarır. "Bilmediklerini yapıyorlar..."

Saygın otellerdeki resepsiyon memurları titizlikle konuklarının pasaport kayıtlarını yaparlar. Eğer Judy Van-Lin ile Moria Oteli'nde gerçek ismi ile kayıt yaptırdıysa ve gösterdiği pasaport sahte değil ise, burada Hofostrat Sokağı'ndaki tahta küçük evde oturuyor demektir. Riks Müzesi'ne on beş dakikalık yürüyüş mesafesinde.

Amsterdam'ın Saray görünümündeki müzede Rembrand olağanüstü güzel çizmişti Yermeya'yı. Burada Hofostrat Sokağı'ndaki evin girişinde kırmızı yanaklı tombul bir hanım karşıma çıktı. Judy hakkında soru sordum ve o da kapıda oyma ile yazılı plaketi gösterdi: Van--Kaliva. Judy'nin genç kızlık soyadı. Kadın beni içeriye davet etti.

Sütün kokusu buram buramdı. Eşyalar tipik köy havasında, dar ve uzun mutfakla birleşen koridor. Raflar ve sıralanmış seramik tabaklar. Tabaklarda çiçek, yel değirmenleri, kaz desenleri vardı. Bayan Van--Kaliva ağır ağır nefes alıyordu. Judy ismiyle gözlerinde ışıltı belirdi.

Duvarlar kaybolan kızının çerçevelenmiş resimleri ile doluydu. Sessizce tek tek inceledim, sergide dolaşan bir sanatçı gibi. Bayan Van-Kaliva tanımama yardımcı olmayı teklif etti. Burada Yehudit beş yaşında, Amsterdam'daki çocuk yuvasında, burada sınıf gezisinde yel değirmeni dibinde ve burada da lise mezuniyetinde arkadaşları ile.

Birçok paraşütten atlama ve gökyüzünde resimler ve Judy'nin İding ile sarılmış resmi.

Bayan Van-Kaliva özellikle bu resmi pek sevmiyor, onu anlayabiliyorum. İding, Musevi annesinin damat olarak düşlediğinden çok uzakta. Ondan adresini rica ettim ve olumsuz yanıt aldım.

Resimleri incelemeye devam ettim. Yüksek kayalıklar, su kuleleri, karla kaplı Himalaya Tepeleri. Altında uçurum ve halat köprüler üzerinden geçişler. Tekrar tekrar Judy sanki tehlikeye meydan okuyordu ince halatlar üzerinde yürürken.

Kahverengi tahta çerçeveli, cilalı resmin önünde dikildim, donup kaldım. Uzun boylu esmer Bedevi, geleneksel elbisesi ile altın sarısı saçlı genç kıza sarılmış. Güçlükle tanıyabildim ki resimdeki genç kız ya-

nımda duran yaşlı hanımdı. Ortamı kolaylıkla tanıyabilmiştim. Patra, kırmızı kayalık. Efsanevi kaya. Hamilton'ın mektubundaki efsaneyi anımsadım. "Hollandalı anne ile Bedevi babadan doğan olağanüstü güzel kız çocuğu."

Judy ile annesinin gençlik resmi arasındaki benzerliği fark etmemek olanaksızdı. O çöl efsanesi hakkında soru sormaya cesaret edemedim. Bayan Van-Kaliva bu resmin benim için özel bir anlam taşıdığını bakışlarımdan okumuştu.

Gözleri yaşardı.

Sessizce ondan ayrıldım. Kızı hakkında soru sormadı, annelik duyguları ile yüreği parçalanmasına rağmen müebbed hapis yemiş Katolik dinine bağlı İding Van-Lin ile evlenmesinden sonra onu evlatlıktan reddetmişti. Beni giriş kapısına kadar geçirdi. Yaşlı, hastalıklı kadın, dört duvar arasına kapanmış, resimlerdeki eski günlerin anılarıyla yaşıyordu. Tek bir ümidi vardı, gün gelecek kızı kapısını çalacak, yaptıklarından dolayı pişmanlık duyduğunu belirtecekti...

Ben kimim ki yaşlı kadının ümitlerini yıkayım....

32

Mar-Saba Manastırı'ndaki rahipler çenelerini tutamayıp sızdırdılar. Bilgi hızla yayıldı. Resmi mektuplar, telgraflar, telefon görüşmeleri, faxlar, Harward Üniversitesi'nden, Pasise, Fransız adalarından rahip araştırmacılar ekip başkanı Profesör John Sterngal'e, Kudüs'deki 'Kitapevi'nden, Rockfeller Müzesi'ne, Musevi araştırmacılardan, rakipleri Hıristiyanlara, arkeologlardan koleksiyonculara, hahambaşılıktan, Zürih'teki teknik enstitüden Rehovot'taki Weizman Araştırma Merkezi'ne, Musevilikten Hıristiyanlığa...

Ve Hıristiyanlıktan bana...

"Yakışıklı bey... köpeklerden çekiniyor görünüyor." Karmen ikinci katta pencere yanında durmuş kesik kesik bana raporlarını iletiyordu. Panjurlar ardında gizlenmiş, kameraya çekiyordu. Onu süzdüm ve bu

denli çabuk iyileşmesine hayret ettim. Gelen kişi Karmen'i fark etmedi, Theresa ile konuşmaya dalmıştı. Karşılamak üzere çıktım.

Beni fark edince Theresa ile konuşmasını kesti ve kendini takdim etti: Loris Verzaro. Şaşkın gözleri ilgimi çekti. Son haftalardaki her hareketimden haberdardı. New York'ta, Frankfurt, Zürih, Amsterdam ve İsrail'de bulunduğumu ve zarfları bıraktığımı biliyordu. Kısacası bu kişi gölge gibi beni takip etmişti. Verzaro ziyaret ettiğim ünlü avukatların isimlerini sıraladı. Karmen bizi filme almaya devam ediyordu.

Çok eğlenceli buldum. Saklambaç oyunu soluk kesiciydi ve oyunculardan hiçbiri çıkışın nerede olduğunu bilmiyordu. Verzaro da aynı kanaatteydi ve açık kalplilikle söyledi.

"Elyazmalarını size iletmeye bir itirazım yok." Onu şaşırttım. "Belki de haklısınız, o gerçekten size ait olabilir."

"Bundan kuşkunuz mu var?"

"Hayır, belki yok ama, sizin tersinize, onu sonuna kadar okuyan tek kişi benim."

"Ve bundan ne gibi bir sonuca varmalıyız?" diye sordu ve yanıt beklemeden: "Bizi incitmemeyi denerseniz daha iyi olur" dedi.

Loris Verzaro işini iyi biliyordu. Gerçek bir profesyonel. Ölçülü, kısa cümleler. Onu gönderenlerin kimliğini ele verecek hiçbir ipucu vermeden. Bir kez bile Vatikan sözünü etmemişti, ama buna rağmen oradan olduğunu anlamamı sağladı. Para kelimesini de hiç ağzına almamıştı, aklıma gelebilecek her rakamı isteyebileceğim de açıktı.

"Gereği icabı tek büyük güç biz olduk" dedi kısaca. Ortodoks milletinin birleşmesini kastettiğini tahmin ettim. Bu birliğe Mar-Saba rahiplerinin de dahil olduğunu öğrenirsem hiç şaşırmam.

Elyazmasının ilan edilmesiyle Hıristiyanlık dininin uğrayabileceği zararı ima ettim. Aynı zamanda çok net bir şekilde hiç para talep etmeden Mesih'in elyazmasını onlara iletebileceğimi açıkladım. Karşılığında resmi imzalı belge, elyazmasının içeriğini yayınlamak.

Loris anladı ve sustu. Benden elyazmasını almayı başaramayacağını kavramıştı; ne nazik yollarla, ne paranın cazibesi ile ve tabii ki ne de güç kullanarak. İşini gerektiği gibi yaptıysa avukatlara bıraktığım yazılardan da haberdardı: Bana yapılacak saldırı denemesinde, avukatlarım kasalarında saklanan fotokopi örneklerini dünya gazetelerinde ve

batının TV kanallarında yayınlayacaklardı.

"Sana burada ve şu anda, elyazmasının tamamının ilanını hatta kısmen yayınlanmasını kabul edeceklerine dair garanti veremem."

Belki de çok safça davranıyordum, üst düzeydeki dini yetkilinin hissiyat ve mantıktan uzaklaşarak batıl inançlarına teslim olacağına Hıristiyan köklerinin gerçeklerine cesaretle karşı koyabileceğine, dinin doğuşunu sağlayan babanın bıraktığı mirası göz ardı edebileceğine inanmak olanaksızdı.

Karmen merdivenleri atladı ve ona kalın kahverengi bir zarf uzattı. Loris Verzaro zarfı aldı, şaşkındı. "Zarfta elyazmasından alınan bölümlerin fotokopileri var." Açıkladım. "Dünya basınında bunları yayınlayın, tüm elyazması sizin!"

Verzaro çite kadar tek başına yürümeyi tercih etti. Belki de üstlerine yapacağı açıklamalar için vaktini değerlendirmek istiyordu. Görevini başaramamıştı. Ardından bakakaldım, hayal kırıklığını hissettim. Kalbimin derinliklerinde, daha ağır baskılar beklentisindeydim, ikna ve yumuşatma denemeleri.

Daha sonraki günlerde bizi birçok sürpriz bekliyordu. Tüm aydın kişiler bulunan elyazmasının ilanına karşı çıktılar, erteleldiler, derhal benimle buluşmak istediler, işbirliği yapmam için baskı yaptılar. Evin kâhyası Theresa telgraf yığınları altında kayboluyordu. Çalan her telefon sesi ile Karmen tahmin yürütmeyi deniyordu. Tehdit veya rica.

Kör rahipler kutsal sayfaya dokunabilmek için yalvardılar. Bologna'daki aile çiftliğim bir anda gazeteciler, TV yapımcıları, banka müdürleri, sigorta şirketleri, arkeologlarla dolmuştu. Mistik tarikatlar akla gelebilecek her türlü tehdidi yağdırdılar elyazmasını imha etmem için. Antikacılar, değişik ülkelerden temsilciler kimse peşimi bırakmıyordu. Çiftlikte, korumayı arttırdım ve güvenlik şirketi ile anlaştım.

Genç rahibe, Morsey'deki Katolik yurdundan şöyle yazıyordu: "İsa rahibe olursam, vücuduma gireceğine söz verdi..." ve Mesih'in bu konuya değinip değinmediğini bilmek istiyordu.

Frankfurt'ta bir falcı, muazzam rakamlar vermeye hazırdı elyazmasının bir bölümü karşılığında.

İngiliz Tarihçiler ve araştırmacılar şöyle yazdılar: "Elinizdeki kanıtlar ispatlıyor ki İsa çarmıhtan canlı olarak indirildi. Acaba elyazmasında daha sonraki tasarısından bahsetti mi?"

Avustralya Sidney'den bir öğretmen öğrencileri adına bilmek istediği İsa'nın Celile platformunda su üstünde nasıl yürüdüğü idi.

El yazmasını ultra-viyole ışınlarından korumam istendi. Gereken nemlilik ve ısı hakkında bilgiler verdiler. Karanlık oda. 20°C üzerinde olmayan ısı ve % 50 nemlilik.

Bir çılgının yakın tepeden nişan alıp ateş etmesi üzerine Karmen'i alıp gizlenmeye, dalgaların yatışmasını beklemeye karar verdim.

Gözlerimi aydınlatan zarf, Kudüs'te herhangi bir adresten postalanmıştı, hahamlar kurulundan biriyle irtibat kurmam isteniyordu.

Haham Auraham Ben-Porat, Vatikan'dan gelen temsilciden farklı değildi. Sinyor Verzaro'nun tersine bakımlı ve iyi giyimli Ben-Porat evime geldiğinde üstünde geçmişte daha iyi günler görmüş beyaz gömlek ile ütüsüz siyah takım elbise, siyah ayakkabılar vardı, bıyık sakal birbirine karışmıştı. Uzun yol yaptığını anlayabiliyordum. Kudüs'ten ta Bologna'ya. Kahve içmeyi reddetti. "Hıristiyanla evlendin." Karmen'i işaret ederek eleştiride bulundu "İkiniz de günah işliyorsunuz."

"Belki kutsal elyazması affeder?" diye dalga geçtim.

"Bir Musevi böyle konuşmamalı!" dedi eli ile sakalını düzelterek, aynı hareketi daha sonra birçok kez tekrarladı. "Bu elyazması, bize aittir, İsrail milletine." Hararetle vurguladı. "Bu değerli bir malımızdır ve sen bunu saklamakla günah işliyorsun."

"Saklamak gibi bir niyetim yok" dedim.

"Öyleyse, bize ilet." Ben-Porat kendinden emindi.

Karmen sessizce evrak dosyasından kopya bulunan zarfı çekti. Haham fark etmedi. Hafif bir baş işareti ile kesmesini belirttim.

"Sanırım elyazmasının İsrail milletine ait olduğuna beni ikna etmeniz gerekecek."

Ben-Porat Tevrat'tan bölüm okuyarak: "Rab, on emir bulunan Rabb'ın elinden yazılı levhayı verdi ve bize konuştu, dağın tepesinde ateş içinden göründüğü gün. Ve: Tek din budur, bundan başka din olmayacaktır."

Karmen adama hayranlıkta baktı, dediklerini takip etmekte zorla-

nıyordu. Ben-Porat devam etti: "İsiiler kavmi Yehuda Çöl mağaralarında oturanların kavmi, Musevilik ilkelerinden sadece fiziki olarak değil, ruhen de uzaklaştılar. Kavmin kıskançları ayrılmalarının Rabb'ın isteği üzerine olduğuna inandılar. Farklılık onları yükseltti, Kudüs'teki Tanrı evine bağımlılıklarından kurban adağından muaf tuttu. Musevilikten tamamen uzaklaştılar."

Nereye doğru kürek çektiğini anlamaya başlamıştım.

"İsiiler, onlar Hıristiyanlığı bozanlar, oğlum! Onlar, İsa da aralarında mağaralarda oturdular kutsal dini kendilerine göre yorumladılar. Tanrı'nın dediklerini değiştirip on emri ikinci kez kurup yanılmaktan çekinmediler."

Akıllı adamdı Ben-Porat. Doğru yolu yakalamıştı. Elyazmasını titizlikle okuyan kişi olarak benden daha iyi kim bilebilir ki.

"Yehuda Çölü'ndeki elyazmaları ile Yeni Ahit'ler arasında sıkı bir bağlantı mevcut ve İsa zinciri bağlayan halka." Kudüslü hahamın sesi kısıldı, "İsa gözleri önünde yapılan tahriklere şahitti, insanların kıskançlıkları akıllarını başlarından almıştı. İhtiyaçlarına göre nasıl değiştirdiklerini gördü, sıraları siliyorlar yer değiştiriyorlar kendilerine göre düzeltmeler yapıyorlardı. Her şeye rağmen İsa bizden biriydi."

"Evet, Rafaelo." içini çekti, "Küstahça cesaretim ile söyleyeceğim ki elinde bulunan elyazması Mesih'in kendi el yazısıdır. Dedikleri, gerçekler belki hayalidir. Göklerin meleği bunu tartışmadım. Musevilerin meleği hakkında konuşmadım. Dediklerim konusunda daha dikkatli olmalıyım, millet gerektiği gibi yorumlamıyor, dindar bilginler de demek istediklerimi farklı yorumluyorlar..."

"Seçeneği yoktu bu yüzden yandı. İsa, Celileli bir dindar ve mütevazi biriydi. Eğer yazmasaydı dünyada kimse gerçeği bilmeyecekti. Ve devamı bilindiği gibi: Öğrencileri yasak olan yerlere giriş izni verdiler, mucizelerin oluşturduğu efsaneleri yaydılar, ölülerin dirilişi ile yeni bir din türettiler, her kula eşit din. Bu din adına..." sözlerini tamamlamadı.

Kulaklarımda davul gümbürtüleri yankılanıyordu. Nal sesleri, atların dörtnala koşuşmaları, bayraklar ve haçlar, cübbeler ve haçlar her yer haçlarla doluydu. Takipler, koşturmalar, işkenceler. Seslerin ve resimlerin karambolü ve aralarından haham Ben-Porat'ın sesi yükseliyor-

du: "Şimdi elyazmasının niye bize ait olduğunu anlıyor musun?"

Sesler ve resimler yavaş yavaş kayboldular. "Ve elyazması ile ne yapacaksınız?" diye sordum.

"Her şeyden önce onu çok iyi öğreneceğiz. Ne kadar gerçek olduğunu inceleyeceğiz. Yazılanlardan Kumran kavminin dünya görüşünü öğreneceğiz. Belki de sayesinde başka elyazmalarında kapalı olan noktaları aydınlatacağız."

"İçeriğini yayınlayacak mısınız Rabi Ben-Porat?"

"Allah'ın izniyle, derinlemesine inceledikten sonra."

"Allah'ın izniyle, bana verebileceğiniz söz bu mu?"

Sinirlendim. "Ve bana kim taahhüt edebilir ki bu elyazmasının kaderi de diğer bulunanlarınki gibi olmayacak. 40 sene süren temel araştırma, incelemeler ve kimse yayınlamak için acele etmiyor... İsa elyazmasını sakladı ama sonsuza dek değil. Gayet iyi biliyordu ki gün gelecek ve keşfedilecek."

"Ve bugün geldi mi, Rafaelo?"

"Evet, geldi. Bence bu elyazması sadece Museviliğe ait değil, tüm insanlığa ait. İsa bunu tüm dünya insanları için yazdı..."

Haham Ben-Porat beni durdurdu: "Hayır! Acele edip kontrol etmeden yayınlarsak veya getireceklerini tartmazsak sonraki nesillerin başına bela açarız. Bir anda inançları yıkabilir ve düşmanlar kazanabiliriz."

"Veya tam tersi?"

Haham Ben-Porat diğer elyazmalarını çok iyi tanıyordu. Bu yüzdendir ki Mesih'in elyazmasının içeriğini tahmin edebiliyordu. Bir bilseydi içinde bulunan patlayıcı maddeyi. Karmen'e işaret ettim ve o zarfı uzattı.

"Elyazmasından Musevilikle ilgili bazı bölümlerin kopyalarını yaptık. Lütfen onları inceleyin. Yayınlamaya karar verirseniz, elyazmasının tamamını size ileteceğim."

"Bu şantajdır, Rafaelo!" sinirle zarfı çekti aldı. Yaşamından bir seneyi içine bir göz atabilmek için vermeye hazırdı.

"Nasıl isterseniz öyle nitelendirin, Haham. Bu arada bilmeniz gerekir ki Vatikan da aynı örneği aldı."

"Aynı kopyaları mı?"

Güldüm: "Hayır, bomba her yöne yayılacak."

Gitmeden evvel beni bir köşeye çekti, elini başıma koyarak dua mırıldandı ve beni kutsadı.

33

Akşam üstü saatleri.

Haziran ayında yağmurlar ve fırtınalar çiçekleri gafil avladı. Sert rüzgâr ağaçları sarstı ve meyvelerini düşürdü. Ağaç dipleri kayısılar, erikler ve kiraz yığınları ile doldu.

Çiftliğin patika yolları fırtınadan yıkandılar.

Hollanda polis teşkilatından İding Van-Lin aleyhine açtığım davada ifade vermek üzere çağrı aldım. İfade tarihi Eylül olarak saptanmıştı. Hollandalı'yı tutukladılar mı anlayamadım.

Bürosu Roma'da bulunan nakliyat şirketinden bir kamyon çiftliğin önünde park etti. Buradan taşınma niyetimiz olduğunu hatırlamıyordum. Bulmaca bir anda çözüldü. Kamyon din kitapları, ansiklopediler, gazeteler, resimler ve damgalı sandıklarla yüklü idi. Hamilton manevi değerlerini bana miras bırakmıştı.

"Vasiyeti odasında komodininin üzerinde duruyordu" dedi şoför. "Ev sahibi bulmuş ve merhumun son dileğini yerine getirmek istemiş" dedi haç çıkartarak. O anda bu güncel hareketin ne denli derin anlam taşıdığını düşünemezdi şoför. Hamallara boşaltacakları yerleri gösterdim.

"Gelecek zamanı buldular, bu yağmurda" dedi Theresa kızgınlıkla. Ona söylemediğim halde, günlerce haftalarca bu kitapları boşaltıp yerleştirme, temizleme ile zaman geçireceğini biliyordu.

Rüzgâr esti. Karmen şömineye bir odun attı. Alevler küçük kütükleri kapladı. Serin rüzgâr içeri girdi ve düşüncelerim berraklaştı. Karmen yanımda dikiliyordu. Şömine hoş bir sıcaklık saçıyordu.

"Rafaelo! Elyazması sende ve sen ölü gibi düşünüyorsun."

"Ölü?" Yerimden fırladım. Hamilton'ın sözlerini anımsadım.

Karmen yaklaştı ve beni hafifçe geriye itti. "Sen onların gözünde

ölü sayılıyorsun. Koleksiyoncuların, Vatikan'ın, Musevilik ve müzelerin gözünde. Hiçbir rakam seni yazmaları vermeye ikna edemedi. Kaçırılıp fidye ile onları kurtarmak isteyeceğin, serbest bırakılmalarını istediğin akraban ve çocukların yok, politik hayallerin yok. Aradığın saygınlık değil, dünya liderleri ile birarada bulunmaya can atmıyorsun ve de cezaya inanmıyorsun. Gelecek dünyaya inanmıyorsun. Dediğim gibi sen onlar için ölü sayılırsın." Sesi yükseldi: "Hatta beni tehdit etseler dahi, elyazmasını iletmeyeceksin, değil mi Rafaelo?"

Yanıtı biliyordu, yanıtlamamış olmama rağmen. Elyazmasını tehdit ve baskı altında da olsam, beni veya Karmen'i incitseler de kimseye vermeyecektim. Tek bir koşulum vardı: Yayınlamayı taahhüt ederlerse.

"İşte burada da yanılıyorsun!" beni şaşırttı. Yerimden kalktım ve ona yaklaştım. Vücudu sıcak ve yumuşaktı. Pencereden gökyüzünde yıldızlar görünmüyordu. Tuhaf bir sessizlik hâkimdi dışarda. "Varsayalım ki elyazması yayınlanacak, diyelim ki cesur Musevi veya Hıristiyan liderleri kalkıp bunlar İsa'nın dedikleridir diye kabullenecekler. İnançlarının temelinde sarsıntılar yapabilir, Musevilik, Hıristiyanlık veya her ikisinde de. Yayınlamayı tarihi borç bilecekler, kendilerini sorumlu hissedecekler.

"Varsayalım ki elyazması yayınlandı. Ne olacak? Milyonlarca insan ne yapacaklar, güneşli bir gün sokağa çıkıp da krallarını çıplak bulduklar? İnsan inancı olmadan yaşayamaz. Hepimizin bir şeye inanması gerekiyor. İnsan inancı olmazsa, olduğundan kötü hisseder kendini."

Bir ateist olarak Karmen'in düşüncesini anlayabiliyordum ama aynı fikirde değildim. Her şeye rağmen devam etmesini rica ettim. Hayretler içinde onu dinliyordum, daha önce böyle yorumlarını bu denli mantıklı yaptığını duymamıştım. "Bana bak" rica ediyordu "Nedir senin gayen, yapmak istediğin nedir? Milyonlarca inanıra yanıldıklarını veya yanıltıldıklarını kanıtlamak mı? İnanç ne olursa olsun, insan dertte ve darda iken sarıldığı, bağlandığıdır ve sen bir anda bu tutamaklarını alt üst etmek istiyorsun."

"Elyazmasının yayınlanması sevgili Rafaelo, sadece düzeltilemeyecek zararlar verecek, değerleri kaybettirecek, sosyal çöküntü getirip yersiz nefrete sebep olacak. Tekrar ortaçağdaki dini tartışmalara girişe-

cekler ve belki kan davalarına.

"İsa Mesih olmadığını biliyordu ki, Mesih sadece Tanrı tarafından yaradılanların kalbinde çarpar yer alır. Mesih her duanın ardında bulunur, Mesih kişinin acılı ve ağrılı durumunda bağlandığı ruhtur. Mesih gelecek olan Mesih'tir! Ve de elyazmasında yazıyor ki diğer insanlardan daha yüce olmadığının bilincindeydi. Başkaları onu yücelttiler ve Rabb'ın oğlu ilan ettiler. O gerçeği biliyordu ve ölümü istedi!"

Karmen'in gözleri kor gibi parlıyordu: "Ve şimdi sen hayatının efsanesini parçalamak istiyorsun. Sen inancı olmayan kafirlere imkân tanıyor ellerine silah dağıtıyorsun, süregelen geleneklerle, örf ve adetlerle, dua ve kutsal törenlerle alay etmeleri için. Bir din diğerinin kalıntıları üzerine güçlenecek. Oysa İsa herkesi birleştirmeye, bütünleştirmeye çalıştı, bütün amacı buydu. Yaşamı boyunca öylesine inandığı göklerin krallığı beklentisinden yoruldu. Mesih olarak yaşamak yerine, Mesih gibi ölmeyi düşündü. Hayatını, milletinin kurtuluşu için adadı. Kendi kuşağının, zamanın Mesih'iydi. Her kuşakta birileri kendini Mesih sanarak milleti için ruhlarını gelecek kuşaklar için adarlar."

"Bütün insanlar eşit doğarlar, hayatta ve ölümde de aynıdırlar. Hata Tanrı'yı yalnız kendilerine isteyenler de ve başkalarının Tanrılarına inanmayanlar da ve sen de onlara güç vermek üzeresin Rafaelo!"

Karmen, hiçbir zaman dinine koyu bağlılık göstermemiş, durumun bu denli net ve mantıklı resmini çizmemişti. Düzenli eğitimden yoksun bu genç kadın kalbin sesi ile beyni ayrımında olağanüstü bir yeti sergiledi, mantık ile kalbin tereddütlerini ayırdı.

Sözlerindeki gerçek payı çok büyüktü. Yasa ve düzen, Tanrısal gücün idaresinde, yılın mevsimlerini ayarlayan, deniz ile gökleri ayıran, doğanın dengesini sağlayan tek güç. Öyleyse bu parçalamanın sayısız İsa'lara, dinlere, Tanrı'lara bölünmesindeki mantık ve anlam neresinde?

Kiliseler, sinagoglar, camiler... Hangisi bir duaevi, ibadet yeri olarak diğerinden daha değerli? Dindar Musevi'yi öldürsen duasını camide yapmayacaktır. Dinine sıkıca bağlı olan Müslüman da dünyada kilise önünde ayakkabılarını çıkarıp Muhammed'e diz çökmeyecektir. Hangisinin Tanrı'sı tercihtir?

Karmen'i düşünceleri ile başbaşa bırakıp kütüphaneye çekildim.

Ceviz ağacından yapılmış yazı masası, deri koltuk ve duvarda asılı olan tek bir tablo. Caravagio, 16. yy. İtalyan ressamı. Vaftizci Yahya'yı olağanüstü güzel çizmiş. Bu tabloya Malta'nın başkenti Valleta'daki müzede rastlamış ve aslına çok yakın bir kopyasını elde etmeden de rahatlamamıştım.

Kaderin yollarındaki harikalar. O günlerde bu tablonun gözümde taşıyacağı değerin büyüklüğünü, hayatımın yazgısını tayin etmekte bu kadar yardımcı olabileceğini düşünemezdim. Caravagio'nun fırçasıyla Yehuda Çölü'ne kanatlandım. Yarden Nehri'ne doğru... İsa'nın kanı ve canı ile yazdığı yere ulaştım.

Caravagio'nun tablosuna kendimi kaptırmıştım. Vaftizci Yahya ispatlamıştı ki Herodes Antifus, yengesi Horodya ile kardeşi henüz hayattayken evlenmiş. Horodya'nın kızı gaddar kraldan Vaftizci Yahya'nın yaptığına karşın idamını istemişti. Herodes Antifus ki Yahya'ın vaazlarını zevkle dinlemeyi severdi, kızın dileğini yerine getirmekte tereddüt etmedi. Ve Caravagio kaçan katilin kanı ile tabloyu imzaladı.

Karmen haklı. Kaderin darbesini yiyenlerin huzurunu kaçırmak hata olacak. Kaderleri yüzlerine gülmüş, fiziksel ve ruhsal gücü olan zenginlerin, kurtarıcıya ihtiyaçları zaten yok. İsa bunu kavradı ve çevresine, yoksulları, hastaları topladı. Göklerin melekutu onların olacaktır.

34

Gecenin geç saatlerinde Karmen videoya bir kaset koydu. Sonsuz bir sabırla, sevgi ve kabiliyetle birçok bölümleri biraraya getirerek hazırlanmış hayatın gerçek kesitlerinden oluşan bir kasetti.

Kameranın objektifi klinikte yattığı dönemdeki hastaların yüzlerine çevrilmişti. Buruşukluklar kırışıklıklar dolu acı çeken yüzler. Tavana takılmış veya pencereden uzaklara dalmış gözler. İhtiyar kadın dişsiz ağzıyla gülümsüyor. Tombul hemşire son safhaya gelmiş zavallı hastayı yediriyor... İlk kez buluştuğumuz mezarlığa geçmiş. Beyaz mezar taşları. Mezar başında, başı siyah başörtü ile bağlı kadın sevdiği ile

dertleşiyor. Yaşlı adam sessiz gözyaşları döküyor, kendince mırıldanıyor... Ve oradan sıra sıra ağaçların bulunduğu tepelere, dağlara ve insanlar gibi kullanılan laboratuvarlara. Kan bankası, sperm bankası...

Karmen'in o gece kaybolmalarının esrarı çözüldü. Bologna'daki film laboratuarında düzenlemeleri yaptığını anlattı. Binlerce metrelik filmlerden derlemeler. Dünyamızdaki acı çeken kişileri sergilemek gibi sabit bir fikir saplanmıştı.

John Lennon'un şarkısı eşliğinde. "Tüm insanların ruhunu düşün, karlı dağlarda yol alan Kürt mültecileri ve yanlarında az miktardaki varlıkları. Ama kollarında ölmüş bebeği taşırken ondan ayrılmamakta direniyor. Yaşlı adam çamurda yuvarlanırken kimse kaldırmak için elini uzatmıyor. Binlerce ceset yığını köylerde birikmiş. Aynı görüntüler, aynı felaketler, sadece kurbanlar değişik."

Daha birçok tüyler ürpertici sahneler, işkence mahzenleri, kesik kol ve bacaklar, gözleri oyulmuş kişiler. Nükleer silahlar, bombalar gökyüzünü gün ışığı gibi aydınlatıyor.

Üç ayak üstüne zıplayan köpek mayın tarlasını kokluyor. Cesetler kara sular üstünde yüzüyorlar. Petrol kuyuları sönmeyecek ateş gibi yanıyor. Kara bulut gökyüzünü kaplamış ve kapkara damlalarla yağmur yağıyor. Kutuplarda buzlar çözülüyor. Dünya ısınıyor.

Açlık çeken insanlar, salgınlar, tabiat felaketleri, Asya'da seller, Afrika'da kuraklık, zayıf çocukların görüntüsü yürekler parçalıyor. Yüzlerinde ölüme mahkûm olmanın ifadesi. Allah kahretsin. New York'ta cam binada ne kadar tartışırlar birkaç çuval pirinç ve ilaç göndermek için.

Peru, Kolombiya, Ekvator, Bolivya; kolera salgınları ve geniş alanlara ekilmiş kokain tarlaları. Niçin Çöl Fırtınası da Eroin Fırtınası değil? Oysa beyaz ölüm, en çılgın Iraklı'dan daha yıkıcı.

Kolera, tifus, sıtma. Deneyimsiz bir gazeteci zavallı hastalara şöyle sorar:

"Bir eksiğiniz var mı?" "Her şey! Her şey!"

Etiyopya, Somali, Sudan, Zaire. Objektif yollarda terk edilmiş araçlarda takılıyor.

Karmen'in kamerası İsrail'e dönüyor. Arap çocuğu İsrail askerine taş atıyor, askerler Filistinli birini dövüyor. Kıskanç bir Arap günahsız

masum kadınları bıçaklıyor. İsrail Arapları, Tel-Aviv'e Skud roketinin düşüşü ile sevinçten dans edenler, Kudüs civarlarında askerler. Kiliseler, cami minareleri.

Batı Avrupa birleşirken, doğu parçalanıyor. Rusya'da tarihi devrim ve Yugoslavya'da kardeşler savaşı. Afrika Avrupa'ya kayıyor. Fransa'da ırk kavgaları. Güney Afrika kan davalarının önüne geçemiyor.

Kamera dünyanın her bir yanında dolaşıyor. Görüntüler yeni değiller, ama hepsi bir arada, bu kadar sıkışık, yoğun olması çok etkileyici. Resimler genelevden, AIDS hastalarının yataklarına, esrar satıcılarından, organ satıcılarına. Yoksul Brezilyalı annenin kızlarını satılığa çıkarması, Amazon'un taşması, dünyanın akciğeri yeşilliklerin yok edilmesi, ağaçların kesilmesi.

Holokost, toplama kampları, katliama kurban giden masum çocuklar ve ben tekrar tekrar onu hatırlıyorum, Anna Frank'ı...

Karmen eserinden gurur duymuyordu. Kaseti seyretmek onun için bir arınma töreni gibiydi, civarında oluşan zehirlerden temizlenme. Bitirdiğimizde kaseti çekti ve şömineye fırlattı. Yanık plastik kokusu odayı kapladı.

"Bütün bu gördüğümüz insanların ortak oldukları şey nedir biliyor musun?"

Görüntüler halen gözlerime acı veriyordu.

"İnanç Rafaelo, inanç!" "Tüm gördüğün kişiler acı çekiyorlar, can çekişiyorlar. Hepsi inanıyor. Hepsi dualar ediyor bu acılardan kurtulmak için yakarıyorlar. İnanç olmazsa, acıların üstesinden gelinemez.

"Mesihler, çokturlar ve iyidirler her kuşakta. Kimileri ölümleri ile kardeşlerine mesajlar ilettiler. Martin Luther, Enver Sedat, John Lennon, Gandi. Kimileri hayattadır ve kutsal görevlerde çalışırlar, Rahibe Theresa gibi. Daha binlerce Mesih vardır ki kimse mevcudiyetinden haberdar değildir. Düşkünlere yardım ederler, varlıklarını kimsesizlere miras bırakırlar, öksüz çocukları evlatlık edinirler."

Karmen bana döndü: "Orada hastanede iken, ruhsal bozukluklar çekenler arasında, dua etme vakti buldum. Akli dengeme kavuşmak için yalvardım. Adak adadım ki eğer duam kabul olunursa ve normal hayata dönebilirsem, bütün kalbimle bağlanacağım. Tanrı duamı duydu."

Asla Tanrı'ya inanmayan benim gibi biri için Karmen'in dediklerini sindirmek oldukça güçtü. Ne var ki Karmen'deki değişikliği fark etmemek de imkânsızdı. İnanç, damarlarında dolaşıyor, yüzünde ışık saçıyordu.

Karmen'in adağını, Tanrı'ya verdiği sözü bilmiyordum. Bilmek de istemiyordum. Elyazması ile ne yapmam gerektiğinden kesinlikle emindim.

Ve son günüme dek yaptığım doğru bir hareket miydi bilemeyeceğim...

Ağustos ayında Bologna göklerinde leylekler göründüler. Tepede sarılmış dikiliyorduk. Bir düzine kadar leylek süzülerek uçuyordu. Karmen kameraya çekmeyi reddetti. Sadece bana iyice sokuldu, kuvvetle sarıldı ve mutluluktan akan sıcak gözyaşları boynumu ıslattı.